Česká republika
Nejvyšší kontrolní úřad

EU REPORT 2026

ZPRÁVA O FINANČNÍM ŘÍZENÍ PROSTŘEDKŮ EVROPSKÉ UNIE V ČESKÉ REPUBLICE

ÚVODNÍ SLOVO PREZIDENTA
NEJVYŠŠÍHO KONTROLNÍHO ÚŘADU

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

půjdu rovnou k věci. Česká republika má v rámci víceletého finančního rámce na období 2021–2027 získat z evropských fondů více než 1,3 bilionu korun, což odpovídá přibližně polovině výdajů státního rozpočtu Česka v roce 2025. Tyto prostředky jsou rozdělovány prostřednictvím 155 nejrůznějších dotačních titulů.

Koncem srpna 2026 vláda projednala návrh výchozích strategických priorit České republiky pro nové programové období 2028–2034. Ty se stanou základem pro přípravu *Národního a regionálního partnerského plánu České republiky* (NRPP), který stanoví, kam a za jakých podmínek potečou evropské dotace od roku 2028. O finální podobě NRPP se ještě povedou jistě tvrdá jednání na národní úrovni i s Evropskou komisí. Základní kontury jsou ale načrtnuty.

Česká republika se chce v novém programovém období soustředit na strategické investice, které posílí odolnost a konkurenceschopnost země. Své síly chce proto směrovat do dokončení a modernizace klíčových dopravních sítí, energetické bezpečnosti a zelené transformace. Prioritu vidí i v investicích do výzkumu, vývoje a digitalizace státní správy i průmyslu. A neopominutelná je oblast zdravotnictví, kde se mluví hlavně o posílení odolnosti zdravotního systému a dostupnosti péče v regionech. Chce se mi říct, že to všechno už tady bylo. A podle výsledků našich kontrol to moc dobře nedopadlo.

Tak třeba poslední jmenovaná oblast zdravotnictví: Česká republika dostala z programu REACT-EU celkem 18,6 miliardy korun na posílení odolnosti klíčových nemocnic. Nemalá částka, řekl bych. A výsledek? Odpovědná ministerstva upřednostnila nákupy přístrojů a vybavení před investicemi, které by skutečně zlepšily naši schopnost zvládat mimořádné situace a potenciální hrozby.

A co zmíněná podpora obnovitelných zdrojů? V červenci 2026 jsme zveřejnili kontrolu, v níž jsme na úrovni systému prověřili 26,4 miliardy korun, které Ministerstvo průmyslu a obchodu v letech 2018 až 2025 poskytlo na snížení spotřeby energie a zvýšení vlivu obnovitelných zdrojů. Cílem mimo jiné bylo snížit energetickou náročnost podnikatelského sektoru. Nepovedlo se. Dotace ve výši 13,9 miliardy korun přinesly úsporu ve výši 1 % z celkové čisté konečné spotřeby energie v průmyslu a službách v České republice.

Snahy neopakovat stále stejné chyby jsou vidět i v Bruselu, který už odmítá pokládat za úspěch samotné „vyčerpání alokace“, rozuměj utracení všeho do posledního pětníku. Pod tlakem tzv. čistých plátců (zemí, které do evropského rozpočtu více platí, než z něho čerpají) plánuje od roku 2028 přechod na model podmíněného čerpání. V čem to spočívá?

Dosavadní složitý systém mnoha samostatných fondů, dohod o partnerství, operačních programů a zemědělských podpor skončí. Většinu dotací a oblastí podpory nově zastřeší jediný společný evropský fond a „národní a regionální partnerské plány“ pro každý členský stát. Výplata peněz bude nově vázána na plnění konkrétních cílů, milníků a také reforem. A v neposlední řadě bude nové programové období ve znamení jednodušších pravidel pro čerpání prostředků a plné digitalizace. To by ve výsledku mělo snížit administrativní zátěž. Nezbytnou podmínkou je samozřejmě spolehlivý systém kontroly ve všech členských státech, jak po tom v kapitole B této publikace volá generální ředitel OLAF Petr Klement.

Stačí zalistovat v našich EU reportech z minulých let, kde jsme obdobná doporučení jasně formulovali. Jejich shrnutí ostatně přináší hned první kapitola EU reportu, který právě držíte v ruce. Vřele ji doporučuji Vaší pozornosti a jen namátkou z ní cituji: prioritizovat oblasti nejvhodnější či nejpotřebnější pro podporu z veřejných zdrojů, zredukovat roztříštěnost podpory, zvýšit efektivitu dotačních prostředků zjednodušením administrace nebo zvýšit důraz na skutečný přínos a dopad podpořených projektů. Nepřipomíná Vám to něco?

V tomto kontextu jsem velmi uvítal nový zákon o řízení a kontrole veřejných financí. Účinnosti nabude 1. ledna 2027 a nahradí zákon o finanční kontrole ve veřejné správě. Doporučení, o nichž již dlouho mluvíme nejen v EU reportech, uvádí tato norma v život. Nový zákon se snaží posunout těžiště od kontroly jednotlivých formálních úkonů ke kontrole systému řízení veřejných peněz, řízení rizik a odpovědnosti za výsledek.

Zákon v ustanovení § 3 vymezuje „zásadu řádného finančního řízení“, která mj. v odst. 1) stanovuje: *„S veřejnými prostředky je každý povinen nakládat účelně, hospodárně a efektivně.“* Orgány veřejné správy tak budou mít jasně vymezenou povinnost stanovit konkrétní, měřitelné, dosažitelné, věcně související a časově vymezené cíle a jednoduché, přiměřené, přijímané, spolehlivé a důvěryhodné ukazatele, a to všude tam, kde je to relevantní.

Tlak na efektivitu, hospodárnost a účelnost roste – a to jak doma, tak z Bruselu. Ve vlastním zájmu si musíme stanovit, čeho chceme dosáhnout. A hlavně podle čeho poznáme, že se tak skutečně stalo. Těším se na změny, které – doufejme – přijdou. Už jsme se přesvědčili, že samotné utracení peněz není úspěchem. Úspěch je nasměrovat peníze tam, kde přispějí největší mírou k růstu celé společnosti.

Přeji Vám inspirativní čtení!

Miloslav Kala,
prezident NKÚ

OBSAH

Úvodní slovo prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu ... 2
Obsah ... 4
A. Evropské dotace v Česku: Pravidla plníme, přínosy a dopady schází ... 8
A.1 Peněžní prostředky Evropské unie určené na podporu projektů v Česku v programovém období 2021–2027 ... 8
A.2 Jak Česko nakládá s podporou poskytnutou z rozpočtu Evropské unie ... 10
B. Ochrana finančních zájmů EU v novém víceletém finančním rámci ... 23
B.1 Úvod ... 24
B.2 Zkušenosti z „*performance-based*“ fondů (*Nástroj pro oživení a odolnost*) ... 24
B.3 Srovnání se stávajícím návrhem nového VFR ... 24
B.4 Problém pro kontrolu a vyšetřování: Příliš úzké vymezení definice nesrovnalosti ... 25
B.5 Návrhy OLAF pro posílení ochrany rozpočtu ... 25
B.6 Holistický přístup k vyšetřování, role OLAF a EPPO ... 26
B.7 Úspěšné případy z praxe OLAF ... 26
B.8 Revize architektury boje proti podvodům ... 27
B.9 Závěr ... 27
Oddíl I. Kontrolní činnost NKÚ a dalších orgánů externí kontroly v oblasti rozpočtových prostředků EU vyčleněných pro ČR ... 29
C. Kontrolní činnost NKÚ ve sledovaném období ... 30
C.1 Přehled výstupů ze sledovaných kontrolních akcí ... 32
C.2 Sledované kontrolní akce v číslech ... 33
C.3 Plnění oznamovací povinnosti Nejvyšším kontrolním úřadem ... 37
C.4 Kontroly legality a audity výkonnosti v oblasti výdajů rozpočtu EU ... 38
C.5 Kontrola v oblasti příjmů s vazbou na rozpočtové prostředky EU ... 49
C.6 Finanční audity s vazbou na rozpočtové prostředky EU ... 52
C.7 Kontrola výdajů Modernizačního fondu ... 55
C.8 Opatření přijímaná vládou České republiky k nápravě nedostatků zjištěných kontrolami NKÚ ... 58
D. Auditní činnost dalších kontrolních orgánů v roce 2025 v České republice ... 59
D.1 Výstupy Auditního orgánu ... 59
D.2 Auditní činnost EÚD ve vztahu k České republice ... 66

Oddíl II. Finanční řízení prostředků EU v ČR v evropském kontextu 75

E. Rozpočet EU a jeho vztah k České republice 76

E.1 Vývoj čisté pozice České republiky ve vztahu k rozpočtu EU do roku 2025 76

E.2 Výroční zpráva o ochraně finančních zájmů Evropské unie v roce 2024 78

E.3 Opatření k plnění rozpočtu v roce 2025 82

E.4 Příprava nového víceletého finančního rámce 91

F. Sektorové záležitosti 2025 96

F.1 Příjmy se vztahem k rozpočtu EU 96

F.2 Výdaje na podporu politiky soudržnosti 102

F.3 Národní plán obnovy 109

F.4 Výdaje na podporu vnitřních věcí EU 115

F.5 Výdaje na společnou zemědělskou politiku 118

F.6 Výdaje na společnou rybářskou politiku 127

F.7 Modernizační fond 128

G. Právní otázky 131

G.1 Doporučení NKÚ ke změnám právního prostředí v roce 2025 131

G.2 Implementace a transpozice práva Evropské unie v České republice 132

G.3 Činnost EPPO v České republice 136

Prameny a literatura 138

Seznam zkratek 141

Příloha 146

Redakční poznámky

EU report 2026 se primárně věnuje období od 1. dubna 2025 do 31. března 2026 /sledované období/, proto bylo datum redakční uzávěrky stanoveno na 31. březen 2026. V publikaci jsou uváděny (až na malé výjimky) souhrnné údaje, číselné hodnoty a kontextové informace dostupné do uvedeného data, případně i později, ovšem aktuální právě k uvedenému datu. Výjimky z této zásady se zde vyskytují pouze ve výjimečných případech, a to s ohledem na významnost a tematickou souvislost sdělovaných údajů. Tyto údaje však nejsou předmětem hlubších analýz ani srovnávání a mají pouze dokreslující charakter.

Případné drobné rozdíly v souhrnných hodnotách uvedených v tabulkách a grafech jsou způsobeny zaokrouhlováním.

Tak jako v předchozích vydáních EU reportu zpracovaly podklady k vybraným částem publikace příslušné organizační útvary Ministerstva pro místní rozvoj /MMR/, Ministerstva financí /MF/ a Státního zemědělského intervenčního fondu /SZIF/. Od minulého ročníku jsme úspěšně navázali stejnou spolupráci rovněž s Ministerstvem průmyslu a obchodu /MPO/ a Ministerstvem vnitra /MV/. Počínaje *EU reportem 2026* se k této skupině přispěvatelů, kteří zaujímají v procesu implementace podpory z rozpočtu EU významnou roli, přidal také Státní fond životního prostředí /SFŽP/, který má v gesci mj. poskytování podpory z *Modernizačního fondu* /MoF/.

Autorský tým tímto děkuje všem tvůrcům podkladových materiálů z výše uvedených institucí za jejich vysoce profesionální spolupráci. Zvláštní poděkování patří Mgr. Petru Klementovi, generálnímu řediteli Evropského úřadu pro boj proti podvodům /OLAF/[1], který je autorem kapitoly B. *EU reportu 2026*.

Nejvyšší kontrolní úřad /NKÚ/ upozorňuje, že příspěvky externích přispěvatelů se v některých svých částech nemusí shodovat se zjištěními a hodnocením NKÚ, která jsou uvedena v jiných částech této publikace.

1 Z franc. Office européen de lutte antifraude.

A. EVROPSKÉ DOTACE V ČESKU: PRAVIDLA PLNÍME, PŘÍNOSY A DOPADY SCHÁZÍ

A.1 PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY EVROPSKÉ UNIE URČENÉ NA PODPORU PROJEKTŮ V ČESKU V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2021–2027

Evropská unie /EU/ poskytuje svým členským státům /ČS/ značné peněžní prostředky na podporu projektů a dalších aktivit, které mají směřovat k rozvoji EU v oblastech pokrývaných jednotlivými politikami EU. Nejvýznamnějším zdrojem peněžních prostředků na krytí této podpory je přímo rozpočet EU, který je řízen ve střednědobých (zpravidla sedmiletých) cyklech, tzv. víceletých finančních rámcích /VFR/. Kromě těchto prostředků získávají ČS značnou podporu i z dalších zdrojů založených legislativou EU (zejména *Modernizační fond*).

Česká republika má v rámci víceletého finančního rámce na období 2021–2027 /VFR21+/ a MoF[2] získat přibližně 1 324 mld. Kč[3] (podrobnější rozdělení této částky je uvedeno v tabulce č. 1), což odpovídá přibližně ½ objemu výdajů státního rozpočtu Česka v roce 2025. Dodejme, že v České republice jsou tyto prostředky rozdělovány prostřednictvím 155 nejrůznějších dotačních titulů.

Tyto dotační prostředky jsou pro Česko alokovány přímo, tj. jsou v příslušných rozpočtech rezervovány pro subjekty České republiky (pokud Česko dodrží příslušná pravidla). To však neznamená, že je může Česko spotřebovat zcela libovolně. **Stále se jedná o peníze evropských daňových poplatníků, a tomu musí odpovídat i způsob, jak se s nimi nakládá. Účelem této podpory není peníze prostě utratit. Tyto zdroje musí být využity hospodárně, efektivně a pouze tam, kde jejich použití dává smysl a naplňuje veřejný zájem.**

Kromě přímo alokovaných prostředků získávají různé subjekty v Česku z rozpočtu EU i další dotace, a to zejména prostřednictvím tzv. unijních programů, které jsou obvykle přímo řízené Komisí. Tyto prostředky však již nejsou součástí „národní obálky" a projekty ze všech ČS o ně „soutěží" v přímé vzájemné konkurenci. Česko získává nejvíce z programů *Nástroj na propojení Evropy, Erasmus+* nebo *Horizont Evropa* (viz rozpočet EU pro rok 2024).[4]

V České republice nabývá 1. ledna 2027 účinnosti zákon č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí. Zákon v ustanovení § 3 vymezuje „zásadu řádného finančního řízení", která mj. v odst. 1) stanovuje: *„S veřejnými prostředky je každý povinen nakládat účelně, hospodárně a efektivně".* Orgány veřejné správy tak budou mít jasně vymezenou povinnost stanovit konkrétní, měřitelné, dosažitelné, věcně související a časově vymezené cíle a jednoduché, přiměřené, přijímané, spolehlivé a důvěryhodné ukazatele, a to všude tam, kde je to relevantní. **Uvedené znění odpovídá dlouhodobým doporučením NKÚ při hodnocení využívání prostředků EU v Česku. Ve skutečnosti však bude záležet především na praktickém naplnění této zásady ze strany státních orgánů. Česko si zároveň při nakládání s veřejnými prostředky musí jasně stanovit, čeho chce dosáhnout.**

2 Peněžní prostředky MoF jsou alokovány až do roku 2030.
3 V závislosti mj. na měnovém kurzu.
4 Rozpočet EU pro rok 2024.

Tabulka č. 1: Rozdělení prostředků EU alokovaných pro Česko v rámci VFR21+ a MoF

Oblast/zdroj financování EU	Alokace (v mld. Kč)
Operační programy /OP/ politiky soudržnosti	**511,64**
OP *Doprava 2021–2027*	118,66
Integrovaný regionální program 2021–2027	113,54
OP *Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost*	75,54
OP *Jan Amos Komenský*	61,54
OP *Životní prostředí 2021—2027*	61,88
OP *Spravedlivá transformace 2021–2027*	39,81
OP *Zaměstnanost plus*	35,31
OP *Technická pomoc 2021—2027*	5,37
Operační program společné rybářské politiky	0,73
OP *Rybářství 2021–2027*	0,73
Operační program přeshraniční spolupráce	**4,39**
Interreg Česko–Polsko	4,39
Operační programy politiky vnitřních věcí	**3,83**
OP *Azylového, migračního a integračního fondu*	2,09
OP *Fondu pro vnitřní bezpečnost*	0,87
OP *Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky*	0,87
Společná zemědělská politika	**203,46**
Strategický plán 23+	***138,43***
Přímé platby	101,04
Sektorové intervence	2,81
Rozvoj venkova	34,58
SZP 21–22	***65,03***
Přímé platby	45,06
Společná organizace trhu	1,17
Program rozvoje venkova	18,80
Hlavní pilíře NPO	**216,56**
1. *Digitální transformace*	33,80
2. *Fyzická infrastruktura a zelená tranzice*	94,52
3. *Vzdělávání a trh práce*	39,09
4. *Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na covid-19*	9,20
5. *Výzkum, vývoj a inovace*	10,04
6. *Zdraví a odolnost obyvatel*	12,44
7. *REPowerEU*	17,47
Programy MoF	**383,63**
1: *RES+*	65,22
2: *HEAT*	92,07
3: *ENERG*	150,38
4: *TRANSPORT*	38,36
5: *GREENGAS*	11,51
6: *SMARTNET*	21,10
7: *KOMUNERG*	3,84
8: *I+*	1,15
Podpora z EU celkem	**1 324,24**

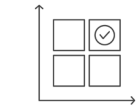
Zdroj: informace MMR (aktualizace alokací OP politiky soudržnosti a společné rybářské politiky ke dni 31. prosince 2025., finanční plán SZP 2023–2027, *EU report 2022, EU report 2023,* https://planobnovy.gov.cz/hlavni-pilire/, *Implementační plán pro využití prostředků z Modernizačního fondu a z dražeb emisních povolenek pro rok 2026.*

A.2 JAK ČESKO NAKLÁDÁ S PODPOROU POSKYTNUTOU Z ROZPOČTU EVROPSKÉ UNIE

Přehled prostředků EU alokovaných pro Česko (viz tabulka č. 1) ukazuje, jak ohromné množství peněžních prostředků do Česka z Evropské unie přicházelo a stále přichází; **jedná se celkem o 1 324 mld. Kč bez započtení národního spolufinancování.** Při čerpání dotací však nestačí zajistit, aby celý proces proběhl legálně, resp. v souladu se závaznými právními předpisy a příslušnými provádějícími dokumenty. **Odpovědné orgány musí dbát především na dodržování pravidla 3E (účelnost, hospodárnost a efektivnost) a zaměřit se na to, zda je ten či onen projekt nebo ta či ona oblast způsobilá k podpoře z hlediska celospolečenské potřebnosti, dlouhodobé udržitelnosti a budoucí prosperity Česka.**

NKÚ má v kontrole projektů spolufinancovaných z prostředků EU mnohaleté zkušenosti a jeho kontrolní zjištění potvrzují, že české subjekty se za dobu členství Česka v EU již naučily čerpat podporu formálně správně. **Stále však nacházíme nedostatky systémového charakteru, které mj. umožňují poskytnout podporu tam, kde jí není potřeba (např. proto, že chybí její významná přidaná hodnota), nebo projektům, které jsou sice potřebné, ale v průběhu řady změnových řízení vlastně pozbývají smyslu, resp. své potřebnosti. V rámci celé řady podpořených projektů jsou navíc vykazovány nehospodárné či neefektivní výdaje.**

V podkapitole A.1 jsme vyčíslili objem prostředků, které jsou pro Česko alokovány v rámci VFR21+. Tento VFR se však již blíží ke svému konci a začínají vrcholit přípravy víceletého finančního rámce pro období 2028–2034 /VFR28+/.[5] Z jednání, která probíhají na národní i evropské úrovni nejméně od počátku roku 2025, se zdá být prakticky jisté, že objem peněžních prostředků, které budou v průběhu VFR28+ alokovány pro Česko, bude podstatně nižší. O to důležitější bude, jak si v České republice nastavíme pravidla pro použití těchto zdrojů. NKÚ sestavil seznam svých doporučení pro správné fungování systému evropských dotací v budoucím VFR. Mezi tato doporučení[6] patří mj.:

prioritizovat oblasti nejvhodnější či nejpotřebnější pro podporu z veřejných zdrojů a klást důraz na nové výzvy (omezit počet podporovaných oblastí a prostředky zacílit tam, kde mají nejvyšší potenciál dlouhodobého růstu a nejvyšší přidanou hodnotu);

zredukovat roztříštěnost podpory (velké množství překrývajících se programů snižuje efektivitu podpory);

zvýšit důraz na skutečný přínos a dopad podpořených projektů;

5 Viz podkapitola E.4 a též *EU report 2025* – část druhá.
6 Viz též tabulka č. 18 uvedená v podkapitole E.4.1 *EU reportu 2026* a kapitola 1. *EU reportu 2025* – části druhé.

zvýšit efektivitu dotačních prostředků zjednodušením administrace;

pravidelně na úrovni vlády České republiky hodnotit výkonnost jednotlivých politik a programů a přijímat opatření na zvýšení jejich účinnosti;

zlepšit využívání finančních nástrojů a zjednodušených forem vykazování nákladů;

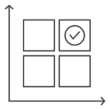
zvýšit motivaci příjemců k hospodárnému, účelnému a efektivnímu využívání podpor, např. omezením maximálního podílu dotace na způsobilých nákladech.

Níže uvádíme příklady použití dotačních prostředků EU, které nevedly k naplnění cílů, jež si Česko vytyčilo ve vybraných oblastech. Tyto příklady obsahují i výše uvedená doporučení NKÚ, jejichž přijetí by do budoucna mělo přispět k nápravě nevyhovujícího stavu v daných oblastech, resp. k zabránění opakování uvedených nedostatků.

A.2.1 ROZVOJ ČISTÉ MOBILITY – DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY A SOUVISEJÍCÍ INFRASTRUKTURA

Objem peněžních prostředků: **5,3 mld. Kč** (za programová období 2014–2020 a 2021–2027 z evropských programů v působnosti Ministerstva dopravy /MD/ a MPO).

Realita: **Česko je v počtu registrovaných elektrických a hybridních automobilů na 100 tisíc obyvatel až na 24. místě v EU.[7] Vnitrostátní cíl[8] byl splněn v oblasti osobních bateriových vozidel, ale nebyly dosaženy cíle počtu bateriových užitkových vozidel, bateriových autobusů a vozidel na vodíkový pohon. Česko neplnilo některé závazné cíle týkající se pokrytí Transevropské dopravní sítě veřejně dostupnou dobíjecí infrastrukturou.[9]**

Prioritizace podpory

Veřejná podpora nemůže směřovat do oblastí, které nejsou dostatečně legislativně pokryty. V Česku nejsou dokončena legislativně-regulatorní pravidla pro bezpečné dobíjení elektromobilů a pro parkování aut na plynná paliva v hromadných garážích. Absence těchto pravidel do určité míry brání intenzivnějšímu rozvoji čisté mobility, přestože jde o oblast významně podporovanou z rozpočtu EU.

Koncentrace podpory

V průběhu posledních dvou programových období byla podpora směrovaná na čistou mobilitu poskytována nejméně z osmi různých programů a podprogramů spolufinancovaných z EU.

Finanční nástroje

Bateriová vozidla pořízená prostřednictvím finančního nástroje tvoří 26,6 % nově registrovaných bateriových vozidel.

7 Mezinárodní srovnání počtu dobíjecích stanic a elektromobilů v Evropě k 30. září 2025 – viz https://nku.gov.cz/scripts/detail.php?id=15555.
8 Viz *Národní akční plán čisté mobility.*
9 Viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1804 ze dne 13. září 2023, o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva a o zrušení směrnice 2014/94/EU.

A.2.2 ZVÝŠENÍ ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI A OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE

Objem peněžních prostředků: **26,4 mld. Kč** (na roky 2015–2025).

Realita: **Podpora poskytnutá z operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost* /OP PIK/ na úspory energie měla zanedbatelný dopad na celkovou spotřebu energie v průmyslu a ve službách; dosažená úspora vlivem podpory činila 1,1 %.[10] Podporou nebylo cílových úspor dosaženo. Poskytovaná podpora z OP *Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost* /OP TAK/ nepřinesla k 31. prosinci 2024 zvýšení instalovaného výkonu z obnovitelných zdrojů energie /OZE/.[11] Podpora z *Národního plánu obnovy* /NPO/ pravděpodobně nepřinese očekávané snížení spotřeby energie u budov ve vlastnictví státu, a to kvůli nízkému zájmu žadatelů.**

Hodnocení výkonnosti

V programovém období 2014–2020 /PO14+/ nebyl o podporu velký zájem a cílových úspor nebylo dosaženo. Ani v programovém období 2021–2027 /PO21+/ podpora nepřináší cílové zvýšení výkonu z obnovitelných zdrojů.

Zjednodušení administrace

O podporu určenou na snížení spotřeby energie u budov ve vlastnictví státu nebyl zájem, neboť podmínky podpory byly nastaveny nevhodně.

10 Podpora poskytnutá z OP PIK v programovém období 2014–2020.
11 Podpora poskytnutá z OP TAK v programovém období 2021–2027.

A.2.3 CÍLENÁ PODPORA STRUKTURÁLNĚ ZNEVÝHODNĚNÝCH UHELNÝCH REGIONŮ

Objem peněžních prostředků: **42,9 mld. Kč** (alokace plánovaná v PO21+ pro operační program *Spravedlivá transformace* /OPST/ vč. národního spolufinancování).

Realita: **Realizace OPST je významně zpožděná, což vede k riziku nedočerpání původně alokovaných prostředků. Odhadovaná možná ztráta alokace (tzv. decommitment) za rok 2026 dosahuje hodnoty cca 1,5 mld. Kč.[12] Hrozí tedy riziko omezeného dopadu podpory poskytované z OPST pro zlepšení situace uhelných regionů. Hlavním důvodem tohoto rizika je nedostatek připravených projektů.**

Hodnocení výkonnosti

Realizaci OPST provází administrativní a finanční potíže (např. nedostatečná administrativní kapacita), realizace projektů je zpožděna. OPST postupně upravuje své cíle (cílové hodnoty indikátorů) a některé rovnou ruší z důvodu nemožnosti jejich splnění. Z původně avizovaných 35 strategických projektů bude aktuálně implementováno pouze 21 projektů.

Zjednodušení administrace

Některé zásadní projekty od záměru realizace prostřednictvím podpory z OPST odstoupily z důvodu příliš striktního nastavení pravidel OPST, které v podstatě znemožňuje realizaci zamýšlených projektů.

OPST čelí vysokému tlaku na rychlé čerpání vzhledem k nutnosti dodržet pravidlo n+3 a blížícímu se konci programového období (do konce roku 2026 je nutné vyčerpat 71 % celkové alokace programu).

12 Podle vyjádření MMR, které NKÚ obdržel po datu redakční uzávěrky *EU reportu 2026,* OPST nově počítá s rezervou cca 1,1 mld. Kč. Riziko decommitmentu by tedy mělo být eliminováno.

A.2.4 ODOLNĚJŠÍ A NA HROZBY LÉPE PŘIPRAVENÉ KLÍČOVÉ NEMOCNICE

Objem peněžních prostředků[13]: **18,6 mld. Kč** (za roky 2020–2023).

Realita: **Česko upřednostnilo nákupy strojů či vybavení před investicemi, které by vedly ke kvalitativnímu posunu českého zdravotnictví ve zvládání mimořádných situací.**

Skutečný přínos

Podpora určená na rozvoj, modernizaci a posílení páteřní sítě poskytovatelů zdravotní péče směřovala do lékařských oborů navazujících na urgentní příjmy v nemocnicích zapojených do vznikající sítě urgentních příjmů. Podpořeny byly i nemocnice, které plně funkčním urgentním příjmem nedisponovaly. Síť urgentních příjmů není dobudována. V době jejího dokončení bude pořízené vybavení mnohdy již zastaralé.

Odpovědné chování

Dotace byly poskytovány ve výši 100 %. Některé nákupy vybavení nebyly nezbytně nutné a využití pořízeného vybavení bylo nižší, než je obvyklé.

13 Včetně národního spolufinancování.

A.2.5 PŘEVÉST 30 % SILNIČNÍ NÁKLADNÍ PŘEPRAVY NA ŽELEZNICI ČI VODU

Objem peněžních prostředků[14]: **0,65 mld. Kč** (poskytnutá výše podpory příjemcům v letech 2015–2023), resp. **4,70 mld. Kč** (plánovaná výše podpory příjemcům v letech 2015–2023).

Realita: **Vliv podpory na rozvoj nákladní kombinované dopravy je minimální a celkový přepravený objem v kombinované dopravě v Česku klesá. Železniční nákladní doprava stagnuje, vodní nákladní doprava prakticky neexistuje a silniční nákladní doprava naopak roste. Národní cíl převést 30 % silniční nákladní přepravy nad 300 km na železniční či vnitrozemskou vodní dopravu do roku 2030 nejspíš nebude splněn.[15]**

Hodnocení výkonnosti

MD plánovalo podpořit projekty na rozvoj nákladní kombinované dopravy částkou 4 697 mil. Kč, ve skutečnosti však poskytlo podporu jen 14 projektům v celkové výši 648,4 mil. Kč. Důvodem nízkého využití alokovaných peněžních prostředků podpory byly především nevyřešené překážky rozvoje kombinované dopravy ze strany MD (nedostatečná kapacita a spolehlivost železnic, nedostatečná splavnost Labe atd.) a nepřipravenost projektů.

Skutečný přínos

Dosažené hodnoty přepraveného objemu v kombinované dopravě vykázané příjemci podpory v letech 2019–2022 činily pouze 3,47–6,80 % z celkového přepraveného objemu v kombinované dopravě v Česku. Od dokončení prvního podpořeného projektu v roce 2018 přepravený objem v kombinované dopravě v Česku klesal.

Odpovědné chování

MD v podmínkách podpory zavázalo příjemce podpory naplnit roční přepokládané přepravené objemy v nákladní kombinované dopravě alespoň jednou během pětileté doby udržitelnosti. Po jejím uplynutí již příjemci podpory nejsou povinni udržovat či zvyšovat výkon a objem v kombinované dopravě a ani zajišťovat veřejný nediskriminační přístup do překladiště nákladní kombinované dopravy. MD tedy nastavilo podmínky podpory tak, že poskytnutá podpora nemusí mít vliv na rozvoj nákladní kombinované dopravy ani v budoucnu.

14 Zahrnuje i jiné národní zdroje.

15 Cíl je stanoven v dokumentu *Bílá kniha – Cesta k jednotnému evropskému dopravnímu prostoru.*

A.2.6 FUNGUJÍCÍ INFRASTRUKTURA ELEKTRONICKÉHO ZDRAVOTNICTVÍ A INTEROPERABILITA SYSTÉMŮ POSKYTOVATELŮ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB

Objem použitých peněžních prostředků: **2,8 mld. Kč[16].**

Realita: **Nemocnice a jejich zřizovatelé realizovali přes 70 projektů v oblasti digitalizace zdravotnických procesů a sdílení dat. Na úrovni centrální infrastruktury a služeb v odpovědnosti Ministerstva zdravotnictví /MZd/ a jemu podřízených organizačních složek státu bylo realizováno dalších více než 20 projektů. Průběžné hodnocení *Digitální dekády 2025* však ukazuje, že Česko nadále významně zaostává zejména v přístupnosti k elektronickým zdravotním záznamům, a to jak z hlediska výměny údajů mezi poskytovateli zdravotních služeb, tak i přístupnosti pro jejich klienty.**

Skutečný přínos

Hodnocení výkonnosti

MZd již před pandemií covidu-19 připravovalo projekty zaměřené na modernizaci informační podpory krajských hygienických stanic, budování jednotného komunikačního prostředí a rozvoj systému pro sledování a vyhodnocování epidemiologické situace. V první měsících pandemie však nebyly zamýšlené nástroje a funkcionality k dispozici a některé vznikaly až s podporou Armády ČR. Digitální infrastruktura pro reakci na epidemické situace je stále ve vývoji s využitím dalších prostředků EU (především program *EU4Health*).

Velké nemocnice budovaly vlastní nákladné robustní informační systémy /IS/. Z důvodu neexistence jednotného prostředí pro bezpečné sdílení zdravotnické dokumentace však sdílení nemohlo fungovat tak, jak předpokládal zákon č. 325/2021 Sb., o elektronizaci zdravotnictví. MZd odložilo plnění cílů v oblasti elektronizace zdravotnictví do roku 2026 s tím, že na jejich realizaci čerpá finanční prostředky z NPO. Do okamžiku účinnosti novel příslušných zákonů, které MZd předložilo v roce 2026 v návaznosti na přímo použitelný předpis EU (nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/327 ze dne 11. února 2025, o evropském prostoru pro zdravotní údaje a o změně směrnice 2011/24/EU a nařízení (EU) 2024/2847) ve věci decentralizovaném systému elektronického zdravotnictví, nadále trvá dobrovolnost vedení zdravotnické dokumentace a žádanek v elektronické podobě ze strany poskytovatelů zdravotních služeb. Přínosy investic do infrastruktury a služeb elektronického zdravotnictví jsou tak značně omezené.

16 Peněžní prostředky *Integrovaného regionálního programu 2021–2027* vč. národního spolufinancování.

A.2.7 ROZVOJ DIGITÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Objem peněžních prostředků: **8,2 mld. Kč** (za roky 2020–2023).

Realita: **Žádný z prioritních cílů[17] *Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020* /SDV/ nebyl naplněn. Peněžní prostředky z fondů EU sice byly vynaloženy formálně v souladu s právními předpisy, avšak s minimálním nebo neprokazatelným dopadem na proklamované cíle ve vzdělávání.**

Skutečný přínos

Ze sedmi obecných indikátorů, které Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy /MŠMT/ nastavilo pro vyhodnocení splnění prioritních cílů, splnilo pouze dva, jeden částečně a u čtyř indikátorů nebylo schopno vyhodnotit jejich plnění vůbec. Z průběžných hodnocení implementace SDV vyplynulo, že MŠMT splnilo v původně stanoveném termínu pouze tři ze 43 aktivit, tedy přibližně 7 %.

Národní pedagogický institut ani MŠMT neměly přehled o reálných digitálních kompetencích učitelů v Česku. Aplikace *Profil Učitel21,* vytvořená v rámci jednoho z podpořených projektů právě k tomuto účelu, byla využita pouze necelými dvěma procenty učitelů základních a středních škol. Institut data z aplikace vůbec nemonitoroval a nevyhodnocoval.

Na *Metodickém portálu RVP.CZ* bylo ke konci června 2022 přibližně 46 500 materiálů v *Katalogu EMA,* z nichž 64 % (tedy téměř 30 000 materiálů) nebylo nikdy žádným uživatelem zobrazeno.

Odpovědné chování

Dva ze čtyř systémových projektů nebylo možné plnohodnotně využít. Jejich zapojení bylo totiž podmíněno budoucí revizí rámcového vzdělávacího programu, jejíž implementace byla plánována nejdříve tři roky po ukončení projektů.

17 *„Otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií“, „zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi“* a *„rozvíjet informatické myšlení žáků“.*

A.2.8 PODPORA GENERAČNÍ OBMĚNY ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

Objem peněžních prostředků[18]: **4,2 mld. Kč** (na období 2014–2027).

Realita: **Generační obměna v českém zemědělství probíhá velmi pomalu. Mladých zemědělců (do 40 let) je stále jen kolem 10 %, avšak 71 % vlastníků a manažerů zemědělských podniků je starší 45 let.**

Skutečný přínos

V období 2014–2022 byl sektor mladých zemědělců podporován mj. prostřednictvím intervence *Zahájení činnosti mladých zemědělců* o objemu 1,4 mld. Kč. Z těchto prostředků bylo podpořeno celkem 1 228 podnikatelských plánů, aniž by došlo k výraznějšímu posunu ve věkové struktuře majitelů/manažerů zemědělských podniků. Pro období 2023–2027 vyčlenilo Ministerstvo zemědělství /MZe/ na podporu mladých zemědělců dvojnásobek prostředků, tj. cca 2,8 mld. Kč na 1 725 podnikatelských plánů.

18 Včetně národního spolufinancování.

A.2.9 ZVÝŠENÍ ZAMĚSTNANOSTI RŮZNĚ ZNEVÝHODNĚNÝCH SKUPIN OBYVATEL[19]

Objem peněžních prostředků: **1,2 mld. Kč** (za období 2016–2022).

Realita: **Efekty podpořených projektů byly jen krátkodobé (tj. po dobu trvání projektů.), dlouhodobé zvýšení počtu zaměstnaných osob z podporovaných různě znevýhodněných cílových skupin však není prokazatelné.**

Hodnocení výkonnosti

Hodnocení úspěšnosti projektů bylo primárně postaveno na plnění dvou indikátorů zachycujících počty účastníků a počty získaných kvalifikací. Sledování těchto indikátorů neumožnovalo vyhodnotit skutečné přínosy projektů a nebylo tak možné určit, zda podpora pomohla účastníkovi k získání zaměstnání nebo ne.

Skutečný přínos

Projekty mají pouze krátkodobý efekt (po dobu jejich trvání), dlouhodobější efekt nebylo možné prokázat.

Odpovědné chování

Míra spolufinancování z prostředků EU stanovená na 85 % nepřispívala k odpovědnému chování příjemců.

19 Specifický cíl OP *Zaměstnanost 2014–2020 „zvýšit zaměstnanost podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných a znevýhodněných“*.

A.2.10 PRODUKCE A SPOTŘEBA SLADKOVODNÍCH RYB V ČESKU

Objem peněžních prostředků:[20] **3,03 mld. Kč** (na roky 2007–2027).

Realita: **Navzdory růstu alokace prostředků EU vyčleněných na podporu aktivit v oblasti společné rybářské politiky /SRP/ spotřeba sladkovodních ryb v Česku od roku 2012 prudce klesá a od roku 2019 klesá i jejich domácí produkce.**

Graf č. 1: Vývoj změny celkové produkce a spotřeby sladkovodních ryb v Česku a alokace OP Rybářství od roku 2007

Zdroj: situační a výhledové zprávy o oblasti rybářství za roky 2007–2025, vydává MZe, viz: situační a výhledové zprávy - Ryby | MZe.

20 Zahrnuje i prostředky národního spolufinancování.

A.2.11 ZLEPŠENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJ SYSTÉMU STRATEGICKÉHO ŘÍZENÍ A HODNOCENÍ KVALITY VE VZDĚLÁVÁNÍ

Objem peněžních prostředků: **0,5 mld. Kč** (za období 2016–2023).

Realita: **Oblast řízení vzdělávací soustavy regionálního školství byla podpořena prostřednictvím dvou systémových projektů. Mělo dojít ke zlepšení strategického řízení škol, a tím v konečném důsledku i ke zlepšení výsledků žáků, přičemž měly být naplněny hned tři strategické cíle OP *Výzkum, vývoj a vzdělávání* /OP VVV/. Ani jeden z dotčených specifických cílů SDV nebyl naplněn.**

Skutečný přínos

Průměrná úroveň čtenářských dovedností českých žáků se významně nezlepšila a spíše stagnuje. Od roku 2018 do roku 2022 klesl výsledek českých žáků v matematice z 499 na 487. V přírodovědné gramotnosti zaznamenali čeští žáci oproti roku 2003 pokles dokonce o 15 bodů. K tomuto zhoršení přitom došlo v době, kdy, již byly oba systémové projekty ukončeny.

Třetina manažerů krajských akčních plánů považovala metodickou podporu jednoho z podpořených projektů za zbytečnou, téměř polovina zpracovatelů školních akčních plánů neviděla v akčním plánování přínos a více než polovina jej nevnímala jako nástroj ke zkvalitnění práce školy. V rámci druhého projektu sice byla v každém kraji zřízena centra podpory, ta však za dobu 69 měsíců svého fungování poskytla průměrně pouze 1,65 individuální konzultace na jednu školu.

Odpovědné chování

U jednoho z podpořených projektů byl šest měsíců před jeho ukončením radikálně snížen počet plánovaných seminářů a webinářů, takže fakticky bylo splněno průměrně pouze 11,6 % původně stanovených hodnot těchto výstupů.

B. OCHRANA FINANČNÍCH ZÁJMŮ EU V NOVÉM VÍCELETÉM FINANČNÍM RÁMCI

„Evropská unie disponuje solidním arzenálem pro ochranu svých finančních zájmů, avšak zásadní přechod k modelům financování zaměřeným na výkonnost a příprava nového VFR vyžadují adekvátní adaptaci kontrolních mechanismů.“

Příspěvek generálního ředitele OLAF Mgr. Petra Klementa

Mgr. Petr Klement působil od roku 2006 ve funkci státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství, kde pracoval v mezinárodním odboru v kabinetu nejvyššího státního zástupce a v odboru závažné hospodářské a finanční kriminality se specializací na ochranu finančních zájmů Evropské unie a na kybernetickou kriminalitu. V lednu 2017 byl zvolen Evropským parlamentem /EP/, Radou Evropské unie /Rada/ a Evropskou komisí /Komise/ do Dozorčího výboru Evropského úřadu pro boj proti podvodům. V roce 2017 byl Mgr. Klement zpravodajem ke *Stanovisku Dozorčího výboru č. 2/2017 připojenému ke zprávě Komise o hodnocení uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013*[21].

Mgr. Petr Klement byl rovněž národním korespondentem jednotky Eurojust pro boj proti kybernetické kriminalitě, pro ochranu práv k nehmotným statkům a kybernetickou bezpečnost a členem expertních justičních sítí EU pro boj s kybernetickou kriminalitou a pro ochranu práv k duševnímu vlastnictví. Několik let působil rovněž v pozici Generálního koordinátora Evropské justiční vzdělávací sítě.

Mezi lety 2020 a 2026 vykonával v Úřadu evropského veřejného žalobce /EPPO/[22] pozici evropského žalobce a náměstka nejvyšší evropské žalobkyně.

Od února 2026 vykonává funkci Generálního ředitele Evropského úřadu pro boj proti podvodům.

21 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013, o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999.

22 Z angl. European Public Prosecutor's Office.

B.1 ÚVOD

Ochrana finančních zájmů EU stojí před bezprecedentními výzvami. Nastávající VFR bude obsahovat rozpočet blížící se hranici dvou bilionů eur, a to za využití inovativních metod řízení a financování. Tento přístup však vyžaduje ucelený a vůči podvodům vysoce odolný systém. Modernizace způsobu, jakým jsou chráněny evropské fondy, musí reagovat na stále sofistikovanější schémata podvodů, zahrnující umělou inteligenci, zneužívání kryptoměn a nadnárodní organizovaný zločin. Zásadní roli v tomto procesu hraje revize architektury boje proti podvodům /AFA/[23], která vyžaduje úzkou součinnost mezi orgány na evropské úrovni, jako jsou OLAF a EPPO, a národními orgány, včetně koordinačních služeb boje proti podvodům a nejvyšších kontrolních institucí.

B.2 ZKUŠENOSTI Z „*PERFORMANCE-BASED*“ FONDŮ (*NÁSTROJ PRO OŽIVENÍ A ODOLNOST*)

Přechod od tradičního modelu proplácení skutečně vynaložených nákladů k modelu financování založenému na výkonnosti, jehož průkopníkem se stal *Nástroj pro oživení a odolnost* /RRF/[24], přinesl nové metodologické a kontrolní překážky. Systém, kde jsou platby podmíněny výhradně dosažením předem definovaných milníků a cílů /MaC/, však vykazuje dobře zmapované deficity v rovině transparentnosti a kontroly.[25]

Audity a vyšetřování poukázaly na systémové nedostatky ve vnitřních kontrolních mechanismech ČS. Mezi nejzávažnější problémy patřily a patří absence povinnosti ověřovat podkladové náklady, což vede k nižší míře odhalování nesrovnalostí a ke slabším kontrolním systémům na národní úrovni. Byla zjištěna nadměrná závislost na sebehodnocení členských států a nedostatečná prevence dvojího financování. Významné obavy rovněž budí schopnost ČS vymáhat dodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek /VZ/ a předcházení střetům zájmů. Pro modely zaměřené na výkonnost směřovaly zásadní návrhy k zavedení systému, který jasně prokazuje odpovědnost konečných příjemců v případech, kdy prostředky nejsou využity v souladu se stanovenými cíli.[26]

B.3 SROVNÁNÍ SE STÁVAJÍCÍM NÁVRHEM NOVÉHO VFR

Návrh nového VFR do značné míry vychází ze zkušeností s modelem RRF a ještě více spoléhá na efektivitu národních kontrolních mechanismů. Tento přístup s sebou nese riziko replikace stejných problémů v oblasti sledovatelnosti nákladů a vyvozování odpovědnosti, které byly identifikovány již u RRF. Evropský účetní dvůr /EÚD/ i OLAF vyjádřily znepokojení nad tím, že značná část plateb EU bude i nadále záviset na ex ante odhadech nákladů a na plnění milníků, aniž by byla stanovena povinnost ověřovat skutečné podkladové náklady operací.

Pokud má nový VFR efektivně chránit finanční zájmy EU, musí před samotným zahájením implementace jasně a komplexně definovat požadavky na kontroly prováděné ČS a Komisí. Je nezbytné definovat minimální požadavky, které zajistí spolehlivost kontrolních systémů ve všech ČS pro prevenci, odhalování i nápravu podvodů.

23 Z angl. Anti-fraud Architecture.
24 Z angl. *Recovery and Resilience Facility.*
25 Evropský účetní dvůr, zvláštní zpráva 06/2026: *Boj proti podvodům v rámci Nástroje pro oživení a odolnost – Práce probíhá.* Úřad pro publikace Evropské unie, 2026.
26 Evropský účetní dvůr, přezkum 03/2025: *Příležitosti víceletého finančního rámce na období po roce 2027.* Úřad pro publikace Evropské unie, 2025.

B.4 PROBLÉM PRO KONTROLU A VYŠETŘOVÁNÍ: PŘÍLIŠ ÚZKÉ VYMEZENÍ DEFINICE NESROVNALOSTI

Zásadním rizikem pro ochranu unijního rozpočtu v návrhu nového VFR je zúžená definice pojmu „nesrovnalost“ (*irregularity*). Článek 4 odst. 35 návrhu nařízení pro národní a regionální partnerské plány[27] omezuje nesrovnalost pouze na ta porušení platného práva, která přímo vedou k neoprávněnému proplacení prostředků na základě MaC.

Toto vymezení je v přímém rozporu s nařízením Rady o ochraně finančních zájmů Evropských společenství[28], které definuje nesrovnalost mnohem šířeji jako jakékoli porušení práva EU hospodářským subjektem, které poškozuje nebo by mohlo poškodit rozpočet EU. Důsledky této legislativní restrikce mohou být fatální. Pokud zůstane definice nezměněna, mnohé podvody, například závažná pochybení při zadávání VZ, nebudou touto definicí pokryty. Lze si představit situaci, kdy je milník fyzicky splněn (např. budova je postavena), ale v důsledku zmanipulované VZ se tak stane za výrazně vyšší a neospravedlnitelnou cenu pro rozpočet EU.

Pokud Komise ztratí solidní právní základ pro vymáhání finančních oprav v případech „jakékoli jiné nezákonné činnosti“ podle čl. 325 *Smlouvy o fungování Evropské unie* /SFEU/, bude schopnost OLAF i Komise chránit rozpočet dramaticky ochromena.

B.5 NÁVRHY OLAF PRO POSÍLENÍ OCHRANY ROZPOČTU

Pro zajištění kompaktního a vůči podvodům odolného systému prosazuje OLAF zavedení několika základních opatření do nového VFR:

- **Existence národních strategií boje proti podvodům:** Vypracování těchto strategií by nadále mělo být povinné, a to na základě důsledného posouzení rizik podvodů v daném ČS.
- **Povinné hlášení nesrovnalostí:** ČS musí mít striktní povinnost hlásit veškeré případy podezření z podvodu, korupce a nesrovnalostí do *Irregularity Management System* /IMS/[29].
- **Využívání existujících databází a analytických nástrojů:** Úspěšné vyšetřování je podmíněno včasným přístupem k datům a interoperabilitou IS. Využívání nástrojů pro vytěžování dat, jako je *Arachne*, a důsledná aplikace *Systému včasného odhalování a vylučování,* by nadále mělo být rovněž povinné.[30]
- **Transparentnost a přístup k datům:** Zajištění publikace detailnějších informací o konečných příjemcích a dodavatelích. OLAF rovněž zdůrazňuje potřebu posíleného přístupu k údajům o dani z přidané hodnoty /DPH/ za účelem boje proti přeshraničním podvodům.[31]

27 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a rozvoj venkova, rybolov a námořní politiku, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034, COM(2025) 565 v konečném znění ze dne 16. července 2025.
28 Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995, o ochraně finančních zájmů Evropských společenství.
29 IMS je informační systém OLAF pro hlášení nesrovnalostí vnější úrovně.
30 EÚD, zvláštní zpráva 06/2026: *Boj proti podvodům v rámci Nástroje pro oživení a odolnost – Práce probíhá.* Úřad pro publikace Evropské unie, 2026.
31 Evropská komise, *Bílá kniha o přezkumu architektury boje proti podvodům*, COM(2025) 546 v konečném znění z 16. července 2025.

B.6 HOLISTICKÝ PŘÍSTUP K VYŠETŘOVÁNÍ, ROLE OLAF A EPPO

Kombinace administrativního a trestního vyšetřování se ukazuje jako nejúčinnější model pro boj s komplexními finančními zločiny. Spoléhání se výhradně na trestní stíhání vytváří specifické problémy plynoucí z účelu trestního vyšetřování; trestní řízení jsou zdlouhavá, vyžadují vysoké důkazní břemeno („nade vší pochybnost“) a primárně se soustředí na odsouzení pachatele spíše než na okamžité finanční navrácení prostředků.

Nejúspěšnější ČS aplikují tzv. holistický, dvoukolejný systém (*dual-track system*). Tento systém paralelně spouští administrativní větev (zaměřenou na rychlost, okamžité zmrazení plateb, vrácení dotací a opravu systémových zranitelností) a trestněprávní větev (využívající donucovacích prostředků k rozbití organizovaných sítí a zajištění odsouzení). Příkladem takového institucionálního uspořádání je italská *Guardia di Finanza,* která jedinečným způsobem propojuje administrativní celní/daňovou policii s pravomocemi orgánů činných v trestním řízení pod vedením prokuratury. Podobně ve Francii spolupracuje administrativní koordinační orgán[32] a daňové úřady s Národní finanční prokuraturou po zrušení dřívějších institucionálních bariér (*„verrou de Bercy“*). V Německu jednotky *Steuerfahndung* (daňové vyšetřovací úřady) mají rovněž dvojí mandát, kdy administrativně vyčíslují škodu pro okamžité inkaso a trestněprávně zajišťují důkazy pro soud. V Nizozemsku se uplatňuje model tripartitní koordinace s doktrínou *„Una Via“*, zatímco španělská jednotka ONIF působí jako vysoce specializovaná administrativní podpora pro státní zástupce.

Na evropské úrovni se výše uvedený model odráží zatím pouze opatrně ve vztahu OLAF (evropská administrativní součást) a EPPO (evropská trestně-právní součást). Doplňující vyšetřování OLAF umožňuje okamžité uplatnění preventivních opatření, zatímco EPPO buduje trestní případ, což je synergie, kterou předpokládá především nařízení upravující vyšetřování OLAF.[33] Přesto se i tato spolupráce odrazila v řadě úspěšných případů a ročně zachrání miliony eur.

B.7 ÚSPĚŠNÉ PŘÍPADY Z PRAXE OLAF[34]

Praktický dopad práce OLAF lze ilustrovat na konkrétních případech z poslední doby. V případu „Odneseno větrem“ (*EU funds [almost] gone with the wind*) rozkryl OLAF skupinu propojených společností v Maďarsku, které neoprávněně čerpaly prostředky z *Evropského fondu pro regionální rozvoj* /EFRR/. Projekty měly podpořit nákup těžké techniky ve venkovských oblastech, avšak prostředky byly přes složitou mezinárodní síť odváděny zprostředkovatelům bez jakékoliv přidané hodnoty. Vyšetřování prokázalo zmanipulovaná výběrová řízení, uměle navýšené ceny i mechanismy připomínající praní špinavých peněz. OLAF doporučil vymožení téměř 1,5 mil. € zpět do rozpočtu EU.

Druhým příkladem je případ „Gridlock!“, týkající se italského infrastrukturního projektu (rovněž financovaného z EFRR) na dostavbu dálnice za 25,6 mil. €. Stavební práce uvízly na mrtvém bodě v důsledku závažného porušování pravidel VZ a střetu zájmů, kdy předseda přijímajícího subjektu poskytoval služby přímo subdodavateli. OLAF vydal jak finanční doporučení k navrácení celé částky 25,6 mil. €, tak justiční doporučení pro národní účetní dvůr za účelem zahájení řízení o náhradě škody na státním majetku.

32 MICAF – Mission interministérielle de coordination anti-fraude.

33 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013, o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999.

34 Viz *OLAF Report 2025*, Evropský úřad pro boj proti podvodům, 2026.

B.8 REVIZE ARCHITEKTURY BOJE PROTI PODVODŮM

Komise nedávno přijala *Bílou knihu o přezkumu architektury boje proti podvodům* (AFA Review), což je rámec k vytvoření systému připraveného na výzvy nového VFR. Revize AFA se nesoustředí pouze na OLAF a EPPO, ale zahrnuje i Europol, Eurojust, Orgán pro boj proti praní peněz a financování terorismu /AMLA/[35] a budoucí Celní úřad Evropské unie. Prioritou je zamezit překrývání kompetencí a posílit vzájemnou výměnu dat. Předpokládá se zavedení zabezpečených a částečně automatizovaných systémů na principu „hit/no-hit“ pro detekci křížících se vyšetřování a sdílení operativních dat za plného respektování ochrany osobních údajů. Paralelně s tím probíhají evaluace nařízení o OLAF a EPPO s očekávanými návrhy úprav na konci roku 2026.

B.9 ZÁVĚR

Evropská unie disponuje solidním arzenálem pro ochranu svých finančních zájmů, avšak zásadní přechod k modelům financování zaměřeným na výkonnost a příprava nového VFR vyžadují adekvátní adaptaci kontrolních mechanismů. Úzké definice pojmu nesrovnalosti by představovaly krok zpět, který by zásadně oslabil schopnost EU získávat zpět prostředky ztracené v důsledku zneužívání veřejných funkcí nebo manipulací s VZ. Holistický přístup spoléhající se na nezávislé administrativní a trestní vyšetřování podporované moderními datovými nástroji může výrazně přispět k tomu, aby finanční prostředky EU v nadcházejícím období sloužily výhradně ke stanoveným účelům a nebyly systematicky odkláněny organizovaným zločinem na úkor společnosti, státu a jeho ekonomiky.

35 AMLA (z angl. Anti-Money Laundering Authority) je decentralizovaná agentura EU, která bude koordinovat vnitrostátní orgány, aby bylo zajištěno správné a jednotné uplatňování pravidel EU. Jejím úkolem je přeměnit dohled nad bojem proti praní peněz a financování terorismu v EU a zároveň posílit spolupráci mezi finančními zpravodajskými jednotkami. Tento orgán byl právně zřízen dne 26. června 2024 a bude plně funkční od 1. ledna 2028.

ODDÍL I.

KONTROLNÍ ČINNOST NKÚ A DALŠÍCH ORGÁNŮ EXTERNÍ KONTROLY V OBLASTI ROZPOČTOVÝCH PROSTŘEDKŮ EU VYČLENĚNÝCH PRO ČESKO

C. KONTROLNÍ ČINNOST NKÚ VE SLEDOVANÉM OBDOBÍ

V průběhu dvanáctiměsíčního sledovaného období (od 1. dubna 2025 do 31. března 2026) publikoval NKÚ kontrolní závěry /KZ/ z celkem 14 kontrolních akcí /KA/, které se týkaly zcela nebo alespoň částečně prostředků rozpočtu EU[36] /sledované KA/. V následujících podkapitolách uvádíme souhrnné informace za sledované KA (podkapitola C.1 a C.2) a komentáře k jednotlivým sledovaným KA přinášející shrnutí výsledků kontrolní činnosti (podkapitoly C.3–C.7). Podkapitola C.8 je zaměřena na hodnocení opatření přijímaných vládou k nápravě nedostatků zjištěných při kontrolách, které provedl NKÚ.

Ve sledovaném období publikoval NKÚ celkem 32 kontrolních závěrů, přičemž 14 z nich se týkalo sledovaných KA. To představuje podíl téměř 44 %, což dokládá význam, jaký věnuje NKÚ kontrolám zahraničních prostředků.

36 Resp. prostředků MoF, který není přímo součástí rozpočtu EU, ale je založen a spravován na základě legislativy EU.

Tabulka č. 2: Přehled sledovaných KA

Číslo KA	Název kontrolní akce	Zveřejnění ve *Věstníku NKÚ* (částka/rok)
24/06	*Peněžní prostředky Modernizačního fondu určené na podporu obnovitelných zdrojů energie*	3/2025
24/07	*Peněžní prostředky vynakládané na vznik a rozvoj digitálních technických map včetně souvisejících informačních systémů*	3/2025
24/13	*Peněžní prostředky určené na rozvoj a obnovu materiálně technické základny veřejných vysokých škol*	3/2025
24/14	*Peněžní prostředky vybírané v oblasti nelegálního zaměstnávání*	4/2025
24/16	*Peněžní prostředky určené na podporu lesnictví*	4/2025
24/19	*Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí za rok 2024, účetní závěrka Ministerstva práce a sociálních věcí za rok 2024 a údaje předkládané Ministerstvem práce a sociálních věcí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024*	4/2025
24/20	*Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo kultury za rok 2024, účetní závěrka Ministerstva kultury za rok 2024 a údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024*	3/2025
24/23	*Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Český telekomunikační úřad za rok 2024, účetní závěrka Českého telekomunikačního úřadu za rok 2024 a údaje předkládané Českým telekomunikačním úřadem pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024*	4/2025
24/26	*Peněžní prostředky související s informační podporou vízových služeb a dalších konzulárních činností*	1/2026
24/28	*Peněžní prostředky vynakládané v souvislosti s profesionalizací a zvyšováním kvality státní služby a výkonu státní správy*	1/2026
24/32	*Vybraný majetek státu a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit Úřad práce České republiky*	6/2025
25/01	*Správa daně z přidané hodnoty se zaměřením na oblast přeshraničního elektronického obchodování*	6/2025
25/02	*Peněžní prostředky určené na projekty podpory hodnocení a řízení vzdělávací soustavy regionálního školství*	1/2026
25/06	*Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem zemědělství na podporu protipovodňové ochrany a zadržování vody v krajině*	1/2026

Zdroj: *Kontrolní informační systém NKÚ* /KIS/, 31. března 2026.
Pozn.: Barevné označení sledovaných KA odpovídá jejich zaměření dle následující legendy:

	Veřejná správa
	Soudržnost a konkurenceschopnost
	Přírodní zdroje a životní prostředí
	Příjmy
	Finanční audit
	Modernizační fond

C.1 PŘEHLED VÝSTUPŮ ZE SLEDOVANÝCH KONTROLNÍCH AKCÍ

Výsledky sledovaných KA ukazují, že **význam zjištění nelze posuzovat pouze podle výše prostředků vyčíslených u jednotlivých zjištění. Podstatná je také povaha identifikovaného problému, jeho dopad na dosažení zamýšleného účelu, spolehlivost vykazovaných informací, ochrana veřejných příjmů a výdajů a strategické zacílení podpory.**

Vybraná zjištění proto zachycují případy, které nejvýrazněji ilustrují rizika spojená s řádným nakládáním s veřejnými prostředky. Společně vytvářejí základ pro posouzení, zda byly prostředky nejen vynaloženy v souladu s předpisy, ale zda také přinesly očekávané, ověřitelné a udržitelné výsledky.

Schéma č. 1: Nejvýznamnější zjištění z jednotlivých oblastí ve sledovaném období

3 140 mil. Kč

investoval stát do digitálních technických map. **Tyto prostředky byly vynaloženy se sníženou účelností.** Údaje v mapách jsou neúplné a nespolehlivé. **V mapách nejsou zaneseny údaje od více než poloviny vlastníků** identifikovaných Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním.

507 mil. Kč

bylo utraceno za projekty řízení vzdělávací soustavy, které **nepřinesly očekávané zlepšení kvality vzdělávání,** výsledků žáků ani strategického řízení škol. Reálný dopad projektů na české školství byl omezený.

92 000 mil. Kč

mohlo podle odhadů NKÚ chybět ve veřejných rozpočtech v letech 2019–2022. Zákonem **není stanoven správní orgán k doměřování zákonných pojistných zaměstnavatelům, kterým byla uložena pokuta za přestupek** podle zákona o zaměstnanosti.

10 mil. Kč

bylo neoprávněně vyplaceno Státním zemědělským intervenčním fondem na opravu lesních cest. **Prostředky měly původně pomáhat odstraňovat škody způsobené povodněmi.**

1 400 mil. Kč

představovaly chyby v účetnictví MPSV, které zjistil NKÚ při průběžných auditech. **Pokud by MPSV chyby neodstranilo, došlo by k významnému zkreslení vypovídací hodnoty účetní závěrky.**

9 100 mil. Kč

je celková hodnota tří čtvrtin z kontrolovaných prostředků programu *RES+*, které obdržel omezený počet organizací; **4 400 mil. Kč např. obdržel jediný příjemce.** Obchodní korporace zakládaly za tímto účelem dceřiné společnosti.

Zdroj: vlastní syntéza NKÚ z podkapitol C.3–C.7.
Pozn.: Barevné zvýraznění je identické jako u tabulky č. 2.

Uvedená zjištění lze dále posoudit podle toho, na jaký problém v řízení prostředků upozorňují. Následující členění proto není dalším seznamem pochybení, ale ukazuje, jaký širší význam mají jednotlivá zjištění pro fungování systému řízení. Pomáhá rozlišit, zda problém spočívá ve špatně nastaveném cíli, slabém sledování přínosů, nejasné odpovědnosti, nedostatečné kontrole oprávněnosti výdajů, nespolehlivých finančních údajích nebo v tom, jak je podpora rozdělována.

Závažnost zjištění nelze hodnotit jen na základě vyčíslené částky. Je třeba přihlédnout i k riziku spojenému s případným opakováním podobného postupu. Mapa hlavních rizik (viz následující tabulka) proto slouží jako vodítko pro určení oblastí, kde je vhodné posílit prevenci, průběžnou kontrolu a následné vyhodnocování výsledků.

Tabulka č. 3: Mapa dominantních řídicích rizik

Rizikové téma	Co kontroly ukazují	Systémový přesah zjištění	Implikace pro řízení
Účelnost, hospodárnost, efektivnost výdajů a využitelnost výstupů	Vynaložení prostředků nebo realizace aktivit ne vždy vedly k využitelnému a doložitelnému výsledku.	Riziko nespočívá pouze v kvalitě samotného výstupu, ale i v tom, zda byl výstup použitelný pro naplnění původně zamýšleného účelu.	Cíle a výstupy nastavovat tak, aby bylo možné průběžně ověřovat jejich praktické využití, kvalitu a přínos.
Dosahování a prokazování přínosů	Realizace aktivit a výstupů nebyla vždy provázána s jasně doložitelným zlepšením v podporované oblasti.	Pokud nejsou přínosy předem měřitelně vymezeny a průběžně vyhodnocovány, nelze spolehlivě prokázat, zda podpora vedla ke skutečné změně, nebo pouze k formálnímu naplnění účelu projektu.	Podporu vázat na předem stanovené přínosy, výchozí stav a cílové hodnoty a pravidelné vyhodnocování jejich dosažení.
Rizika v oblasti příjmů	Riziko pro veřejné rozpočty může vznikat i v důsledku neúplného nastavení kompetencí a procesů.	Nejasné rozdělení odpovědností může vést k tomu, že identifikovaný nedostatek není úspěšně doveden až k doměření a výběru nebo vymáhání předmětné částky.	Právní a procesní rámec nastavit tak, aby byla jednoznačně určena odpovědnost za doměření a vymáhání veřejných příjmů.
Způsobilost výdajů	Prostředky určené na konkrétní účel nebyly vždy vyplaceny v souladu s podmínkami podpory.	Nedostatečné ověření účelu a způsobilosti před proplacením zvyšuje riziko, že podpora nebude použita na deklarovaný veřejný zájem.	Posílit ověřování účelu, způsobilosti a věcné vazby výdajů před jejich schválením a proplacením.
Účetnictví a výkaznictví	Chyby v účetnictví mohou významně ovlivnit spolehlivost vykazovaných finančních informací.	Spolehlivost účetních údajů je předpokladem pro správné rozhodování, kontrolu i posouzení skutečného stavu hospodaření.	Zajistit včasnou identifikaci a opravu významných účetních chyb ještě před sestavením a schválením účetní závěrky.

Zdroj: vlastní syntéza NKÚ z podkapitol C.3–C.7.

Zmapování uvedených zjištění podle dominantního řídicího rizika ukazuje, že nejvýznamnější problémy sledovaného období mají rozdílnou věcnou povahu, ale společně směřují k otázce kvality řízení veřejných prostředků. V některých případech šlo o omezenou využitelnost nebo nedoložený přínos financovaných výstupů, v jiných o nedostatky v nastavení příjmových procesů, ověřování způsobilosti výdajů, účetnictví nebo alokačním zaměření podpory.

C.2 SLEDOVANÉ KONTROLNÍ AKCE V ČÍSLECH

Struktura sledovaných KA byla v tomto sledovaném období v porovnání s těmi předchozími poněkud netypická a pestřejší, co se zaměření jednotlivých KA týká.

Zatímco v předchozích letech dominovaly co do počtu kontroly zaměřené na výdaje na „soudržnost a konkurenceschopnost“ (viz podkapitola C.4.2), kterých bývá obvykle kolem 50 %, tentokrát byly z této oblasti publikovány pouze dva KZ. Naopak významně více (čtyři) bylo v tomto sledovaném období kontrol výdajů na „veřejnou správu“ (viz podkapitola C.4.1).

Z oblasti kontroly „přírodních zdrojů a životního prostředí“ (viz podkapitola C.4.3) jsou mezi sledovanými KA dvě kontroly stejně jako v případě kontrol zaměřených na příjmy (viz podkapitola C.5).

Ve sledovaném období byly zveřejněny rovněž tři KZ z finančních auditů[37] /FA/. FA mají v porovnání s kontrolami legality nebo audity výkonnosti svá specifika a rovněž charakter zjištěných nedostatků je odlišný.

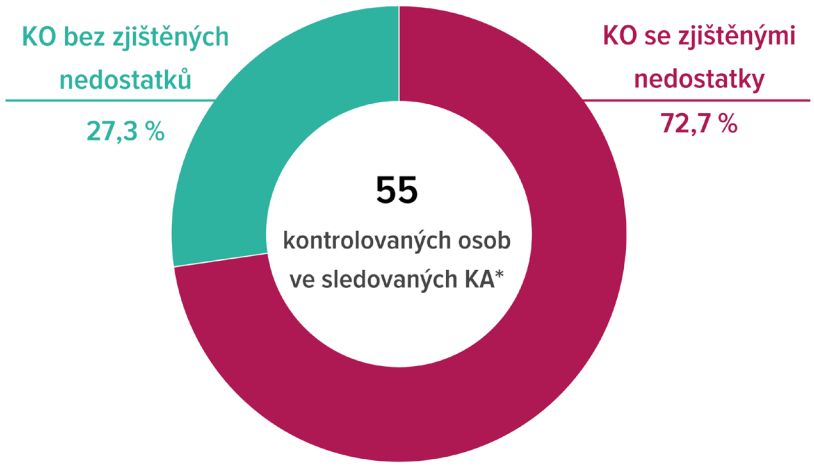
37 FA se zpravidla zaměřují na ověření sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu, vedení účetnictví, sestavení účetní závěrky a ověření správnosti údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu.

V následujících přehledech uvedených v této podkapitole proto nejsou KA č. 24/19, č. 24/20 a č. 24/23 zahrnuty. Podrobněji se jim věnuje podkapitola C.6.

Do *EU reportu 2026* jsme zařadili i KZ z kontroly, která se zabývala prostředky MoF (viz podkapitola C.7). Zde je však třeba upozornit, že u prostředků MoF se nejedná přímo o prostředky rozpočtu EU (viz podrobněji podkapitoly C.7 a F.7).

V rámci 11 sledovaných KA, které nespadaly do kategorie FA, prověřil NKÚ celkem 55 subjektů, tzv. kontrolovaných osob /KO/, přičemž některé z nich byly kontrolovány při více než jedné KA.[38]

Graf č. 2: Rozdělení KO dle přítomnosti zjištěných nedostatků

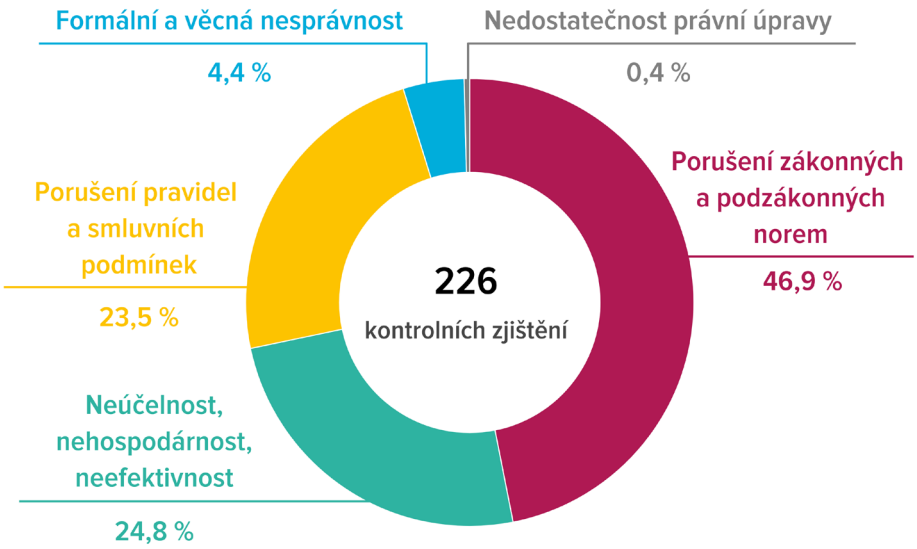
Zdroj: KIS, 31. březen 2026.
* Bez započtení FA.

NKÚ zjistil v rámci sledovaných KA (bez FA) celkem 226 nedostatků.[39] Ve vztahu k prostředkům rozpočtu EU bylo šest z těchto chyb vyčíslitelných a jejich úhrnná výše činila téměř 510,74 mil. Kč. Z toho vypočtený objem vymahatelných nedostatků dosáhl částky bezmála 26,70 mil. Kč.

V sedmi sledovaných KA zjistil NKÚ skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně. Na základě těchto zjištění předložil příslušným správcům daně oznámení v celkové částce 217,85 mil. Kč (včetně prostředků státního rozpočtu) k dalšímu řešení.[40]

38 Jednalo se o některá ministerstva.
39 Ze samotné podstaty jednotlivých zjištěných nedostatků je většina z nich nevyčíslitelná.
40 NKÚ podává oznámení správcům daně podle ustanovení § 59 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Graf č. 3: Podíly jednotlivých kategorií zjištěných nedostatků (bez zahrnutí FA)

Zdroj: KIS, 31. březen 2026.

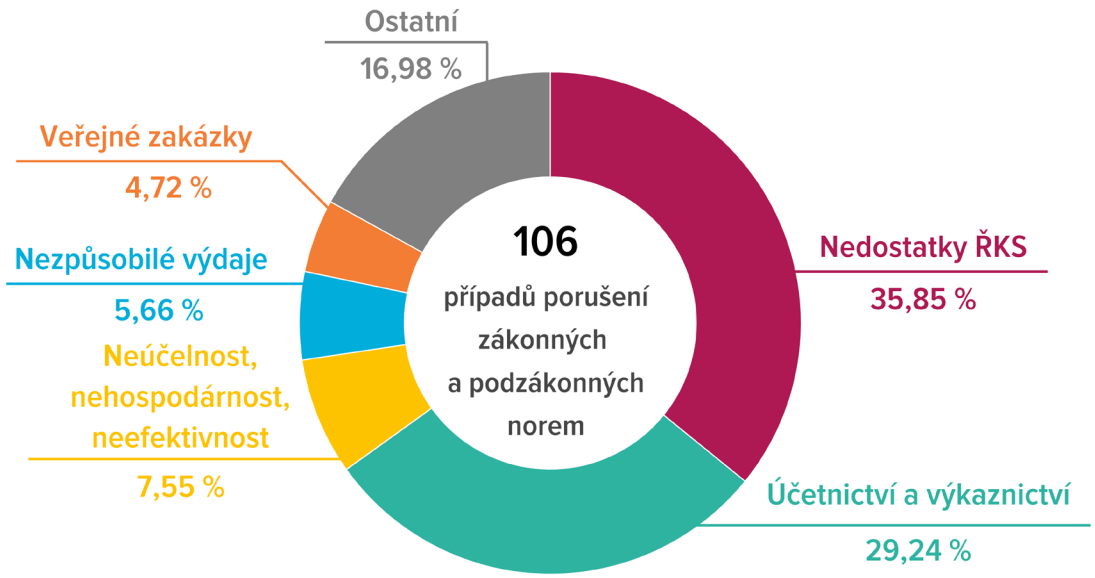
Oproti předchozímu sledovanému období[41] došlo k nejvýznamnějšímu posunu v zastoupení zjištěných nedostatků (dle členění na kategorie uvedené v grafu č. 3) od *„porušení pravidel a smluvních podmínek“* ke kategorii *„porušení zákonných a podzákonných norem“*. Tento rozdíl jde však na vrub KA č. 24/06, která se zabývala prostředky MoF (viz výše) a zaznamenala téměř pětinu všech zjištěných nedostatků v kategorii *„porušení zákonných a podzákonných norem“*.

Pro úplnost dodáváme, že všech 12 zjištěných nedostatků, která učinil NKÚ v případě FA, patří právě do kategorie *„porušení zákonných a podzákonných norem“*. Tyto chyby však nejsou s ohledem na specifický charakter FA (viz podkapitola C.6) v grafech č. 3 a č. 4 zahrnuty.

Rozdělení zjištěných nedostatků ze sledovaných KA (bez zahrnutí zjištění učiněných v rámci FA) v kategorii *„porušení zákonných a podzákonných norem“* zobrazuje následující graf.

41 Od 1. dubna 2024 do 31. března 2025.

Graf č. 4: Charakter a míra výskytu porušení právních předpisů (bez zahrnutí FA)

Zdroj: KIS, 31. březen 2026.
Pozn.: Jednotlivá zjištění jsou zatříděna podle primárně porušeného předpisu. Tzn. došlo-li např. k porušení zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, a v důsledku toho i k nezpůsobilému výdaji s kvalifikací porušení zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, bylo toto zjištění zařazeno pouze do kategorie *„veřejné zakázky“*.
Kategorie *„neúčelnost, nehospodárnost, neefektivnost“* zahrnuje případy, kdy v důsledku nedodržení zásad řádného finančního řízení (3E) došlo ke vzniku neoprávněného výdaje, a tak např. k porušení rozpočtové kázně, ev. nesrovnalosti.
Kategorie *„ostatní“* zahrnuje za sledované období porušení předpisů především v oblasti stavebnictví, zeměměřičství, energetiky, kybernetické bezpečnosti a státní správy.

V porovnání s předchozími sledovanými obdobími ovlivnila strukturu charakteru a míru výskytu porušení právních předpisů především KA č. 24/32. Právě v ní zjistil NKÚ hned 29 z celkem 31 chyb z oblasti *„účetnictví a výkaznictví“*. V předchozích letech měla zjištění s touto charakteristikou spíše symbolické zastoupení (s výjimkou FA, kde naopak trvale dominují).

Četnost zjištěných nedostatků s jinými charaktery porušení právních předpisů zaznamenala s ohledem na výše uvedené citelný pokles, který však byl téměř proporcionální.

C.3 PLNĚNÍ OZNAMOVACÍ POVINNOSTI NEJVYŠŠÍM KONTROLNÍM ÚŘADEM

C.3.1 OZNÁMENÍ SPRÁVCŮM DANĚ

NKÚ předal dle ustanovení § 59 zákona č. 280/2009 Sb. správcům daně celkem sedm oznámení ze sedmi sledovaných KA. **Tato oznámení se týkala celkové částky 217,85 mil. Kč.**

Tabulka č. 4: Přehled oznámení správcům daně

Číslo KA	Počet oznámení správci daně	Částka oznámení (v Kč)
24/07	1	34 311
24/16	1	9 779 869
24/26	1	180 077 452
24/28	1	22 625 183
24/32	1	4 026 880
25/02	1	1 300 000
25/06	1	5 830
Celkem	**7**	**217 849 525**

Zdroj: vypracoval NKÚ.

C.3.2 OZNÁMENÍ ORGÁNŮM ČINNÝM V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

Z ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb.[42] vyplývá povinnost NKÚ bez zbytečného odkladu, a nestanoví-li zvláštní předpis jinak, i bez úplaty vyhovovat dožádáním orgánů činných v trestním řízení při plnění jejich úkolů a neprodleně oznamovat státnímu zástupci nebo policejním orgánům skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.

Ve vztahu k sledovaným KA nepodal NKÚ orgánům činným v trestním řízení žádné oznámení skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, které by se týkalo prostředků rozpočtu EU. Na základě dožádání orgánů činných v trestním řízení předal NKÚ informace z jedné KA, které se týkaly prostředků rozpočtu EU.[43]

42 Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.
43 Podrobnosti jsou uvedeny v podkapitole G.3.1.

C.4 KONTROLY LEGALITY A AUDITY VÝKONNOSTI V OBLASTI VÝDAJŮ ROZPOČTU EU

Text této podkapitoly shrnuje základní informace a hlavní zjištění, jež NKÚ publikoval v osmi KZ sledovaných KA, které měly charakter kontrol legality a auditů výkonnosti. Ve sledovaném období sem spadaly kontrolní akce z oblasti „veřejné správy", „soudržnosti a konkurenceschopnosti" a „přírodních zdrojů a životního prostředí" zaměřené přímo na prostředky rozpočtu EU. Tyto kontrolní akce představovaly téměř 60 % ze všech sledovaných KA.

Nejpočetnější skupinu sledovaných KA představovaly kontroly z oblasti „veřejné správy", což se stalo poprvé v historii kontrol prostředků EU ze strany NKÚ. O druhé místo se podělily kontrolní akce zaměřené na „soudržnost a konkurenceschopnost" (až dosud nejpočetnější skupina KA) a kontrolní akce „přírodních zdrojů a životního prostředí".

C.4.1 VEŘEJNÁ SPRÁVA

KA č. 24/07 – *Peněžní prostředky vynakládané na vznik a rozvoj digitálních technických map včetně souvisejících informačních systémů*

Dotace poskytnuté Ministerstvem průmyslu a obchodu měly přispět k připojení 500 000 nových domácností k vysokorychlostnímu internetu[44]. Tento cíl byl v roce 2021 snížen na 24 000 domácností, avšak ani ten nebyl splněn.
Projekt na rozvoj digitálních technických map /DTM/ tak v kontrolovaném období k plnění tohoto cíle nepřispěl. Peněžní prostředky ve výši 3,13 mld. Kč byly na systém DTM vynaloženy se sníženou účelností a údaje v DTM jsou kvůli nečinnosti vlastníků infrastruktury i přes miliardové dotace nespolehlivé a neúplné.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky určené na vznik a rozvoj digitálních technických map včetně souvisejících informačních systémů vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

V souvislosti s DTM vyhlásilo MPO v rámci OP PIK celkem dvě výzvy k podání žádostí o podporu. Ke kontrole byla vybrána výzva III programu podpory vysokorychlostního internetu – aktivity: *Vznik a rozvoj digitálních technických map krajů.* Realizací projektů krajských DTM, tj. zejména pořízením IS DTM a datového obsahu a zavedením do praxe, mělo dojít k naplnění požadavků kladených zákonem na kraje.

Na systémové úrovni byly kontrole podrobeny peněžní prostředky ve výši 3 132,65 mil. Kč (z toho 2 682,41 mil. Kč z rozpočtu EU). NKÚ u těchto prostředků konstatoval sníženou účelnost. Na projektové úrovni byly kontrolovány prostředky v hodnotě 459,95 mil. Kč (z toho 425,06 mil. Kč z rozpočtu EU). Rovněž zde konstatoval NKÚ sníženou účelnost, a to ve výši 381,55 mil. Kč.

Tato kontrola částečně navázala na výstupy KA č. 19/15[45] provedené v roce 2019, jejímž předmětem byla podpora rozvoje vysokorychlostního přístupu k internetu poskytovaná z OP PIK.

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

Údaje v DTM nejsou úplné a spolehlivé, což značně omezuje jejich přínos a využitelnost. V DTM nejsou zaneseny údaje od více než poloviny vlastníků[46] identifikovaných Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním /ČÚZK/ a zároveň většina kontrolovaných údajů v DTM nedosahuje dostatečné třídy přesnosti[47].

44 S přenosovou rychlostí nejméně 30 Mb/s.
45 KA č. 19/15 – *Podpora rozvoje vysokorychlostního přístupu k internetu poskytovaná z operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost.*
46 Tito vlastníci tak nesplnili své povinnosti stanovené zákonem č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů.
47 Spolehlivost údajů v DTM zásadně ovlivňovaly nepřesné/chybějící údaje subjektů, které nebyly v podřízenosti jednotlivých krajů. Jednalo se o tisíce soukromých subjektů, které jsou vlastníky technické infrastruktury.

NKÚ na základě těchto zjištění vyhodnotil, že peněžní prostředky ve výši 3,14 mld. Kč byly na systém DTM vynaloženy se sníženou účelností. Systém DTM je navíc v natolik rozpracovaném stavu, že si v následujících letech vyžádá, aby vlastníci dopravní a technické infrastruktury vynaložili další peněžní prostředky v řádu jednotek miliard korun, zejména na pořízení nových a zpřesnění stávajících údajů.

VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ A DOPADY KONTROLNÍ AKCE

K zajištění registrace subjektů je z iniciativy ČÚZK navrženo do adaptačního zákona k nařízení 2024/1309[48] doplnit ustanovení, díky kterému se provozovatelé sítí technické infrastruktury a subjekty veřejného sektoru, kteří nezapíší minimální informace o fyzické infrastruktuře do DTM kraje, případně neprovedou aktualizaci těchto údajů, nezapíší minimální informace o plánovaných stavebních pracích týkajících se dopravní a technické infrastruktury do neveřejné části DTM kraje nebo neprovedou aktualizaci těchto zapsaných údajů, dopustí přestupku, za který lze uložit finanční sankci. Současně ČÚZK ve spolupráci s kraji provádí osvětu mezi laickou i odbornou veřejností k problematice úvodního naplnění, průběžné aktualizace i využívání dat DTM, včetně rizik spojených s absencí údajů v DTM.

K současnému stavu evidence kritické infrastruktury v DTM krajů negativně přispěl fakt, že směrnice 2022/2557[49] neměla v našem právním řádu obdobu v podobě adaptačního zákona a jeho prováděcích předpisů. Situace se zásadně změnila se schválením zákona č. 266/2025 Sb.[50], který je účinný od 19. srpna 2025 a stanovuje, kdo a za jakých podmínek se stane subjektem kritické infrastruktury. Zlepšení současného stavu lze očekávat po novele vyhlášky č. 393/2020 Sb.[51], která na tyto změny reaguje a je aktuálně v legislativním procesu.

KA č. 24/26 – *Peněžní prostředky související s informační podporou vízových služeb a dalších konzulárních činností*

Roční výdaje Ministerstva zahraničních věcí /MZV/ na informační podporu v oblasti pasů vzrostly mezi roky 2022 a 2024 z cca 1,16 mil. Kč na 25,9 mil. Kč, tj. 22×. Agenda se přitom věcně ani rozsahem nezměnila.
Nedostatečné řízení kontrolovaných projektů (včetně řízení jejich rizik) ze strany MV a MZV vedlo k posouvání termínů dokončení projektů a snižovalo efektivnost a hospodárnost použitých prostředků.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky v oblasti zajištění informační podpory výkonu vízových služeb a dalších konzulárních činností[52] byly vynakládány účelně, hospodárně a efektivně, a rovněž prověřit rizika negativních dopadů na příjmy státního rozpočtu při nedostupnosti těchto služeb.

Tento audit výkonnosti ověřoval použití peněžních prostředků jak státního rozpočtu, tak EU, a to prostředků NPO, *Integrovaného regionálního programu* /IRP/ a OP *Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky 2021–2027* /OP NSHV/.[53]

Kontrolovaný objem peněžních prostředků na systémové úrovni byl 5 501,64 mil. Kč, na projektové úrovni pak 446,86 mil. Kč (z toho 5,29 mil. Kč z rozpočtu EU[54]).

48 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1309 ze dne 29. dubna 2024, o opatřeních ke snížení nákladů na budování gigabitových sítí elektronických komunikací, o změně nařízení (EU) 2015/2120 a o zrušení směrnice 2014/61/EU (nařízení o gigabitové infrastruktuře).
49 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2557 ze dne 14. prosince 2022, o odolnosti kritických subjektů a o zrušení směrnice Rady 2008/114/ES.
50 Zákon č. 266/2025 Sb., o odolnosti subjektů kritické infrastruktury.
51 Vyhláška č. 393/2020 Sb., o digitální technické mapě kraje, ve znění pozdějších předpisů.
52 Vízové služby zajišťují MV a MZV. MV rozhoduje o udělení víza, prodloužení doby pobytu a platnosti dlouhodobého víza. MZV řídí zastupitelské úřady v zahraničí, vykonává konzulární činnosti mimo jiné ve věcech udělování víz a povolování pobytu cizinců a v oblasti cestovních dokladů. MZV dále vydává diplomatické a služební pasy a vede o nich údaje v evidenci diplomatických a služebních pasů.
53 Ze zdrojů EU (NPO, IRP a OP NSHV) byl předpoklad financování projektů v celkové výši 737,42 mil. Kč (z toho 300 mil. Kč mělo být použito do 31. května 2025, 249,46 mil. Kč do 31. prosince 2026 a 187,96 mil. Kč do 30. června 2027). Do ukončení kontroly (na jaře 2025) bylo v důsledku nedostatečného řízení projektů vynaloženo jen 5,29 mil. Kč z původně zamýšleného objemu prostředků.
54 Tyto prostředky byly využity na částečné rozpracování IS v oblasti vízové politiky na MZV.

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

Informační podpora provozovaná MZV i MV v oblasti vízových a dalších konzulárních služeb vykazovala systémové nedostatky spočívající v nedostatečné automatizaci a digitalizaci procesů. Informační podpora byla uživatelsky nepřívětivá a dlouhodobě nenaplňovala vybrané principy a cíle informační koncepce České republiky[55] (P 12 *Vnitřně pouze digitální* – „… komunikace mezi úřady navzájem a všechny interní provozní procesy veřejné správy musí být plně elektronické, bezpapírové…".) V důsledku nepropojení jednotlivých IS bylo nutné například manuálně zadávat nebo kopírovat údaje a využívat komerční kurýrní služby pro převoz listinných dokumentů ze zahraničí.

Cílem kontrolovaných projektů, jejichž finanční objem přesahoval 500 mil. Kč, bylo zlepšení stavu informační podpory při výkonu prověřovaných služeb. Nedostatky MV i MZV v řízení těchto projektů (včetně řízení jejich rizik) vedly k posouvání dokončení těchto projektů. Kontrolovaná ministerstva měla v různé fázi rozpracovanosti projekty pěti IS, jejichž cílem bylo změnit nevyhovující stav v oblasti vízových služeb a dalších konzulárních činností. **Vybudování všech pěti IS však bylo ve zpoždění a reálný termín jejich dokončení nebylo možné určit. Prodlužování provozu nevyhovující informační podpory snižuje efektivnost a hospodárnost vynakládání peněžních prostředků.**

Na základě zjištění učiněných při této KA bylo podáno oznámení správci daně v celkové výši téměř 180,08 mil. Kč, tyto prostředky však nemají vztah k rozpočtu EU.

VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ A DOPADY KONTROLNÍ AKCE

Do doby redakční uzávěrky *EU reportu 2026* nebyla přijata žádná opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

KA č. 24/28 – *Peněžní prostředky vynakládané v souvislosti s profesionalizací a zvyšováním kvality státní služby a výkonu státní správy*

Téměř 61 % služebních úřadů /SÚ/ nezavedlo ve stanoveném termínu požadovaný minimální standard pro efektivní řízení úřadu. Nedošlo k žádoucí digitalizaci vzdělávání státních zaměstnanců ani úřednické zkoušky. *Informační systém o státní službě* /ISoSS/ neposkytuje potřebná data k hodnocení stavu státní služby.
V souvislosti s profesionalizací a zvyšováním kvality státní služby vynaložilo MV přes 870 mil. Kč, aniž by dosáhlo požadovaného efektu.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na profesionalizaci a zvyšování kvality státní služby a výkonu státní správy byly vynakládány účelně a hospodárně.

Kontrole byly u MV podrobeny peněžní prostředky vynakládané v souvislosti s profesionalizací a zvyšováním kvality státní služby a výkonu státní správy.[56] MV vynakládalo peněžní prostředky v oblasti státní služby zejména v rámci projektů financovaných z OP *Zaměstnanost 2014–2020* /OPZ/ a NPO.

Kontrola byla provedena na systémové úrovni. Kontrolovaný objem peněžních prostředků představoval 875,00 mil. Kč (z toho 233,48 mil. Kč z rozpočtu EU). NKÚ vyčíslil zjištěné nedostatky na 758,71 mil. Kč (z toho 96,32 mil. Kč z rozpočtu EU).

V předešlých letech se na obdobnou problematiku zaměřily KA č. 14/15[57] a č. 22/06[58].

55 *Digitální Česko – Vládní program digitalizace 2018+ – Informační koncepce České republiky: Koncepce budování eGovernmentu v ČR 2018+ a jeho IT podpory podle zák. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.*

56 Jednalo se zejména o prostředky vydané na následující projekty MV: *Podpora profesionalizace a kvality státní služby a státní správy, Vytvoření akčního plánu pro rozvoj státní služby v rámci Národního plánu obnovy* a *Portál zaměstnance*. Dále se jednalo o prostředky vynaložené na ISoSS a aplikaci *Interní akty řízení*.

57 KA č. 14/15 – *Peněžní prostředky vynakládané na projekty a opatření k podpoře a dosažení efektivní veřejné správy včetně realizace úspor výdajů.*

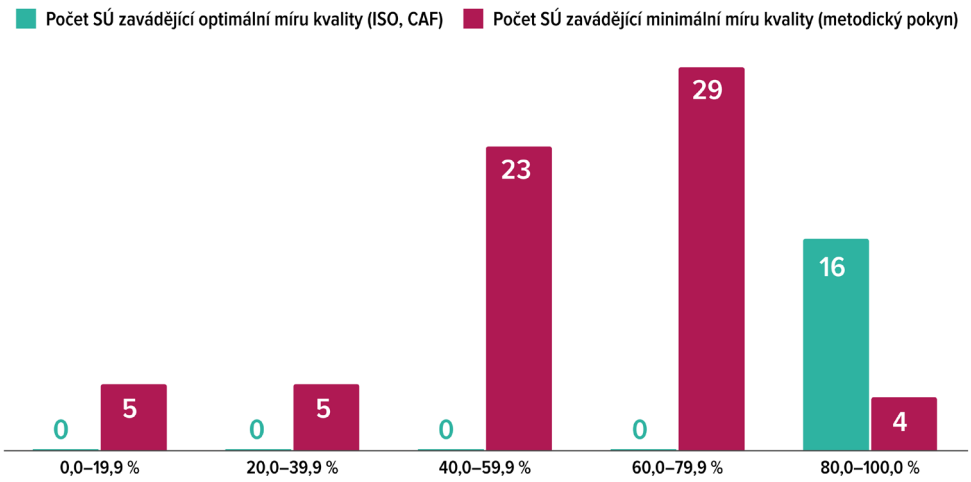
58 KA č. 22/06 – *Peněžní prostředky vynakládané na projekty a aktivity k zajištění modernizace veřejné správy.*

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

MV jako koordinátor státní služby mělo ostatním SÚ pomáhat při zavádění řízení kvality a připravit příslušné metodiky a vzorové dokumenty. Na tyto činnosti čerpalo peněžní prostředky z projektu *Podpora profesionalizace a kvality státní služby a státní správy* /PROAK/. Projekt PROAK byl nastaven tak, aby jeho realizací došlo k významnému posunu v modernizaci a zkvalitnění státní služby, přičemž MV na něj vynaložilo 96,3 mil. Kč. V průběhu realizace PROAK došlo k řadě změn. MV vytvořilo převážně vlastními silami nástroje a metodické výstupy, které měly přispět k profesionalizaci, řízení kvality a efektivnosti rozvoje státní služby, resp. státních zaměstnanců. Dopad těchto výstupů a aktivit projektu však z důvodu dobrovolnosti jejich využití služebními úřady ležel mimo kontrolu příjemce. Na fungování státní služby byl reálný dopad omezený. MV například:

- nevyužilo potenciálu projektu PROAK v oblasti digitalizace vzdělávání státních zaměstnanců;
- dále systematicky nevyužívalo pro průběžný monitoring v oblasti státní služby sadu indikátorů, která vznikla v oblasti podpory implementace zákona č. 234/2014 Sb.[59];
- realizovalo i takové vzdělávací aktivity, které se zákonem č. 234/2014 Sb. přímo nesouvisely, a nemohly tak vést k odstranění problémů spojených s nízkou znalostí tohoto zákona ze strany státních zaměstnanců.

Graf č. 5: Míra naplnění požadavků metodického pokynu služebními úřady v roce 2022 (jeden z dopadů projektu PROAK)

Zdroj: vypracoval NKÚ podle *Závěrečné informace o stavu zavádění řízení kvality ve služebních úřadech*.

Projekt PROAK sice vytvořil formální předpoklady pro zlepšení státní služby, ty ale nebyly naplněny a výstupy projektu nebyly využity tak, aby vedly k žádoucí změně. MV sice vznikem těchto dokumentů naplnilo indikátory projektu a tím i jeho cíle (formálně), čímž splnilo podmínky poskytnutí dotace, **reálný přínos projektu k profesionalizaci a zvyšování kvality státní služby byl však omezený a neodpovídal definovaným potřebám.** Po skončení projektu PROAK došlo k výraznému útlumu aktivit v oblasti řízení kvality. MV nezajistilo účinný nástroj pro sledování řízení kvality na služebních úřadech.

MV mělo do 31. prosince 2024 zřídit a spravovat *portál vzdělávání,* jehož účelem bylo zajistit vzdělávání v elektronické podobě a vést evidenci o absolvovaném vzdělávání státních zaměstnanců a zaměstnanců v pracovním poměru ve SÚ. Toto komplexní e-learningové řešení mělo v rámci projektu PROAK přinést úsporu peněžních prostředků vynakládaných na vzdělávací aktivity jednotlivých SÚ. **MV však tento portál nezřídilo a ve vytváření centrálního e-learningového vzdělávání zaměstnanců ve státní službě po ukončení projektu PROAK dále nepokračuje.**

59 Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů.

MV rozhodlo vyvinout v projektu PROAK mj. aplikaci pro elektronickou podporu procesu úřednické zkoušky, neboť chtělo vyřešit její administrativně náročný proces. **V září 2019 uvedlo MV tuto aplikaci (*eZkouška*) do ostrého provozu. Ke dni 30. listopadu 2023 ukončilo MV provoz aplikace *eZkouška* zcela. Na aplikaci *eZkouška* vynaložilo MV celkem 21,82 mil. Kč.** Kromě generování testových otázek a matic v ISoSS se však obecná část úřednické zkoušky provádí opět v listinné formě.

MV nezavedlo systém pro průběžné hodnocení a měření výkonu státní služby, který by mu umožňoval sledovat vývoj v oblasti profesionalizace a kvality státní služby.[60]

NKÚ vyhodnotil peněžní prostředky vynaložené na projekt PROAK jako prostředky vynaložené se sníženou účelností. Peněžní prostředky ve výši 22,6 mil. Kč, které MV vynaložilo v oblasti digitalizace úřednické zkoušky, hodnotí NKÚ navíc jako nehospodárně vynaložené.

MV v roce 2023 zahájilo projekt *Portál zaměstnance* s rozpočtem 101,26 mil. Kč. Výstupy projektu jsou určeny pro 3 200 zaměstnanců MV, Národního archivu a Moravského zemského archivu v Brně. Zamýšlené výstupy (IS portálu zaměstnance, digitalizovaný osobní spis, elektronický docházkový systém a e-learningový systém) tak MV realizuje pro 18 % zaměstnanců svého resortu. **Projekt tedy nemá dopad na státní službu, resp. státní správu jako celek a aktivity MV v projektu *Portál zaměstnance* nelze hodnotit jako aktivity směřující k plnění strategických cílů v oblasti profesionalizace a zvyšování kvality státní služby, resp. výkonu státní správy.**

Na základě zjištění učiněných při této KA bylo podáno oznámení správci daně v celkové výši téměř 22,63 mil. Kč (z toho 21,82 mil. Kč z prostředků EU).

VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ A DOPADY KONTROLNÍ AKCE

Do doby redakční uzávěrky *EU reportu 2026* nebyla přijata žádná opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

KA č. 24/32 – *Vybraný majetek státu a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit Úřad práce České republiky*

Přínosy systémových projektů podpořených z OPZ byly jen přechodné.
Úřad práce České republiky /ÚP/ v kontrolovaných projektech nerealizoval několik VZ, které měly vést k modernizaci vybavení jeho pracovišť.
Docházelo k prodlužování doby realizace projektů, což vedlo k růstu celkových osobních nákladů, a to až o stovky milionů korun.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda ÚP hospodařil s vybraným majetkem státu a peněžními prostředky hospodárně, účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy. Kontrola se dále zaměřila na použití peněžních prostředků na projekty OPZ, ve kterých ÚP vystupuje jako příjemce podpory.

ÚP realizoval v letech 2016–2023 celkem pět tzv. systémových projektů podpořených z OPZ, které měly přispět k zefektivnění a zkvalitnění poskytovaných veřejných služeb zaměstnanosti a také k modernizaci materiálně technického vybavení pracovišť ÚP. Na tyto projekty vynaložil ÚP v uvedeném období peněžní prostředky v celkovém objemu přibližně 1,75 mld. Kč. Ke kontrole byly z těchto pěti projektů vybrány dva finančně nejvýznamnější, a to projekt *Efektivní služby zaměstnanosti* /EFES/ a projekt *Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR* /PIPS/. U těchto projektů podpořených z OPZ se kontrola NKÚ zaměřila především na to, zda ÚP realizoval klíčové aktivity v předpokládaném rozsahu a zda dosáhl stanovených cílů. Posuzovány byly přínosy obou projektů pro celkové zefektivnění poskytovaných služeb a pro modernizaci materiálního vybavení ÚP.

60 MV z původního počtu 114 ukazatelů vytvořených v rámci projektu PROAK rozhodlo používat 63. Z těchto 63 ukazatelů sleduje MV každoročně 15, z toho deset z ISoSS a pět prostřednictvím dotazníků, se kterými je spojeno vynakládání dalších peněžních prostředků. Vybrané ukazatele sleduje/vykazuje MV v různých tematických zprávách ad hoc bez metodiky pro jejich výběr, bez vazby na naplňování cílů a principů zákona o státní službě a přijímání případných opatření.

Vzhledem k zaměření této KA byla kontrola provedena na projektové úrovni, kde byly prověřeny peněžní prostředky ve výši 1 360,86 mil. Kč (z toho 1 121,20 mil. Kč z rozpočtu EU). NKÚ vyčíslil zjištěné nedostatky na 34,70 mil. Kč (z toho 28,59 mil. Kč z rozpočtu EU).

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

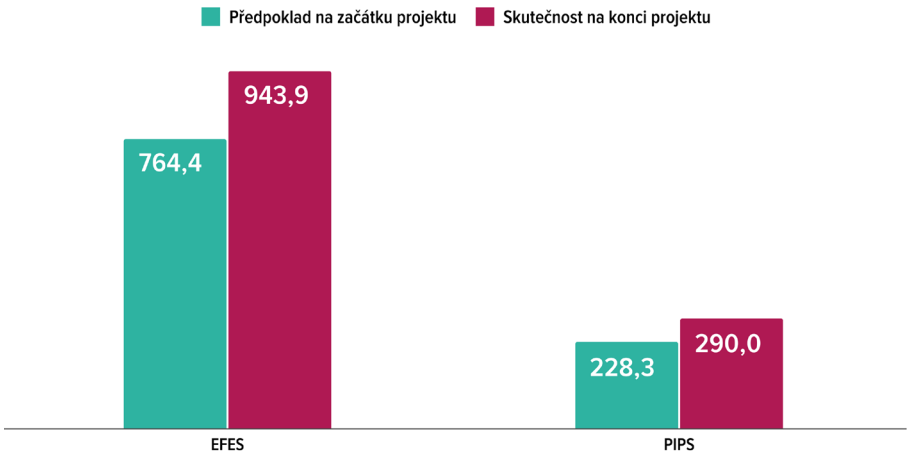
Přínosy projektů EFES a PIPS pro zefektivnění a zkvalitnění činnosti ÚP byly jen přechodné. ÚP vynaložil v projektech peněžní prostředky na fungování infocenter a informačně poradenských středisek, aniž by zajistil jejich financování po skončení projektu. V projektu EFES zřídil 89 infocenter, která měla sloužit pro prvotní kontakt s klientem. Na jejich personální zajištění použil ÚP v projektu 187,8 mil. Kč. Po skončení projektu EFES jich však zůstalo funkčních 17, tj. 19 %.

ÚP v rámci téhož projektu vynaložil neúčelně a neefektivně přibližně 200 tis. Kč na tvorbu strategie externí komunikace, kterou po jejím vzniku nevyužíval.

ÚP vynaložil v projektu PIPS na platy poradců informačních a poradenských středisek /IPS/ celkem 217,8 mil. Kč. Udržet pracovní pozice po ukončení projektu PIPS se podařilo ÚP u 35 z 86 (tj. 41 %) poradců IPS. Po ukončení projektu PIPS se ÚP rozhodl realizovat jiný projekt na modernizaci IPS a jejich přeměnu v regionální vzdělávací centra.

ÚP v obou projektech nerealizoval několik VZ, které měly vést k modernizaci vybavení pracovišť. Současně s tím prodlužoval dobu realizace projektů, což zdůvodnil potřebou dosáhnout projektových cílů.[61] Následně ÚP argumentoval tím, že delší doba realizace projektů vyžaduje navýšení osobních nákladů.[62] **Na osobní náklady místo na plánovanou modernizaci vybavení ÚP použil neúčelně minimálně 34,7 mil. Kč.** Tyto peněžní prostředky nepřispěly k plnění stanovených cílů a aktivit projektů v předpokládaném rozsahu. NKÚ v této souvislosti poukázal na systémový nedostatek, kdy prodlužování projektů ze strany ÚP opakovaně vedlo k navyšování osobních nákladů a vyplácení odměn realizačnímu týmu na úkor investic do modernizace pracovišť ÚP.

Graf č. 6: Růst osobních nákladů v projektech EFES a PIPS (v mil. Kč)

Zdroj: vypracoval NKÚ dle údajů předložených ÚP.

Na základě dvou zjištění učiněných při této KA bylo podáno oznámení správci daně, a to na částky 0,23 mil. Kč a 3,79 mil. Kč. Ani jedno se ovšem netýkalo prostředků se vztahem k rozpočtu EU.

61 ÚP prodloužil se souhlasem řídicího orgánu OPZ realizaci projektu EFES o více než tři roky, přesto neuskutečnil všechny projektové aktivity v předpokládaném rozsahu. Se souhlasem ŘO prodloužil rovněž realizaci projektu PIPS, a to o dva roky, přesto neuskutečnil sedm z jedenácti plánovaných VZ.

62 Celkové osobní náklady vzrostly během realizace projektu EFES ze 764,4 mil. Kč (podíl 85 % z celkových způsobilých výdajů) na 943,9 mil. Kč (podíl 94 % z celkových způsobilých výdajů). ÚP navýšil osobní náklady také u projektu PIPS z 228,3 mil. Kč (podíl 59 % z celkových způsobilých výdajů) na 290,0 mil. Kč (podíl 82 % z celkových způsobilých výdajů), a to i na úkor modernizace vybavení IPS a za cenu snížení stanovených standardů vybavení IPS.

VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ A DOPADY KONTROLNÍ AKCE

Do doby redakční uzávěrky *EU reportu 2026* nebyla přijata žádná opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

C.4.2 SOUDRŽNOST A KONKURENCESCHOPNOST

KA č. 24/13 – *Peněžní prostředky určené na rozvoj a obnovu materiálně technické základny veřejných vysokých škol*

MŠMT poskytovalo veřejným vysokým školám /VVŠ/ na dotacích přes 30 mld. Kč na rozvoj a obnovu materiálně technické základny /MTZ/, aniž by ověřovalo přínos těchto peněžních prostředků, tedy aniž by zjišťovalo, jak konkrétně tato podpora zlepšila výuku a zda se zlepšilo vzdělávání.
U devíti ze 13 kontrolovaných projektů porušily VVŠ podmínky poskytnutí dotace. V šesti případech nezdůvodnily VVŠ dostatečně, proč potřebují konkrétní výukové prostory, resp. nákladné přístroje.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky poskytované MŠMT na rozvoj a obnovu MTZ veřejných vysokých škol vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

NKÚ v rámci KA č. 24/13 prověřil hospodaření s peněžními prostředky určenými na rozvoj a obnovu MTZ veřejných vysokých škol. Kontrola se zaměřila mj. na prostředky OP VVV, a to z hlediska souladu s právními předpisy a z hlediska naplnění principů hospodárnosti a účelnosti.

Kontrola byla provedena u MŠMT jako řídicího orgánu OP VVV a poskytovatele podpory, a u tří vybraných VVŠ jako příjemců podpory. Ke kontrole bylo vybráno 13 projektů u VVŠ (z toho devět projektů z OP VVV).

Na systémové úrovni byly kontrolovány peněžní prostředky v hodnotě 30 261,10 mil. Kč (z toho 10 054,30 mil. Kč z rozpočtu EU). Na projektové úrovni dosáhl objem kontrolovaných prostředků téměř 3 288,13 mil. Kč (z toho z rozpočtu EU pocházelo 2 107,19 mil. Kč).

Obdobnou tématikou se v minulosti zabývaly KA č. 16/31[63] a č. 20/06[64], ovšem bez vazby na peněžní prostředky EU.

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

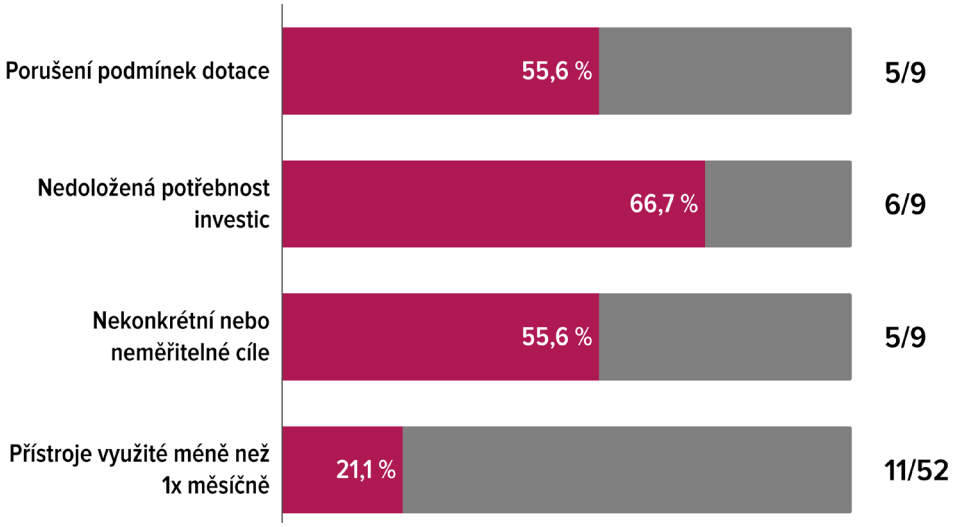
U části projektů realizovaných veřejnými vysokými školami v rámci OP VVV nebyly dostatečně stanoveny cíle ani zdůvodněna potřebnost investic, což omezilo možnost vyhodnotit jejich přínos ke zkvalitnění vzdělávací infrastruktury. U pěti projektů nebyly cíle vymezeny konkrétně nebo měřitelným způsobem, případně byly stanoveny pouze nehodnotitelné dílčí cíle, což neumožnilo posoudit dosažení zamýšlených výsledků.

U šesti projektů nebyla v žádostech o podporu dostatečně doložena potřebnost výstavby nových kapacit nebo pořízení přístrojového vybavení, zejména ve vztahu k cílovým skupinám, plánované míře využití a očekávanému přínosu pro výuku.

V 11 případech z 52 posuzovaných, tj. ve více než jedné pětině případů, byly přístroje pořízené pro účely výuky, resp. pro potřeby studentů, využity méně než jedenkrát za měsíc. Přístroje tak nenaplnily zcela účel, pro který byly pořízeny. Příkladem pořízení přístroje, který nenaplnil zcela účel, pro který byl pořízen, tedy k výuce či pro potřeby studentů, je „laboratorní stand“ s pořizovací cenou přes 3 mil. Kč, který nebyl používán po dobu osmi měsíců, a „systém pro detailní diagnostiku skalárních a vektorových polí“ s pořizovací cenou přes 17 mil. Kč, který se nepoužíval dokonce po dobu 12 měsíců.

63 KA č. 16/31 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny vysokých škol.*
64 KA č. 20/06 – *Peněžní prostředky státu poskytované veřejným vysokým školám.*

Schéma č. 2: Podíl zjištěných nedostatků u projektů podpořených z OP VVV určených na MTZ veřejných vysokých škol

Zdroj: vypracoval NKÚ.
Pozn.: První, druhý a třetí ukazatel vycházejí z devíti projektů podpořených z OP VVV, poslední ukazatel z 52 posuzovaných přístrojů.

KA č. 25/02 – *Peněžní prostředky určené na projekty podpory hodnocení a řízení vzdělávací soustavy regionálního školství*

Projekty financované MŠMT částkou téměř 507 mil. Kč zaměřené na řízení vzdělávací soustavy nepřinesly očekávané zlepšení kvality vzdělávání ani výsledků žáků a nepodpořily strategické řízení škol. Výsledky financovaných projektů metodické podpory byly vzhledem k jejich malému využívání vyhodnoceny jako neúčelné.

Cílem kontroly bylo mj. prověřit, zda peněžní prostředky určené na projekty podpory hodnocení a řízení vzdělávací soustavy regionálního školství byly vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola prověřila využití peněžních prostředků ze státního rozpočtu a EU cílených na systémové projekty v oblastech hodnocení a řízení vzdělávací soustavy. V rámci OP VVV bylo kontrolováno nastavení výzev k podání žádostí o podporu na projekty v oblasti hodnocení a řízení vzdělávací soustavy. U MŠMT byly zkontrolovány tři systémové projekty[65] a jeden projekt navazující[66]. U těchto projektů byly vyhodnoceny jejich přínosy a dopady na systém vzdělávání v regionálním školství. Ke kontrole na MŠMT byl vybrán i projekt budování *Informačního systému vzdělávání* /ISV/, u kterého kontrola prověřila jeho I. etapu.

U České školní inspekce a Národního pedagogického institutu České republiky bylo prověřeno naplnění cílů projektů, realizace klíčových aktivit a využívání jejich výstupů v regionálním školství.

Kontrolovaný objem peněžních prostředků na systémové úrovni dosáhl 3 519,50 mil. Kč (z toho 1 269,67 mil. Kč z rozpočtu EU), na projektové úrovni pak 733,50 mil. Kč (z toho 592,73 mil. Kč z rozpočtu EU). Vyčíslitelné nedostatky na projektové úrovni činily 506,80 mil. Kč (z toho 409,49 mil. Kč pocházelo z rozpočtu EU).

65 *Podpora krajského akčního plánování, Strategické řízení a plánování ve školách a v územích* a *Komplexní systém hodnocení.*
66 *Metodická podpora akčního plánování.*

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

MŠMT nenaplnilo cíle výzev OP VVV určených pro systémové projekty v oblasti řízení vzdělávací soustavy, neboť dva ze tří kontrolovaných systémových projektů nepřinesly očekávané zlepšení kvality vzdělávání, výsledků žáků ani strategického řízení škol. Výstupy těchto projektů (mající charakter metodické podpory) měly jen omezený nebo formální přínos a prostředky ve výši přes 506,8 mil. Kč vyhodnotil NKÚ jako neúčelně vynaložené.

Naopak projekt *Komplexní systém hodnocení* v hodnotě 226,7 mil. Kč splnil cíle a přinesl využitelné systémové změny.

MŠMT opakovaně financovalo projekty metodické podpory s nízkým využitím cílovými skupinami, konkrétně projekt *Metodická podpora akčního plánování,* jehož klíčový výstup byl málo využíván, a projekt *Střední článek podpory,* u něhož existují rizika překryvu s jinými aktivitami a nejisté udržitelnosti. V oblasti VZ porušilo MŠMT zákon při realizaci ISV a nehospodárně vynaložilo 1,3 mil. Kč na nevyužitý návrh.

MŠMT opakovaně porušilo vyhlášku č. 15/2005 Sb.[67], když v dlouhodobých záměrech vzdělávání nevyhodnocovalo plnění cílů z předchozích období, čímž snížilo jejich vypovídací hodnotu a využitelnost pro strategické řízení vzdělávací soustavy.

V souvislosti s kontrolním zjištěním v této KA bylo podáno jedno oznámení správci daně ve výši 1,3 mil. Kč. Jednalo se však výhradně o peněžní prostředky státního rozpočtu.

VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ A DOPADY KONTROLNÍ AKCE

Do doby redakční uzávěrky *EU reportu 2026* nebyla přijata žádná opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

C.4.3 PŘÍRODNÍ ZDROJE A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

KA č. 24/16 – *Peněžní prostředky určené na podporu lesnictví*

Přestože na podporu lesnictví vydalo MZe v průběhu let 2014–2024 z evropských a národních zdrojů celkem 32,7 mld. Kč, nepodařilo se naplnit cíl jednoho z programů, když byla zalesněna jen necelá čtvrtina plánované plochy. Příjemce dotace vybudoval také jen čtvrtinu z plánovaného počtu retenčních nádrží.
MZe navíc zrušilo dotační program, jenž měl minimalizovat dopady změny klimatu.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky určené na podporu lesnictví byly vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

NKÚ provedl kontrolu u MZe, kde se zaměřil mj. na činnost ministerstva jako ŘO *Programu rozvoje venkova na období 2014–2020* /PRV14+/ a *Strategického plánu Společné zemědělské politiky České republiky na období 2023–2027* /SP23+/ a vlastníka komponenty 2.6 *Národního plánu obnovy.* Dále byla kontrola provedena u SZIF jakožto administrátora a poskytovatele dotací z PRV14+ a SP23+ a u Lesů České republiky, s. p., /LČR/ jako příjemce dotací.

Na systémové úrovni byly kontrolovány peněžní prostředky v hodnotě 32 683,98 mil. Kč (z toho 6 502,69 mil. Kč z rozpočtu EU). Na projektové úrovni dosáhl objem kontrolovaných prostředků téměř 65,91 mil. Kč (z rozpočtu EU pocházelo 46,35 mil. Kč). NKÚ vyčíslil zjištěné nedostatky na systémové úrovni na 9,78 mil. Kč (z toho 4,84 mil. Kč z rozpočtu EU).

V předchozích letech se NKÚ věnoval obdobné problematice v KA č. 17/06[68] a č. 18/27[69].

67 Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů.
68 KA č. 17/06 – *Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu vynaložené na podporu lesnictví.*
69 KA č. 18/27 – *Opatření realizovaná v resortech zemědělství a životního prostředí z důvodu zmírnění dopadů sucha a nedostatku vody.*

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

MZe ve strategických dokumentech[70] neuvedlo cílový stav, kterého chce dosáhnout. Současně průběžně nevyhodnocovalo plnění a přínosy dílčích cílů a opatření vůči cílům *Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035*. MZe nestanovilo ani potřebnou výši finančních zdrojů či předpokládaný dopad na státní rozpočet.

MZe se nepodařilo splnit jeden z operativních cílů PRV14+ u opatření na zalesňování a zakládání lesů, když se z plánované rozlohy 920 ha podařilo osázet jen necelou čtvrtinu.

MZe a SZIF nepostupovaly při poskytování podpory vždy v souladu s právními předpisy, **v některých případech nebyly peněžní prostředky vynakládány zcela účelně a hospodárně.**

MZe nastavilo podmínky pro poskytování dotací z PRV14+ v rámci jedné operace v rozporu se závazným programovým dokumentem. Uvedený nesoulad dotačních podmínek následně vedl k tomu, že **SZIF v rozporu s programovým dokumentem proplatil celkem tři projekty s celkovou částkou ve výši 9,71 mil. Kč.**

SZIF u dalších dvou projektů na opravy lesních cest po povodni schválil nezpůsobilé výdaje a neoprávněně vyplatil dotace ve výši 9,78 mil. Kč. SZIF tak tyto peněžní prostředky vynaložil nehospodárně a neúčelně.

Při kontrole vybraných 12 projektů u příjemce dotace LČR zjistil NKÚ nedostatky v účelnosti vynaložených peněžních prostředků u tří projektů.

LČR měly v plánu vybudovat 17 retenčních nádrží. Tento plán posléze zredukovaly na 12 a nakonec vybudovaly pouze čtyři tyto nádrže.

MZe nevyužilo možnosti financování programu adaptace lesních ekosystémů z rozpočtu EU, ale rozhodlo se tento program financovat výhradně z národních zdrojů. Následná úsporná opatření ve státním rozpočtu zapříčinila, že tento program MZe zrušilo, a snížilo tak podporu jedné z hlavních priorit EU a České republiky. Tím vzniklo riziko nesplnění cíle v oblasti přizpůsobení se změnám klimatu.

Ze strany NKÚ bylo podáno jedno oznámení správci daně ve výši 9,78 mil. Kč, z toho 4,84 mil. Kč připadalo na peněžní prostředky rozpočtu EU.

VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ A DOPADY KONTROLNÍ AKCE

Za stěžejní považuje NKÚ zejména opatření spočívající v:

- revizi a vydání nových interních předpisů, které zajistí soulad postupů s pravidly pro přípravu strategických resortních dokumentů;
- vyhodnocení dílčích plnění *Aplikačního dokumentu ke Koncepci státní lesnické politiky do roku 2035;*
- zajištění plateb vlastníkům lesů za ekosystémové služby vyplývající z mimoprodukčních funkcí lesního hospodářství formou mandatorních výdajů ve smyslu ustanovení § 46b zákona č. 250/2025 Sb., kterým se mimo jiné mění zákon č. 289/1995 Sb.[71]; zákon č. 250/2025 Sb. nabývá účinnosti 1. ledna 2027.

70 *Strategie resortu ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030*, *Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035* a na ni navazující *Aplikační dokument ke Koncepci státní lesnické politiky do roku 2035.*

71 Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

KA č. 25/06 – *Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem zemědělství na podporu protipovodňové ochrany a zadržování vody v krajině*

Ačkoliv povodně způsobily v Česku v posledních 27 letech škody za celkem 260 mld. Kč, stále není zajištěno dostatečné zadržování vody v krajině (retence).
U tří z osmi kontrolovaných dotačních programů nebyly naplněny jejich cíle, a to zejména v oblasti týkající se zlepšení retenční schopnosti krajiny. U programu na podporu opatření na drobných vodních tocích a malých nádržích nedosáhlo MZe stanovených hodnot u deseti z celkem 15 ukazatelů.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky vynakládané MZe a určené na podporu protipovodňové ochrany a zadržování vody v krajině byly vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

MZe poskytovalo v kontrolované oblasti podporu v rámci národních dotačních programů a NPO.

Kontrolovaný objem finančních prostředků na systémové úrovni činil 7 144,87 mil. Kč (z toho 2 978,55 mil. Kč z rozpočtu EU), na projektové úrovni pak 759,67 mil. Kč (z toho 361,23 mil. Kč z prostředků EU).

V předchozích letech se NKÚ věnoval obdobné problematice v KA č. 18/27[72] a č. 19/04[73].

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

U dotačních programů v oblasti retence vody v krajině nesplnilo MZe cílové hodnoty. Například cíl týkající se rozšíření retenční kapacity malých vodních nádrží byl splněn na 49 % a cíl vybudovat, zrekonstruovat nebo opravit 800 tis. m² opevnění koryt vodních toků byl splněn jen z jedné pětiny.

Kontrolou 35 vybraných projektů zjistil NKÚ, že většina prostředků byla vynaložena účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. U části projektů však byly zjištěny mírné nebo omezené nedostatky v účelnosti a hospodárnosti.

MZe uhradilo projektové dokumentace staveb, které dosud nebyly realizovány, čímž vzniká riziko nehospodárného a neúčelného vynakládání veřejných prostředků.

Zjištěné nedostatky neměly přímý vztah k prostředkům rozpočtu EU.

VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ A DOPADY KONTROLNÍ AKCE

V průběhu kontroly přijalo MZe opatření v navazujícím národním programu, které zavádí povinnost uhradit smluvní pokutu ve výši poskytnuté dotace při nerealizaci stavby, čímž bylo výše uvedené riziko významně omezeno.

Další opatření k odstranění zjištěných nedostatků nebyla do data redakční uzávěrky *EU reportu 2026* přijata.

72 KA č. 18/27 – *Opatření realizovaná v resortech zemědělství a životního prostředí z důvodu zmírnění dopadů sucha a nedostatku vody.*
73 KA č. 19/04 – *Podpora protipovodňových opatření.*

C.5 KONTROLA V OBLASTI PŘÍJMŮ S VAZBOU NA ROZPOČTOVÉ PROSTŘEDKY EU

Stejně jako v předchozím sledovaném období zveřejnil NKÚ i tentokrát dva KZ, které měly vztah k příjmům rozpočtu EU.

KA č. 24/14 – *Peněžní prostředky vybírané v oblasti nelegálního zaměstnávání*

Zaměstnavatelům, kterým byla uložena pokuta za nelegální práci cizinců, nedoměřovaly úřady platby zákonných pojistných. MF nežádalo o přeplatky pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaplatilo za nelegálně pracující uchazeče o zaměstnání.
Roční odhad výše neodvedených odvodů do veřejných rozpočtů v roce 2019, který provedl NKÚ[74], činil 23 mld. Kč a za roky 2019–2022 činil tento odhad dokonce 92 mld. Kč.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda jednotlivé orgány státní správy postupovaly při kontrole a zabezpečení úhrady daní a odvodů z nelegálního zaměstnávání v souladu s právními předpisy.

Nelegální práce je vymezena zákonem č. 435/2004 Sb.[75] Nelegální zaměstnávání má významný negativní dopad na příjmy státního rozpočtu, protože zaměstnavatelé z něj neodvádějí daně, pojistné na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění. Dopadá také na samotnou osobu, která nelegální práci vykonává a pobírá neevidovanou mzdu.

Kontrolovaný objem peněžních prostředků na systémové úrovni dosáhl hodnoty 1 096,03 mil. Kč. Vzhledem k charakteru KA nelze určit, kolik z této částky připadá na prostředky se vztahem k rozpočtu EU.

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

Státní úřad inspekce práce /SÚIP/ v některých případech porušil zákon č. 280/2009 Sb., když ve stanovené lhůtě nepředal celním úřadům rozhodnutí o uložení pokuty nebo údaje uvedené v kontrolních protokolech. SÚIP a Generální finanční ředitelství /GFŘ/ nesdílely v letech 2021 a 2022 informace o počtech ukončených správních řízení a o výši uložených pokut. Generální ředitelství cel nepředávalo SÚIP za roky 2020–2023 jedenkrát ročně informace z vymáhání uložených pokut předaných do správy celním úřadům.

Česká správa sociálního zabezpečení /ČSSZ/ nevedla samostatnou evidenci podnětů ve vazbě na podezření na nelegální zaměstnávání. Rovněž nevedla samostatně evidenci jejich využití a evidovala pouze celkové výsledky kontrol okresních správ sociálního zabezpečení zaměřených na plnění povinností zaměstnavatelů v oblasti sociálního zabezpečení. ČSSZ totiž neměla povinnost informace získané z podnětů týkajících se nelegálního zaměstnávání samostatně evidovat. Tyto informace v praxi využívala pouze k hodnocení rizikovosti zaměstnavatelů nebo osob, které výkon nelegální práce umožnily.

MF neobdrželo od Všeobecné zdravotní pojišťovny ani nepožadovalo od ÚP předložit seznam evidovaných uchazečů o zaměstnání, kteří vykonávali nelegální práci, přestože ÚP má tyto údaje k dispozici. MF rovněž hradilo pojistné na veřejné zdravotní pojištění za nelegálně pracující uchazeče o zaměstnání, ale oprávněnost úhrady již nekontrolovalo a nenastavilo s Všeobecnou zdravotní pojišťovnou postup pro vracení přeplatků na pojistném na veřejné zdravotní pojištění, které za ně uhradilo, a o předmětné vratky nežádalo. MF neprovedlo analýzu významnosti dopadu nevracení neoprávněně uhrazeného pojistného na státní rozpočet a nadále neprověřovalo správnost výše plateb za pojištěnce, za které hradí pojistné.

SÚIP ani ČSSZ nedoměřovaly částky rovnající se součtu částek odpovídajících výši zákonných pojistných zaměstnavatelům, kterým byla pravomocně uložena pokuta za umožnění práce cizincům bez platného

74 NKÚ vycházel z odhadu počtu nelegálních zaměstnanců odvozeného ze statistik práce.
75 Ustanovení § 5 písm. e) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

oprávnění k pobytu na území Česka. Částky odpovídající zákonným pojistným nebyly doměřovány ani jako pojistné na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění. NKÚ na základě 93 pravomocných rozhodnutí o pokutě odhadl, že právnické osoby jako zaměstnavatelé měly souhrnně uhradit částku minimálně ve výši 2 mil. Kč.

VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ A DOPADY KONTROLNÍ AKCE

NKÚ považuje za důležitá především následující přijatá opatření:

- MPSV v rámci své gesce navrhlo opatření, která mají za cíl snížit rozsah nelegální a nehlášené práce a s tím související úniky na sociálním zabezpečení a veřejném zdravotním pojištění a na dani z příjmů fyzických osob. Opatření budou účinná v průběhu let 2025 a 2026 a mají potenciál výrazně posílit příjmovou stranu rozpočtu.

- GFŘ uzavře se SÚIP novou dohodu ohledně poskytování informací, kde bude vyhodnocování naplnění dohody upraveno exaktně. Dále dojde s předpokladem od října 2025 k pravidelnému zasílání informací mezi GFŘ a ČSSZ. Data z daňových kontrol budou přenášena průběžně poté, co dodatečné platební výměry nabydou právní moci.

- Za účelem předcházení nelegálnímu zaměstnávání nabyla od 1. října 2025 účinnosti novela zákona č. 152/2025 Sb.[76], kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Novela zavádí institut nehlášené práce (§ 5, písm. j) stejně jako povinnost zaměstnavatelů informovat příslušnou krajskou pobočku ÚP o nástupu zaměstnanců ze zahraničí do zaměstnání před okamžikem jejich skutečného nástupu (§ 87 zákona).

- Od 1. července 2026 nabývá účinnosti § 19 zákona č. 323/2025 Sb.[77], který stejnou povinnost ukládá i u českých zaměstnanců. Tento zákon také představuje významný krok v oblasti potírání nehlášené práce a nelegálního zaměstnávání. Centralizace dat a jejich sdílení mezi institucemi (ČSSZ, Finanční správa České republiky, ÚP, Český statistický úřad a MPSV) umožní efektivnější odhalování nesrovnalostí při kontrolní činnosti na trhu práce. Kontrolní orgány tak budou mít k dispozici aktuální a přesné informace, které jsou nezbytné pro účinné a systematické plnění jejich úkolů.

KA č. 25/01 – *Správa daně z přidané hodnoty se zaměřením na oblast přeshraničního elektronického obchodování*

V roce 2021 zavedla EU nové elektronické nástroje pro správu DPH v oblasti přeshraničního elektronického obchodování. Tyto nástroje vykazovaly řadu nedostatků a chybných údajů, které vytvářely prostor pro daňové úniky.[78] V důsledku těchto nedostatků byly finanční prostředky ve výši 55,8 mil. Kč vynaložené na některé činnosti související se správou DPH v této oblasti využity se sníženou účelností.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda MF, GFŘ a Generální ředitelství cel nastavily účelný systém správy DPH se zaměřením na oblast přeshraničního elektronického obchodování[79], tzv. e-commerce, a zda je postup finančních a celních orgánů při správě DPH v souladu s právními předpisy.

Kontrolovaný objem peněžních prostředků na systémové úrovni dosáhl výše 1 492,22 mil. Kč. Vzhledem k charakteru této KA není možné určit, kolik z této částky připadá na prostředky se vztahem k rozpočtu EU.

76 Zákon č. 152/2025 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o dávce státní sociální pomoci.
77 Zákon č. 323/2025 Sb., o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele.
78 Ty se za celou EU odhadují na 10 mld. € ročně.
79 Přeshraničním elektronickým obchodováním se rozumí přeshraniční prodej zboží nebo poskytnutí služeb uskutečněné prostřednictvím internetu nebo jiných on-line komunikačních sítí mezi osobou povinnou k DPH (obchodníkem) a konečným spotřebitelem, jedná se o tzv. business-to-consumer transakce.

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

Finanční správa České republiky neměla spolehlivé informace, aby mohla zjistit a ověřit, že subjekty registrované ve zvláštním režimu přiznaly a odvedly DPH ve správné výši. K převedení plateb DPH na příjmové účty státního rozpočtu, které obdrželo Česko jako stát spotřeby v rámci zvláštního režimu jednoho správního místa, docházelo v některých případech opožděně. GFŘ nemohlo plnohodnotně využívat elektronické nástroje Komise, konkrétně systém *Surveillance*[80] a *Centrální elektronický systém platebních informací*[81] pro kontrolu DPH v oblasti přeshraničního elektronického obchodování. Data v těchto Komisí spravovaných systémech nebyla úplná nebo obsahovala chyby, což omezilo GFŘ při kontrole DPH.

V oblasti dovozu zásilek nízké hodnoty (do 150 €) došlo k zavedení nového dovozního režimu s cílem zjednodušit celní řízení a učinit výběr DPH transparentnější. Celní správě České republiky však chyběly některé údaje, aby mohla ověřit oprávněnost použití tohoto dovozního režimu. Docházelo k podhodnocení zboží a Celní správa odhalila nesrovnalosti v hodnotě zboží u 61 % zkontrolovaných zásilek.

Systém zavedený na úrovni EU vykazuje řadu nedostatků a chybných údajů. V důsledku toho byly peněžní prostředky ve výši téměř 55,8 mil. Kč na některé činnosti při správě DPH v oblasti přeshraničního elektronického obchodování vynaloženy se sníženou účelností, protože systém u zásilek nízké hodnoty nastavený v souladu s evropskou a národní legislativou neumožňoval správné zjištění a stanovení DPH a zabezpečení její úhrady.

VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ A DOPADY KONTROLNÍ AKCE

Stanovisko ke KZ[82], které pro schůzi vlády připravilo MF, nebylo vládou do data redakční uzávěrky *EU reportu 2026* projednáno.

80 *Surveillance* je systém, který obsahuje data o uskutečněných dovozech zboží nízké hodnoty a jeho propuštění do volného oběhu. Data jsou do tohoto systému přenášena od celních správ jednotlivých ČS.

81 *Central Electronic System of Payment information.*

82 Návrh stanoviska mj. uvádí: *„K odstranění zjištěných nedostatků a minimalizaci rizik bylo GFŘ přijato celkem 6 opatření ke 3 zjištěním NKÚ, z toho 1 opatření je již splněno, 3 opatření jsou plněna průběžně a 2 opatření budou plněna v závislosti na úpravách systémů na úrovni Evropské komise (Evropské unie).“*

C.6 FINANČNÍ AUDITY S VAZBOU NA ROZPOČTOVÉ PROSTŘEDKY EU

Předmětem tohoto typu kontroly je obvykle ověření správnosti sestavení závěrečného účtu /ZÚ/ kapitoly státního rozpočtu, vedení účetnictví, sestavení účetní závěrky /ÚZ/ a ověření správnosti údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu. Ve srovnání s kontrolou legality nebo auditem výkonnosti má FA svá specifika, která spočívají mj. v tom, že finanční objemy dotčené kontrolou mohou být i mnohonásobně vyšší než v jiných typech kontrol.[83] Rovněž charakter kontrolních zjištění je odlišný.

Mezi právní předpisy, o které se FA obvykle opírají, patří zejména zákon č. 563/1991 Sb.[84] a jeho prováděcí vyhláška č. 410/2009 Sb.[85], české účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky, vyhláška č. 412/2021 Sb.[86] a vyhláška č. 419/2001 Sb.[87] Na vybraném vzorku pak je prověřován soulad s dalšími právními předpisy[88].

NKÚ ve sledovaném období dokončil tři tzv. průběžné finanční audity, při kterých prověřoval správnost vykázání mj. i prostředků EU. Během FA tohoto typu mohou kontrolované osoby průběžně opravovat zjištěné nedostatky, což vede k eliminaci vyčíslených nesprávností.

KA č. 24/19 – ***Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí za rok 2024, účetní závěrka Ministerstva práce a sociálních věcí za rok 2024 a údaje předkládané Ministerstvem práce a sociálních věcí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024***

Účetnictví Ministerstva práce a sociálních věcí /MPSV/ obsahovalo nedostatky v oblasti účtování o prostředcích majících vztah k rozpočtu EU, a to ve výši 1,4 mld. Kč. Po provedených opravách jsou již účetní informace MPSV za rok 2024 spolehlivé.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda MPSV při sestavení ZÚ a při vedení účetnictví, sestavení ÚZ a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

V rámci KA č. 24/19 ověřoval NKÚ na vybraném vzorku také správnost vykazování údajů vztahujících se k prostředkům EU. Jednalo se zejména o prostředky přijaté a poskytnuté v rámci OPZ a OP *Zaměstnanost plus* /OPZ+/. NKÚ rovněž prověřil peněžní prostředky z NPO.

Současně NKÚ dále vyhodnotil opatření přijatá k odstranění nedostatků zjištěných při KA č. 18/26[89].

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

Ve vztahu k prostředkům EU zjistil NKÚ na vybraném vzorku nedostatky významného rozsahu v účetnictví, které však MPSV v průběhu kontroly opravilo. **Jednalo se zejména o následující opravy v souhrnné výši 1,4 mld. Kč:**

- **odúčtování neexistujících podmíněných pohledávek z předfinancování transferů NPO ve výši 0,3 mld. Kč;**
- **zaúčtování chybějících podmíněných pohledávek z předfinancování transferů OPZ+ a NPO ve výši 1,1 mld. Kč.**

83 Kontrolovaný objem majetku a finančních prostředků u kontrol typu FA představuje součet hodnot aktiv netto, pasiv, nákladů, výnosů, podrozvahy, příjmů a výdajů za kontrolované období.
84 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
85 Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů.
86 Vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.
87 Vyhláška č. 419/2001 Sb., o předkládání údajů pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu, ve znění pozdějších předpisů.
88 Jde především o zákony č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů, č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o finanční kontrole), a související prováděcí vyhlášky.
89 KA č. 18/26 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva práce a sociálních věcí za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem práce a sociálních věcí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018.*

NKÚ dále na vybraném vzorku zjistil neopravené nesprávnosti[90], které nebyly významné a neměly vliv na vypovídací schopnost účetních a finančních výkazů. **Jednalo se zejména o chybné zatřídění příjmů souvisejících s refundací výdajů vynaložených formou předfinancování investičních transferů z NPO ve výši 0,3 mld. Kč, kdy příjmy měly být správně vykázány jako investiční a nikoliv neinvestiční.**

VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ A DOPADY KONTROLNÍ AKCE

Vzhledem ke skutečnosti, že se jednalo o průběžný audit, MPSV již během kontroly řádně opravilo zjištěné významné nedostatky ve vztahu k prostředkům EU. Výsledná účetní závěrka ani rozpočtový systém již proto těmito nedostatky nebyly k 31. prosinci 2024 zatíženy. MPSV rovněž přijalo systémová opatření k nápravě, která by měla zamezit opakování nedostatků v budoucnosti.

KA č. 24/20 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo kultury za rok 2024, účetní závěrka Ministerstva kultury za rok 2024 a údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024*

V oblasti vedení účetnictví a výkaznictví Ministerstva kultury /MK/ byly zjištěny nedostatky, které se týkaly i prostředků se vztahem k rozpočtu EU, a to ve výši téměř 50 mil. Kč.
Na jeden z nich poukázal NKÚ již v roce 2019, ale teprve v průběhu této KA došlo k jeho odstranění.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda MK při vedení účetnictví v roce 2024, při sestavení ÚZ k 31. prosinci 2024, při předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024 a při sestavení ZÚ za rok 2024 postupovalo v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrola se mj. zaměřila i na informace vykazované na podrozvahových účtech MK nebo na účetní zachycení skutečností v rámci NPO, které na vybraném vzorku prověřila.

NKÚ rovněž vyhodnotil opatření přijatá k odstranění nedostatků zjištěných při KA č. 19/03[91].

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

Zjištěné nedostatky týkající se prostředků EU spadaly do oblasti vedení účetnictví a výkaznictví. MK je opravilo ještě před uzavřením účetních knih a sestavením účetní závěrky za rok 2024. **Jednalo se o následující opravy v souhrnné výši 48,9 mil. Kč:**

- **MK přeúčtovalo náklady v celkové výši 15,4 mil. Kč nesprávně vedené na účtech 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery* a 575 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů* na odpovídající účty pro zachycení netransferových nákladů.** MK v uvedených případech hradilo závazky z titulu mezd nebo dodavatelsko-odběratelského vztahu v rámci vlastních projektů a následně prostředky refundovalo ze zahraničních zdrojů. Použití výše uvedených účtů je typické pro poskytovatele transferu ve smyslu českého účetního standardu pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., č. 703 – *Transfery*, kterým MK v daných případech nebylo;

- **MK přeúčtovalo výnosy z titulu refundovaných prostředků v celkové výši 33,5 mil. Kč nesprávně vedené na účtu 675 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů* na odpovídající účty 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů* (v případě refundace neinvestičních výdajů) nebo 401 – *Jmění účetní jednotky* (v případě refundace investičních výdajů). Teprve tím MK účinně realizovalo opatření přijaté na základě KA č. 19/03.**

90 Jednalo se o nevýznamné nesprávnosti, které byly zjištěny až po předání výkazů do *Centrálního systému účetních informací státu*, tedy po sestavení ÚZ, proto je již nešlo opravit.

91 KA č. 19/03 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo kultury za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva kultury za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018.*

VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ A DOPADY KONTROLNÍ AKCE

Vzhledem ke skutečnosti, že se jednalo o průběžný audit, MK již během kontroly nedostatky v účetnictví vztahující se k prostředkům EU opravilo, takže výsledná účetní závěrka k 31. prosinci 2024 nebyla těmito nedostatky zatížena. MK rovněž v daných oblastech přijalo systémová opatření k nápravě, která by měla eliminovat opakování nedostatků v budoucnosti.

KA č. 24/23 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Český telekomunikační úřad za rok 2024, účetní závěrka Českého telekomunikačního úřadu za rok 2024 a údaje předkládané Českým telekomunikačním úřadem pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024*

V účetnictví Českého telekomunikačního úřadu /ČTÚ/ byly zjištěny nedostatky, které se mj. týkaly i prostředků se vztahem k rozpočtu EU. Tyto nedostatky byly vyčísleny ve výši téměř 87 mil. Kč. Po provedených opravách jsou již informace z účetnictví a rozpočtu ČTÚ za rok 2024 spolehlivé.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda ČTÚ při sestavení ZÚ a při vedení účetnictví, sestavení ÚZ a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024 postupoval v souladu s příslušnými právními předpisy.

V rámci KA č. 24/23 ověřoval NKÚ na vybraném vzorku také správnost vykazování údajů vztahujících se k prostředkům EU. Jednalo se o prostředky přijaté v rámci NPO.

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

Ve vztahu k prostředkům EU zjistil NKÚ na vybraném vzorku v účetnictví nedostatky, které ČTÚ během kontroly opravil. **Jednalo se o následující opravy chybného účtování o přijatých prostředcích v rámci NPO v souhrnné výši 86,8 mil. Kč:**

- oprava účetního zachycení přijatých investičních prostředků z projektu *Digitální vysokokapacitní sítě* ve výši 85,4 mil. Kč z nesprávného účtu 649 – *Ostatní výnosy z činnosti* na správný účet 401 – *Jmění účetní jednotky*;

- oprava účetního zachycení přijatých neinvestičních prostředků z projektu *Systémová podpora veřejných investic* ve výši 1,4 mil. Kč z nesprávného účtu 401 – *Jmění účetní jednotky* na správný účet 671 – *Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů*.

VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ A DOPADY KONTROLNÍ AKCE

Vzhledem ke skutečnosti, že se jednalo o průběžný audit, ČTÚ již během kontroly nedostatky v účetnictví vztahující se k prostředkům EU opravil a výsledná ÚZ k 31. prosinci 2024 nebyla těmito nedostatky zatížena. ČTÚ rovněž v daných oblastech přijal systémová opatření k nápravě. Z informace ČTÚ uvedené v materiálu pro schůzi vlády České republiky o plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ (usnesení vlády České republiky ze dne 10. prosince 2025 č. 980) vyplývá, že ČTÚ realizoval všechna přijatá opatření a zjištěné nedostatky tak byly odstraněny.

C.7 KONTROLA VÝDAJŮ MODERNIZAČNÍHO FONDU

Modernizační fond zřízený a provozovaný na základě směrnice 2003/87/ES[92] /směrnice o ETS/ nepracuje s prostředky majícími přímou vazbu na rozpočet EU, jde však o nástroj řízený evropskou legislativou. MoF tak funguje spíše jako účelový investiční fond, čímž se výrazně liší od strukturálních fondů EU.

Poskytovatelem peněžních prostředků pro MoF je Evropská investiční banka /EIB/, přičemž tyto prostředky pocházejí z výnosů z prodeje povolenek *Evropského systému pro obchodování s emisemi* /ETS/.[93] V Česku jsou tyto prostředky příjmem SFŽP, který je spravuje a řídí poskytování podpor konečným příjemcům.

První KA, která byla zaměřena na nakládání s peněžními prostředky MoF, byla KA č. 24/06.

KA č. 24/06 – *Peněžní prostředky Modernizačního fondu určené na podporu obnovitelných zdrojů energie*

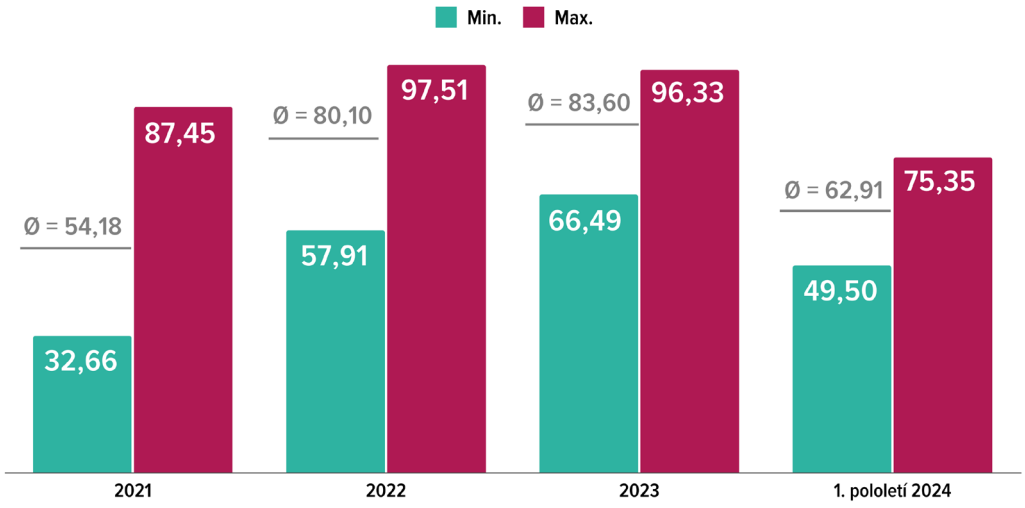
Prostředky MoF určené na podporu OZE poskytované v rámci programu *Nové obnovitelné zdroje v energetice* /RES+/ směřovaly výhradně do investic na výstavbu fotovoltaických elektráren /FVE/. Na jiné OZE, např. na větrné elektrárny, již v RES+ nezbývaly peníze, přestože vláda České republiky ve schváleném vnitrostátním plánu s rozvojem těchto OZE rovněž počítá.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky MoF určené na podporu OZE byly vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy.

U Ministerstva průmyslu a obchodu prověřil NKÚ průběžné plnění cíle zvyšování podílu OZE na hrubé konečné spotřebě energie, nastavení parametrů provozní podpory zařízení na výrobu energie z OZE a objem poskytnuté provozní podpory[94].

SFŽP přijal od EIB ke dni 30. června 2024 peněžní prostředky v celkové výši 105,6 mld. Kč a k témuž dni vyplatil příjemcům podpory celkem 32,8 mld. Kč. Z toho 12,7 mld. Kč představovaly dotace z programu RES+.

Graf č. 7: Vývoj průměrné roční ceny jedné emisní povolenky v období od 1. ledna 2021 do 30. června 2024 (v €)

Zdroj: dražby ETS (viz www.eex.com).

92 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003, o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a o změně směrnice Rady 96/61/ES.
93 Alokace peněžních prostředků MoF se odvíjí od ceny emisní povolenky na trhu a objemu vydražených povolenek pro MoF.
94 Provozní podpora pro zařízení na výrobu energie z OZE je poskytována výhradně z prostředků ze státního rozpočtu. V letech 2021–2023 dosáhla celkové výše 73,8 mld. Kč.

Na systémové úrovni byly kontrole podrobeny peněžní prostředky ve výši 17 100,00 mil. Kč a na projektové úrovni prostředky v hodnotě 112,35 mil. Kč.

NEDOSTATKY ZJIŠTĚNÉ NKÚ A PUBLIKOVANÉ V KZ

Peněžní prostředky z MoF byly v prvních výzvách RES+ vynakládány v souladu se schválenými cíli a právními předpisy. Kontrola NKÚ však upozornila na některé zjištěné skutečnosti, které mohou ovlivnit plnění cílů Česka v oblasti rozvoje OZE.

Česko obhájilo u EIB investice na projekty FVE financované z RES+ ve výši 73,00 mld. Kč, což je 95 % alokace tohoto programu dle posledního odhadu ze září 2024[95]. Pokud v průběhu let 2025–2030 nedojde ke zvýšení příjmů MoF a současně dojde k realizaci již obhájených investic programu RES+, **nebudou v MoF peněžní prostředky na podporu zařízení vyrábějících energii z jiných OZE. Schválený *Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu*[96] však počítá s tím, že pro splnění cílů plánu je třeba zajistit také rozvoj větrných elektráren, který může být zásadní.[97]**

NKÚ upozornil na významně nižší přínos peněžních prostředků poskytnutých na rozvoj FVE u rodinných domů a veřejných budov ve srovnání s peněžními prostředky poskytnutými na projekty FVE do a nad 1 MWp[98].[99]

NKÚ analýzou struktury příjemců podpory zjistil, že v rámci výzev RES+ podávaly žádosti o podporu mj. nově vzniklé dceřiné obchodní korporace, zpravidla společnosti s ručením omezeným, založené mateřskými obchodními korporacemi za účelem výstavby nových FVE s možnou podporou z MoF.[100] **Tři čtvrtiny podpory z kontrolovaných výzev RES+ tak obdrželo jen 15 příjemců či provázaných ekonomických skupin,** a to v rámci 219 projektů s celkovou výší dotace 9,1 mld. Kč. Největší příjemce přitom získal na realizaci 49 projektů podporu ve výši 4,4 mld. Kč.

Ministerstvo životního prostředí /MŽP/ a SFŽP v soutěžních výzvách (nad 1 MWp) programu RES+ bonifikovaly projekty z uhelných regionů Česka, v důsledku čehož podporu nezískaly nákladově efektivnější projekty umístěné v jiných regionech. Na uhelné regiony tak připadlo 86 % z celkové poskytnuté výše dotací 8,7 mld. Kč. V nesoutěžních výzvách (do 1 MWp) však uhelné regiony zvýhodňovány nebyly a podpora uhelných regionů představovala 24 % z celkové poskytnuté výše dotací 3,3 mld. Kč.

Ačkoliv investiční podpora z RES+ cílila i na akumulaci elektrické energie z OZE, 74 % podpořených projektů v prvních čtyřech výzvách RES+ nezahrnuje žádné takové investice.[101]

VYHODNOCENÍ OPATŘENÍ PŘIJATÝCH K ODSTRANĚNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEDOSTATKŮ A DOPADY KONTROLNÍ AKCE

NKÚ považuje za klíčová tato opatření:

- MPO ve spolupráci s MŽP a SFŽP přistoupí ke komplexnímu naplňování cílů vybudování 10,1 GWp fotovoltaických a 1,5 GW větrných elektráren do roku 2030 včetně:
  - vyhodnocování a optimalizace finančních nástrojů /FN/ (aukčních schémat a dotačních programů) a zajištění adekvátního finančního rámce prostřednictvím dostupných evropských i národních zdrojů;

95 *Zpráva o stavu implementace Modernizačního fondu v České republice,* která byla předložena ministrem životního prostředí pro informaci na jednání vlády České republiky dne 10. října 2024.

96 Viz https://mpo.gov.cz/assets/cz/energetika/strategicke-a-koncepcni-dokumenty/2025/10/Vnitrostatni-plan-Ceske-republiky-v-oblasti-energetiky-a-klimatu.pdf.

97 Dostupné analýzy upozorňují na skutečnost, že s výrazným rozvojem solární energetiky lze očekávat, že se bude postupně snižovat hodnota takto vyrobené elektřiny, což povede ke snižování návratnosti investic do solární energetiky. Z dlouhodobého hlediska je proto zásadní významně rozvíjet také větrnou energetiku, která bude tímto jevem trpět méně.

98 MWp (megawatt peak) je jednotka maximálního výkonu solárních panelů nebo celé fotovoltaické elektrárny. Udává, kolik energie je systém schopen vyrobit při standardizovaných ideálních podmínkách.

99 Při stejné výši podpory je přínos FVE v domácnostech a na veřejných budovách k plánovanému nově instalovanému výkonu FVE pětkrát nižší oproti projektům podnikatelských subjektů.

100 Jedná se o obchodní model, kdy ovládající osoba založí pro jednotlivé projekty výstavby FVE samostatné právnické osoby, které se stanou držitelem licence pro podnikání v energetických odvětvích a příjemcem podpory. Tento model např. umožňuje změnit konečného majitele FVE prostřednictvím změny vlastnické struktury příjemce podpory i v době realizace či udržitelnosti projektu.

101 NKÚ zjistil, že v těchto výzvách podpořil SFŽP projekty FVE s celkovým instalovaným výkonem 2,2 GWp, přičemž tyto projekty zahrnují investice do akumulace elektrické energie z OZE s novou kapacitou pouze 0,15 GWh.

  - legislativních a administrativních opatření (zejména zjednodušování povolovacích procesů, zavádění akceleračních zón a celkově posilování stabilního investičního prostředí);

  - pravidelného vyhodnocování a projednávání ve Výboru pro využití peněžních prostředků z dražeb emisních povolenek a MoF.

- V nadcházejících výzvách bude vždy zvažováno, zda a jakými vhodnými parametry lze zajistit rovnováhu mezi efektivním čerpáním prostředků a zapojením širšího spektra investorů.

- U návrhu budoucích výzev a jejich podmínek, které by mohly zahrnovat geografické zvýhodnění projektů, MŽP společně se SFŽP vedle návrhu výzvy připraví i zhodnocení možného dopadu takového zvýhodnění na finanční efektivitu výzvy, odhad dopadu na geografické rozmístění a návrh možných opatření pro ohraničení tohoto zvýhodnění.

- MŽP a SFŽP budou při vyhodnocovaní dopadů poskytované podpory mj. posuzovat, zda podmínky poskytované podpory postačují k zajištění transparentního a hospodárného nakládání s prostředky a zároveň nevytvářejí riziko nesouladu s legislativním rámcem.

C.8 OPATŘENÍ PŘIJÍMANÁ VLÁDOU ČESKÉ REPUBLIKY K NÁPRAVĚ NEDOSTATKŮ ZJIŠTĚNÝCH KONTROLAMI NKÚ

Všechny schválené KZ zasílá prezident NKÚ mj. vládě České republiky[102]. Podle jednacího řádu vlády[103], resp. jeho přílohy č. 5, předkládají věcně příslušní členové vlády kontrolní závěry společně se stanovisky jimi řízených ministerstev do připomínkového řízení[104] a poté na program jednání vlády. Předkládané materiály tak obsahují vedle vyjádření odpovědných ministerstev k jednotlivým kontrolním zjištěním NKÚ také návrhy konkrétních opatření k nápravě nedostatků. V případě, že jsou některá nápravná opatření z pohledu NKÚ posouzena jako nedostatečná, je názorový nesoulad řešen s vedením příslušného ministerstva. NKÚ tak může kvalitu a rozsah navrhovaných opatření významně ovlivnit. Samotné projednání předmětných materiálů probíhá za účasti prezidenta NKÚ na schůzích vlády.

NKÚ hodnotí plnění opatření, která přijaly KO v následných kontrolách. Až při nich pak zjišťuje, že některá z opatření nejsou splněna, přestože byla ze strany KO jako splněná deklarována (viz např. KA č. 24/20).

Touto problematikou se NKÚ podrobněji zabývá ve svých výročních zprávách (viz např. *Výroční zpráva NKÚ za rok 2025*, zejména na str. 24–26).[105]

102 Viz ustanovení § 30 odst. 1 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

103 Jednací řád vlády byl schválen usnesením vlády ze dne 16. září 1998 č. 610 a naposledy novelizován usnesením vlády ze dne 16. prosince 2025 č. 1026.

104 Připomínkovými místy pro stanoviska příslušných orgánů ke KZ jsou NKÚ a MF. Návrhy stanovisek jsou tak ještě před projednáním ve vládě předkládány prezidentovi NKÚ, který k navrhovaným opatřením může uplatnit své připomínky.

105 Viz https://www.nku.gov.cz/assets/publikace-a-dokumenty/vyrocni-zprava/vyrocni-zprava-nku-2025.pdf.

D. AUDITNÍ ČINNOST DALŠÍCH KONTROLNÍCH ORGÁNŮ V ROCE 2025 V ČESKÉ REPUBLICE

Mandát NKÚ ke kontrole prostředků, které směřují z EU do Česka, vychází z ustanovení § 3 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1993 Sb. /zákon o NKÚ/. Podle tohoto ustanovení vykonává NKÚ kontrolu hospodaření s prostředky poskytnutými České republice ze zahraničí a s prostředky, za něž převzal stát záruky. NKÚ však není jediným ani hlavním subjektem, který provádí kontroly či audity prostředků poskytnutých Česku z rozpočtu EU.

Těmito činnostmi se v souladu s legislativou EU zabývají především Auditní orgán, EÚD a jednotlivá generální ředitelství Komise /GŘ/. Auditní zjištění učiněná těmito subjekty mající vztah k Česku uvádíme pro doplnění celkového obrazu o stavu využití podpory z evropských fondů.

D.1 VÝSTUPY AUDITNÍHO ORGÁNU

Tuto podkapitolu zpracovalo na základě žádosti NKÚ Ministerstvo financí – odbor 52 Auditní orgán /AO/.

D.1.1 VEŘEJNOSPRÁVNÍ KONTROLA A AUDIT PROSTŘEDKŮ EVROPSKÝCH STRUKTURÁLNÍCH A INVESTIČNÍCH FONDŮ / FONDŮ EU

Ministerstvo financí plní úkoly auditního orgánu prostředků pomoci EU poskytnutých Česku v rámci evropských strukturálních a investičních fondů /ESIF/ pro PO14+ a současně provádí auditní činnost pro PO21+ v souladu s čl. 77 nařízení 2021/1060[106] /Obecné nařízení/. AO dále vykonává auditní činnost pro NPO v souladu s nařízením 2021/241[107].[108]

Některé operační programy PO14+[109] využily možnosti, kterou jim nabídlo nařízení 2024/795[110] /nařízení STEP/. Nařízení STEP mimo jiné prodlužilo lhůty týkající se procesů uzavírání OP až o jeden rok, a to včetně předložení závěrečných dokumentů programu. Těmto programům byla chybovost za rok 2024 stanovena až v roce 2025 a v témže roce jim byl vydán výrok auditora. U ostatních OP[111] byly provedeny auditní činnosti spojené s ukončováním PO14+ již v roce 2024.

Údaje k jednotlivým OP v členění na audity systému, audity operací a audity účetní závěrky jsou uvedeny v následujících tabulkách.

106 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021, o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky.

107 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost.

108 Kromě výše uvedených nástrojů provádí AO auditní činnost rovněž v oblasti *Finančních mechanismů EHP a Norska* a *Programu švýcarsko-české spolupráce II.* Tyto nástroje však nezahrnují prostředky s vazbou na rozpočet EU, proto nejsou v textu EU reportu dále komentovány.

109 *Integrovaný regionální operační program,* OP *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost*, OP *Praha – pól růstu ČR,* OP *Výzkum, vývoj a vzdělávání,* OP *Životní prostředí 2014–2020* a programy přeshraniční spolupráce *Interreg V-A Česká republika – Polsko, Interreg V-A Rakousko – Česká republika, Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika* a *Interreg V-A Svobodný stát Sasko – Česká republika*.

110 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) a mění směrnice 2003/87/ES a nařízení (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 a (EU) 2021/241.

111 OP *Doprava pro programové období 2014–2020,* OP *Technická pomoc 2014–2020,* OP *Rybářství 2014–2020* a OP *Zaměstnanost 2014–2020.*

Tabulka č. 5: Počet auditů vykonaných AO v roce 2025 v jednotlivých operačních programech PO14+, které využily nařízení STEP

Operační program programového období 2014–2020	Zkratka OP	Audit systému	Audity operací	Audit účetní závěrky
Integrovaný regionální operační program	IROP	1	33	1
OP *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost*	OP PIK	1	44	
OP *Praha – pól růstu ČR*	OP PPR	1	30	
OP *Výzkum, vývoj a vzdělávání*	OP VVV	1	27	
OP *Životní prostředí 2014–2020*	OPŽP14+	1	27	
Interreg V-A Česká republika – Polsko	CZ–PL14+	1	28	
*Interreg V-A Svobodný stát Sasko – Česká republika**	SN–CZ14+	0	12	X
*Interreg V-A Rakousko – Česká republika**	AT–CZ14+	0	4	X
*Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika**	SK–CZ14+	0	6	X
Celkem		**6**	**211**	**1**

Zdroj: *Informační systém Auditního orgánu.*

* Řídicí orgán OP není institucí České republiky.

Tabulka č. 6: Počet auditů vykonaných AO v roce 2025 v jednotlivých operačních programech PO21+

Operační program programového období 2021–2027	Zkratka OP	Audit systému	Audity operací	Audit účetní závěrky
OP *Jan Amos Komenský*	OP JAK	1	0	1
OP *Technická pomoc 2021–2027*	OPTP	0	24	
Integrovaný regionální program 2021–2027	IRP	1	30	
OP *Doprava 2021–2027*	OPD	2	10	
OP *Rybářství 2021–2027*	OPR	1	13	
OP *Zaměstnanost plus*	OPZ+	0	28	
OP *Životní prostředí 2021–2027*	OPŽP	1	30	
OP *Spravedlivá transformace 2021–2027*	OPST	1	14	
OP *Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost*	OP TAK	1	28	
Interreg Česko – Polsko 2021–2027	CZ–PL21+	0	3	
*Interreg Sasko – Česko 2021–2027**	SN–CZ21+	1	3	X
*Interreg Rakousko – Česko 2021–2027**	AT–CZ21+	0	1	X
OP *Azylového, migračního a integračního fondu 2021–2027*	OP AMIF	1	6	1
OP *Fondu pro vnitřní bezpečnost 2021–2027*	OP FVB		2	
OP *Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky 2021–2027*	OP NSHV		2	
Celkem		**10**	**194**	**2**

Zdroj: *Informační systém Auditního orgánu.*
* Řídicí orgán OP není institucí České republiky.

Auditní orgán vydal závěrečné výroční kontrolní zprávy /VKZ/ a výrok auditora v rámci PO14+ u šesti operačních programů s ŘO sídlícím na území Česka a zároveň vyhodnotil účinnost řídicích a kontrolních systémů /ŘKS/ podle kategorií uvedených v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7: Kategorie a korespondující úrovně spolehlivosti řídicího a kontrolního systému PO14+, resp. systému řízení a kontroly PO21+

Kategorie	Míra jistoty vyplývající z auditu systému	Korespondující úroveň spolehlivosti systému
1	Funguje dobře. Žádná, nebo jen drobná zlepšení nutná.	**Vysoká**
2	Funguje. Jistá zlepšení nutná.	**Průměrná**
3	Částečně funguje. Podstatná zlepšení nutná.	**Průměrná**
4	V podstatě nefunguje.	**Nízká**

Zdroj: *Informační systém Auditního orgánu.*

Tabulka č. 8: Vyhodnocení ŘKS za jednotlivé operační programy PO14+, které využily STEP

Operační program	Kategorie ŘKS	Počet zjištění	Závažnost zjištění		
			Vysoká	Střední	Nízká
Integrovaný regionální operační program	**2**	0	0	0	0
OP *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost*	**2**	1	1	0	0
OP *Praha – pól růstu ČR*	**2**	1	0	1	0
OP *Výzkum, vývoj a vzdělávání*	**1**	1	0	0	1
OP *Životní prostředí 2014–2020*	**2**	2	0	0	2
Interreg V-A Česká republika – Polsko	**2**	2	0	0	2
Celkem	–	**7**	**1**	**1**	**5**

Zdroj: *Informační systém Auditního orgánu.*

V případě PO21+ vyhodnotil AO systém řízení a kontroly /SŘK/ u dvanácti OP, jejichž ŘO má sídlo na území Česka, a zároveň vyhodnotil účinnost SŘK podle kategorií uvedených v tabulce č. 7.

U OPZ+ a u OP *Technická pomoc 2021–2027* /OPTP/ byla využita posílená přiměřená opatření dle čl. 83 písm. b) Obecného nařízení.

Tabulka č. 9: Vyhodnocení ŘKS za jednotlivé operační programy PO21+

Operační program	Kategorie ŘKS	Počet zjištění	Závažnost zjištění		
			Vysoká	Střední	Nízká
OP *Jan Amos Komenský*	**2**	5	0	3	2
OP Technická pomoc 2021–2027	PPO	X	X	X	X
Integrovaný regionální program 2021–2027	**2**	2	0	2	0
OP *Doprava 2021–2027**	**2**	4	0	2	2
OP *Rybářství 2021–2027*	**2**	6	0	3	3
OP *Zaměstnanost plus*	PPO	X	X	X	X
OP *Životní prostředí 2021—2027*	**2**	3	0	1	2
OP *Spravedlivá transformace 2021–2027*	**2**	7	0	4	3
OP *Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost*	**3**	16	4	8	4
OP *Azylového, migračního a integračního fondu*	**2**	12	0	10	2
OP *Fondu pro vnitřní bezpečnost*					
OP *Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky*					
Celkem	**–**	**55**	**4**	**33**	**18**

Zdroj: *Informační systém Auditního orgánu.*

Audity operací výdajů vykázaných Komisi za dané účetní období vycházejí z reprezentativního vzorku a jsou založeny na statistických metodách výběru vzorků.

Z výsledků auditů operací za PO14+ provedených v roce 2025 vyplývá, že z 211 provedených auditů byly u 51 auditů identifikovány nezpůsobilé výdaje s dopadem na auditovaný subjekt. Celkem bylo identifikováno 129 zjištění, z toho 50 zjištění bez finančního dopadu a 79 zjištění s finančním dopadem v celkové hodnotě téměř 212,31 mil. Kč.

Tabulka č. 10: Přehled auditů operací vykonaných AO za rok 2025 za PO14+

Operační program	Počet auditů	Audity bez fin. dopadu	Audity s fin. dopadem	Výchozí auditované výdaje (v mil. Kč)	Finanční dopad (v mil. Kč)
IROP	33	19	14	3 855,12	123,91
OP PIK	44	27	17	7 588,03	52,65
OP PPR	30	28	2	778,96	6,16
OP VVV	27	24	3	1 622,35	0,00
OPŽP14+	27	18	9	7 174,31	26,76
CZ–PL14+	28	25	3	50,39	1,38
SN–CZ14+*	12	11	1	3,67	0,30
AT–CZ14+*	4	3	1	26,12	1,13
SK–CZ14+*	6	5	1	100,39	0,01
Celkem	**211**	**160**	**51**	**21 199,34**	**212,31**

Zdroj: *Informační systém Auditního orgánu.*
* Řídicí orgán OP není institucí České republiky.

V roce 2025 bylo provedeno 194 auditů operací PO21+ a u 35 z těchto auditů byl identifikován nezpůsobilý výdaj s finančním dopadem na auditovaný subjekt. Celkem bylo identifikováno 88 zjištění, z toho 39 zjištění bez finančního dopadu a 49 zjištění s finančním dopadem v celkové hodnotě téměř 30,59 mil. Kč.

Tabulka č. 11: Přehled auditů operací vykonaných AO za rok 2025 za PO21+

Operační program	Počet auditů operací	Audity bez fin. dopadu	Audity s fin. dopadem	Výchozí auditované výdaje (v mil. Kč)	Finanční dopad (v mil. Kč)
OP JAK	0	0	0	0,00	0,00
OPTP	24	23	1	610,93	0,03
IRP	30	26	4	1 588,06	2,62
OPD	10	6	4	10 013,88	10,22
OPR	13	12	1	31,31	0,00
OPZ+	28	24	4	1 290,74	1,24
OPŽP	30	24	6	654,79	8,42
OPST	14	10	4	1 041,69	2,22
OP TAK	28	20	8	730,34	5,66
CZ–PL21+	3	3	0	2,51	0,00
SN–CZ21+*	3	3	0	3,47	0,00
AT–CZ21+*	1	1	0	0,78	0,00
OP AMIF	6	4	2	42,35	0,12
OP FVB	2	1	1	57,02	0,04
OP NSHV	2	2	0	15,79	0,00
Celkem	**194**	**159**	**35**	**16 083,67**	**30,59**

Zdroj: *Informační systém Auditního orgánu.*
* Řídicí orgán OP není institucí České republiky.

Finanční dopady podle kategorií porušení zobrazují za PO14+ a PO21+ tabulky č. 12 a č. 13.

Zatímco mezi lety 2023 a 2024 došlo k poklesu počtu zjištění v oblasti VZ i výše souvisejících neoprávněných výdajů, v roce 2025 je patrný výrazný nárůst jak počtu zjištění, tak objemu nezpůsobilých výdajů. Tento nárůst je způsoben zejména uzavíráním velkých, finančně i administrativně náročných projektů, u nichž se vzhledem k jejich složitosti častěji objevují závažnější pochybení.

Tabulka č. 12: Oblasti porušení podmínek financování a jejich trend v letech za operace PO14+

Kategorie porušení	2023		2024		Trend 2023/ /2024	2025		Trend 2024/ /2025
	Počet	Objem (v mil. Kč)	Počet	Objem (v mil. Kč)		Počet	Objem (v mil. Kč)	
Veřejné zakázky	66	36,7	40	9,4	↓	64	164,8	↑
Ostatní nezpůsobilé výdaje	47	23,1	24	15,1	↓	45	31,4	↑
Chybějící dokumentace	13	0,6	7	0,0	↓	13	0,0	→
Účetní a početní chyby	7	0,1	9	0,3	→	2	0,0	↓
Státní podpora / Veřejná podpora / Ostatní	5	0,1	1	0,0	↓	5	16,1	↑
Celkem	**138**	**60,6**	**81**	**24,8**	↓	**129**	**212,3**	↑

Zdroj: *Informační systém Auditního orgánu*.

Částka 212,3 mil. Kč neoprávněných výdajů identifikovaných v PO14+ a následně vypočítaná chybovost může na první pohled vyvolávat dojem vyšší chybovosti než v předchozích letech. Je však třeba vzít v úvahu, že se jedná o závěr programového období, kdy dochází k uzavírání administrativně i věcně složitějších projektů.

Tabulka č. 13: Oblasti porušení podmínek financování v roce 2025 za operace PO21+

Kategorie porušení	Počet	Objem (v mil. Kč)
Veřejné zakázky	42	22,8
Ostatní nezpůsobilé výdaje	33	6,6
Zjednodušené vykazování nákladů	4	1,2
Účetní a početní chyby na úrovni projektu	2	0,0
Finanční nástroje	1	0,0
Ostatní	6	0,0
Celkem	**88**	**30,6**

Zdroj: *Informační systém Auditního orgánu*.

Data za PO21+ ukazují, že „veřejné zakázky" zůstávají hlavní oblastí identifikovaných pochybení. Z celkových 88 zjištění se jich 42 týká právě VZ. To představuje téměř polovinu všech případů. „Veřejné zakázky" zároveň dominují i z hlediska finančního dopadu. Z celkové částky 30,58 mil. Kč neoprávněných výdajů připadá na veřejné zakázky 22,76 mil. Kč, tzn. více než 74 % všech neoprávněných výdajů.

Tabulka č. 14: Přehled výroků a projektované chybovosti za rok 2025 pro programy PO14+

Operační program	Počet auditů	Výrok VKZ	Extrapolovaná chybovost
IROP	33	s výhradou	3,13 %
OP PIK	44	s výhradou	3,09 %
OPŽP14+	27	bez výhrad	1,16 %
OP PPR	30	bez výhrad	1,07 %
OP VVV	27	bez výhrad	0,00 %
CZ–PL14+	28	bez výhrad	0,16 %

Zdroj: *Informační systém Auditního orgánu.*

Pro PO21+ mají auditované OP vydány výrok bez výhrad a extrapolovanou chybovost pod 2 %. Výjimkou je OP TAK s výrokem s výhradou a chybovostí 3,23 %.

U OP *Jan Amos Komenský* nebyla stanovena chybovost, protože výdaje předložené do Komise byly dočasně vyjmuty v souladu s čl. 98 odst. 6 Obecného nařízení.

Tabulka č. 15: Přehled výroků a projektované chybovosti za rok 2025 pro programy PO21+

Operační program	Počet auditů	Výrok VKZ	Extrapolovaná chybovost
OP TAK	28	s výhradou	3,23 %
OPŽP	30	bez výhrad	1,91 %
OP AMIF	6	bez výhrad	1,13 %
IRP	30	bez výhrad	1,08 %
OPD	10	bez výhrad	0,74 %
OPST	14	bez výhrad	0,49 %
OP FVB	2	bez výhrad	0,07 %
OPZ+	28	bez výhrad	0,05 %
OPR	13	bez výhrad	0,00 %
OPTP	24	bez výhrad	0,00 %
OP NSHV	2	bez výhrad	0,00 %
OP JAK	0	bez výhrad	X

Zdroj: *Informační systém Auditního orgánu.*

U programu *Interreg Česko – Polsko 2021–2027* jsou v PO21+ extrapolovaná chybovost i výrok auditora stanovovány Komisí.

D.1.2 OSTATNÍ AUDITY

D.1.2.1 NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY

Za rok 2025 provedl AO v rámci NPO celkem 15 auditů systémů. V průběhu těchto auditů bylo identifikováno 60 zjištění, ze kterých 10 bylo s nízkou, 30 se střední a 20 s vysokou mírou závažnosti.[112] Cílem auditů bylo především ověření účinnosti fungování ŘKS řízení a kontroly vlastníků komponent a ověření, že milníky a cíle, které měly být v žádosti o výplatu finančních prostředků vykázány Komisi, byly skutečně splněny v souladu s NPO tak, jak byly definovány v prováděcím rozhodnutí Rady 15755/25[113] a provozním ujednáním mezi Komisí a Českem.

D.1.2.2 HORIZONTÁLNÍ AUDITY

Auditní orgán dále v roce 2025 ukončil následujících pět horizontálních auditů[114]:

- tři audity účetní závěrky (ESIF, fondů EU programového období 2021–2027 a migračních fondů)[115];
- audit milníků v rámci ukončování PO14+[116];
- audit systému ověření bezpečnosti a funkčnosti informačního systému MS2021+.[117]

112 Vzhledem k tomu, že se ve všech případech jednalo o audity systému, nebyla vyčíslena žádná hodnota nesrovnalostí.
113 Prováděcí rozhodnutí Rady, kterým se mění prováděcí rozhodnutí ze dne 8. září 2021, o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka (tzv. CID).
114 Horizontální audity se zaměřují na určité téma či procesy, které se táhnou napříč více programy či jejich ŘO. Umožňují ověřit, zda jsou pravidla a postupy uplatňovány jednotně a správně v celém systému čerpání evropských prostředků.
115 Cílem auditů bylo ověřit, zda prvky obsažené v ÚZ auditovaného subjektu jsou v souladu s požadavky příslušných nařízení EU, které danou dotační oblast upravují. V auditu ÚZ migračních fondů byla identifikována tři zjištění s nízkou mírou závažnosti.
116 Cílem auditu bylo ověřit spolehlivost údajů týkajících se ukazatelů a milníků daného programu. Auditem bylo zjištěno jedno pochybení s nízkou mírou závažnosti u operačního programu *Interreg V-A Česká republika – Polsko*.
117 V tomto auditu byla identifikována dvě zjištění s nízkou mírou závažnosti.

D.2 AUDITNÍ ČINNOST EÚD VE VZTAHU K ČESKÉ REPUBLICE

Externím auditorem Evropské unie je EÚD. Jeho auditní činnost se zaměřuje především na posouzení věrohodnosti účetní závěrky EU a následné vydání prohlášení o její věrohodnosti /DAS/[118]. EÚD přijal dne 3. a 10. července 2025 následující výroční zprávy za rozpočtový rok 2024:

- *Výroční zpráva o plnění rozpočtu EU za rozpočtový rok 2024,*
- *Výroční zpráva o činnostech financovaných z devátého, desátého a jedenáctého Evropského rozvojového fondu (ERF) za rozpočtový rok 2024*[119].

Ve *Výroční zprávě o plnění rozpočtu EU za rozpočtový rok 2024*[120] uvedl EÚD následující výroky:

Čistý výrok o spolehlivosti účetní závěrky: *„Domníváme se, že konsolidovaná účetní závěrka Evropské unie (EU) za rok 2024 zobrazuje věrně ve všech významných (materiálních) ohledech finanční situaci Evropské unie k 31. prosinci 2024, výsledky jejích činností, peněžní toky a změny čistých aktiv za daný rok v souladu s finančním nařízením a s účetními pravidly založenými na mezinárodně uznávaných účetních standardech pro veřejný sektor.“*

Čistý výrok o legalitě a správnosti příjmů: *„Podle našeho názoru jsou příjmy, na nichž se zakládá účetní závěrka za rozpočtový rok 2024, ve všech významných (materiálních) ohledech legální a správné.“*

Záporný výrok o legalitě a správnosti rozpočtových výdajů: *„… se domníváme, že rozpočtové výdaje schválené v účetní závěrce za rozpočtový rok 2024 jsou zatíženy významnou (materiální) mírou chyb.“*

Výrok s výhradou o legalitě a správnosti výdajů *Nástroje pro oživení a odolnost*: *„Podle našeho názoru, s výhradou … jsou výdaje Nástroje pro oživení a odolnost schválené v účetní závěrce za rozpočtový rok 2024 ve všech významných (materiálních) ohledech legální a správné.“*

Pokud jde o záporný výrok o legalitě a správnosti rozpočtových výdajů, kvantifikoval EÚD celkovou odhadovanou míru chyb na úrovni 3,6 %, což představuje meziroční pokles o dva procentní body /p. b./. Významnou (materiální) mírou chyb je však nadále zatížena podstatná část výdajů. To se týká především úhradových výdajů (odhadovaná míra chyb činí 5,2 %, tj. meziroční pokles o 2,7 p. b.), na které se vztahují komplikovaná pravidla.

V oblasti výdajů souvisejících s nárokovými platbami zůstala odhadovaná míra chyb pod hranicí významnosti, tj. pod úrovní 2 %.

Ohledně výroku s výhradou ve věci legality a správnosti výdajů *Nástroje pro oživení a odolnost* dospěl EÚD k závěru, že u schválených výdajů RRF za rok 2024 je celkový vliv zjištěných nedostatků významný (materiální), avšak nikoli rozsáhlý.

Následující podkapitoly D.2.1 a D.2.2 se zabývají především činností EÚD ve vztahu k Česku.

118 Z franc. déclaration d´assurance – prohlášení o věrohodnosti účetní závěrky.
119 Tato výroční zpráva nemá přímý vztah k Česku, proto se jí v textu *EU reportu 2026* dále nevěnujeme.
120 Viz https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/AR-2024/AR-2024_CS.pdf; Úřad pro publikace Evropské unie, 9. října 2025.

D.2.1 AUDITY DAS

Čerpání evropských strukturálních a investičních fondů PO14+

EÚD ve výroční zprávě konstatoval, že do konce roku 2024 vyčerpalo z přidělené alokace prostředků ESIF více než 95 % celkem 21 členských států EU. **Nejvyšší míru čerpání přitom vykázalo Spojené království a Česko, a to 99,6 %. V České republice zbývalo (podle dat zveřejněných Komisí 6. ledna 2025) vyplatit ještě přibližně 90 mil. €.**[121] Lhůta pro předložení konečných žádostí o průběžné platby v rámci všech ESIF (kromě *Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova* /EZFRV/) byla prodloužena do 31. července 2025. Konečný zůstatek tak bude vypořádán do konce roku 2026.

Čerpání fondů EU programového období 2021–2027

Výroční zpráva dále uvádí přehled míry čerpání fondů ve sdíleném řízení /fondy EU/ za jednotlivé ČS v rámci PO21+, a to rovněž k 31. prosinci 2024. I zde jsou použity hodnoty zveřejněné Komisí dne 6. ledna 2025.

V tomto žebříčku si Česko meziročně pohoršilo o dvě místa a figurovalo na 5. místě s 13,1 % vyplacených prostředků z přidělené alokace (vyplaceno bylo celkem 2,8 mld. € a zbývalo vyplatit 18,5 mld. €). Před Českem se umístilo Švédsko (19,8 %), Nizozemsko (17,4 %), Finsko (16,6 %) a Lucembursko (15,5 %). Míra čerpání alokace fondů EU ke konci roku 2024 v 18 členských státech nedosáhla ani 10 %.

Čerpání grantů z *Nástroje pro oživení a odolnost*

Ve výroční zprávě publikoval EÚD rovněž přehled čerpání prostředků z RRF. V něm se Česko umístilo z pohledu míry vyčerpaných prostředků k 31. prosinci 2024 na 11. místě, když jeho úroveň čerpání dosáhla 50 %. Oproti roku 2023 si tak polepšilo o sedm míst. Ke konci roku 2024 zbývalo Česku dočerpat 4,2 mld. €. Více než 60 % alokace bylo zatím vyplaceno v šesti ČS (nejvíce ve Francii, a to 77 %), zatímco Maďarsko nepředložilo dosud žádnou žádost o platbu.

Oblast příjmů rozpočtu EU

EÚD opakovaně zjišťuje nedostatky ve správě tradičních vlastních zdrojů /TVZ/ a způsobu, jakým o TVZ účtují ČS.

V rámci DAS za rok 2024 prověřoval EÚD, jak Česko, Itálie a Švédsko sestavují výkazy TVZ, tj. výkaz vybraného cla a výkaz stanoveného, ale dosud nevybraného cla, a jaké používají postupy pro správu TVZ, které mají uhradit do rozpočtu EU. **Ve vztahu k Česku vyhodnotili auditoři klíčové vnitřní kontrolní systémy TVZ v oblastech:**

- **„správy vybraného dovozního cla“ jako účinné;**
- **„sestavování výkazů TVZ“[122] a „správy nevybraného dovozního cla“[123] jako částečně účinné.**

Pokud jde o vlastní zdroj z nerecyklovaných plastových obalových odpadů, stanovuje nařízení 2023/595[124], že k odhadu vyprodukovaných plastových obalových odpadů musí ČS použít dvě různé kompilační metody a vyvážením jejich výsledků dospět k jednomu odhadu. Auditoři zjistili, že stanovená pravidla splnilo jen Švédsko. **Česko patří do skupiny devíti ČS, které dosud používají ke stanovení množství vyprodukovaných plastových obalů pouze jednu metodu.**

Publikovaný přehled počtu dosud nevyřízených výhrad ke správnosti údajů vykázaných ze strany ČS ke zdrojům z hrubého národního důchodu /HND/, DPH a plastů a počtu otevřených případů týkajících se TVZ podle jednotlivých ČS k 31. prosinci 2024 ukazuje, že **se Česko umístilo na celkově 9. místě v rámci**

121 Údaje uvedené v tomto odstavci nezahrnují hodnoty za nástroj *NextGenerationEU*.
122 Ve výkazech TVZ byla některá cla vykázána v nesprávných sloupcích.
123 Byly zjištěny případy zpoždění při stanovování celního dluhu.
124 Prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/595 ze dne 16. března 2023, kterým se stanoví formulář pro výkaz týkající se vlastního zdroje z nerecyklovaných plastových obalových odpadů podle nařízení Rady (EU, Euratom) 2021/770.

EU, což představuje meziroční zhoršení o jednu pozici. Ve vztahu k Česku eviduje Komise sedm otevřených případů týkajících se TVZ, tj. stejný počet jako v roce 2023. Nově byly zaznamenány také dvě výhrady k HND. Na úrovni celé EU se počet výhrad meziročně snížil z 381 na 363.

Okruh 2 – *Soudržnost, odolnost a hodnoty*

Kontrolní vzorek byl rozdělen podle způsobu, jakým jsou prostředky z rozpočtu EU spravovány, tedy zda je spravují ČS (sdílené řízení), přímo Komise nebo zda jsou poskytovány prostřednictvím finančních nástrojů. Kontrolní vzorek zahrnoval 223 operací, z toho 193 operací bylo v režimu sdíleného řízení, 22 operací bylo řízeno přímo či nepřímo Komisí a osm operací připadlo na FN. V rámci auditů provedených EÚD bylo vyčísleno 44 chyb, přičemž dalších 47 vyčíslitelných chyb vykázaly auditní orgány v jednotlivých ČS. Odhadovaná míra chyb se meziročně snížila z 9,3 % na 5,7 %. Zůstala tak nad 2% hladinou významnosti.

V České republice bylo kontrolováno 18 operací, přičemž byly zjištěny dvě vyčíslitelné a šest nevyčíslitelných chyb.

Při auditech tohoto rozpočtového okruhu zjistili auditoři EÚD mj. jeden plně **nezpůsobilý projekt v Česku,** který spadal do PO14+. Tomuto projektu byla poskytnuta podpora, ačkoliv nesplňoval kritéria příslušné výzvy.

EÚD zjistil v rámci svého auditního vzorku chyby v 15 zadávacích řízeních. **Tyto chyby se týkaly zadávání VZ v osmi ČS, vč. Česka, a také ze strany Komise.**

Auditoři rovněž zjistili šest případů porušení zásad řádného finančního řízení. Jeden z těchto případů se týkal Česka.

Při posuzování práce auditních orgánů ČS zjistil EÚD nedostatky i v Česku, a to v oblasti plánování a přípravy kontrolní činnosti, její kvality i dokumentace.

Okruh 3 – *Přírodní zdroje a životní prostředí*

Předmětem auditu byl vzorek 228 operací v 19 členských státech (vč. Česka) a ve Spojeném království. V České republice prověřili auditoři čtyři operace a nezjistili žádnou chybu.

Nástroj pro oživení a odolnost

Audit se týkal všech 28 grantových plateb a zúčtování předběžného financování, nezabýval se však správností výdajů vynaložených konečnými příjemci ani úvěrové složky RRF. V případě Česka zahrnoval auditní vzorek devět milníků (z 55) a 20 cílů (z 34).

Auditoři mj. přezkoumali 38 zadávacích řízení v pěti ČS a 37 případů státní podpory v šesti ČS; v obou případech včetně Česka.

EÚD konstatoval, že některá opatření byla zahájena před obdobím způsobilosti, přičemž jedno takové zjištění se týká i Česka. Zároveň se však ve zprávě uvádí, že Komise definuje pojem „zahájení operace“ (okamžik skutečného vzniku nákladu) odlišně, než jak jej chápe EÚD (datum prvního právního závazku).

Auditoři EÚD zjistili, že pět ČS vč. České republiky si bylo při předkládání žádosti o platbu vědomo nedostatečných důkazních informací o uspokojivém plnění některých MaC, žádný z nich však neuvedl ve svém prohlášení řídicího subjektu výhradu, která by poukázala na to, že milník nebo cíl byl v době podání žádosti o platbu splněn pouze částečně.

Ačkoliv mají vnitrostátní kontrolní orgány poskytovat Komisi ujištění, že kontrolní systémy ČS fungují při prevenci, odhalování a nápravě podvodů a jiných závažných nesrovnalostí účinně, některá z prověřených shrnutí auditů vykazovala nedostatky. Toto zjištění se týkalo devíti ČS včetně České republiky.

Výroční zpráva uvádí, že Komise při předběžném posouzení žádostí o grantovou platbu pěti ČS včetně Česka v roce 2024 určila šest MaC v pěti žádostech, které nebyly uspokojivě splněny. Následně související platby zčásti pozastavila. ČS mají na to, aby provedly nápravu, šest měsíců ode dne pozastavení. **V případě Česka se jedná o dva MaC (z 63). Platba ve výši 260,3 mil. € byla pozastavena 18. prosince 2024.**[125]

Generální ředitel GŘ ECFIN[126] poskytl za rok 2024 přiměřené ujištění ohledně následujících tří oblastí týkajících se RRF:

- legality a správnosti plateb z nástroje RRF za rok 2024;
- v oblasti zadávání VZ a státní podpory ohledně toho, že ČS pravidelně a účinně kontrolují, zda finanční prostředky z nástroje RRF byly využity v souladu se všemi platnými pravidly a zda opatření pro provádění reforem a investičních projektů byla provedena v souladu se všemi platnými pravidly, zejména pokud jde o prevenci, odhalování a nápravu podvodů, korupce a střetů zájmů;
- provádění úměrných snížení v případě podvodů, korupce a střetu zájmů, které ČS nenapravil, nebo závažného porušení povinnosti vyplývající z dohody o financování.

Pokud jde o závažné nesrovnalosti, které ČS nenapravil, vznesl generální ředitel GŘ ECFIN výhradu. Učinil tak ve vazbě na vysoké riziko zjištěné v Česku v důsledku dvou případů střetu zájmů, u nichž ČS odmítl přijmout nápravná opatření. Tato výhrada se týká dvou plateb z nástroje RRF.

Výroční zpráva v části věnované RRF uvádí u České republiky celkem sedm zjištění (tři kvantitativní, tři kvalitativní a jedno systémové), což je nejvíce ze všech 27 členských států Evropské unie /EU-27/.

D.2.2 ZVLÁŠTNÍ ZPRÁVY EÚD

Auditní činnost EÚD se nezaměřuje pouze na vydávání výročních zpráv (vč. DAS). Podstatná část jeho auditní aktivity spočívá v provádění celé řady auditů výkonnosti a auditů souladů s předpisy. Tyto audity se zaměřují na různé výdajové oblasti nebo politiky a výsledky těchto auditů zveřejňuje v tzv. zvláštních zprávách /ZZ/. Ve sledovaném období zveřejnil EÚD celkem 29 zvláštních zpráv, přičemž ve třech z nich bylo Česko zahrnuto do auditního vzorku nebo se ZZ Česka bezprostředně týkala.

Zvláštní zpráva 13/2025: Podpora digitální transformace v členských státech EU z Nástroje pro oživení a odolnost – promarněná příležitost řešit digitální potřeby strategicky a cíleně

Digitální transformace a s ní úzce spjatá zelená transformace patří mezi klíčové priority Komise, na které je RRF zaměřen. *Nástroj pro oživení a odolnost* je navíc největším nástrojem financování EU, z něhož je tento cíl podporován.

Audit se zaměřil na problematiku jako takovou, přičemž oproti zvyklostem neměl auditní vzorek zahrnující několik ČS, nýbrž vzorek, který tvořilo 15 vybraných opatření (a související MaC). Zabýval se tak vlastně všemi ČS a zahrnoval rovněž i situaci v Česku.

125 Většina pozastavené platby byla Česku následně vyplacena – viz podkapitola F.3.1 (tabulka č. 24) a podkapitola F.3.2.
126 Generální ředitelství Evropské komise pro hospodářské a finanční záležitosti.

Auditoři potvrdili, že všechny ČS úspěšně překročily stanovenou 20% hranici prostředků přidělených v plánech pro oživení a odolnost na digitální transformaci. Česko se s úrovní 23 % prostředků určených na digitální transformaci blíží mediánu ČS (24 %); v peněžním vyjádření alokuje Česko na tuto oblast přibližně 1,89 mld. € ze svého plánu pro oživení a odolnost.

Pokud jde o lhůty pro dokončení, tyto byly prodlouženy u 109 digitálních opatření (cca 11 % těchto opatření), přičemž Česko spolu s Litvou, Slovinskem a Španělskem prodloužily své lhůty pro investice nejvíce. Lhůty pro dokončení reforem v této oblasti však Česko dodrželo.

Podle závěrů EÚD představuje přínos RRF k digitální transformaci promarněnou příležitost účinně řešit hlavní digitální potřeby ČS. Ačkoliv ČS i Komise správně uplatňovaly metodiku digitálního označování stanovenou v nařízení 2021/241[127] a všechny ČS překročily požadavek vyčlenit alespoň 20 % prostředků z RRF na digitální reformy a investice (podle jejich odhadovaných nákladů), nepodařilo se tyto prostředky dostatečně zaměřit na klíčové potřeby. Metodice totiž chybělo strategické zaměření, neboť ČS nemuseli tyto prostředky přednostně směřovat na opatření reagující na dříve zjištěné hlavní digitální potřeby. Některé ČS tak věnovaly menší podíl svého financování z RRF na oblasti, v nichž byla jejich výkonnost skutečně nízká. V důsledku toho se snížila schopnost RRF účinně přispívat k digitální transformaci.

Auditoři EÚD zjistili, že rámec výkonnosti i ukazatele pro sledování pokroku nebyly dobře propojeny s rámcem a ukazateli digitální strategie EU, což významně omezovalo schopnost měřit skutečný přínos reforem a investic k digitální transformaci. Dále zjistili, že v konečných MaC jsou nedostatky a že chybějí řádné ukazatele výsledků. Celkově jedna třetina konečných MaC stanovených pro digitální opatření v auditním vzorku nebyla pro posouzení jejich uspokojivého splnění dostatečná nebo nebyla dostatečně ambiciózní. Hrozí tudíž, že finanční prostředky EU mohou být v plném rozsahu vyplaceny za MaC, které měří částečně nebo dílčím způsobem provedená opatření, aniž by zaručovaly, že související projekty budou dokončeny do uplynutí období způsobilosti RRF.

EÚD doporučil Komisi, aby při navrhování budoucích nástrojů s cíli v digitální oblasti zajistila, aby:

- režimy financování stanovovaly povinnost řešit hlavní digitální potřeby;
- byl vypracován odpovídající rámec výkonnosti sladěný s cíli digitální politiky EU;
- konečné MaC stanovené pro opatření byly dostatečně ambiciózní a zaručovaly jejich úplné dokončení.

Zvláštní zpráva 22/2025: Finanční opravy v politice soudržnosti – složitý rámec a dosud pouze jedno rozhodnutí přijaté Komisí

Finanční opravy jsou prováděny ČS a Komisí s cílem vyloučit neoprávněné výdaje z financování EU. EÚD zkoumal, zda je přístup k finančním opravám v politice hospodářské, sociální a územní soudržnosti /politika soudržnosti/ navržen dobře a zda Komise finanční opravy účinně využívá k ochraně finančních zájmů EU. Prověřován byl regulační rámec PO14+ a PO21+ a uplatňování a vykazování finančních oprav v PO14+.

EÚD zjistil, že první rozhodnutí o finanční opravě pro PO14+ přijala Komise až v září 2025. Schopnost Komise provádět finanční opravy je omezena několika faktory, zejména tím, že:

- právní rámec, kterým se řídí mechanismus finančních oprav, je složitý a není přísně časově omezen;
- požadavek, aby nesrovnalost byla přičitatelná hospodářskému subjektu, vylučuje z oblasti působnosti právní rámce programové orgány pověřené plněním rozpočtu EU, které jednají v rámci své funkce; proto, pokud programový orgán nezajistí účinné fungování ŘKS, nemůže to samo o sobě vést k uložení povinné čisté finanční opravy ze strany Komise;

127 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost.

- ustanovení právního rámce pro PO21+ se v porovnání s PO14+ významně nezlepšila;
- v některých případech Komise navrhované opravy nesprávně vyčíslila a odchýlila se od ustanovení právních předpisů EU tím, že omezila rozsah budoucích auditů prováděných vnitrostátními orgány;
- vyskytly se případy, kdy se zpozdilo zahájení postupů finančních oprav a prodloužila se jejich doba trvání;
- Komisi v rámci její reakce na některé audity EÚD trvalo příliš dlouho, než v návaznosti na jeho zjištění přijala příslušná opatření;
- došlo k případům, kdy Komise svá konečná zjištění auditu bez dostatečného odůvodnění revidovala[128], a k případům, kdy EÚD identifikoval kvantifikovatelná zjištění, ale Komise se jimi nezabývala;
- Komise nevymezila dostatečně jasně kritéria pro posouzení závažných nedostatků a kategorie klíčových požadavků, aby zajistila objektivní posouzení[129];
- Komise sice informuje o finančních opravách provedených ČS, ale tyto informace nejsou úplné a dostatečně spolehlivé.

Na základě svých auditních zjištění doporučil EÚD, aby Komise:

- uplatňovala finanční opravy, jak je stanoveno v právním rámci, a zajistila jejich včasné provádění;
- zajistila jednotnost posuzování ŘKS a vyhodnocování závažných nedostatků;
- zlepšila transparentnost a přesnost údajů o opravách vykázaných ve výročních zprávách o činnosti a ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti v oblasti politiky soudržnosti.

Zvláštní zpráva 05/2026: Udržitelné dojíždění v městských oblastech – posun vpřed, přičemž pro další vývoj jsou zásadní opatření na místní úrovni

Komise stanovila rámec pro městskou mobilitu v roce 2021[130]. Tento rámec definuje udržitelnou mobilitu v městských oblastech na šesti klíčových úrovních (dostupná, inteligentní, bezemisní, bezpečná, inkluzivní a odolná).

Cílem auditu bylo posoudit opatření, která přijala Komise a příslušné orgány ČS na podporu udržitelné dopravy pro dojíždějící osoby ve velkých metropolitních oblastech. EÚD v rámci tohoto auditu posuzoval, zda:

- byla opatření realizovaná Komisí vhodná pro zajištění účinné dopravy dojíždějících osob;
- byly koncepce, provádění a monitorování plánů udržitelné městské mobility příslušnými orgány v ČS zařazených do vzorku[131] vhodné pro daný účel;
- byly výběr, provádění a výsledky 21 podpořených projektů při řešení udržitelné mobility dojíždějících osob účinné.

128 Toto zjištění se týká mj. České republiky (viz ZZ – „Rámeček 4"): „*Účetní dvůr vypracoval dopis o uzavření zjištění, v němž identifikoval dvě chyby v operačním programu Evropského fondu pro regionální rozvoj v České republice. Komise téměř o rok později navrhla odpovídající finanční opravy. Orgány členského státu souhlasily s opravou u jedné z operací, ale s opravou u druhé operace nesouhlasily a uvedly podobné argumenty jako ve své odpovědi EÚD. Po přezkoumání argumentů členského státu vydala Komise druhý dopis o návazných opatřeních, v němž původně navrženou finanční opravu potvrdila. Orgány členských států odpověděly, že ji nepřijímají, aniž by uvedly nové argumenty. Komise nezahájila postup finančních oprav, nýbrž v březnu 2025 vydala dopis o uzavření zjištění, v němž stanovisko členského státu akceptovala, přestože vnitrostátní orgány ve své závěrečné odpovědi neuvedly žádné nové skutečnosti.*"

129 V řadě případů Komise neuplatnila žádné povinné čisté finanční opravy, přestože právní kritéria pro jejich uložení byla splněna. Když Komise zahájila postup povinných čistých finančních oprav s dopadem na finanční prostředky obdržené ČS, učinila tak více než tři roky po splnění právních kritérií, a navrhla nižší částky finančních oprav, než vyžadovaly právní předpisy.

130 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: *Nový rámec EU pro městskou mobilitu,* COM(2021) 811 v konečném znění ze dne 14. prosince 2021.

131 Česko (Praha), Francie (Lille), Maďarsko (Budapešť), Polsko (Katovice), Portugalsko (Lisabon), Španělsko (Sevilla).

Auditoři došli k závěru, že právní rámec EU pro městskou mobilitu byl díky trvalému úsilí Komise posílen. Aktuálně je třeba vypracovat plány udržitelné městské mobility pro 431 městských oblastí. Zde se však vyskytují různé nedostatky, které snižují účinnost těchto plánů. Budoucí zlepšení závisí především na opatřeních na místní úrovni.

EÚD zjistil, že právní předpisy EU nestanovily žádné cíle pro posun v podílu dopravních výkonů (přechod dojíždějících osob na udržitelnější druhy dopravy), a to navzdory významu takovéhoto přechodu pro environmentální výkonnost a účinnost dopravy. Cíle politiky EU v oblasti městské mobility nebyly příliš konkrétní.

Auditoři došli k závěru, že pouze české a polské vnitrostátní orgány posuzují soulad plánů s vnitrostátními pokyny, resp. s pokyny EU, ani tyto orgány však neposuzují relevanci navrhovaných opatření. Dále zjistili, že ve všech případech kromě Prahy byla pokrytá oblast omezena pouze na obecní nebo krajské správní hranice.

Národní a regionální orgány v šesti navštívených ČS nemonitorují provádění plánů udržitelné městské mobility. Ve dvou případech, a to v Praze a Budapešti, je monitorují místní orgány. Tamější plány obsahovaly také odhady výdajů potřebných k provedení navrhovaných opatření a údaje o možných zdrojích financování. Není bez zajímavosti, že pouze v těchto dvou městech (ze vzorku šesti) je doba dojíždění veřejnou dopravou v hodinách dopravní špičky konkurenceschopná vůči cestování automobilem.

Auditoři dále zjistili, že údaje z monitorování celkového dopadu prováděných plánů na udržitelnou mobilitu dojíždějících osob a na dopravní výkony nebyly k dispozici. Příslušné orgány v ČS sice prováděly průzkumy mobility v určitých intervalech, avšak užitečnost těchto průzkumů snížily problémy s jejich načasováním a pokrytím.

Auditoři EÚD rovněž našli nedostatky v kontrolách prováděných orgány odpovědnými za výběr projektů. U projektů financovaných z *Nástroje pro propojení Evropy – Doprava* bylo zahájeno posuzování jejich souladu s příslušnými plány udržitelné městské mobility teprve u projektů financovaných v období 2021–2027. V případě projektů financovaných z RRF ve dvou auditovaných ČS neproběhlo ověření jejich souladu s příslušnými plány nebo o takovémto ověření chyběly důkazní informace.

EÚD doporučil Komisi zejména:

- doplnit stávající pokyny týkající se plánů udržitelné městské mobility, aby bylo jasné, jak nejlépe uplatňovat koncepci funkčních městských oblastí, sdílenou mobilitu v příměstských oblastech a jak nejlépe provázat územní plánování s plánováním mobility;

- při přípravě prováděcího aktu o ukazatelích spolupracovat s ČS na stanovení ukazatele podílu dopravních výkonů, který by měl vycházet z konzistentní metodiky pro sběr údajů;

- monitorovat, zda plány udržitelné městské mobility, které jí byly předloženy, pokrývají celé funkční městské oblasti příslušných měst (v pěti ze šesti kontrolovaných plánů byly oblasti vymezeny spíše na základě administrativních hranic než na základě toků dojíždějících osob);

- vypracovat spolehlivou metodiku pro měření změn v objemu emisí skleníkových plynů.

ODDÍL II.
FINANČNÍ ŘÍZENÍ PROSTŘEDKŮ EU V ČESKÉ REPUBLICE
V EVROPSKÉM KONTEXTU

E. ROZPOČET EU A JEHO VZTAH K ČESKÉ REPUBLICE

Posledním rozpočtem EU, který byl k datu redakční uzávěrky *EU reportu 2026* (31. březen 2026) auditován, byl rozpočet za rok 2024. Stručný grafický přehled o skutečných příjmech je uveden zde[132] a o skutečných výdajích zde[133]:

E.1 VÝVOJ ČISTÉ POZICE ČESKÉ REPUBLIKY VE VZTAHU K ROZPOČTU EU DO ROKU 2025

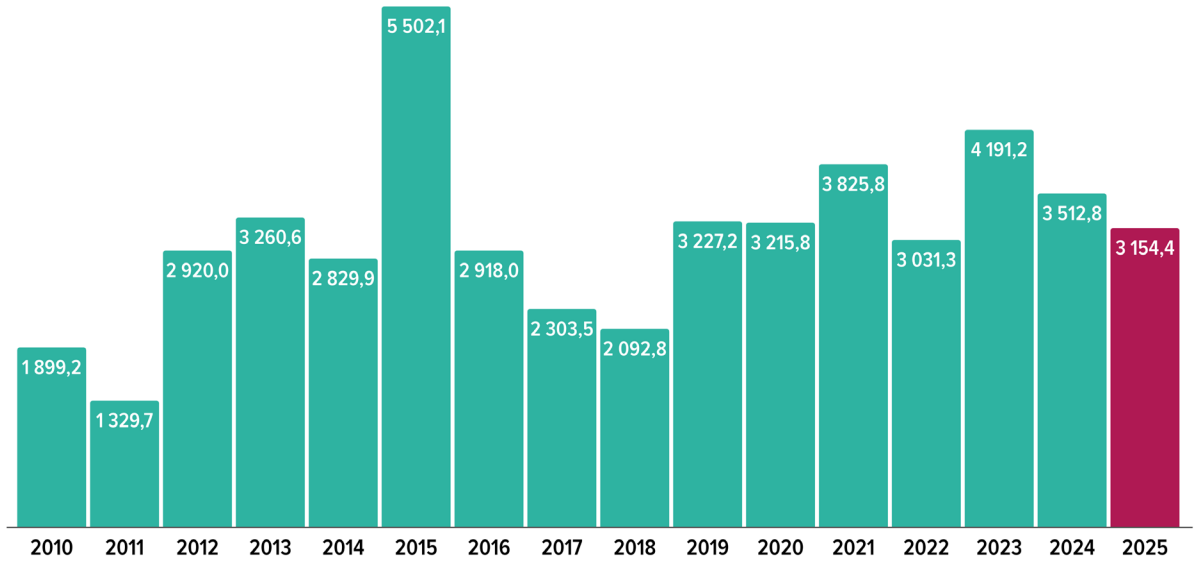
Členské státy EU se z pohledu tzv. čisté pozice (tj. rozdílu mezi příjmy ČS z rozpočtu EU a odvody ČS do rozpočtu EU) dělí na čisté plátce a čisté příjemce. Česko patří mezi ČS, které z rozpočtu EU získávají větší objem peněžních prostředků, než do něj odvádějí. Česko proto patří mezi tzv. čisté příjemce.

Za rok 2024 činila čistá pozice Česka 3,51 mld. €, což představuje meziroční pokles o více než 678 mil. € (tj. pokles o téměř 16,2 %). Od vstupu Česka do EU však jeho kumulovaná čistá pozice stále roste a na konci roku 2024 dosáhla bezmála 49,80 mld. €.[134]

Graf č. 8 zobrazuje vývoj čisté pozice[135] Česka v období let 2010–2025. Data za roky 2010–2024 získal NKÚ ze zdrojů Komise[136] a hodnota za rok 2025 (v grafu je odlišena červenou barvou) byla zveřejněna v tiskové zprávě MF[137]. NKÚ hodnotu čisté pozice za poslední ukončený rok, jak ji uvádí MF ve svých tiskových zprávách, pravidelně publikuje v EU reportech, protože v době redakční uzávěrky EU reportů nejsou k dispozici příslušné údaje od Komise.

132 Viz https://nku.gov.cz/scripts/detail.php?id=15821.
133 Viz https://nku.gov.cz/scripts/detail.php?id=15822.
134 Uvedené částky zahrnují mj. i prostředky *NextGenerationEU*. NKÚ používá při výpočtu čisté pozice jinou metodiku než MF.
135 Hodnota čisté pozice je v následujícím textu stanovena tak, že od celkových příjmů, které z rozpočtu EU získává ČS, odečteme prostředky rozpočtového okruhu *Evropská veřejná správa* (tj. náklady na administrativu EU) a prostředky určené na úhradu nákladů decentralizovaných agentur Komise a následně odečteme celkové odvody z ČS do rozpočtu EU včetně TVZ (cla a tzv. cukerné dávky, resp. dávky z cukru) očištěné o náklady spojené s výběrem cel.
136 Viz https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/spending-and-revenue_en.
137 Tisková zpráva MF: *Čistá pozice vůči EU dosáhla za rok 2025 výše 77,9 mld. Kč,* MF, 29. ledna 2026. Tisková zpráva uvádí hodnoty v korunách. Pro přepočet na eura byla použita kumulovaná hodnota kurzu České národní banky za rok 2025, která činila 24,693 Kč/1 €.

Graf č. 8: Čistá pozice Česka v letech 2010–2024 (doplněno o údaj MF za rok 2025) **(v mil. €)**

Zdroj: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/spending-and-revenue_en, Komise, 2025; tisková zpráva: *Čistá pozice vůči EU dosáhla za rok 2025 výše 77,9 mld. Kč*, MF, 29. ledna 2026.
Pozn.: Čistá pozice za rok 2025 publikovaná Ministerstvem financí je zde uvedena se započtením příjmů z nástroje *NextGenerationEU,* tedy stejně jako v předchozích letech.

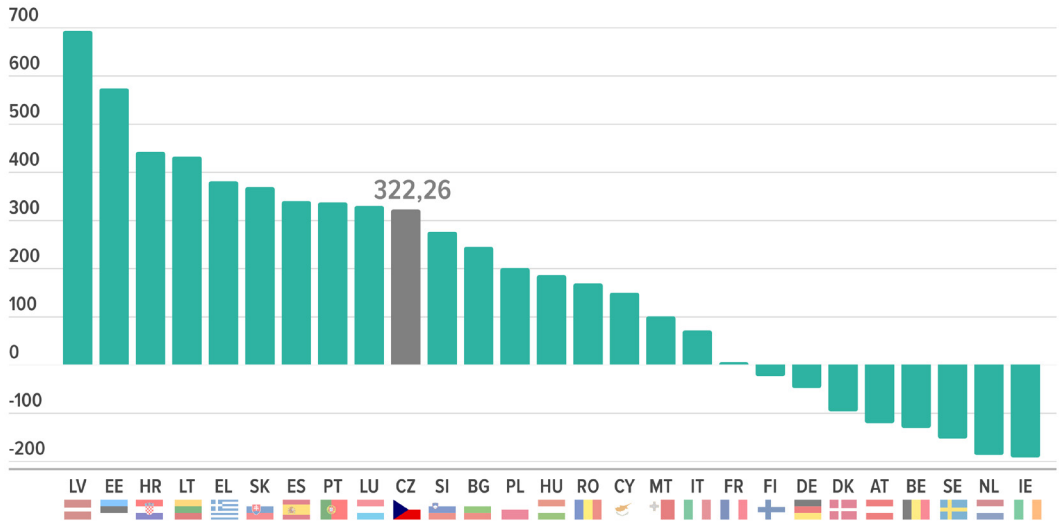
Především díky relativně intenzivnímu čerpání prostředků v oblasti politiky soudržnosti se Česko meziročně posunulo v pořadí čistých příjemců o dvě příčky nahoru a i přes více než 16% meziroční pokles čisté pozice se v roce 2024 umístilo na páté pozici. Největším čistým příjemcem se v roce 2024 stalo Španělsko[138] (16,43 mld. €) před Polskem (7,32 mld. €) a Itálií (4,18 mld. €). Největším čistým plátcem bylo i v roce 2024 Německo (−4,06 mld. €) následované Nizozemskem (−3,38 mld. €).

Po započtení hodnoty čisté pozice za rok 2025 vykázané Ministerstvem financí ve výši 3,15 mld. € činí kumulovaná čistá pozice Česka za dobu jeho členství v EU více než 52,95 mld. €.[139]

Následující graf prezentuje čistou pozici ČS v přepočtu na jednoho obyvatele. V roce 2024 obhájilo Česko desáté místo v rámci EU-27, když čistá pozice na jednoho obyvatele dosáhla hodnoty 322,26 €. V čele tohoto žebříčku se nacházejí všechny tři pobaltské státy a Chorvatsko s hodnotami čisté pozice na obyvatele v rozmezí 692,39–432,66 €.

138 Zde hrály největší roli prostředky z nástroje *NextGenerationEU.*
139 MF používá při výpočtu čisté pozice jinou metodiku, proto se jím uváděné hodnoty od těch, které prezentuje NKÚ, poněkud liší.

Graf č. 9: Čistá pozice v přepočtu na jednoho obyvatele v roce 2024 (v €)

Zdroj: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/spending-and-revenue_en, Komise, 2024; Eurostat, 14. října 2025.

Pozn.: Zobrazené hodnoty nezahrnují výdaje rozpočtového okruhu *Evropská veřejná správa* ani výdaje decentralizovaných agentur Komise. V příjmech jsou naopak zahrnuty prostředky poskytnuté členským státům z nástroje *NextGenerationEU* (které pocházejí z půjček, jež EU získala na finančních trzích).

E.2 VÝROČNÍ ZPRÁVA O OCHRANĚ FINANČNÍCH ZÁJMŮ EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2024

V souladu s povinností stanovenou v čl. 325 odst. 5 SFEU Komise ve spolupráci s členskými státy předkládá každoročně Evropskému parlamentu a Radě zprávu o ochraně finančních zájmů EU a opatřeních přijatých v této oblasti.

Na základě zprávy o ochraně finančních zájmů za rok 2023 přijal EP dne 6. května 2025 usnesení o ochraně finančních zájmů EU. EP v něm upozornil na některé problémy s prováděním RRF a nástroje *NextGenerationEU* a vyzval Komisi a ČS, aby se těmito problémy zabývaly a aby získané poznatky zohlednily při přípravě výdajových programů příštího VFR.

EP dále v předmětném usnesení shrnul podstatné výzvy, kterým EU čelí ve stále složitějším a rychle se vyvíjejícím prostředí, a zdůraznil potřebu modernizovat architekturu EU pro boj proti podvodům ve třech hlavních směrech:

- posílení řízení;
- maximalizace finančního dopadu opatření přijímaných vyšetřovacími orgány v boji proti podvodům;
- přizpůsobení opatření pro boj proti podvodům novým technologiím.

Aktuální zpráva o ochraně finančních zájmů EU[140] hodnotí pokrok dosažený v roce 2024 v těchto třech oblastech. Zpráva v této souvislosti mj. uvádí, že všechny ČS zavedly strategii boje proti podvodům. Tyto strategie se však co do rozsahu značně liší.[141] Komise ve zprávě znovu vyzývá ČS, aby zajistily:

- rychlé a průběžné oznamování zjištěných případů podezření na podvod a následných opatření;
- vytvoření účinnějších komunikačních kanálů mezi zúčastněnými aktéry;
- přijetí vnitrostátních strategií boje proti podvodům jako klíčového prvku vnitrostátního řízení boje proti podvodům;
- vývoj inovativních technologií v oblasti boje proti podvodům.

Revize architektury EU pro boj proti podvodům

Architekturu EU pro boj proti podvodům tvoří řada různých složek, které mají specifické úkoly a role v oblasti prevence, odhalování a potírání podvodného jednání proti finančním zájmům EU. Patří mezi ně mj. OLAF, EPPO, agentury Eurojust a Europol, EÚD a nově zřízený AMLA.

Dne 16. července 2025 přijala Komise sdělení *Bílá kniha o přezkumu architektury boje proti podvodům*[142]. Tímto sdělením byl zahájen proces, jehož cílem je přezkoumat celkovou architekturu EU pro boj proti podvodům, aby bylo možné lépe řešit problémy a odstranit stávající nedostatky v ochraně finančních zájmů EU. Tento proces přezkumu bude rovněž příležitostí ke zlepšení a zefektivnění spolupráce mezi různými aktéry.

Přezkum architektury boje proti podvodům doplňuje přípravné práce na příštím VFR.

Dne 17. května 2023 navíc Komise navrhla zřídit Celní úřad EU.[143] Cílem návrhu na zřízení tohoto úřadu je zaujmout centralizovanější digitální přístup, zejména pokud jde o řízení celních rizik a kontroly, zajistit účinnější, posílenou a vůči podvodům odolnější celní unii a účinně zasahovat proti podvodům na vnějších hranicích EU. Úřad by měl provozovat celní datové centrum EU, jež bude poskytovat datové zdroje o celních tocích v reálném čase a rozšířenou kapacitu pro analýzu údajů, která umožní lepší řízení rizik a celní kontroly na vnějších hranicích EU.

Digitalizace

V roce 2024 byl kladen značný důraz na digitalizaci, což představuje pokračování trendu zaznamenaného již o rok dříve a je v souladu s doporučeními zprávy o ochraně finančních zájmů z roku 2023. Digitalizační iniciativy se zaměřují především na politiku soudržnosti a na příjmy, zvláštní pozornost je věnována boji proti daňovým podvodům a zlepšení celních operací. Zaváděné nástroje usnadňují ověřování údajů, odhalování anomálií, monitorování v reálném čase a identifikaci vazeb mezi subjekty a jednotlivci. Klíčovou roli v této oblasti hraje právní rámec jednotného celního portálu EU. Tento rámec zavádí závazný soubor harmonizovaných pravidel pro sdílení údajů a digitální spolupráci mezi celními a jinými orgány a rovněž podněcuje úsilí o digitalizaci na unijní i vnitrostátní úrovni.

140 Zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu*: 36. výroční zpráva o ochraně finančních zájmů Evropské unie a boji proti podvodům – 2024,* COM(2025) 426 v konečném znění ze dne 25. července 2025.

141 Deset ČS uvedlo, že mají vnitrostátní strategii boje proti podvodům, ve dvou z nich přitom v roce 2024 probíhala její aktualizace. Sedm ČS se v roce 2024 chystalo strategii přijmout. Sedmnáct ČS, které v uvedeném roce takovou celostátní strategii boje proti podvodům neměly, uvedlo, že pro ochranu finančních zájmů EU mají k dispozici jiné typy strategií.

142 *Bílá kniha o přezkumu architektury boje proti podvodům*, COM(2025) 546 v konečném znění ze dne 16. července 2025.

143 Viz zejména návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví celní kodex Unie a zřizuje Celní úřad Evropské unie a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 952/2013, COM(2023) 258 v konečném znění ze dne 17. května 2023.

Boj proti nesrovnalostem, podvodům, korupci a střetu zájmů

Nesrovnalosti oznamované členskými státy a dalšími zeměmi přijímajícími podporu z rozpočtu EU jsou v této zprávě rozděleny do dvou obecných kategorií: nesrovnalosti, které mají podvodný charakter /podvodné nesrovnalosti/, a nesrovnalosti, které nemají podvodný charakter /nepodvodné nesrovnalosti/.

V roce 2024 bylo oznámeno celkem 13 589 nesrovnalostí podvodného a nepodvodného charakteru ve výši 1,84 mld €. Meziročně došlo k mírnému poklesu počtu oznámených nesrovnalostí (−2,6 %), avšak částky, které s nimi souvisely, se zvýšily o 19,5 %. Nesrovnalostí oznámených v roce 2024 bylo o 3,6 % více, než je průměr za posledních pět let, a finanční částky související s těmito nesrovnalostmi byly vyšší o 12 %.[144]

Počet podvodných nesrovnalostí oznámených Komisi vnitrostátními orgány zůstal v letech 2020 až 2023 relativně stabilní, ale v roce 2024 se výrazně zvýšil na 1 364 (tj. o 26 % oproti roku 2023). Tento počet představuje 10 % z celkového počtu oznámených nesrovnalostí. Finanční objem těchto případů vykazoval v důsledku omezeného počtu jednotlivých případů s vysokým finančním dopadem značnou variabilitu a v roce 2024 dosáhl 548,8 mil. €, tj. o 138,7 % oproti roku 2023. V porovnání s průměrem za posledních pět let byl počet oznámených podvodných nesrovnalostí vyšší o 19 % a související finanční částky vzrostly o 56 %.

Počet oznámených nepodvodných nesrovnalostí a jejich finanční dopad měly v letech 2020 až 2023 vzestupnou tendenci v souladu s očekávanými trendy souvisejícími s cyklem výdajových programů. V roce 2024 však došlo ke stabilizaci, když **bylo oznámeno 12 225 nepodvodných nesrovnalostí (tj. o 5 % méně než v roce 2023) s finanční částkou 1,29 mld. € (meziroční pokles o 1,4 %).** V porovnání s průměrem za posledních pět let byl počet oznámených nepodvodných nesrovnalostí v roce 2024 sice o 2 % vyšší, ale jejich finanční hodnota zůstala stabilní.

Nesrovnalosti v oblasti společné zemědělské politiky /SZP/

V oblasti přímých plateb se přibližně 40 % podvodných nesrovnalostí týkalo zemědělských postupů příznivých pro klima a životní prostředí. Dalších 13 % podvodných nesrovnalostí spadalo do oblasti dobrovolné podpory vázané na produkci a 10 % do oblasti redistributivních plateb drobným zemědělcům nebo režimů pro drobné zemědělce.

Většina podvodných nesrovnalostí v oblasti rozvoje venkova se týkala investic do zemědělských podniků. Další významný podíl souvisel s agroenvironmentálními platbami a platbami zemědělcům v oblastech s přírodními nebo jinými omezeními.

Nesrovnalosti v oblasti politiky soudržnosti

Míra odhalení podvodů v PO14+ činila 0,22 %. V porovnání s programovým obdobím 2007–2013 byl zaznamenán pokles téměř na polovinu. Míra odhalení nepodvodných nesrovnalostí v PO14+ činila 0,76 %, což je opět mnohem méně než míra zaznamenaná v předchozím programovém období (2,5 %). Problémem však zůstává skutečnost, že zjišťování a oznamování se u jednotlivých ČS výrazně liší.

Nesrovnalosti v oblasti *Nástroje pro oživení a odolnost*

Pokud jde o opatření podporovaná z RRF, oznámila Komise úřadu OLAF k 27. květnu 2025 celkem 34 případů možných nesrovnalostí. OLAF informoval Komisi o dalších 40 případech, takže celkový počet možných nesrovnalostí činil 74. Od EPPO dále obdržela Komise ke stejnému dni celkem 75 oznámení, z nichž 64 představovalo aktivní případy ve stadiu soudního řízení nebo probíhajícího vyšetřování.

144 Všechny odchylky uvedené v tomto odstavci jsou vypočteny na základě aktualizovaných hodnot pro všechny příslušné roky.

Tabulka č. 16: Počty a peněžní vyjádření případů podezření na podvod a nepodvodných nesrovnalostí oznámených v roce 2024 členskými státy EU s vyjádřením jejich meziroční změny /MZ/ oproti roku 2023

Rozpočtová oblast (výdaje/příjmy)		Počet podezření na podvod		Objem podezření na podvod		Počet ostatních nesrovnalostí		Objem ostatních nesrovnalostí	
		2024	MZ	2024 (v mil. €)	MZ	2024	MZ	2024 (v mil. €)	MZ
Zemědělství	EU	344	−4 %	24,42	−1 %	3 297	−13 %	148,16	−34 %
	z toho Česko	2	+100 %	0,07	+600 %	45	−4 %	3,04	+174 %
Politika soudržnosti a rybolov	EU	397	+47 %	375,06	−23 %	3 058	+17 %	622,03	+9 %
	z toho Česko	81	+37 %	31,05	+44 %	332	+19 %	42,17	+66 %
Ostatní vnitřní politiky	EU	2	−88 %	0,19	−50 %	40	+74 %	3,70	−81 %
	z toho Česko	0	−100 %	0,00	−100 %	1	0 %	0,02	−50 %
Předvstupní pomoc a sousedství	EU	3	−25 %	0,06	−45 %	12	−45 %	0,43	−62 %
	z toho Česko	0	N/A	0,00	N/A	0	N/A	0,00	N/A
Výdaje celkem	**EU**	**746**	**+15 %**	**399,72**	**+110 %**	**6 407**	**−1 %**	**774,32**	**−5 %**
	z toho Česko	**83**	**+12 %**	**31,11**	**−2 %**	**378**	**+16 %**	**45,22**	**+70 %**
Příjmy celkem	**EU**	**537**	**+58 %**	**84,26**	**−18 %**	**4 463**	**−7 %**	**405,25**	**−5 %**
	z toho Česko	**0**	**N/A**	**0,00**	**N/A**	**91**	**−12 %**	**6,90**	**+4 %**
Celkem	**EU**	**1 283**	**+30 %**	**483,98**	**+65 %**	**10 870**	**−3 %**	**1 179,57**	**−5 %**
	z toho Česko	**83**	**+9 %**	**31,11**	**−2 %**	**469**	**+9 %**	**52,12**	**+57 %**

Zdroj: přílohy 1 a 2 zprávy Komise Radě a Evropskému parlamentu: *36. výroční zpráva o ochraně finančních zájmů Evropské unie a boji proti podvodům – 2024,* COM(2025) 426 v konečném znění ze dne 25. července 2025.

Pozn.: Údaje pocházejí ze *Systému pro řízení nesrovnalostí* (IMS) k 8. březnu 2025 (pro výdaje) a ze systému *OWNRES* k 15. březnu 2025 (pro příjmy).

Vyšetřování prováděná úřadem OLAF

V roce 2024 uzavřel OLAF v členských státech EU celkem 246 vyšetřování. Vydal 301 doporučení, z toho 188 finančních, přičemž celková částka doporučená ke zpětnému získání činila 871,5 mil. €. Dále bylo zabráněno neoprávněnému vyplacení 43,5 mil. €.

Vyšetřování prováděná úřadem EPPO

V roce 2024 EPPO zahájil 1 504 vyšetřování odpovídajících odhadované škodě ve výši 13,07 mld. €. Na konci roku 2024 vedl EPPO celkem 2 666 aktivních vyšetřování, která se týkala odhadované škody ve výši 24,80 mld. €.

Organizovaná trestná činnost, korupce a střety zájmů[145]

EPPO do konce roku 2024 uvedl v rámci aktivních vyšetřování 385 vyšetřovaných trestných činů týkajících se zločinných spolčení poškozujících nebo ohrožujících finanční zájmy EU.

Pokud jde o případy korupce, oznámil EPPO ke konci roku 2024 celkem 191 vyšetřovaných trestných činů. V letech 2020–2024 bylo Komisi prostřednictvím IMS oznámeno sedmi ČS dohromady 56 případů. Analýza založená na údajích z let 2007–2023 naznačuje nedostatečné oznamování podvodných nesrovnalostí souvisejících s korupcí.

Ve stejném období bylo prostřednictvím IMS oznámeno 418 případů souvisejících se střetem zájmů (92 % ve vztahu k soudržnosti, 3 % k zemědělství a 3 % k předvstupní pomoci), tyto případy se týkaly částky zhruba 159 mil. €.

145 Podrobnější informace o organizované trestné činnosti zaměřené proti finančním zájmům EU jsou k dispozici ve výroční zprávě EPPO.

E.3 OPATŘENÍ K PLNĚNÍ ROZPOČTU V ROCE 2025

E.3.1 KOORDINOVANÁ OPATŘENÍ HOSPODÁŘSKÉ POLITIKY EU

Nařízení 2024/1263[146], které vstoupilo v platnost dne 30. dubna 2024, stanovuje cíle rámce správy ekonomických záležitostí, jehož účelem je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a zároveň předcházet nadměrným schodkům veřejných financí. Toto nařízení stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru[147] v souladu s cíli a požadavky stanovenými v SFEU.

Doporučení Rady pro jednotlivé ČS by se měla vztahovat na všechny klíčové výzvy hospodářské politiky, jež nejsou dostatečně řešeny v rámci opatření obsažených v plánech pro oživení a odolnost, a to s přihlédnutím k příslušným výzvám identifikovaným v doporučeních pro jednotlivé ČS z období 2019–2024.

Členské státy musí Radě a Komisi předložit národní střednědobý fiskálně-strukturální plán /FSP/, který musí obsahovat fiskální, reformní a investiční závazky a v daném ČS pokrývat období čtyř, resp. pěti let (v závislosti na délce volebního cyklu ČS).

Strategický rámec *Kompas konkurenceschopnosti*, který zveřejnila Komise 29. ledna 2025, stanovuje pro zachování udržitelného hospodářského růstu tyto transformační požadavky:

- inovace[148],
- dekarbonizaci[149] a konkurenceschopnost,
- bezpečnost.

Tyto priority se opírají o horizontální faktory, jež zahrnují zjednodušení právních předpisů, prohloubení jednotného trhu, financování konkurenceschopnosti, unii úspor a investic, podporu dovedností a kvalitních pracovních míst a lepší koordinaci politik EU.

Kompas konkurenceschopnosti je sladěn s evropským semestrem, čímž je zajištěno, aby hospodářské politiky ČS byly v souladu se strategickými cíli Komise a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé EU.

E.3.2 FISKÁLNĚ-STRUKTURÁLNÍ PLÁN ČESKÉ REPUBLIKY PRO OBDOBÍ 2025 AŽ 2028

FSP se řídí nařízením 2024/1263, přejímá tak roli koordinace hospodářských politik ČS v rámci EU a přispívá k mnohostrannému dohledu dle SFEU. Česká republika předložila v roce 2024 svůj první FSP (pro období let 2025–2028), který nahrazuje dosavadní konvergenční program a národní program reforem a spojuje fiskální politiku se strukturálními reformami a investicemi.[150]

146 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024, o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

147 Evropský semestr představuje rámec pro správu ekonomických záležitostí EU a skládá se především z koordinovaných opatření hospodářských politik a politik zaměstnanosti EU, jimiž Evropská unie a jednotlivé ČS řeší výzvy spojené s oživením a odolností hospodářství.

148 Za účelem odstranění rozdílů v oblasti inovací si EU klade za cíl prosazovat průmyslové inovace, podporovat růst startupů prostřednictvím iniciativ, jako je *Strategie EU pro startupy a scaleupy*, a urychlit zavádění pokročilých technologií, jako je umělá inteligence a kvantová výpočetní technika.

149 V zájmu dosažení zelenějšího hospodářství předložila Komise komplexní *Akční plán pro cenově dostupnou energii* a *Dohodu o čistém průmyslu,* které mají zajistit, aby přechod na čistou energii zůstal nákladově efektivní, zohledňoval konkurenceschopnost zejména v energeticky náročných odvětvích a byl hnací silou růstu.

150 Aktuální a zároveň historicky první FSP schválila vláda dne 16. října 2024.

FSP odráží skutečnost, že Česko se bude muset ve střednědobém i dlouhodobém horizontu vypořádat s novými výzvami, mezi které patří zejména přechod na klimaticky neutrální a digitální ekonomiku, zajištění energetické bezpečnosti, podpora otevřené strategické autonomie, řešení demografických změn, posílení hospodářské i sociální odolnosti a konvergence.

Strukturální část plánu se dělí na oblasti věnované dekarbonizaci, sociálním systémům, vzdělávání, trhu práce a podpoře bydlení a v neposlední řadě také moderní veřejné správě a digitalizaci.

Fiskální závazek a hlavní ukazatele

Aby Česko v horizontu příštích 14 let stále plnilo kritéria SFEU, je třeba podle nových evropských fiskálních pravidel dosáhnout v roce 2028 přebytku veřejných financí ve výši alespoň 0,4 % hrubého domácího produktu /HDP/ po zohlednění vlivu ekonomického cyklu, jednorázových či přechodných opatření a vyloučení úrokových výdajů. Nastavení národní legislativy je v souladu s tímto požadavkem.

Reformy a investice

Specifická doporučení Rady jsou roztříděna do čtyř tematických oblastí:

- dekarbonizace;
- sociální systémy;
- vzdělávání, trh práce a podpora bydlení;
- moderní veřejná správa, digitalizace.

Základem jsou doporučení Rady z let 2019–2024, u nichž nebyl v reakci Česka zaznamenán výraznější pokrok.

Dekarbonizace

Česko zůstává jednou z energeticky a emisně nejnáročnějších ekonomik v EU. Příčinou je především vysoké zastoupení průmyslu v ekonomice (28 % hrubé přidané hodnoty) a téměř třetinový podíl uhlí na primárních energetických zdrojích.

Cílem Česka je do roku 2030 snížit emise v sektorech mimo stávající unijní systém emisního obchodování o 26 % oproti roku 2005, zvýšit podíl OZE na hrubé konečné spotřebě energie na 30 % a snížit konečnou spotřebu energie o cca 20 % ve srovnání s rokem 2021. Cílem ETS je mj. snížit mezi roky 2005 a 2030 emise skleníkových plynů zahrnutých do tohoto systému, které v Česku tvoří necelých 52 % celkových emisí. Novela celounijního systému pak v případě České republiky rozšiřuje pokrytí zpoplatnění na zhruba dvě třetiny emisí.

Vláda usiluje o dekarbonizaci energetiky pomocí kombinace jaderné energie a decentralizovaných OZE s důrazem na technologickou neutralitu, energetickou účinnost a energetické úspory. Podíl jaderných zdrojů na hrubé výrobě elektřiny by se měl zvýšit ze současných zhruba 37 % na 50 % v roce 2050. Naopak v případě uhlí, které v Česku v současnosti generuje 43 % elektřiny a polovinu tepla, dojde k ukončení jeho energetického využívání do roku 2033.

Vláda se také zasazuje o rychlé odbourání energetické závislosti na Rusku (zemní plyn, ropa i jaderné palivo).

Část sektorů ekonomiky Česka projde zásadní změnou, přičemž přechod na nízkoemisní hospodářství bude v souvislosti s emisním profilem ekonomiky zřejmě nákladnější než pro mnohé jiné ČS. Správně nastavená, nákladově efektivní, společensky udržitelná a spravedlivá transformace však zároveň představuje velkou příležitost pro českou ekonomiku a bude mít dlouhodobé přínosy mimo jiné v podobě modernizace ekonomiky, posílení energetické bezpečnosti, úspor nejen ve výdajích za energie a vyšší kvality života.

Cíle transformace České republiky v oblasti klimatu jsou popsány ve strategických dokumentech – *Státní energetické koncepci, Politice ochrany klimatu v ČR* a *Vnitrostátním plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu* (z prosince 2024).

Sociální systémy

Veřejné finance České republiky jsou z hlediska dlouhodobé udržitelnosti zatíženy střední mírou rizika. Nejzásadnější faktor představuje očekávaný demografický vývoj. Mezi veřejné systémy, které budou nejvíce zasaženy demografickou změnou, patří důchodový systém, systém dlouhodobé péče, zdravotnictví a vzdělávání.

Jedním z hlavních bodů doporučení k důchodovému systému je posílení dlouhodobé finanční udržitelnosti: *„Dodržet aktuální zákonem stanovené zvyšování důchodového věku pro muže i ženy včetně jejich sjednocení, dále pak navázat důchodový věk na dobu dožití. Rovněž zvýšit důchodový věk pro předčasné důchody, a i tento věk dále posouvat podle vývoje v době dožití.“*

V důsledku nepříznivého demografického vývoje doprovázeného růstem průměrné doby dožití bude systém zdravotnictví čelit ve střednědobém a dlouhodobém horizontu vysoké poptávce po zdravotní péči. S tím bude spojen nárůst výdajů. Stárnutí populace se bude projevovat také na příjmové straně v podobě poklesu výběru pojistného na veřejné zdravotní pojištění vlivem snížení počtu osob v produktivním věku.

Vzdělávání, trh práce a podpora bydlení

Aktuální implementační dokument *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+* stanovuje tři priority pro období 2023–2027:

- děti a mládež: osobnostní rozvoj a motivace pro celoživotní učení,
- školy a pedagogové: moderní vzdělávání a připravení pedagogové,
- efektivní systém školství: udržitelný a efektivní systém založený na odpovědnosti za výsledky.

V souvislosti s digitální transformací bude český trh práce nadále čelit výzvám, které vyžadují vhodné zacílení aktivní politiky zaměstnanosti. V roce 2024 probíhalo pilotní testování nového nástroje *„integrační pracovní místo“,* který je reakcí na dlouhodobou kritiku efektivnosti nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, zejména veřejně prospěšných prací. Nedostatky spočívají v nízkém zapojení znevýhodněných osob do volného trhu práce či v nedostatečném přesunu do kvalitnějšího zaměstnání, resp. k trvalé pracovní a sociální integraci.

Dostupnost bydlení je v Česku přetrvávajícím systémovým problémem. Pro nízkopříjmové skupiny obyvatelstva je otázka ještě palčivější kvůli neexistenci právního rámce pro poskytování systémové podpory sociálního bydlení. Prostřednictvím kombinace prostředků státního rozpočtu a NPO dojde k podpoře výstavby nájemních bytových domů formou grantů a především půjček. Nástroje investiční podpory jsou využitelné pro veřejný i soukromý sektor. Podmínkou čerpání podpory je dodržení cílové skupiny a stanoveného způsobu výpočtu nájmu na úrovni nákladů v průběhu celého období udržitelnosti (doba trvání úvěru, udržitelnost z pohledu dotace). Cílová skupina zahrnuje přes 10 % obyvatel Česka.

Moderní veřejná správa, digitalizace

Koncepce *Klientsky orientovaná veřejná správa 2030* obsahuje vizi dosáhnout v roce 2030 takové veřejné správy, která bude maximálně klientsky orientovaná a bude vytvářet podmínky pro další zvyšování kvality života obyvatel a růst prosperity Česka. Koncepce stanovuje pět strategických cílů zaměřených na dosažení věcného posunu v konkrétních oblastech fungování veřejné správy:

1. dostupné a kvalitní služby veřejné správy,
2. efektivně fungující systém veřejné správy,
3. efektivní instituce veřejné správy,
4. kompetentní lidské zdroje,
5. informovaní a účastnící se občané.

Ostrý provoz systému *e-Sbírka* byl v souladu se zákonem č. 222/2016 Sb.[151] zahájen 1. ledna 2024. Spuštění systému *e-Legislativa* je plánováno postupně pro jednotlivé typy dokumentů vyhlašovaných v *e-Sbírce*. Dne 20. ledna 2024 došlo ke spuštění projektu *eDoklady,* který přináší možnost ověřování fyzické totožnosti nebo jiných skutečností prostřednictvím mobilní aplikace obsahující bezpečně uložený digitální stejnopis platného občanského průkazu.

Digitalizace je klíčová pro zvýšení konkurenceschopnosti českých podniků na světovém trhu. Zejména malé a střední podniky je v tomto ohledu potřeba motivovat, aby využívaly chytrá řešení, která mohou zefektivnit jejich práci a zvýšit produktivitu.

Schválení FSP Radou

Dne 21. ledna 2025 přijala Rada na doporučení Komise doporučení, kterým schválila národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Česka[152].

E.3.3 VÝROČNÍ ZPRÁVA O POKROKU V PLNĚNÍ FSP ZA ROK 2025

Výroční zpráva o pokroku vzniká v návaznosti na novelu *Paktu o stabilitě a růstu* a její náplň rámcově upravuje nařízení 2024/1263. Cílem výroční zprávy je každý rok vyhodnotit plnění FSP. S reformou *Paktu o stabilitě a růstu* přešel důraz na fiskální pravidlo reprezentované růstem (dráhou) čistých výdajů, tedy výdajů očištěných zejména o úroky, prostředky spojené s projekty EU včetně národního financování, diskreční příjmová opatření a jednorázová opatření na straně příjmů i výdajů.

MF a Úřad vlády České republiky zveřejnily 30. dubna 2025 *Zprávu o pokroku (2025),* která sleduje plnění fiskálně-strukturálního plánu Česka pro období 2025–2028.

Dekarbonizace

Vláda v prosinci 2024 schválila aktualizaci *Vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu.* V lednu 2025 byl schválen *Národní akční plán pro chytré sítě 2025–2030,* který má podpořit využívání nových technologií v energetice. V lednu 2025 též byla dokončena zásadní část projektu *TAL+.* Česko tak již může být v plném rozsahu zásobováno ropou přes ropovody *TAL* a *IKL,* tedy nezávisle na dodávkách z Ruska (podobně, jako je tomu u zemního plynu). Rovněž se připravují reformy v oblasti energetické regulace.

151 Zákon č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlašovaných ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv), ve znění pozdějších předpisů.

152 Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Česka, *Úřední věstník Evropské unie*, C 2025/666.

V oblasti dekarbonizace pokračuje podpora investic do strategických technologií. Vědecký a výzkumný sektor se zaměřuje na inovace prostřednictvím programů jako *THÉTA 2* a *Prostředí pro život 2*. Také probíhá transformace energetických konzultačních a informačních středisek na jednotná kontaktní místa pro poradenství v oblasti energetických úspor.

Sociální systémy

V oblasti sociálních systémů byla schválena a implementována závěrečná část důchodové reformy, která přinesla mimo jiné další zvýšení důchodového věku na 67 let a zpomalení nárůstu výše nově přiznaných penzí. Její celkový pozitivní dopad na veřejné finance odhaduje MF na 1,5 % HDP.

Opatření přijatá na podporu míry participace zahrnují zkrácení rodičovské dovolené na maximálně tři roky (při současném zvýšení celkové částky o 50 tis. Kč, resp. 75 tis. Kč pro vícerčata) a slevy na pojistném pro vybrané skupiny osob (např. pro osoby starší 55 let, osoby pečující atd., pokud mají zkrácený pracovní úvazek).

Čtyři dosavadní dávky, z toho dvě dávky státní sociální podpory (přídavek na dítě, příspěvek na bydlení) a dvě dávky pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení), nově nahrazuje jedna sjednocená dávka státní sociální pomoci. Nový systém lépe zaměřuje pomoc s hrazením nákladů na živobytí a bydlení. Nárok na dávku podmiňuje pracovní aktivitou a řádnou péčí o děti a odstraňuje tzv. body zlomu, kdy i minimální navýšení příjmu mohlo znamenat ztrátu podpory.

Díky automatické valorizaci plateb státu za státní pojištěnce došlo ke zvýšení předvídatelnosti a transparentnosti významného zdroje financování.

V Česku funguje systém pro kategorizaci hospitalizačních případů *CZ-DRG*[153], který pokrývá více než polovinu akutní péče. Dochází k transformaci lůžkového fondu na následnou a dlouhodobou péči. Reformy se věnují také digitalizaci zdravotnictví (rozšiřování elektronické zdravotní karty, zavádění sdíleného zdravotního záznamu). V oblasti prevence a zajišťování kvality péče pokračuje projekt pro zlepšení screeningových programů a výstavba specializovaných onkologických a kardiovaskulárních center.

K vyšší efektivitě zdravotnictví přispívá jeho elektronizace a digitalizace. V legislativním procesu je novela zákona o elektronizaci zdravotnictví, která umožní další rozvoj elektronické zdravotní karty (zavedení *eŽádanky* či sdíleného zdravotního záznamu).

Vzdělávání, trh práce a podpora bydlení

Jedním z důležitých opatření zaměřených na vzdělávání a trh práce je podpora rodičů malých dětí, zejména matek, při uplatňování na trhu práce. Zákon č. 247/2014 Sb.[154] nově zavádí tzv. sousedskou dětskou skupinu umožňující péči o maximálně čtyři děti v domácím prostředí. Daří se realizovat i projekt *Podpora a zvyšování kvality služeb* v oblasti péče a slaďování pracovního a rodinného života a projekt *Rovná odměna*.

Byla zahájena modernizace školních vzdělávacích programů tak, aby reflektovaly technologický pokrok a nové požadavky trhu práce. Prostředky na financování výuky a vzdělávání na vysokých školách se zvýšily o 4 mld. Kč (tj. cca o 13 %). MŠMT plánuje navýšit počty studentů na vysokých školách v regionech s nižším podílem terciárního vzdělání o 7 %. Dále pokračují programy na podporu profesního rozvoje učitelů a celoživotní vzdělávání.

S ohledem na dlouhodobé napětí na trhu práce jsou realizovány programy zaměřené na rekvalifikaci pracovníků (v důsledku dekarbonizace a transformace ekonomiky). Testuje se nový nástroj aktivní politiky zaměstnanosti – *„integrační pracovní místo“*. Proběhla reforma veřejně prospěšných prací se zacílením na malé obce s vysokým podílem sociálního vyloučení. Rovněž byl schválen zákon č. 468/2024 Sb.[155] podporující integraci osob se specifickými potřebami na trhu práce. S cílem podpořit zaměstnávání osob

153 Z angl. Diagnosis Related Groups.
154 Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
155 Zákon č. 468/2024 Sb., o integračním sociálním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

na chráněném trhu práce byl novelizován zákon č. 435/2004 Sb.[156] a s cílem zvýšit flexibilitu pracovněprávních vztahů zákon č. 262/2006 Sb.[157]

Dále jsou plánovány změny pro podporu dostupného a sociálního bydlení, včetně programů úsporné modernizace obydlí pro osoby s nižšími příjmy.

Moderní veřejná správa a digitalizace

Byla dokončena reforma soudnictví s cílem zvýšit transparentnost v oblasti soudů a soudců. Rovněž byl spuštěn portál justice, který občanům poskytuje digitální přístup ke klíčovým právním službám. V legislativním procesu je zákon o regulaci lobbování. Dále byla zpracována metodika měření korupce v Česku.

V oblasti eGovernmentu byly zavedeny nové digitální služby s cílem zjednodušit komunikaci občanů se státní správou. Jedná se např. o zřízení systému *Czech Point 2.0* a modernizaci systému *ePasy*. Modernizace dalších systémů je před dokončením.

Ve vztahu k omezení resortismu a posílení kapacity strategického řízení byl omezený počet strategií analyzován z hlediska obsahové koherence s jinými dokumenty. Aktuálně probíhají diskuse k vyčíslení nákladů těchto strategií a formulace žádoucích změn ve strategické práci vč. způsobů propojení s rozpočtováním.

Nadále se investuje do vysokorychlostních sítí a 5G pokrytí.

V oblasti výzkumu a inovací byl připraven nový zákon o výzkumu, vývoji, inovacích a transferu znalostí. Tento předpis posiluje inovační prostředí a propojení vědy a byznysu.

E.3.4 POSOUZENÍ POKROKU ČESKA PŘI PLNĚNÍ DOPORUČENÍ RADY

Dne 4. června 2025 Komise zveřejnila zprávu o Česku pro rok 2025, v níž posoudila pokrok, který Česko učinilo při plnění příslušných doporučení, a zhodnotila, jak Česko provádí plán pro oživení a odolnost. Na základě své analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým Česko čelí. Následně (dne 8. července 2025) schválila Rada své doporučení[158] pro Česko, ve kterém se vyjadřuje k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Česka. Součástí doporučení Rady jsou mj. posouzení roční zprávy o pokroku a definice klíčových politických výzev.

Doporučení Rady pro Česko v oblasti veřejných financí

Rada doporučila pro Česko maximální tempo růstu čistých výdajů[159], a to 4,5 % v roce 2025, 2,5 % v roce 2026, 2,6 % v roce 2027 a 2,9 % v roce 2028, což odpovídá maximálnímu kumulativnímu tempu růstu počítanému vzhledem k roku 2023 ve výši 10,1 % v roce 2025, 12,9 % v roce 2026, 15,8 % v roce 2027 a 19,2 % v roce 2028.

Na základě údajů potvrzených Eurostatem dne 22. dubna 2025 se schodek veřejných financí Česka snížil z 3,8 % HDP v roce 2023 na 2,2 % v roce 2024, zatímco veřejný dluh vzrostl z 42,5 % HDP na konci roku 2023 na 43,6 % na konci roku 2024. Podle výpočtů Komise mělo zůstat tempo růstu čistých výdajů v roce 2024 nezměněno. V roční zprávě o pokroku odhaduje Česko tempo růstu čistých výdajů v roce 2024 na 2,8 %. Komise však odhaduje, že tempo růstu čistých výdajů bylo nižší než v roční zprávě o pokroku.[160]

156 Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.
157 Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
158 Doporučení Rady ze dne 8. července 2025 k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Česka (C/2025/3977).
159 Čistými výdaji se ve smyslu nařízení 2024/1263 rozumí veřejné výdaje očištěné o úrokové výdaje, diskreční opatření na straně příjmů, výdaje na programy EU, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů EU, vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných EU, cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a jednorázová a jiná dočasná opatření.
160 Rozdíl mezi výpočty Komise a odhady vnitrostátních orgánů je způsoben tím, že Komise zahrnula jednorázové výdaje v roce 2023, čímž došlo ke zvýšení základny pro rok 2024, a dále vlivem diskrečních opatření na straně příjmů v důsledku metodických rozdílů mezi Českem a Komisí.

Podle roční zprávy o pokroku předpokládá makroekonomický scénář, na němž jsou založeny rozpočtové projekce Česka, v roce 2025 růst reálného HDP ve výši 2,0 %, zatímco inflace je v roce 2025 odhadována na 2,3 %. Prognóza Komise předpokládá růst reálného HDP v roce 2025 o 1,9 % a v roce 2026 o 2,1 % a inflaci v roce 2025 na úrovni 2,2 % a v roce 2026 na úrovni 2,0 %.

V roční zprávě o pokroku se očekává, že schodek veřejných financí zůstane v roce 2025 na úrovni 2,2 % HDP, zatímco poměr veřejného dluhu k HDP by měl do konce roku 2025 vzrůst na 44,5 %. Tento vývoj odpovídá tempu růstu čistých výdajů v roce 2025 ve výši 3,3 %. Prognóza Komise předpokládá v roce 2025 schodek veřejných financí ve výši 2,3 % HDP. Podle výpočtů Komise tento vývoj odpovídá tempu růstu čistých výdajů v roce 2025 ve výši 4,0 %.[161] Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl do konce roku 2025 zvýšit na 44,5 %.

Prognóza Komise z jara 2025 uvádí, že tempo růstu čistých výdajů v Česku dosáhne 4,0 % v roce 2025 a 4,0 % kumulativně za roky 2024 a 2025. Dále tato prognóza předpokládala, že tempo růstu čistých výdajů v Česku v roce 2025 bude pod úrovní doporučeného maximálního tempa růstu, a to jak v ročním vyjádření, tak při zohlednění let 2024 a 2025 dohromady.

Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, že v roce 2026 bude schodek veřejných financí činit 2,2 % HDP. Tento vývoj odpovídá v roce 2026 tempu růstu čistých výdajů ve výši 4,8 %. Podle odhadu Komise se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP vzroste do konce roku 2026 na 45,4 %.

Klíčové politické výzvy dle doporučení Rady

Systém daní a dávek velmi zatěžuje osoby s nízkými příjmy, a to kvůli vysokým zdravotním a sociálním odvodům a kvůli tomu, že se dávky s rostoucím příjmem snižují. U svobodného bezdětného pracovníka s 50 % průměrného výdělku v Česku existuje jedno z nejvyšších daňových zatížení práce v EU, navíc v posledních více než deseti letech neustále rostlo. V Česku jsou „past neaktivity“ a „past nezaměstnanosti“ nad průměrem EU, což odrazuje od práce pracovníky s nízkými příjmy a pracovníky na částečný úvazek. Úprava zdanění práce by přivedla více lidí z domácností na trh práce. V kombinaci s větším využitím nedostatečně využívaných nástrojů environmentální daně a daně z nemovitostí by se daňový systém stal příznivějším pro růst.

Jednou z možností, jak podpořit hospodářský růst a fiskální udržitelnost, je zvýšení podílu daní méně poškozujících růst. Mezi daně, které nejméně poškozují růst, patří periodické daně z nemovitostí, ovšem příjmy z periodického zdanění nemovitostí jsou velmi nízké a činí 0,2 % HDP oproti průměru EU ve výši 0,9 % HDP (v roce 2023), a to navzdory tomu, že se sazby daně z nemovitostí zvýšily v roce 2024 v průměru přibližně o 80 %.

V letech 2023 a 2024 přijalo Česko legislativní reformy řešící dlouhodobé doporučení Rady ohledně penzijního systému. Reformy zvyšují zákonem stanovený věk odchodu do důchodu na 67 let do roku 2056, zpomalují růst nově přiznávaných důchodů, zkracují maximální dobu předčasného důchodu a zpřísňují podmínky nároku na předčasný důchod. Předpokládá se, že tato opatření zvýší skutečný věk odchodu do důchodu a omezí růst veřejných výdajů na důchody v dlouhodobém horizontu o 1,9 p. b. HDP. Provedení nedávno přijatých důchodových reforem v plném rozsahu by pomohlo zmírnit tlak na výdaje související se stárnutím obyvatelstva a z toho vyplývající rizika pro fiskální udržitelnost.

Při provádění reforem a investic uvedených v plánu pro oživení a odolnost již Česko dosáhlo pokroku. Pro splnění závazků plánu pro oživení a odolnost do konce srpna 2026 je však nezbytné, aby Česko urychlilo provádění reforem a investic řešením příslušných výzev. Absorpce finančních prostředků na podporu oživení a odolnosti je limitována především omezenou správní kapacitou u některých prováděcích subjektů, a to zejména v oblastech, které vyžadují více odborných znalostí (ekologická a digitální transformace). Absorpce je rovněž omezena nízkým a neefektivním využíváním finančních nástrojů spolu s nedostatečně cílenou grantovou podporou.

161 Tento vyšší odhad tempa růstu čistých výdajů oproti roční zprávě o pokroku je dán nižší prognózou Komise ohledně vnitrostátního spolufinancování programů EU v roce 2025 a jejím nižším zachycením jednorázových výdajů v roce 2025.

V Česku došlo k urychlení provádění programů politiky soudržnosti. Je důležité pokračovat v úsilí o zajištění rychlého provádění těchto programů a zároveň maximalizovat jejich reálný dopad.

Zároveň Česko nadále usiluje o zvýšení svého inovačního potenciálu, včetně zvýšení investic do kritických technologií, a čelí rostoucímu tlaku v oblasti bydlení, nedostatku dovedností a nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi.

Česko zahájilo zásadní reformy státní správy s cílem zlepšit její fungování. Potenciální dopad reforem nebyl dostatečně monitorován a kvůli omezenému množství údajů je obtížné sledovat pokrok. Roztříštěné řízení lidských zdrojů a relativně nízké mzdy ve veřejném sektoru snižují konkurenceschopnost veřejné správy jako zaměstnavatele. Posílení schopnosti české veřejné správy přilákat, udržet si a rozvíjet talenty má zásadní význam pro zvýšení efektivity a kvality služeb a následně pro zvýšení konkurenceschopnosti a urychlení hospodářského rozvoje.

Přestože výkonnost veřejného sektoru zůstává relativně stabilní, kvalitu a soudržnost politik nadále ovlivňují nedostatky ve strategickém plánování, meziresortní koordinaci a tvorbě politik na základě důkazů. Chybějící komplexní rámec pro dlouhodobé plánování investic oslabuje provádění politik a jejich dopad. Konzistentnosti a lepšímu provádění politik by pomohlo posílení strategického řízení a snížení resortní izolovanosti.

K mobilizaci soukromých finančních prostředků na podporu konkurenceschopnosti je i nadále klíčové využití veřejných prostředků. Česko má stále nízkou míru využívání FN, jako jsou revolvingové nástroje podporované z fondů soudržnosti (2,36 % oproti průměru EU ve výši 9 %). Zkušenosti se zaváděním FN v rámci *Nástroje pro oživení a odolnost* navíc ukázaly, že existuje značný prostor pro zlepšení a rozšíření využívání těchto nástrojů.

Inovační výkonnost Česka nadále brzdí neefektivní přenos technologií a znalostí a slabé vazby mezi akademickou a podnikatelskou sférou. Svědčí o tom například nízká míra patentových přihlášek, která je pod průměrem EU (patentové přihlášky podané podle Smlouvy o patentové spolupráci činily v roce 2022 celkem 0,7 na miliardu eur HDP oproti průměru EU, kde tento poměr dosáhl 2,8). Existuje prostor pro zlepšení organizace veřejné podpory inovativních podniků. Pouze třetina podniků, které se soustavně zabývají výzkumem a vývojem, využívá nepřímou veřejnou podporu ve formě daňových pobídek na výzkum a vývoj a tyto pobídky využívá ještě méně malých a mladých podniků. Opatření zaměřená na zlepšení této situace by měla být propojena s opatřeními k zatraktivnění daňových odpočtů na výzkum a vývoj pro podniky a ke snížení byrokracie.

Konkurenceschopnost a produktivitu brzdí nedostatek pracovníků. Vzhledem k tomu, že ženy několik let po porodu mají nízkou míru zaměstnanosti, mohlo by Česko zvýšit míru zaměstnanosti žen s malými dětmi. Systém daní a dávek stále odrazuje rodiče s nízkými příjmy, zejména matky čerpající dlouhé rodičovské dovolené, od návratu do práce. Zdanění příjmů u druhých výdělečně činných osob v domácnosti bylo v roce 2023 vyšší než průměr EU i než daňové zatížení u samostatně žijících osob, jejichž mzdy jsou na stejné úrovni.

Míra dosaženého terciárního vzdělání u osob ve věku 25–34 let od roku 2021 klesá a je čtvrtá nejnižší v EU (33,5 % oproti průměru EU ve výši 44,2 %), takže zdaleka nedosahuje unijního cíle 45 %. Mezi lety 2016 a 2021 se počet zapsaných studentů snížil o 11,6 % a míra předčasného ukončení studia je i nadále vysoká.

Nedostatek všeobecných středních škol nutí studenty k tomu, aby se hlásili na méně konkurenceschopné odborné školy, což vede k brzké specializaci. Ačkoli se dvě třetiny osob, které dokončí odborné vzdělávání a přípravu, zapíšou do terciárního vzdělávání, jejich míra úspěšnosti je nižší než u studentů z všeobecných středních škol, což přispívá k trvale nízkému počtu osob, které dosáhnou terciárního vzdělání.

Rada doporučuje Česku v letech 2025 a 2026:

- Posílit celkové výdaje na obranu a bezpečnost a připravenost při současném zajištění udržitelnosti dluhu v souladu se závěry Evropské rady ze dne 6. března 2025. Snížit daňové zatížení pracovníků s nízkými příjmy. Zvýšit příjmy z periodických daní z nemovitostí.

- Posílit schopnost české veřejné správy přilákat, udržet si a rozvíjet talenty, zejména pokud jde o přilákání osob s analytickými a manažerskými schopnostmi a IT dovednostmi. Poskytnout podporu na budování administrativních kapacit a zaměřit ji na strukturálně znevýhodněné kraje. Zjednodušit územní plánování a snížit administrativní zátěž zlepšováním digitalizace a také kapacity a řízení stavebních úřadů.

- Zlepšit využívání FN, mimo jiné posílením kapacity Národní rozvojové banky v oblasti mobilizace soukromého financování, s cílem zvýšit konkurenceschopnost a urychlit dekarbonizaci hospodářství. Podpořit inovace, mimo jiné usnadněním přenosu technologií z akademické sféry do podniků. Lépe využít potenciál daňových úlev na výzkum a vývoj ke stimulaci inovací v soukromém sektoru.

- Snížit závislost na fosilních palivech, zejména v oblastech silniční dopravy, vytápění a výroby energie. Zvýšit investice do elektrizačních soustav, aby se zvýšila flexibilita bez fosilních zdrojů a umožnila elektrifikace dopravy a průmyslových procesů. Přijmout opatření ke snížení spotřeby energie a uhlíkové náročnosti sektoru budov, zejména veřejných budov.

- V oblasti daní a dávek omezit faktory, které odrazují rodiče od návratu do zaměstnání, a zlepšit nabídku služeb péče o děti a služeb péče, aby na trh práce vstoupilo více žen. Zlepšit výsledky vzdělávání zvýšením účasti na terciárním vzdělávání, snížením míry předčasného ukončení studia a poskytnutím větší podpory studentům. Zvýšit počet studentů a absolventů (zejména žen) oborů přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky. Rozšířit přístup k všeobecnému sekundárnímu vzdělávání, umožnit studentům přechod mezi všeobecným a odborným vzděláváním a poskytnout větší podporu znevýhodněným školám a žákům, včetně romských.

E.4 PŘÍPRAVA NOVÉHO VÍCELETÉHO FINANČNÍHO RÁMCE

Problematika tvorby nového víceletého finančního rámce je pro budoucí směřování EU zásadní. Jeho prostřednictvím bude Evropská unie financovat své priority, reagovat na geopolitické, bezpečnostní, hospodářské a klimatické výzvy a zajišťovat udržitelné financování svých dlouhodobých závazků, včetně splácení prostředků z nástroje *NextGenerationEU*.

Příprava a nastavení VFR28+ byly tématem samostatné druhé části *EU reportu 2025*[162]. NKÚ shrnul mj. vývoj a pravidla tvorby VFR, zkušenosti se stávajícím VFR i postoje, které ke klíčovým prvkům nového VFR zastávají hlavní zainteresované evropské instituce (Komise, EP a EÚD). *EU report 2025* se podrobně věnoval i diskusi probíhající k novému VFR v České republice (např. pozici Národní rozpočtové rady k VFR28+).

E.4.1 ZKUŠENOSTI Z VFR21+ A DOPORUČENÍ NKÚ PRO NASTAVENÍ VFR28+

V kapitole 4. části druhé *EU reportu 2025* vyhodnotil NKÚ dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo 22 z 27 oslovených nejvyšších kontrolních institucí /SAI/[163] členských států EU. Z výsledků šetření vyplynulo, že nastavení fondů EU v období VFR21+ je zatíženo zejména roztříštěností podpory, vysokou administrativní náročností, složitostí pravidel, nedostatečným důrazem na skutečné výsledky a dopady projektů a omezenou schopností pružně reagovat na krize. NKÚ na základě těchto výsledků formuloval celkem pět doporučení pro VFR28+.

Tabulka č. 17: Doporučení vzešlá z názorů nejvyšších kontrolních institucí EU

Kód	Doporučení
SAI1	Zlepšit monitoring, dohled a indikátory dopadu.
SAI2	Snížit množství podporovaných oblastí a koncentrovat podporu do strategických oblastí s jasnými, realistickými cíli.
SAI3	Stanovit jednoznačná pravidla pro výběr projektů a zvýšit důraz na skutečný přínos a dopad projektů.
SAI4	Snížit byrokracii a složitost systému fondů EU.
SAI5	Zjednodušit a zpřesnit pravidla pro zadávání veřejných zakázek, zvýšit důraz na hodnocení efektivity výdajů a zlepšit řízení rizik.

Zdroj: *EU report 2025* – část druhá.

Na základě své dlouholeté intenzivní kontrolní a monitorovací činnosti zaměřené na prostředky se vztahem k rozpočtu EU formuloval NKÚ svých deset doporučení pro nastavení VFR28+ v podmínkách České republiky (viz kapitola 1 části druhé *EU reportu 2025*).

162 Viz https://www.nku.gov.cz/assets/publikace-a-dokumenty/eu-report/eu-report-2025-cz-cast2.pdf.
163 Z angl. Supreme Audit Institution.

Tabulka č. 18: Hlavní doporučení NKÚ pro nastavení VFR28+ na úrovni České republiky

Kód	Doporučení
NKÚ1	Prioritizovat oblasti nejvhodnější či nejpotřebnější pro podporu z veřejných zdrojů a klást důraz na řešení nových výzev (obrana, bezpečnost, posílení konkurenceschopnosti EU), a to i na úkor některých dosud podporovaných oblastí.
NKÚ2	Omezit počet podporovaných oblastí a prostředky zacílit tam, kde mají nejvyšší potenciál dlouhodobého růstu a kde přinesou nejvyšší přidanou hodnotu.
NKÚ3	Zjednodušit strukturu VFR (roztříštěnost podpory do velkého množství překrývajících se programů snižuje její efektivitu).
NKÚ4	Snížit byrokracii a složitost systému fondů EU a na národní úrovni optimalizovat administrativní kapacity.
NKÚ5	Zvýšit důraz na skutečný přínos a dopad podpořených projektů, např. stanovením jednoznačných pravidel pro jejich výběr.
NKÚ6	Zvýšit efektivitu dotačních prostředků zjednodušením administrace (omezit potřebu obracet se na specializované subjekty z „dotačního byznysu“).
NKÚ7	Pravidelně hodnotit výkonnost jednotlivých politik a programů a flexibilně přijímat opatření na zvýšení jejich účinnosti.
NKÚ8	Zvýšit motivaci příjemců k hospodárnému a účelnému využívání podpor, např. omezením maximálního podílu dotace na způsobilých nákladech.
NKÚ9	Zlepšit využívání finančních nástrojů a zjednodušených forem vykazování nákladů.
NKÚ10	Zvýšit flexibilitu VFR tak, aby umožňoval lepší reakci na krize.

Zdroj: *EU report 2025* – část druhá.

NKÚ zdůraznil potřebu prioritizovat podporované oblasti, omezit počet podporovaných témat a soustředit prostředky tam, kde mohou přinést nejvyšší přidanou hodnotu a dlouhodobý růstový potenciál. Za klíčové oblasti přitom NKÚ označil zejména obranu a bezpečnost, posílení konkurenceschopnosti EU, inovace, strategickou infrastrukturu a efektivnější politiku soudržnosti.

Současně doporučil zjednodušit strukturu VFR, snížit byrokracii, zkvalitnit výkonnostní hodnocení politik a programů a lépe nastavit pravidla výběru projektů. NKÚ rovněž dlouhodobě upozorňuje, že je třeba zvýšit důraz na hospodárné, účelné a efektivní využívání peněžních prostředků.

Ze srovnání formulovaných doporučení (viz tabulky č. 17 a č. 18) je v některých případech vidět značná shoda, tzn. pohled ostatních SAI se shoduje se závěry, které NKÚ dlouhodobě formuluje ve vztahu k evropským fondům v Česku.

E.4.2 AKTUÁLNÍ VÝVOJ V PŘÍPRAVĚ VFR28+

Potvrzuje se, že prosazování změn v nastavení VFR je politicky velmi složité a časově náročné. Na evropské úrovni došlo k přechodu od obecné debaty o budoucí podobě VFR k prvním konkrétním vyjednáváním a legislativním krokům. Klíčovým milníkem bylo zveřejnění dvou sad legislativních návrhů Komise (z 16. července a 3. září 2025). Komise v nich navrhla novou architekturu rozpočtu EU založenou na národních a regionálních partnerských plánech, *Evropském fondu pro konkurenceschopnost*, posílení tzv. výkonového rámce, širším využívání FN a větší flexibilitě rozpočtu (podrobněji viz podkapitola E.4.3).

Na národní úrovni probíhala příprava české pozice k VFR28+ zejména na úrovni MMR, Rady pro fondy EU, MF a vlády České republiky. Již v dubnu 2025 projednala Rada pro fondy EU první náčrt vznikajícího VFR i návrh tematických priorit *Strategického rámce politiky soudržnosti 2028+ v ČR*. Mezi priority patřily obrana a odolnost, konkurenceschopnost, demografie a oblast klimatu, dopravy a energetiky. Tento přístup odpovídal doporučením NKÚ k prioritizaci podpory a jejímu zaměření na oblasti s vyšší přidanou hodnotou.

Dalším významným vstupem byla doporučení Národního konventu o EU z května 2025 a hlavně *Strategický rámec politiky soudržnosti 2028+ v ČR*, který vydal Národní orgán pro koordinaci Ministerstva pro místní rozvoj[164] /MMR-NOK/ v červnu 2025. Tyto dokumenty rovněž proklamovaly důraz na koncentraci, strategické cíle, přidanou hodnotu, výsledkovou orientaci a přípravu národní pozice. Současně však bylo akcentováno zachování objemově významné politiky soudržnosti a SZP.

Česká pozice se tedy s doporučeními NKÚ shodovala zejména v požadavku na zjednodušení, flexibilitu a snížení administrativní zátěže. Méně jednoznačná však byla v otázce redukce šíře podporovaných oblastí, čímž se dostala do určitého napětí ve vztahu k doporučením NKÚ omezit počet podporovaných oblastí a zacílit prostředky tam, kde mají nejvyšší potenciál dlouhodobého růstu.

Vzhledem k tomu, že práce na konkrétním nastavení budoucího VFR stále probíhají a VFR28+ dosud nebyl schválen, lze účinnost jednotlivých kroků (a to jak na úrovni EU, tak na úrovni ČS) hodnotit pouze analyticky na základě rizik, která se objevila v procesu vyjednávání. Skutečný dopad dosud provedených činností bude záviset na tom, zda se podaří sladit národní zájem na zachování významného objemu prostředků pro politiku soudržnosti a SZP s potřebou vyšší koncentrace, jednodušších pravidel, měřitelných výsledků a efektivnějšího využívání prostředků EU.

Další události mající přímou vazbu na přípravu VFR28+, a to jak na úrovni EU, tak na úrovni Česka, jsou uvedeny v příloze č. 1.

E.4.3 STANOVISKA EÚD K NÁVRHŮM UNIJNÍ LEGISLATIVY PRO PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2028–2034

V přezkumu č. 03/2025 ze dne 16. června 2025 avizoval EÚD, že předloží své názory na balíček návrhů právních předpisů EU, které vydala Komise ve dvou dávkách v červenci a v září 2025 a které společně tvoří strategický základ pro budoucí finanční plánování a stanovování priorit EU ve VFR28+.

EÚD publikoval od ledna do března 2026 svůj pohled na 12 návrhů právních předpisů EU (viz tabulka č. 19) a následně vydal i souhrnný dokument *Rozpočet EU na období 2028–2034 – Pohled EÚD: množství změn samo o sobě nemusí znamenat zlepšení*[165].

164 MMR-NOK je centrální metodický a koordinační orgán pro implementaci programů spolufinancovaných z fondů EU v Česku.

165 Tento dokument byl vydán až po datu redakční uzávěrky *EU reportu 2026*, proto zde není dále komentován. Avšak jeho příloha je zdrojem tabulky č. 19.

Tabulka č. 19: Přehled stanovisek EÚD k legislativním návrhům Komise pro PO28+

Stanovisko EÚD	Legislativní návrh
01/2026	Návrh nařízení, kterým se zřizuje Evropský fond pro konkurenceschopnost (COM(2025) 555 final)
02/2026	Návrh nařízení, kterým se zavádí program Horizont Evropa (COM(2025) 543 final/2)
03/2026	Návrh nařízení, kterým se stanoví víceletý finanční rámec (COM(2025) 571 final)
04/2026	Návrh rozhodnutí o systému vlastních zdrojů Evropské unie (COM(2025) 574 final)
05/2026	Návrh nařízení, kterým se stanoví podmínky pro provádění podpory Unie pro společnou zemědělskou politiku (COM(2025) 560 final), a návrh nařízení, pokud jde o projekt Ovoce, zelenina a mléko do škol („školní projekt EU"), odvětvové intervence, […], pravidla pro dostupnost dodávek v době mimořádných událostí a závažných krizí a jistoty (COM(2025) 553 final)
06/2026	Návrh nařízení o Mechanismu civilní ochrany Unie a podpoře Unie poskytované na připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví (COM(2025) 548 final)
07/2026	Návrh nařízení, kterým se zřizuje nástroj Globální Evropa (COM(2025) 551 final)
08/2026	Návrh nařízení, kterým se zavádí Program pro jednotný trh a cla na období 2028–2034 (COM(2025) 590 final)
09/2026	Návrh nařízení, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost (COM(2025) 565 final)
10/2026	Návrh nařízení, kterým se stanoví rámec pro sledování rozpočtových výdajů a výkonnost rozpočtu a další horizontální pravidla (COM(2025) 545 final)
11/2026	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program AgoraEU na období 2028–2034 (COM(2025) 550 final)
12/2026	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Erasmus+ na období 2028–2034 (COM(2025) 549 final)

Zdroj: *Rozpočet EU na období 2028–2034 – Pohled EÚD: množství změn samo o sobě nemusí znamenat zlepšení* (příloha: *Návrhy VFR na období 2028–2034, k nimž EÚD vydal stanovisko*), viz https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/OP-2026-MFF-2028-2034-Overview/OP-2026-MFF-2028-2034-Overview_CS.pdf.

Informace publikované v předmětných 12 stanoviscích EÚD v zásadě potvrzují a dále rozvíjejí předchozí nálezy EÚD (viz též podkapitola 1.2.3 části druhé *EU reportu 2025*). Jistě není bez zajímavosti, že EÚD nalezl obdobné nedostatky či rizika hned v několika různých prověřovaných legislativních návrzích.

Následující tabulka obsahuje přehled deseti vybraných rizik/nedostatků v legislativních návrzích Komise, na něž upozornil EÚD ve svých stanoviscích. Nejedná se o vyčerpávající výčet nálezů, ale o výběr nejčastěji zjištěných rizik, rizik s největším potenciálním dopadem nebo rizik, na která ve svých doporučeních upozornily NKÚ a ostatní SAI v druhé části *EU reportu 2025* (viz též tabulky č. 17 a č. 18 v podkapitole E.4.1).

Tabulka č. 20: Přehled vybraných nedostatků či rizik identifikovaných EÚD v legislativních návrzích Komise

Nedostatek/riziko	Popis nedostatku/rizika	Zasažená stanoviska	Doporučení NKÚ/SAI
Slabý, resp. nevhodně navržený výkonnostní rámec (měření výstupů místo výsledků, chybějící ukazatele dopadu)	Ukazatele jsou často zaměřeny na výstupy nebo procesy, chybí ukazatele dopadu a metodiky pro výchozí hodnoty a cíle, což ztěžuje hodnocení účinnosti.	01, 02, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12	NKÚ2, NKÚ5, NKÚ6; SAI1, SAI3, SAI5
Rizika spojená s rozpočtovou flexibilitou	Návrhy neeliminují rizika spojená s rozpočtovou flexibilitou, umožňují nedostatečné vykazování, mají široké „odchylky" a riziko mrtvé váhy je vysoké.	01, 03, 06, 07, 08, 09, 11, 12	NKÚ10
Nedodržování předpisů, netransparentnost, obtížné vyvozování odpovědnosti	Zjednodušené režimy (paušální platby, financování bez vazby na náklady) a nové nástroje zvyšují riziko chyb, netransparentnosti a obtížné auditovatelnosti.	01, 02, 07, 08, 09, 10, 11, 12	NKÚ9
Nejasnosti ohledně auditního mandátu a přístupu EÚD k dokumentaci	V návrzích má být jasně zakotveno právo EÚD na provádění auditu a garantován přístup EÚD k dokumentaci, zejména u provádění přes třetí subjekty či třetí země.	01, 02, 06, 07, 08, 11, 12	
Nedostatečná definice a nedostatečné posouzení přidané hodnoty EU	Návrhy neobsahují jasnou, jednotnou definici „přidané hodnoty EU", bez níž nelze dobře odůvodnit cíle ani alokaci prostředků.	01, 02, 06, 07, 08, 11	NKÚ2
Sladění cílů v oblasti výdajů	Sladění cílů v oblasti výdajů s celoevropskými politickými prioritami: Cíle návrhu Komise jsou v souladu se zásadami Strategie připravenosti EU[166] z roku 2025, ale nejsou dostatečně konkrétní, aby byly měřitelné, nemají stanoven časový rámec a není jasné, jak se bude měřit jejich dosažení.	01, 02, 07, 08, 11, 12	NKÚ1; SAI2
Nejasnosti v prováděcích pravidlech, chybějící prováděcí akty a detaily (operativní záruky, metodiky apod.)	U návrhů často chybí prováděcí pravidla a metodiky (např. pro adicionalitu, ověření finanční způsobilosti, IMSOR/MAR), což znemožňuje plné posouzení rizik a dopadů.	01, 04, 06, 07, 10	
Zvýšená složitost a administrativní zátěž (hybridní modely, konsolidace programů bez jasných mechanismů)	Konsolidace programů a hybridní modely provádění mohou vést k vyšší složitosti na národní/regionální úrovni a k nejasnostem v řízení.	05, 09	NKÚ3, NKÚ4; SAI4
Riziko dvojího financování a chybějící provozní záruky proti překryvům	Návrhy často nezavádějí dostatečně funkční záruky proti dvojímu financování nebo překryvům mezi programy a nástroji.	01, 06	
Nedostatečné odůvodnění navýšení rozpočtů a chybějící kvantitativní analýzy	Je navrhováno výrazné navýšení rozpočtu bez dostatečné kvantitativní podpory či analýzy nákladů a přínosů.	03	NKÚ1

Zdroj: stanoviska č. 01–12 Evropského účetního dvora k návrhu legislativního balíčku k provádění VFR28+, *EU report 2025* – část druhá; do podoby tabulky zpracoval NKÚ.

Pozn.: IMSOR = *Implementing Measures for the System of Own Resources* (prováděcí opatření pro systém vlastních zdrojů EU), MAR = *Making Available Regulation* (nařízení o zpřístupňování vlastních zdrojů EU).

Z tabulky č. 20 je zřejmé, že pohledy EÚD, NKÚ a ostatních SAI se v řadě případů shodují. Nedostatky/rizika, jež EÚD formuloval ve svých stanoviscích k legislativním návrhům Komise, se významně protínají s doporučeními NKÚ (tabulka č. 18) a ostatních SAI (tabulka č. 17). Je evidentní, že obavy ze složitosti systému VFR a administrativní zátěže spojené s poskytováním podpor z rozpočtu EU, nevhodně nastaveného výkonnostního rámce či obecného nastavení cílů jsou stále namístě.

166 *Strategie připravenosti EU pro předcházení novým hrozbám a krizím a reakci na ně,* Evropská komise, 26. března 2025.

F. SEKTOROVÉ ZÁLEŽITOSTI 2025

F.1 PŘÍJMY SE VZTAHEM K ROZPOČTU EU

Systém vlastních zdrojů je klíčovým nástrojem pro zajištění rozpočtové rovnováhy EU. Tento systém určuje, jakým způsobem bude EU financována, a to zejména prostřednictvím příjmů, které ČS odvádějí přímo do rozpočtu EU. Systém vlastních zdrojů EU je založen zejména na **vlastním zdroji z HND**[167] a dále na **vlastním zdroji z DPH**[168]**.** Paušální opravy v období 2021–2027 i nadále snižují roční příspěvek odvodů HND pro Nizozemsko, Rakousko, Švédsko, Dánsko a Německo. Třetím zdrojem jsou **TVZ**[169]**.**

Systém vlastních zdrojů EU byl s účinností od 1. ledna 2021 rozšířen o nový vlastní zdroj **založený na poplatku za nerecyklovaný plastový obalový odpad**[170]**.** Odvod na tento nový zdroj je stanoven na základě hmotnosti nerecyklovaných plastových odpadů vyprodukovaných v daném ČS, přičemž sazba činí 0,80 € za kilogram. Poplatek je zároveň příkladem toho, jak EU propojuje financování rozpočtu s environmentálními cíli, čímž motivuje ČS k recyklaci a snižování produkce nerecyklovatelných plastů.

K financování rozpočtu se mimo výše uvedených zdrojů dále využívají ostatní příjmy (např. pokuty vybrané od firem za porušení soutěžního práva EU), zůstatek přenesený z předchozího roku a výpůjčky.

V auditovaném rozpočtu EU za rok 2024 tvořily výpůjčky 73,3 mld. € a vlastní příjmy 141 mld. €. Objem výpůjček rozpočtu EU s sebou nese riziko v podobě zvýšení plateb pro EU z veřejných rozpočtů členských států, zatím však k finální dohodě o způsobu navýšení příjmů EU nedošlo.[171]

F.1.1 VÝVOJ V OBLASTI ZDROJŮ PŘÍJMŮ EU V LETECH 2024 A 2025

Struktura příjmů se v letech 2024 a 2025 nezměnila, ale došlo k růstu objemu prostředků kvůli inflaci a nově přijatým opatřením.

Výdaje aktuálního dlouhodobého rozpočtu EU, tzv. VFR21+, musí být pokryty dostatečnými příjmy. Finální podobu tohoto VFR ovlivnila pandemická krize. V roce 2024 byl rozpočet navýšen např. o dodatečné prostředky na pomoc Ukrajině, na nové technologie a migraci či na politiku sousedství.

Rada v únoru 2024 přijala revidované znění návrhu Komise,[172] kterým se mění nařízení stanovující VFR21+. V návaznosti na provedenou analýzu VFR vydaly EP a Rada společné nařízení zřizující nástroj na pomoc Ukrajině zasažené válečným konfliktem[173]. Nástroj by měl přispět k překlenutí nedostatku finančních prostředků na Ukrajině do roku 2027 poskytováním nevratné podpory a vysoce zvýhodněných úvěrů. Podpora z tohoto nástroje by měla pomoci udržet makrofinanční stabilitu Ukrajiny a zmírnit překážky v oblasti jejího vnějšího financování.

167 Vlastní zdroj z HND vychází z jednotné sazby uplatňované na HND členských států. Tato sazba se každoročně upravuje tak, aby byla zajištěna rovnováha příjmů a výdajů rozpočtu EU.

168 Vlastní zdroj z DPH je nastaven tak, že na základ DPH každého ČS je uplatněna jednotná sazba ve výši 0,3 %, přičemž zdanitelný základ DPH je omezen na 50 % HND daného ČS.

169 Tradiční vlastní zdroje jsou tvořeny zejména cly a dávkami z cukru (ty se však aktuálně neuplatňují). ČS si z těchto příjmů ponechávají 25 % jako náhradu nákladů na výběr.

170 Nařízení Rady (EU, Euratom) 2021/770 ze dne 30. dubna 2021, o výpočtu vlastního zdroje z plastových obalových odpadů, které nejsou recyklovány, o metodách a postupu pro poskytování tohoto vlastního zdroje, o opatřeních ke krytí hotovostních nároků a o některých aspektech vlastního zdroje z hrubého národního důchodu.

171 Zdroj: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/spending-and-revenue_en.

172 Nařízení Rady (EU, Euratom) 2024/765 ze dne 29. února 2024, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) 2020/2093, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027.

173 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/792 ze dne 29. února 2024, o zřízení Nástroje pro Ukrajinu.

V roce 2025 pokračovala Komise v reformě rozpočtu EU a představila další návrhy[174] související s dlouhodobým rozpočtem po roce 2027, tj. s VFR28+. Ty zahrnovaly také nové vlastní zdroje a úpravy struktury financování EU. Začlenění nových vlastních zdrojů do rozpočtu EU představuje komplexní proces spojený s řadou právních výzev. Mezi hlavní patří zejména nutnost změny práva EU, což vyžaduje jednomyslný souhlas ČS. Další výzvou je zajištění souladu nových zdrojů s národními právními předpisy, zejména s ohledem na rozdílné daňové systémy ČS. Problematická může být také otázka případných výjimek pro některé ČS a související právní dopady na jejich postavení v systému vlastních zdrojů.

Komise v červenci 2025 zveřejnila nový návrh týkající se systému vlastních zdrojů EU.[175] Ten zahrnuje dříve navrhované nové vlastní zdroje ve výši 75 % příjmů z mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích a 30 % příjmů ze systému EU pro obchodování s emisními povolenkami ETS1[176] (s vyloučením systému ETS2). Zavádí nové vlastní zdroje z nesebraného elektroodpadu (2 €/kg), spotřebních daní z tabákových a souvisejících výrobků (15 % z minimální spotřební daně) a roční paušální příspěvek od velkých společností působících v EU[177] (až 0,1 % jejich čistého obratu). Návrh rovněž zahrnuje úpravy stávajících vlastních zdrojů, jako je snížení nákladů na výběr TVZ (z 25 % na 10 %) a změny vlastního zdroje z plastových obalových odpadů (zvýšení sazby na 1 € za kg s dalšími úpravami o inflaci). Návrh stanoví, že částky související s elektronickým obchodem podle celního kodexu EU patří do kategorie TVZ, a ruší výjimky pro balíky nízké hodnoty. Tyto úpravy zvyšují složitost a neprůhlednost systému vlastních zdrojů. Proto bylo navrženo ukončit omezení základu DPH a ustoupit od aplikace paušálních snížení uplatňovaných na vlastní zdroj z nerecyklovaných plastových obalových odpadů a na vlastní zdroj z HND.

Problematická může být oblast mezinárodního obchodu a environmentálních regulací, zejména v souvislosti s ETS a mechanismem uhlíkového vyrovnání na hranicích. Významnou výzvou je také nastavení transparentního a spravedlivého mechanismu rozdělování nových příjmů mezi ČS. Zavedení nových daní či poplatků navíc vyžaduje vytvoření odpovídajícího právního a administrativního rámce pro jejich výběr, kontrolu a audit, což zvyšuje nároky na orgány Evropské unie i ČS.

F.1.1.1 LEGISLATIVNÍ ZMĚNY V OBLASTI PŘÍJMŮ EU

Na konci roku 2024 byla přijata směrnice 2025/50[178] (tzv. **směrnice FASTER** – rychlejší a spolehlivější úleva z nadměrných srážkových daní) a v březnu 2025 pak **balíček ViDA** (DPH v digitálním věku) s cílem modernizovat daňové postupy, snížit administrativní náklady na straně státu i podniků, bojovat proti daňovým podvodům a sladit pravidla s požadavky digitální ekonomiky. Jedná se o směrnici 2025/516[179], která řeší pravidla pro digitální věk, e-fakturaci a platformovou ekonomiku, nařízení 2025/517[180], které upravuje výměnu informací potřebnou pro digitální věk a boj proti podvodům, a prováděcí nařízení 2025/518[181], které stanovuje informační požadavky pro určité režimy DPH, jako je zvláštní režim jednoho správního místa. Implementace bude probíhat postupně v letech 2027–2035.

Systém správní spolupráce a výměny informací v oblasti minimálního efektivního zdanění právnických osob /DAC/[182] byl rozšířen v dubnu 2025, kdy Rada přijala směrnici 2025/872[183] označovanou jako DAC9. Jejím hlavním cílem je zjednodušení vykazovacích povinností velkých korporací prostřednictvím centralizovaného podávání informačního přehledu k dorovnávací dani. Přehled tak může za celou skupinu před-

174 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: *Dynamický rozpočet EU pro priority budoucnosti – víceletý finanční rámec na období 2028–2034,* COM(2025) 570 v konečném znění ze dne 16. července 2025.

175 Návrh rozhodnutí Rady o systému vlastních zdrojů Evropské unie a o zrušení rozhodnutí (EU, Euratom) 2020/2053, COM(2025) 574 v konečném znění ze dne 16. července 2025.

176 Z angl. *Emissions Trading System.*

177 Tento vlastní zdroj by se zaměřil na společnosti z EU a společnosti z třetích zemí se stálou provozovnou v EU s ročním čistým obratem vyšším než 100 mil. €.

178 Směrnice Rady (EU) 2025/50 ze dne 10. prosince 2024, o rychlejší a spolehlivější úlevě z nadměrných srážkových daní.

179 Směrnice Rady (EU) 2025/516 ze dne 11. března 2025, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o pravidla DPH pro digitální věk.

180 Nařízení Rady (EU) 2025/517, ze dne 11. března 2025, kterým se mění nařízení (EU) č. 904/2010, pokud jde o ujednání o správní spolupráci v oblasti DPH potřebná pro digitální věk.

181 Prováděcí nařízení Rady (EU) 2025/518 ze dne 11. března 2025, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 282/2011, pokud jde o požadavky na informace u některých režimů DPH.

182 Z angl. *Directive on Administrative Cooperation*.

183 Směrnice Rady (EU) 2025/872 ze dne 14. dubna 2025, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, o správní spolupráci v oblasti daní.

kládat jediný určený subjekt namísto každé společnosti samostatně v místě svého působení. Směrnice aktualizuje stávající směrnici 2011/16/EU[184] (označovanou jako směrnice DAC) rozšířením pravidel daňové transparentnosti. Směrnice také u informačního přehledu k dorovnávací dani zavádí v celé EU standardní formulář.

Komise zaslala v listopadu 2025 Evropskému parlamentu a Radě zprávu[185], ve které zhodnotila fungování správní spolupráce v oblasti daní podle směrnic DAC1–DAC9. Komise konstatovala, že systém směrnic DAC představuje jediný harmonizovaný rámec pro podávání informací, ale v každém ČS musí být vytvořena samostatná IT struktura, což vyžaduje značné náklady a zdroje pro všechny zúčastněné strany. Proto je mezi ČS velký zájem o komplexní digitální transformaci, která by zjednodušila postupy a snížila náklady. DAC sice poskytuje spolehlivý právní rámec, který usnadňuje výměnu značného množství informací, ale lepšího fungování DAC a snížení administrativní zátěže lze dosáhnout např. usnadněním automatického sladění údajů podle DAC s vnitrostátními údaji a zajištěním jednotného uplatňování DAC v celé EU. Mělo by se také dále usilovat o lepší využívání údajů a o vytvoření spolehlivé a automatické identifikace daňových poplatníků.

V červenci 2025 předložila Komise návrh rozhodnutí Rady[186] k dohodě s Lichtenštejnským knížectvím, s Republikou San Marino, Andorrským knížectvím, Švýcarskou konfederací a Monackým knížectvím o změně dohod o automatické výměně informací. Těchto pět dohod poskytuje právní základ pro vzájemnou automatickou výměnu informací o finančních účtech mezi každým z 27 členských států EU a každou z těchto zemí mimo EU v souladu se společným standardem pro oznamování vypracovaným Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.[187]

Nařízení 2025/1227[188] zavedlo od července 2025 zvýšená cla na dovoz vybraných zemědělských produktů a hnojiv z Ruska a Běloruska do EU. Cílem je posílit ekonomickou bezpečnost, omezit příjmy těchto zemí a ochránit trh EU, přičemž nová opatření se týkají i produktů jako cukr, mouka či krmiva. V srpnu 2025 předložila Komise návrh nařízení[189] k úpravě cel mezi ČS a Spojenými státy americkými.

V listopadu 2025 předložila Komise návrh nařízení[190], které umožní úřadům EPPO a OLAF přímý a centralizovaný přístup k informacím o DPH na úrovni EU, což zrychlí odhalování a vyšetřování přeshraničních podvodů. Tento návrh by měl snížit ztráty na DPH způsobené podvody typu chybějících obchodníků (tzv. „missing trader“). Odhaduje se, že ztráty tohoto typu dosahují hodnoty desítek miliard eur ročně. Zrychlení přístupu k údajům zároveň sníží administrativní zátěž a potřebu opakované spolupráce mezi ČS.

F.1.1.2 ZPRÁVY EU V OBLASTI PŘÍJMŮ

V červnu 2025 vydala Komise **Výroční zprávu o zdanění 2025[191]** /Zpráva o zdanění/, která poskytuje podrobnou analýzu současného stavu zdanění a daňových systémů v ČS, poukazuje na nejnovější trendy, popisuje daňové reformy a nové výzvy, kterým budou daňové systémy čelit. Stěžejním závěrem Zprávy o zdanění je, že v kontextu významné globální ekonomické nejistoty je nezbytné zajistit odolné, přizpůsobivé a spravedlivé daňové systémy.

184 Směrnice Rady 2011/16/EU ze dne 15. února 2011, o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS.

185 Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o hodnocení směrnice Rady 2011/16/EU, o správní spolupráci v oblasti daní, COM(2025) 695 v konečném znění ze dne 19. listopadu 2025.

186 Návrh rozhodnutí Rady o uzavření pozměňovacího protokolu k Dohodě mezi Evropskou unií a Lichtenštejnským knížectvím o automatické výměně informací o finančních účtech ke zlepšení dodržování daňových předpisů v mezinárodním měřítku jménem Unie, COM(2025) 397 v konečném znění ze dne 17. července 2025.

187 Stejný standard se uplatňuje v rámci EU pro výměnu informací o finančních účtech mezi jejími ČS.

188 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1227 ze dne 17. června 2025, o změně cel na dovoz určitého zboží pocházejícího nebo vyváženého z Ruské federace a Běloruské republiky.

189 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o úpravě cel na dovoz určitého zboží pocházejícího ze Spojených států amerických a o otevření celních kvót pro dovoz určitého zboží pocházejícího ze Spojených států amerických, COM(2025) 471 v konečném znění ze dne 28. srpna 2025.

190 Návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 904/2010, pokud jde o přístup Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) a Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) k informacím o dani z přidané hodnoty na úrovni Unie, COM(2025) 685 v konečném znění ze dne 14. listopadu 2025.

191 European Commission: Directorate-General for Taxation and Customs Union, *Annual report on taxation 2025 – Review of taxation policies in the EU Member States*. Publications Office of the European Union, 2025.

Zpráva o zdanění uvádí, že v roce 2023 činily daňové příjmy včetně příspěvků na sociální zabezpečení 39 % HDP v celé EU, což bylo o 1,2 p. b. méně než v roce 2022 a zároveň to byla nejnižší hodnota od roku 2011. Tento pokles byl způsoben snížením příjmů z environmentálních daní a daní z nemovitostí, částečně byl i výsledkem dočasných opatření přijatých s cílem omezit dopad vysoké inflace.

Pokles podílu daňových příjmů, kterému EU čelí, ukazuje na nutnost posoudit strukturu daňových systémů a poskytnout náměty pro rozšíření daňových základů. Současně je žádoucí usilovat o přesun části daňového zatížení z práce na daňové základy, které mají menší negativní dopad na růst a podpoří konkurenceschopnost a spravedlnost. ČS se dlouhodobě významně spoléhají na zdanění práce, které včetně příspěvků na sociální zabezpečení tvoří více než polovinu všech daňových příjmů v EU-27 (51,2 % v roce 2023). Daně uvalené na spotřebu tvoří přes čtvrtinu daňových příjmů (26,9 % v roce 2023) a zbytek připadá na daně kapitálové (21,9 % v roce 2023). Environmentální zdanění je v mnoha ČS stále nedostatečně využíváno a v řadě států v posledním desetiletí dokonce pokleslo.

Zpráva o zdanění poprvé obsahuje samostatnou kapitolu, která pojednává o charakterech národních daňových správ, jež mají zásadní význam pro zajištění účinného výběru daňových příjmů. Institucionální charakteristiky daňových správ se v rámci EU značně liší, jejich společným rysem je však důraz na rostoucí digitalizaci procesů. Zavádění inovativních postupů napomáhá v boji proti daňovým únikům. Elektronické podávání daňových přiznání snižuje administrativní zátěž, k čemuž přispívá i automatizace ve vyplňování daňových přiznání, kterou už zavedla řada ČS. Vymáhání dodržování předpisů a zlepšení výběru daní může dále usnadnit využívání umělé inteligence v daňových správách.

V roce 2024 byla většina daňových reforem zaměřena na zvýšení konkurenceschopnosti, posílení hospodářského růstu, podporu investic a zjednodušení zdanění. Reformy rovněž usilovaly o posílení spravedlnosti, např. úpravou daňových pásem u daně z příjmů fyzických osob /DPFO/. Velká část reforem byla motivována též cíli v oblasti životního prostředí a zdraví. Několik reforem bylo provedeno s podporou RRF.

Navzdory zvýšenému úsilí přetrvávají daňové úniky a problémy s dodržováním předpisů, což vede k významným ztrátám příjmů. Nejedná se přitom jen o nejčastěji zmiňovanou mezeru příjmů u DPH[192], kde mezi jednotlivými ČS existují značné rozdíly. Daňové úniky se vyskytují i v oblasti přímých daní, zde je však k dispozici jen velmi málo informací. Pouze několik států odhaduje výpadky u daně z příjmů právnických osob /DPPO/ a DPFO a téměř žádný stát tyto odhady nezveřejňuje. Komise si proto vytyčila cíl připravit metodiku pro celounijní přístup k analýze výpadku příjmů v oblasti DPPO. K opatřením, která by měla přispět ke snížení ztráty příjmů, patří digitalizace infrastruktury, e-fakturace, mechanismus přenesené daňové povinnosti, posílení digitální gramotnosti v daňové správě a širší celounijní spolupráce v oblasti výměny údajů.

Zpráva o zdanění se dále zaměřila na důsledky demografických změn a na výzvy související se stárnutím populace, a to v návaznosti na aktualizované populační projekce a zprávu Evropské komise o stárnutí obyvatelstva z roku 2024. Stárnutí evropské populace povede ke snížení počtu osob v produktivním věku. Vzhledem k vysoké závislosti daňových systémů ČS na zdanění práce může tento vývoj negativně ovlivnit stabilitu daňových příjmů. Rostoucí podíl důchodců v populaci bude implikovat odčerpání vyššího podílu daňových příjmů na zajištění výplaty důchodů, což povede ke snížení prostoru pro financování ostatních výdajových položek. Tento stav bude vyžadovat zásadní reformy, které podnítí účast na trhu práce, odloží odchody do důchodu, resp. povedou k vyváženějšímu daňovému mixu a k určitému odklonu od zdanění práce.

Na konci roku 2025 vydala Komise třináctou zprávu o výběru DPH[193] /Zpráva o DPH/. Zpráva o DPH odhaduje ušlé příjmy v důsledku podvodů s DPH, nesprávného vyplňování údajů v daňových přiznáních, administrativních chyb a vyhýbání se daňovým povinnostem včetně daňových úniků. V porovnání s předchozími zprávami byla analýza výpadku příjmů z DPH významně revidována. Nově rozlišuje mezi aspekty, které spadají do diskrečních pravomocí národních vlád, a aspekty, které jsou určeny politikou EU.

192 Daňová mezera je odhadována jako rozdíl mezi teoretickou výší daně, pokud by všichni daňoví poplatníci dodržovali daňová pravidla, a částkou DPH, která byla v daném roce skutečně vybrána.

193 European Commission, Syntesia, Poniatowski, G., Bonch-Osmolovsky, M., Śmietanka, A. et al., *VAT gap in Europe – Report 2025.* Publications Office of the European Union, 2025.

Celkově se mezera na DPH v zemích EU-27 v roce 2023 meziročně zvýšila o 27,2 mld. € a činila 128 mld. € (tj. 9,5 % celkové daňové povinnosti na DPH).[194] Kolem odhadů pro pandemické roky 2020–2022 ovšem panuje velká nejistota z důvodu nestandardních ekonomických podmínek, zavádění a rušení mimořádných opatření a snížené kvality národních statistik, které ovlivnily spolehlivost odhadů[195]. V nominálním vyjádření přesáhl výpadek příjmů z DPH v roce 2023 hodnotu odhadovanou pro rok 2019, tedy poslední rok před pandemií covidu-19. V relativním vyjádření však byly daňové úniky v oblasti DPH o 1,6 p. b. nižší než těsně před pandemií a rovněž byly nižší než v roce 2020.

V Česku dosáhla mezera na DPH v roce 2023 výše 8 %, meziročně tak poklesla pouze mírně (o 0,2 p. b.), avšak oproti roku 2019 byl pokles významný (o 6,6 p. b.).

Ekonomiky ČS byly v letech 2020–2023 vystaveny výjimečné sérii hospodářských šoků. Během tohoto období vykazovaly odhady výpadku příjmů z DPH značné výkyvy. A ačkoli se rozsah těchto výkyvů v jednotlivých zemích liší, lze pozorovat společný trend v podobě poklesu v roce 2021 a následně růstu v letech 2022 a 2023. Jedním z faktorů ovlivňujících vývoj mezery na DPH je rozsah využívání bezhotovostních plateb, které zanechávají digitální stopu a usnadňují kontrolu transakcí. Naopak hotovostní platby jsou obtížněji dohledatelné a mohou podporovat daňové úniky a stínovou ekonomiku. Podíl digitálních plateb dlouhodobě roste, tento trend však byl narušen pandemií covidu-19, která částečně uměle navýšila podíl on-line nákupů kvůli omezení mobility, ale po zrušení omezení došlo v řadě zemí k poklesu podílu digitálních plateb a elektronických nákupů.

Zpráva o DPH rovněž shrnuje změny v režimech DPH v EU v letech 2023 a 2024. Toto shrnutí vychází z dotazníkového šetření mezi daňovými správami a statistickými úřady ČS, současně byly využity datové zdroje Komise. Významným tématem této části Zprávy o DPH je rozsah využití snížených sazeb DPH, které byly zavedeny v důsledku potřeby povzbudit podniky a domácnosti v době hospodářského propadu během pandemie covidu-19 a následně během energetické krize. Snížení sazeb bylo současně podpořeno přijetím směrnice 2022/542[196], která umožnila ČS větší flexibilitu v oblasti sazeb DPH a upravila strukturu snížených sazeb. V letech 2023 a 2024 většina ČS zrušila některá ze svých mimořádných opatření v oblasti sazeb DPH, řada nových opatření však byla zavedena, a to zejména s cílem poskytnout úlevu od dopadů vysoké inflace.

Podvody v oblasti DPH se dlouhodobě týkají především komodit, které umožňují rychlé obchodování a vysoký objem přeshraničních transakcí. Jsou to především komponenty pro automobilový průmysl, pneumatiky pro motorová vozidla, elektronika, textilní zboží, energetické a farmaceutické produkty, hardware a software pro výpočetní techniku, drahé kovy, mince, elektrokola a alkoholické i nealkoholické nápoje. Aby se daňové subjekty vyhnuly placení DPH a cla, využívají zejména karuselové podvody, nepravdivě deklarují původ zboží a používají neadekvátní celní režimy.

Komise v listopadu 2025 zaslala EP a Radě **zprávu o hodnocení rámce pro správní spolupráci v oblasti DPH v EU[197].** Komise uvedla, že rámec EU pro správní spolupráci v oblasti DPH by se mohl více otevřít dalším orgánům (např. EPPO nebo OLAF) v rámci jejich mandátu v oblasti boje proti podvodům s DPH, zejména karuselovým podvodům. U koordinační sítě Eurofisc by měla být posílena schopnost odhalovat podvody v oblasti DPH a fungovat jako mechanismus včasného varování s cílem zastavit podvody pomocí správních opatření. Např. v letech 2020–2024 zjistil Eurofisc podezřelé transakce v hodnotě 49,8 mld. €. Tato částka by mohla být ještě vyšší, kdyby měl Eurofisc přístup k dalším zdrojům informací, které v současné době nejsou v rámci EU pro správní spolupráci v oblasti DPH k dispozici, ale jsou obvykle dostupné správcům daně na vnitrostátní úrovni. Pokud by měl Eurofisc přístup například k údajům o skutečných vlastnících, byl by schopen lépe postupovat proti zneužívání „bílých koní“ při podvodech v oblasti DPH.

194 Nejnižší mezera na DPH v relativním vyjádření byla vyčíslena v Rakousku (1 %), Finsku (3 %) a na Kypru (3,3 %), naopak největší tradičně v Rumunsku (30 %). Nominálně byla nejvyšší mezera na DPH zaznamenána v Německu (31,3 mld. €). Nejvýznamnějšího meziročního snížení mezery na DPH dosáhlo Maďarsko, Slovinsko a Kypr.

195 Zpráva o DPH poukazuje na výrazné přehodnocení mezery na DPH pro roky 2021 a 2022 směrem nahoru, a to z důvodu revize referenčních dat v národních účtech.

196 Směrnice Rady (EU) 2022/542 ze dne 5. dubna 2022, kterou se mění směrnice 2006/112/ES a (EU) 2020/285, pokud jde o sazby daně z přidané hodnoty.

197 Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o hodnocení rámce EU pro správní spolupráci v oblasti DPH, COM(2025) 686 v konečném znění ze dne 14. listopadu 2025.

F.1.1.3 SPOTŘEBNÍ DANĚ

V červenci 2025 předložila Komise návrhy směrnic[198], které rozšiřují definici zboží podléhajícího harmonizovaným pravidlům o náplně do elektronických cigaret, nikotinové sáčky a ostatní tabákové výrobky. Přijetím a transpozicí směrnic se na tyto druhy výrobků začnou vztahovat obecná ustanovení o vzniku daňové povinnosti, držení a pohybu zboží v rámci EU.

F.1.2 VÝVOJ V OBLASTI ROZPOČTOVÝCH PŘÍJMŮ V ČESKU V ROCE 2025

V roce 2025 nabyly v zákoně o DPH účinnosti změny[199] s platností od 1. července 2025 upravující oblast stavebnictví a prodeje nemovitých věcí. Jedná se například o změnu definice stavby pro sociální bydlení nebo zdanění dodání vybraných nemovitých věcí. Oproti dosavadní úpravě je zdanitelným plněním pouze první dodání vybrané nemovité věci po jejím dokončení nebo po její podstatné změně s tím, že se lhůta, kdy se jedná o zdanitelné plnění, zkracuje z pěti na dva roky.

Novela zákona o DPH dále přináší možnost uplatnit vrácení DPH i v případě osvobozeného vývozu zboží v zavazadlech cestujících na základě potvrzení celního úřadu. Tato možnost se nadále týká jen vývozu pro soukromou potřebu a jen zboží uvedeného na daňovém dokladu s cenou včetně daně nejméně 2 000 Kč. Novinkou od 1. ledna 2026 je elektronizace tohoto procesu s tím, že prodávající vystavuje pro tyto účely elektronický doklad. Údaje na něm obsažené má prodávající povinnost bezprostředně po vystavení tohoto dokladu zaslat elektronicky Celní správě České republiky.

V zákoně o DPH[200] došlo také ke změně, která nově doplňuje část týkající se uskutečnění zdanitelného plnění při dodání zboží a poskytnutí služby v rámci plnění, jež poskytuje hlavní realizátor tzv. PPP projektů v oblasti dopravní infrastruktury na straně soukromého sektoru, tedy plátce, který má se státem uzavřenou příslušnou smlouvu. Na tato plnění, která jsou uskutečňována déle než jeden rok, se v návaznosti na tuto změnu nevztáhne fikce jejich uskutečnění na konci druhého kalendářního roku po kalendářním roce, ve kterém bylo uskutečňování tohoto plnění započato.

V oblasti spotřebních daní[201] dále docházelo k postupnému zvyšování spotřební daně z tabákových výrobků a zahřívaných tabákových výrobků, a to na základě tzv. konsolidačního balíčku[202]. Od 1. ledna 2026 došlo ke zvýšení sazeb spotřební daně u cigaret, tabáku ke kouření, doutníků a cigarillos o 5 %. V letech 2025–2027 sazby spotřební daně u těchto výrobků dále porostou, a to tempem 5 % ročně. Ve stejném období dojde ke každoročnímu zvyšování sazby daně u zahřívaného tabáku o 15 %. Zvýšení sazeb spotřební daně se v Česku bude v roce 2026 aplikovat i u nově zdaňovaných výrobků, které uživatelům slouží jako substitut tradičních tabákových výrobků. Sazba spotřební daně u náplní do elektronických cigaret, nikotinových sáčků a ostatních tabákových výrobků (žvýkací a šňupací tabák) vzroste o 50 %. S nárůstem sazeb je u těchto výrobků nutné počítat i v roce 2027, kdy v případě náplní do elektronických cigaret sazba spotřební daně dosáhne úrovně 10 Kč/ml, u nikotinových sáčků to bude 1,70 Kč/g.

Zdanění nových alternativních výrobků sleduje celoevropský trend aplikovat spotřební daň na všechny výrobky, které fungují nejenom na bázi tabáku, ale i nikotinu a případně dalších látek. Nastavená míra zdanění je však v případě těchto inovativních výrobků významně nižší než u tradičních tabákových výrobků, a to zejména z důvodu jejich deklarované nižší míry škodlivosti pro lidské zdraví.

198 Návrh směrnice Rady o struktuře a sazbách spotřební daně z tabáku, tabákových výrobků a výrobků souvisejících s tabákovými výrobky (přepracované znění), COM(2025) 580 v konečném znění ze dne 16. července 2025; návrh směrnice Rady, kterou se mění směrnice (EU) 2020/262, pokud jde o obecnou úpravu spotřební daně z tabáku, tabákových výrobků a výrobků souvisejících s tabákovými výrobky, COM(2025) 581 v konečném znění ze dne 16. července 2025.

199 Zákon č. 461/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 358/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

200 Zákon č. 126/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

201 Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

202 Zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

F.2 VÝDAJE NA PODPORU POLITIKY SOUDRŽNOSTI

Podstatnou část textu této podkapitoly zpracoval MMR-NOK na žádost NKÚ.

F.2.1 SOUHRNNÁ INFORMACE O UZAVŘENÍ PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2014–2020

České republice se podařilo vyčerpat celou alokaci pro PO14+. I nadále však probíhá proces uzavírání a závěrečná administrace. Příjemcům bylo ke konci července 2025 proplaceno 679,5 mld. Kč, tj. 103,7 % celkové alokace. Evropské komisi byly odeslány žádosti o průběžnou platbu v celkové hodnotě 694,0 mld. Kč, tj. 105,9 % celkové alokace.

Proces uzavírání byl po sérii legislativních změn reagujících na krize související s pandemií covidu-19, migrací uprchlíků či vysokými cenami energií ovlivněn také nařízením 2024/795[203] /nařízení STEP/. Toto nařízení, které bylo přijato s cílem podpořit evropský průmysl a investice do klíčových technologií, zároveň poskytlo ČS dodatečnou flexibilitu a likviditu při řešení dopadů těchto krizí, což usnadňuje hladké uzavření PO14+.

V rámci ukončování byly Komisi odeslány závěrečné zprávy (poslední výroční zpráva) čtyř OP (OP *Technická pomoc 2014–2020,* OPZ, OP *Doprava pro programové období 2014–2020* a OP *Rybářství 2014–2020* /OPR14+/). Ostatní OP využily prodloužených lhůt pro zaslání poslední žádosti o platbu a pro předložení závěrečných dokumentů dle nařízení STEP. Zbylé závěrečné zprávy (poslední výroční zpráva) byly tedy zaslány Komisi v únoru 2026.

ESIF přinesly v PO14+ řadu prokazatelných výsledků. Pomáhají zásadním způsobem zlepšovat kvalitu životního prostředí, podporují výzkum, vývoj a inovace, zlepšují konkurenceschopnost České republiky i její dopravní infrastrukturu.

203 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) a mění směrnice 2003/87/ES a nařízení (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 a (EU) 2021/241.

F.2.2 PRŮBĚH PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2021–2027

Vyhlášené výzvy

Za dobu trvání *Dohody o partnerství v programovém období 2021–2027* /DoP/ bylo až do 31. prosince 2025 vyhlášeno **610 výzev za 547,2 mld. Kč** (vyjádřeno v podílu EU), což představuje **106,8 % celkové alokace.** Údaje za jednotlivé programy jsou uvedeny v tabulce č. 21.

Tabulka č. 21: Vyhlášené výzvy k 31. prosinci 2025

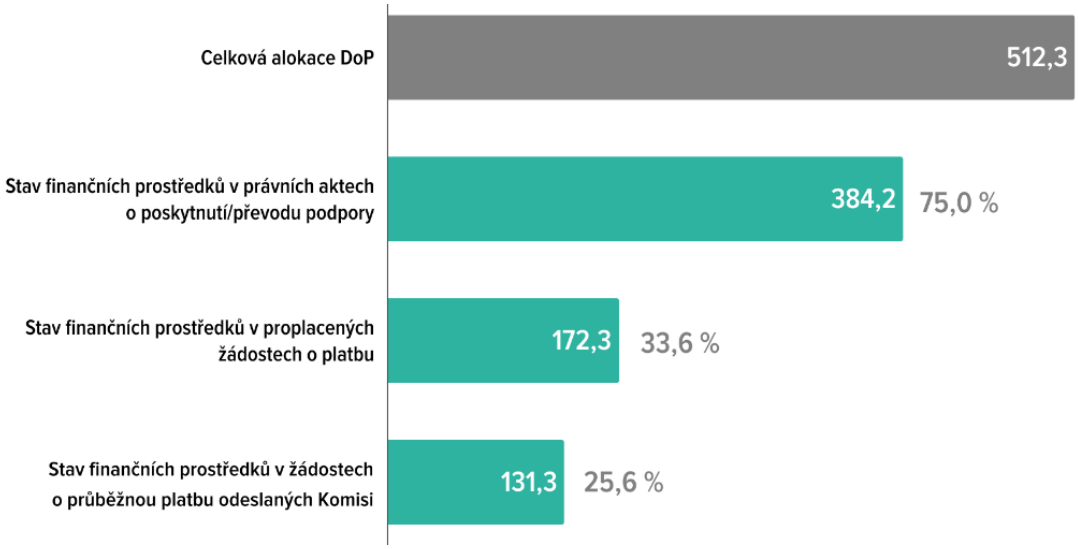
Program		Počet vyhlášených výzev	Finanční prostředky ve vyhlášených výzvách – podíl EU (v mil. Kč)	% celkové alokace
Název	Zkratka			
OP *Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost*	OP TAK	79	78 548,62	104,0 %
OP *Jan Amos Komenský*	OP JAK	40	64 637,25	105,0 %
OP *Zaměstnanost plus*	OPZ+	100	39 458,67	111,7 %
OP *Doprava 2021–2027*	OPD	43	134 577,57	113,4 %
OP *Životní prostředí 2021–2027*	OPŽP	99	64 112,73	103,6 %
Integrovaný regionální program 2021–2027	IRP	114	116 066,88	102,2 %
OP *Technická pomoc 2021–2027*	OPTP	5	5 563,23	103,6 %
OP *Rybářství 2021–2027*	OPR	30	747,87	102,6 %
OP *Spravedlivá transformace*	OPST	100	43 529,39	109,3 %
Celkem		**610**	**547 242,21**	**106,8 %**

Zdroj: MS2021+; vypracoval MMR-NOK.

Stav čerpání DoP k 31. prosinci 2025

Souhrnný přehled čerpání prostředků stanovených DoP ve výši příspěvku EU vyjádřeném v miliardách korun ukazuje graf č. 10, detailnější pohled v členění na jednotlivé OP pak tabulka č. 22.

Graf č. 10: Stav čerpání DoP (podíl EU) ke dni 31. prosince 2025 (v mld. Kč)

Zdroj: MS2021+, graficky zpracoval MMR-NOK.
Pozn.: Stav finančních prostředků je vztažen k celkové alokaci.
MMR-NOK vykazuje hodnotu celkové alokace v korunách, proto je její výše závislá na vývoji směnného kurzu (zde 24,17 Kč/€).

Tabulka č. 22: Stav čerpání jednotlivých programů (podíl EU) k 31. prosinci 2025

OP	Celková alokace DoP	Finanční prostředky v zaregistrovaných žádostech o podporu			Finanční prostředky v právních aktech			Finanční prostředky v proplacených žádostech o platbu		Finanční prostředky v žádostech o platbu odeslaných Komisi	
	mld. Kč	počet	mld. Kč	% celk. alokace	počet	mld. Kč	% celk. alokace	mld. Kč	% celk. alokace	mld. Kč	% celk. alokace
OP TAK	75,5	9 725	111,4	147,5 %	5 122	46,2	61,2 %	10,1	13,4 %	11,3	14,6 %
OP JAK	61,5	18 210	92,0	149,5 %	17 041	58,0	94,3 %	31,3	50,8 %	7,8	12,7 %
OPZ+	35,3	6 580	51,9	146,9 %	2 881	32,2	91,1 %	16,0	45,5 %	11,1	30,6 %
OPD	118,7	328	158,4	133,5 %	192	87,2	73,5 %	57,4	48,4 %	49,9	41,6 %
OPŽP	61,9	5 914	89,4	144,5 %	3 195	46,6	75,2 %	20,4	33,0 %	20,3	32,1 %
IRP	113,5	7 344	117,9	103,9 %	5 314	75,7	66,7 %	25,4	22,4 %	24,3	21,0 %
OPTP	5,4	443	3,4	62,4 %	422	3,2	59,9 %	1,5	29,1 %	1,8	32,7 %
OPR	0,7	898	0,7	91,9 %	664	0,4	60,4 %	0,2	20,7 %	0,1	19,3 %
OPST	39,8	1 678	47,7	119,8 %	877	34,7	87,3 %	10,0	25,1 %	4,7	11,5 %
Celkem	**512,3**	**51 120**	**672,8**	**131,3 %**	**35 708**	**384,2**	**75,0 %**	**172,3**	**33,6 %**	**131,3**	**25,2 %**

Zdroj: MS2021+, vypracoval MMR-NOK.
Pozn.: V případě souhrnného procentuálního vyjádření finančních prostředků v žádostech o platbu odeslaných Komisi vychází uvedená hodnota z částek v eurech.

Stav plnění pravidla n+3[204]

K 31. prosinci 2025 splnily pravidlo n+3 všechny OP. Tři z nich ho splnily i pro rok 2026 (OPZ+, OP *Doprava 2021–2027* a OPTP). **Přestože OPST v roce 2025 pravidlo n+3 splnil, stojí před ním v roce 2026 výzva, neboť se očekává splnění tohoto pravidla jen s mírnou rezervou – hrozí tedy riziko decommitmentu, a to v případě významných komplikací zejména u tzv. strategických projektů.**

Tabulka č. 23: Stav plnění pravidla n+3 k 31. prosinci 2025

Program	Plnění pravidla n+3
OP TAK	105,6 %
OP JAK	106,5 %
OPZ+	199,9 %
OPD	247,9 %
OPŽP	221,2 %
IRP	139,6 %
OPTP	211,6 %
OPR	112,6 %
OPST	124,5 %

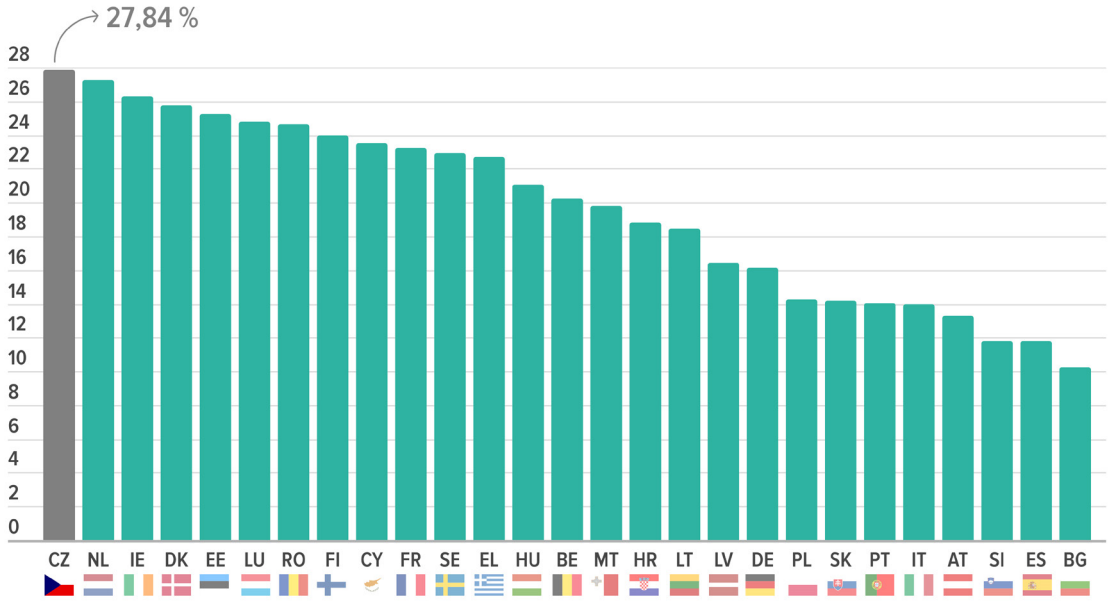
Zdroj: MF – platební orgán; vypracoval MMR-NOK.

Srovnání čerpání členských států

Podle údajů k 31. prosinci 2025 publikovaných na webu Komise[205] patří Česku první místo mezi ČS z pohledu celkových výdajů vykázaných v podpořených projektech (viz následující graf). Podle stejného zdroje drží Česko nejvyšší pozici i pokud jde o pořadí ČS v prostředcích proplacených Komisí (bez započtení předfinancování), kde Komise uvádí hodnotu 5,50 mld. €, tj. 26,1 %.[206]

204 Pravidlo n+3 znamená, že prostředky z fondů EU přidělené v daném roce musí být vyčerpány a vykázány nejpozději do tří let, jinak propadnou zpět do rozpočtu EU.
205 Viz https://cohesiondata.ec.europa.eu/cohesion_overview/21-27/.
206 Při započtení předfinancování patří Česku šestá pozice.

Graf č. 11: Srovnání míry čerpání členských států EU v PO21+ z pohledu celkových výdajů vykázaných v podpořených projektech k 31. prosinci 2025 (v %)

Zdroj: https://cohesiondata.ec.europa.eu/cohesion_overview/21-27/#finance-implementation (data k 31. prosinci 2025 publikovaná ke dni redakční uzávěrky *EU reportu 2026*).

Důraz není kladen pouze na samotné čerpání finančních prostředků, ale především na zajištění dlouhodobých a smysluplných přínosů pro regiony a jejich obyvatele. Zároveň je třeba zdůraznit, že se nacházíme v druhé polovině programového období, přičemž v následujících měsících a letech lze očekávat další nárůst hodnot výsledkových ukazatelů v návaznosti na podporu nových příjemců, realizaci dalších projektů a především postupné naplňování již přijatých závazků.

F.2.3 STAV PŘÍPRAVY PŘÍŠTÍHO PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ

Příprava programového období 2028–2034 /PO28+/ probíhá v Česku v podmínkách zásadně se měnícího evropského rámce pro využívání prostředků EU. Komise v červenci 2025 představila návrhy legislativy pro VFR28+, které předpokládají významnou změnu dosavadního systému fondů ve sdíleném řízení. Tato změna zahrnuje mj. sloučení podporovaných politik do jednoho zastřešujícího nástroje – nového *Evropského fondu pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034* – a také přechod na výlučně výkonnostně orientovaný model financování, kde Komise bude proplácet prostředky na základě dosažení předem stanovených MaC, nikoli na základě vykázaných skutečných výdajů, jako tomu bylo v předchozích obdobích.

MMR je gestorem nařízení o novém evropském fondu a o národním a regionálním partnerském plánu[207], nařízení o výkonnostním rámci[208] a nařízení o *Evropském fondu pro regionální rozvoj, Fondu soudržnosti* a Interregu[209]. Ve spolupráci s věcnými gestory zpracoval MMR-NOK k těmto nařízením rámcové pozice

207 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028–2034 a mění nařízení (EU) 2023/955 a nařízení (EU, Euratom) 2024/2509, COM(2025) 565 v konečném znění ze dne 16. července 2025.

208 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví rámec pro sledování rozpočtových výdajů a výkonnost rozpočtu a další horizontální pravidla programů a činností Unie, COM(2025) 545 v konečném znění ze dne 16. července 2025.

209 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje Evropský fond pro regionální rozvoj, včetně Evropské územní spolupráce (Interreg), a Fond soudržnosti jako součást fondu stanoveného v nařízení (EU) […] [nařízení o NRP] a stanoví podmínky pro provádění podpory Unie na regionální rozvoj v letech 2028–2034, COM(2025) 552 v konečném znění ze dne 16. července 2025.

České republiky, v nichž jsou definovány priority ve vztahu ke klíčovým částem návrhů nařízení. Rámcové pozice byly schváleny vládou v září 2025 (v roce 2026 je předpokládána jejich aktualizace).

Spolupráce s věcnými gestory pokračuje také při přípravě podkladů a instrukcí pro pracovní skupiny Rady, kde se nařízení projednávají, a pro připomínkování kompromisních textů. MMR-NOK systematicky sleduje vývoj vyjednávání na úrovni EU a vyhodnocuje dopady návrhů legislativy na připravovaný národní a regionální partnerský plán. V rámci expertní **pracovní skupiny pro politiku soudržnosti po roce 2027** jsou legislativní návrhy projednávány také se všemi relevantními resorty i územními, sociálními a hospodářskými partnery.

Na národní úrovni již Česko zahájilo přípravu ***Národního a regionálního partnerského plánu České republiky*** /NRPP/, který má být hlavním strategickým dokumentem pro čerpání prostředků EU po roce 2028. NRPP má nahradit dosavadní systém více samostatných OP a vytvořit jednotný rámec pro plánování, realizaci a hodnocení intervencí, a to napříč oblastmi politiky soudržnosti, zemědělství, rybářství i vybraných vnitřních záležitostí.

Příprava věcných priorit pro NRPP navazuje na práce zahájené v roce 2025, kdy byl zpracován ***Strategický rámec politiky soudržnosti 2028+ v*** **ČR**[210]**.** Tento rámec vycházel z národních a evropských strategických dokumentů, relevantních analytických podkladů, výsledků evaluací předchozích programových období a rovněž ze zkušeností s implementací fondů EU v České republice. Strategický rámec vzala vláda v roce 2025 na vědomí s tím, že bude dále upřesňován ve vazbě na vývoj evropské legislativy.

MMR-NOK uvádí, že v návaznosti na tyto kroky **probíhá v roce 2026 aktualizace strategických priorit,** jejímž cílem je jejich zpřesnění, vzájemné provázání, a především zúžení v souladu s principem koncentrace podpory. Aktualizace reaguje na programové prohlášení nové vlády, relevantní národní strategie (včetně hospodářské strategie Česka[211]) a na konkrétní strukturu cílů navrhované evropské legislativy pro období po roce 2027. Do procesu jsou zapojeny jednotlivé resorty, jejichž úkolem je ověřit relevanci navržených priorit, jejich vazbu na stávající politiky a navrhnout jejich úpravy tak, aby odpovídaly požadavkům na vyšší cílenost, měřitelnost a reálné dopady podpory.

Výsledkem tohoto procesu má být **konsolidovaný soubor strategických priorit,** který směřuje k omezení roztříštěnosti intervencí a k zaměření podpory na menší počet oblastí s nejvyšším dlouhodobým přínosem pro rozvoj Česka. Podle vyjádření MMR-NOK je kladen důraz zejména na posilování konkurenceschopnosti a inovačního potenciálu ekonomiky, rozvoj lidského kapitálu, zvyšování odolnosti společnosti a území, řešení klíčových sociálních výzev a na udržitelný rozvoj s ohledem na environmentální a klimatické cíle.

Koordinaci přípravy NRPP a celého PO28+ zajišťuje **MMR-NOK.** Ten odpovídá za metodické řízení procesu, meziresortní koordinaci a zajištění souladu připravovaných priorit s evropským legislativním rámcem. Příprava NRPP je založena na důsledném uplatnění principu partnerství v souladu s požadavky evropské legislativy a probíhá v rámci víceúrovňové struktury platforem.

V průběhu roku 2026 **jsou postupně zřizovány resortní odborné platformy,** které slouží jako základní prostor pro věcnou diskusi nad prioritami a přípravou návrhů konkrétních opatření. Na meziresortní úrovni byla ustavena **pracovní skupina NRPP,** která zajišťuje koordinaci resortních návrhů, jejich strategickou konzistenci a provázání s finančním a implementačním rámcem. Strategickou integraci přípravy NRPP zajišťuje **Rada pro fondy EU** jako stálý poradní orgán vlády.

210 Vydal MMR-NOK v červnu 2025.
211 Hospodářská strategie *Česko: Země pro budoucnost 2.0* vydaná Ministerstvem průmyslu a obchodu dne 20. února 2026.

Současně je kladen důraz na **zohlednění územní dimenze** jako průřezového principu přípravy NRPP. Zapojení územních partnerů probíhá zejména prostřednictvím **Meziregionální poradní skupiny,** která představuje hlavní platformu pro dialog s kraji, obcemi a dalšími aktéry v území. Cílem je zajistit, aby navrhovaná podpora lépe reflektovala rozdílné potřeby a potenciál jednotlivých typů území a aby bylo územní hledisko systematicky integrováno do jednotlivých tematických oblastí, nikoli řešeno odděleně.

Další fáze přípravy PO28+ je zaměřena na rozpracování schválených strategických priorit do podoby konkrétních opatření NRPP, včetně definování milníků, cílů, indikátorů a jejich rámcového finančního nacenění. **Tyto kroky probíhají v úzké vazbě na vývoj evropské legislativy a budou tvořit základ pro budoucí vyjednávání NRPP s Komisí a jeho následné schválení.**

Paralelně pokračuje příprava *Jednotného národního rámce pravidel a postupů v rámci fondů EU pro programové období 2028+* /JNR/, který stanoví společný metodický základ pro implementaci evropských fondů v Česku. JNR vychází z osvědčené praxe současného programového období, závěrů z evaluace předchozího jednotného národního rámce, dále z poznatků z rozsáhlé veřejné konzultace s žadateli a příjemci i z výsledků diskusí s partnery napříč implementační strukturou. Cílem je zachovat stabilitu implementačního systému a současně vytvořit podmínky pro jeho další zjednodušení, zefektivnění a přizpůsobení novému modelu implementace po roce 2027.

V souvislosti s očekávaným přechodem na výkonnostně orientovaný model financování se aktivity MMR-NOK zaměřují rovněž na **metodickou podporu přípravy opatření, milníků a cílů,** včetně jejich indikátorového vymezení a rámcového finančního nacenění. V této souvislosti probíhají práce na metodickém rámci pro rozpracování opatření NRPP, včetně orientačního finančního nacenění (costingu), s cílem vytvořit podmínky pro realistické plánování intervencí a omezení rizik v další fázi přípravy.

Významnou součástí přípravy PO28+ je rovněž oblast FN, které představují důležitý nástroj pro efektivní a udržitelné využívání prostředků EU. V současné době probíhá **analýza** legislativních i nelegislativních bariér jejich implementace a příprava architektury implementace pro období po roce 2027. Cílem je vytvořit podmínky pro širší a efektivnější využití FN při naplňování priorit NRPP.

F.3 NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY

NPO představuje strategický dokument, jehož prostřednictvím čerpá Česko prostředky z RRF, který byl zřízen nařízením 2021/241[212] /nařízení RRF/ jako hlavní finanční nástroj EU pro podporu hospodářského oživení po pandemii covidu-19. V souvislosti s ruskou agresí vůči Ukrajině byla role RRF, a v návaznosti na to i zaměření NPO[213], rozšířena o podporu iniciativy *REPowerEU* zaměřené na posílení energetické bezpečnosti EU a omezení závislosti na fosilních palivech. **Po provedených revizích NPO činí jeho celková alokace 8,8 mld. €,** přičemž převážná část prostředků má být poskytnuta ve formě grantů a pouze 3,9 % ve formě půjček. Přibližně 42,7 % prostředků směřuje do oblasti ekologické transformace a 22,4 % do oblasti digitální transformace.

NPO je strukturován do sedmi pilířů a dále rozdělen do 37 komponent obsahujících reformy a investice. Jeho implementace je založena na výkonnostním principu, kdy uvolňování prostředků závisí na plnění předem stanovených MaC. Konkrétní kvalitativní i kvantitativní požadavky včetně termínů jejich splnění jsou stanoveny prováděcím rozhodnutím Rady č. 15755/25[214] /CID/[215] a provozním ujednáním[216].

Za koordinaci implementace NPO odpovídá MPO, v jehož rámci byl zřízen odbor koordinace NPO, tzv. Delivery unit /MPO-DU/. Významnou roli při realizaci jednotlivých opatření plní rovněž tzv. vlastníci komponent, tedy jednotlivá ministerstva a další implementační subjekty odpovědné za plnění reforem a investic. Specifikem NPO je odlišná implementační a kontrolní struktura, vysoký objem prostředků a současně relativně krátký časový rámec pro realizaci jednotlivých opatření.

Implementace NPO již vstoupila do své závěrečné fáze. V druhé polovině implementačního období dochází k zrychlování realizace investic a reforem. Současně však přetrvávají rizika spojená zejména s koncentrací části investic do závěru programového období, absorpční kapacitou některých subjektů a nutností dokončit všechny reformy a investice nejpozději do srpna 2026. Žádosti o platbu musí být předloženy Komisi nejpozději do září 2026.

Podrobnější informace o NPO i RRF jsou uvedeny v následujících podkapitolách F.3.1–F.3.5, které na základě žádosti NKÚ zpracovalo MPO-DU. Informuje se v nich mj. o čerpání prostředků z NPO, o pokroku v plnění milníků a cílů NPO nebo o předpokládaném vývoji NPO v roce 2026.

EÚD ve sledovaném období provedl několik auditů zaměřených na prostředky NPO; podrobnosti o této problematice jsou uvedeny v podkapitole D.2.2.

F.3.1 INFORMACE O ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ Z NPO

Česko přijalo od Komise v letech 2021–2025 již více než 5,92 mld. € (cca 145,8 mld. Kč) v grantech. Dvě výplaty ze zápůjčkové části plánu ve výši 190,90 mil. € a 41,45 mil. € byly přijaty na účet MF koncem roku 2024, resp. v září 2025.

Přijaté peněžní prostředky z grantové části NPO jsou použity na krytí skutečně realizovaných výdajů organizačních složek státu dle dat z *Integrovaného informačního systému Státní pokladny.*

212 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost.
213 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES.
214 Prováděcí rozhodnutí Rady č. 15755/25, kterým se mění prováděcí rozhodnutí ze dne 8. září 2021, o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka.
215 Z angl. *Council Implementing Decision* (prováděcí rozhodnutí uvedené v čl. 20 odst. 1 nařízení RRF).
216 Provozní ujednání uvedené v čl. 20 odst. 6 nařízení RRF.

Tabulka č. 24: Přehled přijatých grantových plateb (vč. předfinancování) k 31. prosinci 2025

Typ platby	Datum došlé platby	Přijatá částka (v mil. Kč)	Kurz (Kč/€)	Přijatá částka (v mil. €)
Předfinancování bez *REPowerEU* (pilíře 1–6)	29. 9. 2021	23 156,87	25,318	914,64
1. grantová splátka	22. 3. 2023	22 022,31	23,726	928,19
Předfinancování *REPowerEU* (pilíř 7)	21. 12. 2023	3 591,55	24,417	147,09
2. grantová splátka	2. 4. 2024	14 540,85	25,178	577,52
3. grantová splátka	2. 4. 2024	3 136,95	25,178	124,59
4. grantová splátka	23. 12. 2024	24 160,80	24,994	966,66
5. grantová splátka	23. 12. 2024	12 892,23	24,994	515,81
6. grantová splátka	29. 9. 2025	37 858,84	24,169	1 566,42
Uvolnění zadržené části 4. a 5. grantové splátky	3. 12. 2025	4 440,75	24,039	184,73
Celkem		**145 801,15**		**5 925,67**

Zdroj: *Integrovaný informační systém Státní pokladny;* zpracovalo MPO, duben 2026.
Pozn.: Zdrojem kurzu jsou výpisy z účtu cizích prostředků vedeného u České národní banky.

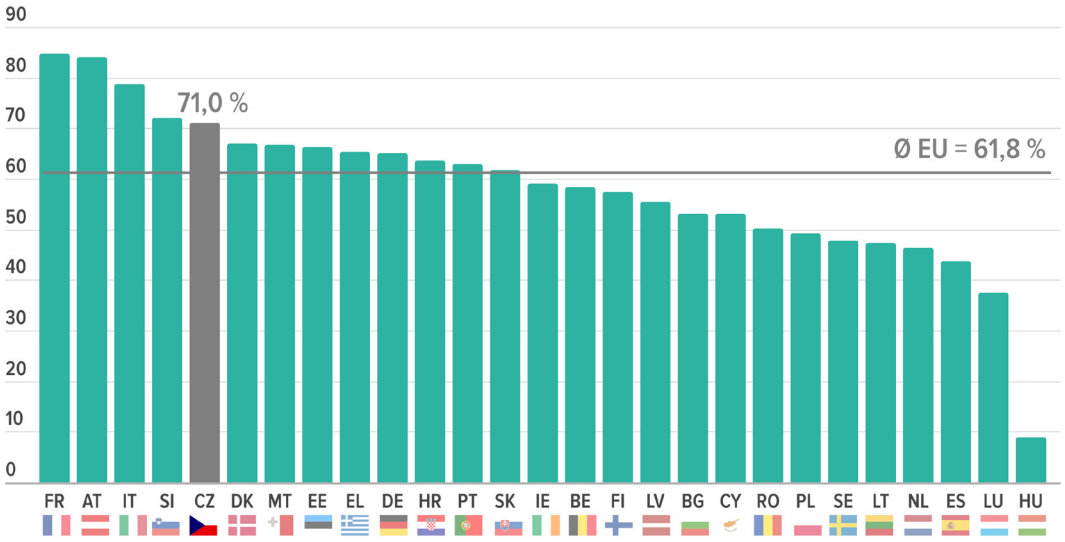
Zpoždění, které NPO na začátku své realizace měl, se podařilo v letech 2024 a 2025 dohnat. V druhé polovině implementace NPO realizace investic a reforem v Česku zrychluje.

V roce 2025 byla podána další žádost o výplatu, která je co do počtu MaC zatím největší. V součtu již bylo vykázáno splnění 188 milníků a cílů z celkových 307, přičemž pět milníků je součástí 1. a 2. žádosti o výplatu ze zápůjčkové části.

Investiční část plánu se v roce 2025 nacházela v plné fyzické realizaci jednotlivých projektů a dokončených projektů přibývalo. Spolu s tím rostl i objem finančních prostředků ze státního rozpočtu vynaložených na spolufinancování realizace investičních akcí, což přinášelo u konkrétních projektů viditelný pokrok.

V poměru výše proplacených prostředků vzhledem k celé alokaci se Česko pohybuje nad průměrem EU. Ukazatel proplácení finančních prostředků do České republiky ovšem není pro sledování úspěšnosti realizace NPO rozhodující. Klíčové je, jak ČS plní závazky vyplývající z MaC stanovených v NPO.

Graf č. 12: Srovnání proplacení finančních prostředků napříč EU k 31. prosinci 2025

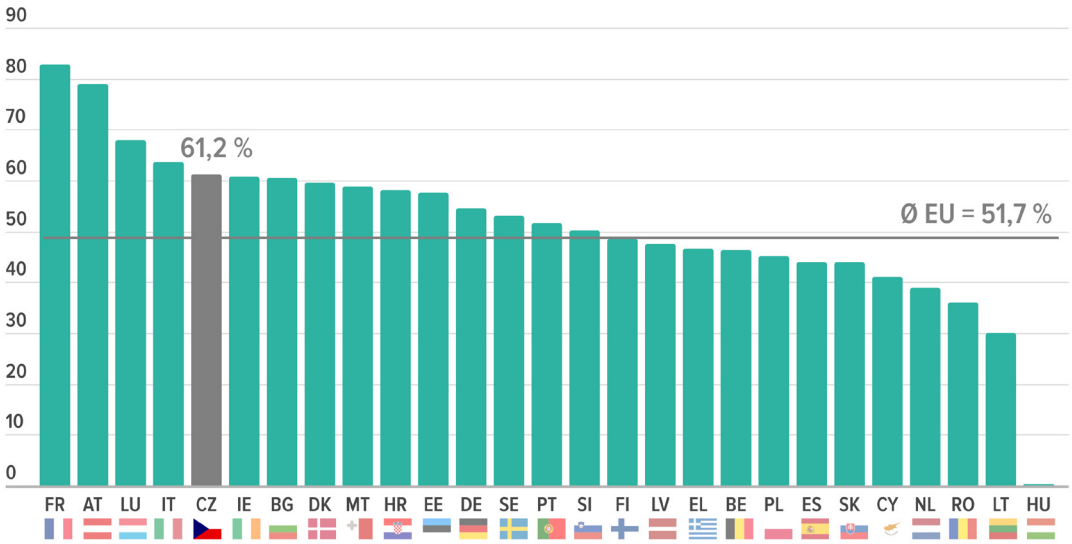

Zdroj: MPO, duben 2026.

F.3.2 POKROK V PLNĚNÍ MILNÍKŮ A CÍLŮ NPO

Národní plán obnovy je postaven na plnění MaC. V rámci evropského srovnání plnění jednotlivých MaC mělo Česko ke konci roku 2025 zrealizováno více než 61 % všech MaC a je z hlediska plnění svých závazků nad průměrem států EU. Za rok 2025 se podařilo splnit a reportovat cca 25 % všech MaC.

Graf č. 13: Srovnání plnění MaC napříč EU k 31. prosinci 2025

Zdroj: MPO, duben 2026.

Nad rámec výše uvedeného předložilo Česko na konci roku 2025 žádost o výplatu 7. grantové splátky. V této žádosti bylo vykázáno splnění 29 milníků a cílů. Komise žádost o výplatu 3. února 2026 kladně posoudila, čímž ji předběžně schválila. Výplata finanční podpory navázaná na tuto splátku ve výši cca 613,9 mil. € (14,9 mld. Kč), po odečtení již vyplaceného předfinancování, proběhla 20. března 2026. Česko tak ke konci března 2026 splnilo 71 % milníků a cílů a mělo proplaceno 78 % alokace NPO.

Celkově implementace NPO pokročila a počet splněných MaC překročil polovinu jejich celkového počtu. Z žádosti o výplatu 4. a 5. grantové splátky evidovalo Česko dva částečně nesplněné milníky, a to milník č. 193 – *Reforma dlouhodobé péče* v gesci MPSV v rámci komponenty 3.3 a dále nebyl splněn legislativní milník č. 304, který má zlepšit transparentnost postupu připojení k distribuční soustavě (*LEX OZE III*) v rámci komponenty 7.1 z pilíře *REPowerEU* ve správě MPO. Česko v rámci šestiměsíční dodatečné lhůty doplnilo legislativu a zaslalo Komisi potřebné informace. V rámci vypořádání této žádosti o výplatu bylo v závěru roku 2025 uvolněno a vyplaceno Česku 184,7 mil. € a zkráceno 48,8 mil. €. Milník č. 304 byl dodatečně uznán jako zcela splněný a milník č. 193 byl dodatečně uznán jako částečně splněný.

F.3.3 AKTUALIZACE NPO

V roce 2025 implementace NPO významně pokročila a právě v této souvislosti byly identifikovány určité nepřesnosti ve znění některých MaC. Česko proto v roce 2025 iniciovalo další dvě cílené revize CID[217]. Tyto revize přinesly mnoho drobných změn v definici jednotlivých opatření NPO, ale také velké změny týkající se počtu závazků a celkové alokace plánu.

Nejprve, při červencové revizi CID, bylo revidováno velké množství MaC (50 a více). Většinou se jednalo o cílené revize textu, které zajistily zjednodušení definic MaC či zohlednily změny v jejich implementaci z důvodu objektivních okolností. Nejvýznamnějšími změnami byly:

- předsunutí MaC z důvodu dřívějšího splnění, zjednodušení definice MaC;
- snížení konečného cíle u investice *Rozvoj vybraných klíčových akademických pracovišť*;
- úprava a celkové snížení alokace u komponenty 1.6 *Digitalizace stavebního řízení*;
- přidání reformy *Zákon o správě dat a o řízeném přístupu k datům* do komponenty 1.7 *Digitální transformace veřejné správy*;
- snížení alokace v zápůjčkové části plánu (zrušení investice *Fondy na vývoj strategických technologií*), přesun investice *Významný projekt společného evropského zájmu – Mikroelektronika a komunikační technologie* a části investice do kybernetické bezpečnosti ze zápůjčkové do grantové části plánu;
- přesun alokace z *Elektroenergetického datového centra* do *Výstavby, rekonstrukce a modernizace distribučních soustav.*

217 Dne 8. července a 12. prosince 2025 schválila Rada kladné posouzení Komise k návrhům změn NPO předloženým Českou republikou, čímž byly přijaty odpovídající revize CID.

Při další revizi CID na konci roku 2025, která navazovala na snahu Komise o větší přehlednost a zjednodušení CID napříč ČS, bylo zjednodušeno zejména znění MaC. Dále došlo ke změnám v alokaci jednotlivých reforem a investic na návrh vlastníků komponent. Celková alokace grantové části plánu se nezměnila; v zápůjčkové části došlo ke snížení alokace. K nejvýznamnějším změnám patřilo:

- zjednodušení definic MaC;
- předsunutí MaC z důvodu dřívějšího splnění (15 MaC bylo přesunuto z 8. a 9. splátky do nejbližší 7. splátky, protože se je podařilo splnit v předstihu) a návazná úprava platebního profilu pro Česko;
- sloučení všech investic v komponentě 1.7 do jednoho celku;
- snížení cílů u vybraných reforem a investic společně se snížením alokace těchto investic;
- sloučení obdobných MaC nebo takových, které na sebe navazují;
- nahrazení MaC, které vlastníci komponent nejsou z důvodu objektivních okolností schopni plnit, novými MaC bez snížení celkové ambice plánu;
- zjednodušení MaC, vč. popisu reforem a investic;
- snížení alokace v zápůjčkové části NPO (přesun investice č. 3 v komponentě 2.10 *Reforma dostupného bydlení* ze zápůjčkové do grantové části plánu);
- přesunutí části investice na kyberbezpečnost (komponenta 1.2 *Digitální systémy veřejné správy*) ze zápůjčkové do grantové části plánu;
- navýšení investic v komponentě 2.5 *Renovace budov a ochrana ovzduší* (navýšení zdrojů na dokončené projekty v národním programu *Nová zelená úsporám*).

Celkem byl snížen počet zbývajících MaC ze 143 na 119. Zároveň došlo k úpravě platebního profilu tak, aby byl pro rok 2026 rovnoměrnější. Celková alokace NPO v grantové části zůstala zachována ve výši 8 409 mil. €. Alokace zápůjčkové části byla snížena na 343,1 mil. €. V indikativním přepočtu na koruny pak celková alokace NPO v průběhu roku 2025 klesla na 216,5 mld. Kč snížením zápůjčkové části plánu. Počet MaC činil k 31. prosinci 2025 celkem 307.

F.3.4 PROBLÉMY S ADMINISTRACÍ A KOORDINACÍ NPO

NPO je i nadále administrován decentralizovaně v souladu s původním nastavením, tj. v různých systémech vlastníků komponent a jejich zprostředkujících subjektů. Tato decentralizace a různé výstupy ze systémů komplikují administraci na národní koordinační úrovni a kladou vyšší požadavky na kvalitu dat předávaných od vlastníků komponent směrem k MPO-DU.

Oproti původním očekáváním se prohlubuje administrativní náročnost spojená zejména s tím, že nástroj, který byl původně deklarován jako výsledkově orientovaný, vyžaduje i detailní sledování finančních toků, a to v souladu s čl. 22 nařízení RRF. Zároveň rostou požadavky Komise také v oblasti transparentnosti plánu, konkrétně u sta největších příjemců z RRF. Toto má dopad jak na vlastníky komponent, tak na samotnou koordinaci NPO, protože dochází k dalším úpravám postupů oproti původnímu (očekávanému) nastavení a ke zpřísňování metodik na základě auditních zjištění, což se dále propisuje do zvyšování administrativních požadavků.

Na druhé straně došlo ze strany Komise k určitým zjednodušením administrace, a to zejména formou úpravy znění MaC tak, aby se eliminovala možnost rozdílného chápání daného závazku a bylo, pokud možno, jednoznačně definováno, co a kolik má být přesně výstupem.

F.3.5 VÝHLED NPO PRO ROK 2026

Česko pokračuje v implementaci NPO, který vstoupil do posledního roku. Implementace probíhá podle nastaveného harmonogramu. Oproti předchozím letům došlo k zrychlení realizace jednotlivých komponent, což se pozitivně projevuje i na celkovém objemu přijatých peněžních prostředků z RRF.

V roce 2026 čeká Česko předložení závěrečných žádostí o výplatu. 7. grantová splátka byla předložena na konci roku 2025 a v březnu 2026 byla vyplacena do České republiky. Plánovaný termín pro předložení 8. grantové splátky je duben 2026 a její proplacení se předpokládá v letních měsících.[218] U poslední, 9. grantové splátky a 3. zápůjčkové splátky se počítá s předložením v průběhu září. Jejich schválení a proplacení musí nastat před koncem roku 2026.

Komise v průběhu roku 2025 upřesnila harmonogram pro dokončování RRF. Veškeré MaC musí být fyzicky splněny nejpozději 31. srpna 2026. Veškeré žádosti o výplatu musí být předloženy do 30. září 2026 a musí být posouzeny a proplaceny do 31. prosince 2026. Komise očekává, že i v letech 2027–2029 budou ČS nadále zajišťovat reportování a provádění kontrol a auditů.

Dosavadní vývoj NPO ukazuje implementaci jako velmi účinnou při realizaci konkrétních reforem. Díky spojení s NPO dochází u některých reforem k jejich výraznému urychlení. Celkově je realizace NPO ve srovnání s plány ostatních ČS nadprůměrná. Některé mechanismy RRF spojené s realizací NPO a založené na principu výkonnostního financování (tzv. performance based) budou i dále využívány a rozvíjeny na úrovni EU pro nadcházející programové období (VFR28+). Výkonnostní principy se projeví v *Národním a regionálním partnerském plánu České republiky,* který bude obdobně jako NPO strukturován do MaC. Současně bude sledováno plnění těchto milníků a cílů a na základě jejich splnění budou členskému státu uvolňovány prostředky. Zároveň bude i zde využívána kombinace investic a reforem.

218 Podle aktualizované zprávy MPO-DU byla předmětná žádost předložena 30. dubna 2026 a následně probíhá její posouzení Komisí. K proplacení 8. grantové splátky by mělo dojít v srpnu či v září 2026.

F.4 VÝDAJE NA PODPORU VNITŘNÍCH VĚCÍ EU

Na žádost NKÚ zpracoval text této podkapitoly EU reportu odbor fondů Evropské unie v oblasti vnitřních věcí Ministerstva vnitra.

Migrační politika, azylová politika, politika vnitřní bezpečnosti, politika ochrany hranic a společná vízová politika jsou souhrnně označovány jako politiky EU v oblasti vnitřních věcí. V PO21+ jsou financovány z prostředků *Azylového, migračního a integračního fondu* /AMIF/, *Fondu pro vnitřní bezpečnost* /FVB/ a *Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky* /NSHV/. V prostředí Česka je tato problematika v kompetenci MV, které je ŘO operačních programů, jejichž prostřednictvím je z rozpočtu EU poskytována podpora projektům spadajícím do politiky EU v oblasti vnitřních věcí.

Příjemci pomoci, která je poskytována prostřednictvím OP *Azylového, migračního a integračního fondu 2021–2027* /OP AMIF/, OP *Fondu pro vnitřní bezpečnost 2021–2027* /OP FVB/ a OP *Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky 2021–2027*[219], jsou zejména organizační složky státu, územní samosprávné celky, nestátní neziskové organizace, vzdělávací a výzkumné organizace a mezinárodní organizace.

F.4.1 ČERPÁNÍ ALOKACE OP V OBLASTI VNITŘNÍCH VĚCÍ

Údaje o celkové alokaci programů, finančním objemu zaregistrovaných žádostí, finančním objemu v uzavřených právních aktech a finančním objemu proplacených prostředků s vyčíslenými podíly jsou zřejmé z přehledu uvedeného v tabulce č. 25.

Tabulka č. 25: Stav čerpání alokace OP v oblasti vnitřních věcí (příspěvek EU) k 31. prosinci 2025

OP	Finanční prostředky v právních aktech o poskytnutí/ /převodu podpory (v mil. Kč)	Podíl finančních prostředků v právních aktech na celkové alokaci (v %)	Finanční prostředky vyúčtované v žádostech o platbu (v mil. Kč)	Podíl finančních prostředků vyúčtovaných v žádostech o platbu na celkové alokaci (v %)	Finanční prostředky v proplacených žádostech o platbu (v mil. Kč)	Podíl finančních prostředků v proplacených žádostech o platbu na celkové alokaci (v %)
AMIF	1 719,85	45,5	461,17	12,2	409,26	10,8
FVB	722,34	76,9	192,04	20,4	192,04	20,4
NSHV	695,90	55,8	146,47	11,7	146,47	11,7

Zdroj: MV, duben 2026.
Pozn.: Celková alokace každého z OP je snížena o alokaci na technickou pomoc.

219 Usnesení vlády ze dne 1. března 2021 č. 233/2021, k návrhu rozdělení alokace pro ČR v programovém období 2021–2027 mezi operační programy.

F.4.2 SROVNÁNÍ ČERPÁNÍ ALOKACE ČLENSKÝCH STÁTŮ EU

Evropská komise zveřejňuje aktuální stavy čerpání alokace jednotlivých fondů za každý ČS na svých webových stránkách[220]. Tyto hodnoty jsou vykazovány včetně národního spolufinancování, proto jsou vykazované hodnoty jiné něž v tabulce č. 25.

Z pohledu míry prostředků vyplacených příjemcům k celkové alokaci jednotlivých OP se Česko ke konci roku 2025 pohybovalo ve středních a nižších patrech žebříčku ČS. V případě OP AMIF obsadilo Česko 22. místo. Vyšší pozice však získalo v případě OP NSHV (17. místo) a zejména v případě OP FVB, kde se umístilo na 13. místě.

F.4.3 RIZIKA NEDOČERPÁNÍ ALOKACE

V roce 2024 hodnotil ŘO riziko nedočerpání alokace jako málo relevantní, a to vzhledem k velikosti podílu právních aktů (viz *EU report 2025*, podkapitola E.4). **V roce 2025 však ŘO vnímal toto riziko jako relevantní a vyšší v porovnání s předchozími roky, a to především v případě OP AMIF.** Důvodem zvýšení rizika je výrazné navýšení alokace v polovině období. MV splnilo k 31. prosinci 2024 podmínky Komise a Česká republika získala dodatečné prostředky pro navýšení všech tří OP v celkové výši 30,76 mil. € (tj. cca 744 mil. Kč při kurzu 24,40 Kč/€).[221]

Zároveň Komise vyhlásila tzv. „specifickou akci“ (účelově vázané peněžní prostředky v rámci tematického nástroje, který Komise spravuje a z nějž uvolňuje prostředky na konkrétní potřeby). Díky této akci získalo Česko další prostředky do OP AMIF a do OP NSHV v celkové výši téměř 73,42 mil. € (cca 1,80 mld. Kč). Tyto prostředky jsou určeny na pokrytí nákladů spojených s implementací *Paktu o migraci a azylu* a zvýšeného tlaku na migrační a integrační systémy Česka v důsledku masivní migrační vlny z Ukrajiny.[222]

Nadto Česká republika v rámci OP NSHV získala dodatečné prostředky díky příspěvkům tzv. „Schengen Associated Countries“ ve výši téměř 1,14 mil. € (cca 27,8 mil. Kč).

V porovnání s počátkem programového období disponuje nyní OP AMIF více než dvojnásobnou celkovou alokací. Na její vyčerpání však zbývá již jen přibližně polovina období. Řada indikátorů implementace programu spojených s financemi se z důvodu výše uvedených navýšení alokace zásadně propadla – míra závazků a čerpání byla před schválením revize nadprůměrná v rámci EU, v tomto okamžiku se jeví nízká.

ŘO uvedl, že za účelem maximálního zmírnění rizik nedočerpání alokace implementoval v průběhu celého roku nezbytná opatření – intenzivně komunikoval s žadateli a příjemci a snažil se předejít všem rizikům v rámci přípravy revize programů, vyhlašovaných výzev i implementace samotných projektů. ŘO také v průběhu roku pracoval na zavedení zjednodušujících opatření (například příprava výzev jen v režimu zjednodušených metod vykazování), což je vzhledem k současnému i budoucímu vývoji nezbytné.

220 Viz https://cohesiondata.ec.europa.eu/funds/amif/2127#finance-implementation, https://cohesiondata.ec.europa.eu/funds/isf/2127#finance-implementation, https://cohesiondata.ec.europa.eu/funds/bmvi/21-27#financeimplementation.

221 Alokace byla pro jednotlivé OP navýšena takto:
- OP AMIF – nárůst o 21,29 mil. € (cca 519 mil. Kč);
- OP FVB – nárůst o 5,70 mil. € (cca 139 mil. Kč);
- OP NSHV – nárůst o 3,77 mil. € (cca 92 mil. Kč).

222 Česko obdrželo konkrétně:
- 59,29 mil. € (cca 1,45 mld. Kč) v rámci OP AMIF;
- 14,12 mil. € (cca 345 mil. Kč) v rámci OP NSHV.

F.4.4 PROBLÉMY S ADMINISTRACÍ PODPORY V OBLASTI VNITŘNÍCH VĚCÍ

V roce 2025 se ŘO nad rámec výše popsaného masivního navýšení alokace potýkal s několika dílčími problémy, které však neměly zásadní vliv na implementaci fondů v oblasti vnitřních věcí.

Mezi tyto problémy patřily:

- nový okruh příjemců bez zkušenosti s administrací projektů fondů EU v oblasti vnitřních věcí;
- časté změny v osobě administrátora projektu u příjemců;
- snížená administrativní kapacita ŘO;
- komplikace při zavádění nových zjednodušených metod vykazování – tlak na hojnější využívání zjednodušených metod vykazování sílí zejména ze strany Komise, avšak tento vývoj není dostatečně reflektován kontrolními orgány.

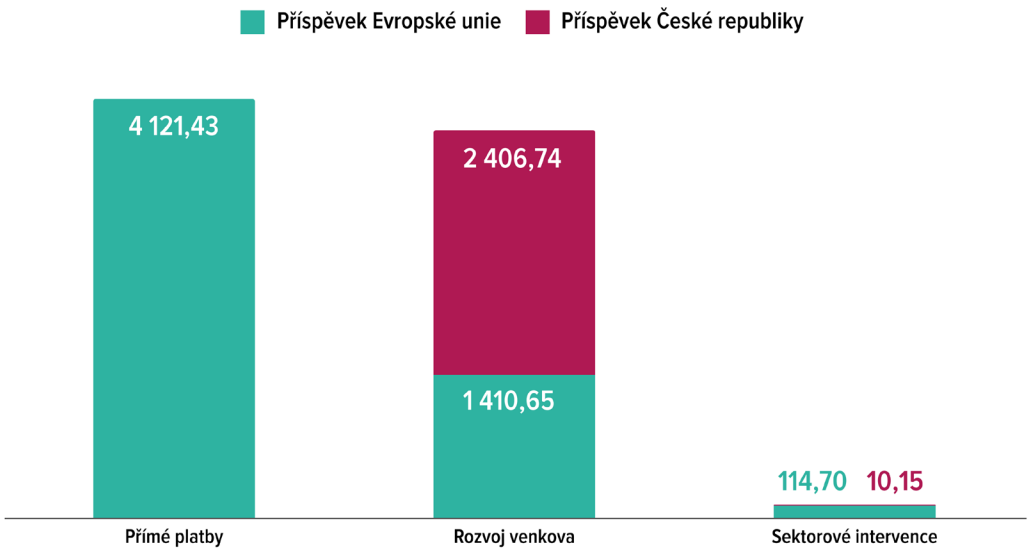
F.5 VÝDAJE NA SPOLEČNOU ZEMĚDĚLSKOU POLITIKU

F.5.1 AKTUÁLNÍ VÝVOJ SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY[223]

Nástrojem podpory zemědělského, potravinářského a lesnického sektoru a také venkova jsou v rámci SZP tzv. „strategické plány společné zemědělské politiky“. Realizace těchto plánů je financována z rozpočtu EU ze dvou zemědělských fondů – *Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova* a *Evropského zemědělského záručního fondu* /EZZF/ – a za finanční spoluúčasti ČS.

Strategický plán SZP České republiky na období 2023–2027 byl Komisí schválen dne 24. listopadu 2022.[224] Do konce roku 2025 schválila Komise celkem pět jeho aktualizací. Hlavním záměrem SP23+ je zajistit rozvoj sektoru a stabilizovat příjmy zemědělských podniků. SP23+ je nastaven tak, aby podpořil udržitelnost a konkurenceschopnost zemědělství a přispěl k naplnění *Zelené dohody pro Evropu,* a to zejména strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ a strategie v oblasti biologické rozmanitosti. SP23+ obsahuje tři základní oblasti podpory: přímé platby, sektorové intervence a rozvoj venkova. Ty jsou dále rozděleny do 92 intervencí. Na jejich financování je určeno více než 8,06 mld. €. Základní finanční rámec uvádí následující graf.

Graf č. 14: Přehled finanční struktury SP23+ (v mil. €)

Zdroj: podklady SZIF – *Finanční plán SZP 2023–2027.*

223 Zdroje informací: https://eagri.cz/public/portal/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027/zakladni-informace; http://szif.cz/cs/szp23.

224 Prováděcí rozhodnutí Komise C(2022) 8338 final ze dne 24. listopadu 2022, kterým se schvaluje strategický plán SZP České republiky na období 2023–2027 za účelem získání podpory Unie financované z Evropského zemědělského záručního fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

V průběhu roku 2025 pokračovaly v SZP změny zaměřené na další zjednodušení administrativních pravidel a zvýšení flexibility její implementace. Komise tak reagovala zejména na pokračující tlak zemědělské veřejnosti související s administrativní zátěží, dopady klimatických výkyvů a ekonomickou nejistotu v zemědělském sektoru. V rámci legislativního balíčku předložila návrhy směřující ke snížení regulatorní zátěže pro zemědělce i správní orgány, zefektivnění kontrolního systému a rozšíření možností ČS při nastavení a aplikaci podmínek SZP včetně environmentálních požadavků. Navrhovaná opatření zahrnovala zejména:

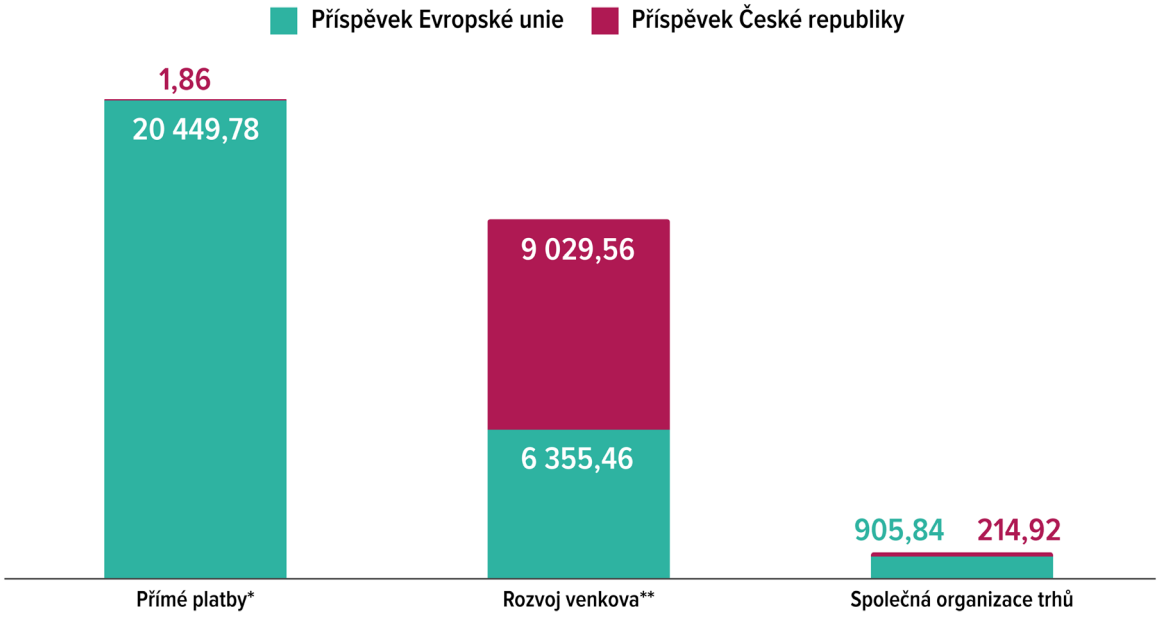
- zjednodušení kontrol (včetně omezení fyzických kontrol na místě),
- jednodušší podmínky pro ekologicky hospodařící zemědělce,
- zjednodušení pravidel podmíněnosti,
- posílení podpory malých zemědělských podniků.

Došlo také k posílení pravomocí ČS při aplikaci SZP při současném zachování environmentálních a klimatických cílů SZP a k rozšíření využití krizových intervencí v případě nepříznivých klimatických událostí.

F.5.2 STAV ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ SZP PŘIDĚLENÝCH ČESKU V ROCE 2025

V roce 2025 bylo dle informací poskytnutých ze strany SZIF vyplaceno v rámci SZP v Česku 36,96 mld. Kč, z toho z rozpočtu EU šlo 27,71 mld. Kč a ze státního rozpočtu 9,25 mld. Kč (viz graf č. 15).

Graf č. 15: Přehled prostředků vyplacených v hlavních oblastech SZP za rok 2025 (v mil. Kč)

Zdroj: podklady SZIF – *Souhrnné čerpání rozpočtu společné zemědělské politiky v roce 2025.*

* Částky zahrnují přímé platby vyplacené z obálky za období 2014–2020 (2,15 mil. Kč) a přímé platby v rámci SP23+ (20 447,68 mil. Kč). Dále je zde zahrnut převod propadlého podílu z vratek dotací ve výši 1,82 mil. Kč).

** Částky zahrnují peněžní prostředky vyplacené na *Program rozvoje venkova na období 2014–2020* (3 234,85 mil. Kč) a na rozvoj venkova dle SP23+ (12 150,17 mil. Kč).

Jak je z grafu patrné, největší část prostředků SZP byla vyplacena na přímé platby, a to více než 20 mld. Kč. Druhou nejvýznamnější položkou SZP byly intervence rozvoje venkova, na které poskytl SZIF v roce 2025 více než 15 mld. Kč. Nejméně prostředků bylo vyplaceno na opatření společné organizace trhů /SOT/, kam spadají podpory vybraných odvětví.

Přímé platby

Přímé platby jsou financovány výhradně z rozpočtu Evropské unie (konkrétně z EZZF) a SZIF je poskytuje zemědělcům již od vstupu Česka do EU v roce 2004. Jejich smyslem je především stabilizace příjmů zemědělců, rozvoj menších zemědělských farem a zároveň šetrnější způsob hospodaření. Jsou to tzv. nárokové podpory, což znamená, že pokud žadatelé splní závazné podmínky, kterými jsou povinné požadavky na hospodaření, standardy dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy a další podmínky stanovené pro jednotlivé druhy přímých plateb, mají na výplatu těchto plateb nárok. Podpora se jim vyplácí na základě tzv. *jednotné žádosti.*

Přímé platby v období 2023–2027 navazují na přímé platby poskytované v období 2014–2020 (které bylo prodlouženo do roku 2022) a primárně se dělí na platby oddělené od produkce a platby vázané na produkci.

Přímé platby oddělené od produkce nemají jako podmínku pro poskytnutí dotace samotnou zemědělskou produkci. Tyto platby jsou vypláceny žadatelům podle rozlohy obhospodařované zemědělské půdy bez ohledu na objem produkce a velikost podniku. Žadatel musí splnit podmínku aktivního zemědělce a mít alespoň 1 ha půdy v evidenci půdy LPIS, případně alespoň 1 VDJ[225] v ústřední evidenci. Do této skupiny přímých plateb patří:

- základní podpora příjmu pro udržitelnost /BISS/[226] – je poskytována aktivním zemědělcům obhospodařujícím minimálně 1 ha zemědělské půdy (nejvýznamnější platba poskytovaná formou roční platby na hektar půdy);
- platba pro malé zemědělce – je určena pro zemědělce hospodařící na výměře do 10 ha, podpora se vztahuje na první čtyři hektary;
- doplňková redistributivní podpora – je poskytována k základní platbě BISS jako platba na prvních 150 ha zemědělské půdy s cílem zvýhodnit menší a střední zemědělské podniky;
- podpora pro mladé zemědělce – platba pro zemědělce do věku 40 let;
- ekoplatby zaměřené na podporu postupů prospěšných životnímu prostředí a udržitelnosti.

Přímé platby vázané na produkci mají za cíl podpořit podniky s produkcí vybraných komodit, pomoci zvýšit jejich konkurenceschopnost a zajistit udržitelnost zemědělské výroby. Podpora se na základě plnění stanovených podmínek poskytuje na pěstování ovoce, zeleniny, cukrové řepy, chmele, škrobových brambor a bílkovinných plodin nebo na stavy zvířat v odvětví chovu skotu, ovcí a koz.

V roce 2025 vyplatil SZIF na přímých platbách celkem více než 20,45 mld. Kč. Většina peněžních prostředků byla vyplacena v rámci SP23+ a jen 2,15 mil. Kč připadalo na platby z rozpočtu na období 2014–2020. Šlo o žádosti podané před rokem 2023, týkaly se především jednotné platby na plochu /SAPS/[227] a platby pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (platba na ozelenění, tzv. greening).

Nejrozšířenější podporou v rámci přímých plateb pro období 2023–2027 byla BISS, která navazuje na SAPS. Sazba této dotace činila 1 759,91 Kč/ha. Podobně finančně významnou platbou byla v roce 2025 celofaremní ekoplatba. Třetí objemově nejvýznamnější platbou byla doplňková redistributivní podpora, která se vyplácí malým a středním zemědělcům na prvních 150 ha využívané plochy.

225 VDJ = „velká dobytčí jednotka“, tj. jeden kus dospělého skotu.
226 Z angl. *Basic Income Support for Sustainability*.
227 Z angl. *Single Area Payment Scheme.*

Podrobnější údaje o dotacích vyplacených v rámci přímých plateb za období 2014–2020 a 2023–2027 jsou uvedeny v tabulkách č. 26 a č. 27.

Tabulka č. 26: Celkový přehled dotací vyplacených v roce 2025 v rámci přímých plateb za období 2014–2020 (v tis. Kč)

Opatření přímých plateb 2014–2020	Příspěvek EU	Příspěvek České republiky	Vyplaceno celkem
Jednotná platba na plochu	1 601	0	1 601
Platba na ozelenění	448	0	448
Malý zemědělec	33	0	33
Dobrovolná podpora vázaná na produkci	19	0	19
Přechodné vnitrostátní podpory	0	35	35
Doplňková národní platba	0	10	10
Celkem	**2 101**	**45**	**2 146**

Zdroj: podklady SZIF – *Celkový přehled vyplacených dotací v roce 2025 v rámci přímých plateb 2014+.*

Tabulka č. 27: Celkový přehled dotací vyplacených v roce 2025 v rámci přímých plateb za období 2023–2027 (v tis. Kč)

Intervence přímých plateb 2023–2027	Příspěvek EU	Příspěvek České republiky	Vyplaceno celkem
Základní podpora příjmu pro udržitelnost	6 325 948	0	6 325 948
Platba pro malé zemědělce	95 512	0	95 512
Doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost	4 594 496	0	4 594 496
Doplňková podpora příjmu pro mladé zemědělce*	166 775	0	166 775
Celofaremní ekoplatba	6 190 880	0	6 190 880
Přímé platby vázané na produkci	3 074 071	0	3 074 071
Celkem	**20 447 682**	**0**	**20 447 682**

Zdroj: podklady SZIF – *Celkový přehled vyplacených dotací v roce 2025 v rámci přímých plateb 2023+.*
* Nové i dobíhající schéma.

Společná organizace trhů

U vybraných komodit uplatňuje EU systém SOT, v jehož rámci stanovuje závazným způsobem některé podmínky výroby a obchodu a podporuje vybrané komodity intervenčními zásahy, dotacemi, licenční politikou při dovozu a vývozu zemědělských komodit z/do třetích zemí, úpravou obchodních podmínek apod. Hlavním cílem SOT je minimalizovat výkyvy v nabídce jednotlivých komodit, přispět ke stabilizaci cen pro konečného spotřebitele a zajistit rovné podmínky na vnitřním trhu. Tato podpora je financována z EZZF a je doplněna o prostředky ze státního rozpočtu členského státu.

Mezi komodity SOT spadající pod SP23+ patří:

- **ovoce a zelenina:** podpora organizací producentů a investic do zpracovatelských kapacit;
- **víno:** podpora restrukturalizace vinic, investic do výroby vína a marketingových aktivit;
- **včely:** podpora včelařství, včetně výzkumu a monitoringu zdraví včelstev;
- **vejce:** podpora organizací producentů, marketingu, vědy a výzkumu;
- **brambory:** podpora organizací producentů, marketingu a odbytu, skladování;
- **okrasné rostliny:** podpora organizací producentů a školkařských výpěstků, marketingu, výzkumu a inovací.

Největší část prostředků vyplacených na SOT spadajících pod SP23+ šla v roce 2025 na intervenci v sektoru ovoce a zeleniny, a to celkem 139,49 mil. Kč. V rámci sektoru vinné révy a vína (restrukturalizace a obnova vinic a investice do výroby vína) bylo vyplaceno celkem 92,44 mil. Kč a v sektoru včelařství celkem 91,77 mil. Kč.

V roce 2025 byly také administrovány a vypláceny dotační tituly, které nejsou součástí SP23+. Jednalo se o školní programy, na které bylo poskytnuto celkem 291,21 mil. Kč, a to program *Mléko do škol* a program *Ovoce a zelenina do škol*. Jejich cílem je vytvářet zdravé stravovací návyky dětí ve vzdělávacích zařízeních a zlepšit distribuci zemědělských produktů. Dále byly zemědělcům vypláceny mimořádné podpory jako kompenzace škod způsobených povodněmi (ve výši 165,40 mil. Kč) a jarními mrazíky (ve výši 110,26 mil. Kč).

Celkové výdaje na SOT v roce 2025 dosáhly 1,12 mld. Kč, z toho téměř 0,91 mld. Kč bylo hrazeno z rozpočtu EU a 0,21 mld. Kč ze státního rozpočtu. Podrobnější údaje jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 28: Celkový přehled dotací vyplacených v rámci SOT v roce 2025 **(v tis. Kč)**

Intervence přímých plateb 2023–2027	Příspěvek EU	Příspěvek České republiky	Vyplaceno celkem
SOT v rámci SP23+	390 119	45 883	436 002
SOT mimo SP23+	515 725	147 949	663 674
Ostatní výdaje – splátka zápůjčky na intervenční nákupy	0	21 000	21 000
Celkem	**905 844**	**214 832**	**1 120 676**

Zdroj: podklady SZIF – *Celkový přehled vyplacených dotací v roce 2025 na společnou organizaci trhů.*

Rozvoj venkova

Podpora rozvoje venkova je financována z prostředků EZFRV za spoluúčasti státního rozpočtu, a to prostřednictvím programů rozvoje venkova na sedmiletá období a od roku 2023 prostřednictvím SP23+. Podpora je zaměřena na konkurenceschopnost zemědělství, lesnictví a potravinářství, na oblast inovací, výzkumu a předávání znalostí v zemědělství a lesnictví, na udržitelné řízení přírodních zdrojů s ohledem na klima, ekosystémy či podporu sociálního rozvoje venkova.

V roce 2025 byly ještě vypláceny dotace z PRV14+, který byl prodloužen do roku 2022. Šlo zejména o proplácení investičních projektů, jejichž realizace je časově náročnější. V převažující míře však byly v roce 2025 vypláceny již intervence *Rozvoje venkova* SP23+. Přestože byly proplácena i žádosti v rámci projektových intervencí, většinu celkových výdajů zde tvořily intervence neprojektové (plošné).

V roce 2025 bylo na rozvoj venkova vynaloženo téměř 15,39 mld. Kč, z toho 6,36 mld. Kč z rozpočtu EU a 9,03 mld. Kč ze státního rozpočtu. Z celkové částky představovaly dotace PRV14+ částku téměř 3,24 mld. Kč a dotace SP23+ činily 12,15 mld. Kč.

Program rozvoje venkova na období 2014–2020

Finální znění programového dokumentu PRV14+ bylo schváleno Komisí dne 26. května 2015. K 29. prosinci 2020 vstoupilo v platnost nařízení 2020/2220[228], které stanovilo pravidla pro dvouleté přechodné období, tedy výdaje na rozvoj venkova v letech 2021–2022. Ta z velké části zůstala stejná jako pravidla pro období 2014–2020. PRV14+ tak byl prodloužen do konce roku 2022. Dne 6. června 2024 schválila Komise již 12. aktualizaci programového dokumentu, která byla aktualizací poslední.

Konečný termín pro podání žádostí o platbu /ŽoP/ byl 30. červen 2025, avšak u některých specifických opatření schválila Komise výjimky a došlo k prodloužení termínu podání ŽoP (např. pro operaci *pozemkové úpravy* byl termín prodloužen do 31. října 2025). Ačkoliv PRV14+ na konci roku 2025 definitivně skončil, dochází k proplácení starších ŽoP i v roce 2026.

Součástí PRV14+ jsou dodatečné finanční prostředky z tzv. EURI[229] fondu, které byly na úrovni EU schváleny v rámci tzv. plánu obnovy (*NextGenerationEU*). Tyto prostředky v roce 2025 vynaložil SZIF na projektová i neprojektová opatření PRV14+, konkrétně na opatření M4 *Investice do hmotného majetku,* M6 *Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti* a M11 *Ekologické zemědělství*.

Z informací SZIF vyplývá, že **v rámci PRV14+ bylo v roce 2025 vyplaceno celkem 3 234,85 mil. Kč,** z toho 1 723,52 mil. Kč z prostředků EU a 1 511,33 mil. Kč ze státního rozpočtu. V těchto částkách jsou započítány i dodatečné prostředky z EURI fondu a prostředky vyplacené na dobíhající závazky z předchozích let. Naprostá většina prostředků, a to 3 165,19 mil. Kč, směřovala na projektová opatření (zejména na *Investice do hmotného majetku*). Zbylá část ve výši 69,66 mil. Kč byla vyplacena na neprojektová opatření PRV14+ (zejména na *Agroenvironmentálně-klimatické opatření*) a dobíhající závazky z minulých let.

228 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2220 ze dne 23. prosince 2020, kterým se stanoví určitá přechodná ustanovení o podpoře z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) v letech 2021 a 2022 a kterým se mění nařízení (EU) č. 1305/2013, (EU) č. 1306/2013 a (EU) č. 1307/2013, pokud jde o jejich zdroje a použití v letech 2021 a 2022, a kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, pokud jde o zdroje a rozdělení takové podpory v letech 2021 a 2022.

229 Z angl. *European Union Recovery Instrument.*

Tabulka č. 29: Celkový přehled dotací vyplacených v roce 2025 z PRV14+ **(v tis. Kč)**

Oblast podpory (opatření)		Příspěvek EU	Příspěvek České republiky	Vyplaceno celkem
Neprojektová opatření vč. EURI		**45 335**	**24 320**	**69 655**
Osa I	*Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví*	1 307	1 333	2 640
Osa II	*Zlepšování životního prostředí a krajiny*	22	7	29
M10	*Agroenvironmentálně-klimatické opatření*	34 642	11 547	46 189
M11	*Ekologické zemědělství*	8 604	11 180	19 784
M13	*Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními*	650	216	866
M15	*Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů*	110	37	147
Projektová opatření vč. EURI		**1 678 186**	**1 487 005**	**3 165 191**
M1	*Předávání znalostí a informační akce*	4 898	4 997	9 895
M4	*Investice do hmotného majetku*	1 054 527	1 102 766	2 157 293
M6	*Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti*	69 506	63 512	133 018
M8	*Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů*	85 619	116 107	201 726
M19	*Podpora pro místní rozvoj z iniciativy LEADER*	257 178	76 149	333 327
M20	*Technická pomoc*	206 458	123 474	329 932
Celkem		**1 723 521**	**1 511 325**	**3 234 846**

Zdroj: podklady SZIF – *Celkový přehled vyplacených dotací v roce 2025 na Program rozvoje venkova 2014+.*

Rozvoj venkova – *Strategický plán SZP České republiky na období 2023–2027*

V současném programovém období je základním dokumentem pro podporu rozvoje venkova SP23+, který byl schválen prováděcím rozhodnutím Komise dne 24. listopadu 2022[230]. Podpora je jako v předchozím období zaměřena na konkurenceschopnost, znalosti a inovace v zemědělství a lesnictví, spravedlivý příjem, na oblast životního prostředí a klimatu a dále na sociální rozvoj venkova. Rozvoj venkova je spolufinancován z EZFRV a ze státního rozpočtu. Podíl spolufinancování se však v případě Česka výrazně změnil – národní zdroje představují 65 % celkového spolufinancování (výjimkou je projektová intervence *Zahájení činnosti mladého zemědělce,* kdy 100 % platby poskytuje EU).

Intervence v oblasti rozvoje venkova jsou rozděleny na dva základní typy:

- neprojektové (plošné) intervence, včetně intervencí cílených na chov hospodářských zvířat,
- projektové intervence.

Struktura intervencí zůstala ve velké míře stejná jako v předchozím programovém období, neprojektové intervence však byly ve SP23+ rozděleny podrobněji, než tomu bylo v předešlých programových obdobích. V roce 2025 bylo administrováno celkem 11 neprojektových intervencí. V případě projektových intervencí bylo v témže roce spuštěno 5. a 6. kolo příjmu žádostí o dotace a k výplatě podpor došlo u celkem 12 intervencí.

230 Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 24. listopadu 2022, kterým se schvaluje strategický plán SZP České republiky na období 2023–2027 za účelem získání podpory Unie financované z Evropského zemědělského záručního fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, C(2022) 8338.

Na rozvoj venkova v rámci SP23+ bylo v roce 2025 vyplaceno celkem 12 150,17 mil. Kč, z toho 4 631,94 mil. Kč připadlo na prostředky EU a 7 518,23 mil. Kč bylo uhrazeno ze státního rozpočtu. Většina podpor spadala do kategorie neprojektových intervencí, v jejichž rámci bylo vyplaceno celkem 9 040,72 mil. Kč. Z těchto opatření byla finančně nejvýznamněji podpořena intervence *Oblasti s přírodními omezeními,* dále *Agroenvironmentálně-klimatická opatření* a intervence *Ekologické zemědělství.* V rámci projektových opatření byla vyplacena částka v celkové výši 3 109,45 mil. Kč, z toho nejvýznamnější částka směřovala na intervenci *Investice do zemědělských podniků.* Další finančně významnou intervencí byly podpory v rámci iniciativy *LEADER* a opatření *Zahájení činnosti mladého zemědělce.*

Tabulka č. 30: Celkový přehled dotací vyplacených v roce 2025 na rozvoj venkova dle SP23+ (v tis. Kč)

Oblast intervence		Příspěvek EU	Příspěvek České republiky	Vyplaceno celkem
Neprojektová opatření celkem		**3 164 250**	**5 876 471**	**9 040 721**
z toho:	*Agroenvironmentálně-klimatická opatření*	1 018 790	1 892 043	2 910 833
	Ekologické zemědělství	648 265	1 203 923	1 852 188
	Zalesňování zemědělské půdy – péče o založený lesní porost	4 766	8 852	13 618
	Zalesňování zemědělské půdy – založení porostu	77	143	220
	Založení agrolesnického systému	45 023	83 615	128 638
	Péče o založený agrolesnický systém	3 381	6 279	9 660
	Zvýšení obranyschopnosti v chovu prasat vakcinací	102 984	191 256	294 240
	Dobré životní podmínky zvířat	242 240	449 873	692 113
	Lesnicko-environmentální platby	31 144	57 839	88 983
	Oblasti s přírodními omezeními	1 061 111	1 970 634	3 031 745
	Oblasti Natura 2000 na zemědělské půdě	6 469	12 014	18 483
Projektová opatření celkem		**1 467 685**	**1 641 764**	**3 109 449**
z toho:	*Investice do zemědělských podniků*	371 443	689 824	1 061 267
	Investice do zpracování zemědělských produktů	90 713	168 466	259 179
	Technologické investice v lesním hospodářství	33 534	62 277	95 811
	Investice do lesnické infrastruktury	9 193	17 073	26 266
	Technologie snižující emise GHG a NH3	27 834	51 693	79 527
	Investice do obnovy kalamitních ploch	3 619	6 722	10 341
	Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin	2 881	5 350	8 231
	Neproduktivní investice v lesích	4 496	8 349	12 845
	Investice do nezemědělských činností	26 266	48 779	75 045
	Zahájení činnosti mladých zemědělců	583 659	0	583 659
	LEADER	306 095	568 463	874 558
	Podpora poradenství	7 952	14 768	22 720
Rozvoj venkova dle SP23+ celkem		**4 631 935**	**7 518 235**	**12 150 170**

Zdroj: podklady SZIF – *Celkový přehled vyplacených dotací v roce 2025 na Rozvoj venkova 2023+ (dle Strategického plánu SZP).*

F.6 VÝDAJE NA SPOLEČNOU RYBÁŘSKOU POLITIKU

SRP představuje hlavní rámec Evropské unie pro řízení rybolovu a akvakultury v ČS. Prostřednictvím souboru opatření podporuje dlouhodobou udržitelnost, konkurenceschopnost a stabilitu sektoru rybářství a akvakultury. V Česku je SRP realizována prostřednictvím OP Rybářství, a to již od roku 2007. Řídicím orgánem OP Rybářství je MZe, které odpovídá za řízení, kontrolu a financování programu. SZIF vykonává roli zprostředkujícího subjektu a zajišťuje zejména administraci a kontrolní činnost.

F.6.1 OP RYBÁŘSTVÍ 2014–2020

OPR14+ byl schválen Komisí v roce 2015 a financován z *Evropského námořního a rybářského fondu.* Celková alokace programu činila téměř 41,14 mil. €, z toho 31,11 mil. € představoval příspěvek EU a 10,03 mil. € bylo hrazeno z národních zdrojů.

V roce 2025 již v jeho rámci nebyly realizovány nové platby ani další administrativní úkony související s poskytováním podpory. K 31. prosinci 2025 byl OPR14+ finančně ukončen. Podle údajů, které poskytl SZIF, bylo příjemcům vyplaceno na základě 1 103 podaných žádostí o platbu bezmála 1 035,97 mil. Kč, z toho příspěvek EU činil 783,45 mil. Kč a národní příspěvek 252,52 mil. Kč.

F.6.2 OP RYBÁŘSTVÍ 2021–2027

OP *Rybářství 2021–2027* /OPR/ byl Komisí schválen 20. června 2022. Je financován z *Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu* a zaměřuje se zejména na podporu konkurenceschopné, odolné a environmentálně udržitelné sladkovodní akvakultury v Česku. Program zároveň přispívá k naplňování cílů SRP, *Zelené dohody pro Evropu* a *Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021 až 2030.*

V PO21+ je kladen větší důraz na ochranu biologické rozmanitosti, šetrné využívání přírodních zdrojů a podporu projektů s environmentálním přesahem, zejména projektů zaměřených na OZE, efektivní hospodaření s vodou či posilování mimoprodukčních funkcí rybníků (např. akumulace vody v krajině nebo rekreačního využití vodních ploch).

Celková alokace OPR činí téměř 42,87 mil. €, z toho příspěvek EU představuje 30,01 mil. € a národní spolufinancování 12,86 mil. €. V přepočtu jde přibližně o celkovou částku 1,04 mld. Kč[231].

Podle informací SZIF bylo v roce 2025 v rámci OPR proplaceno 179 žádostí o platbu v celkové výši 137,58 mil. Kč. Z této částky činil podíl EU 96,32 mil. Kč a částka financovaná z národních zdrojů dosáhla hodnoty 41,26 mil. Kč.

Od zahájení realizace OPR až do 31. prosince 2025 bylo celkem proplaceno 323 žádostí o platbu v celkové výši 215,71 mil. Kč, z toho 151,01 mil. Kč představoval příspěvek EU a 64,70 mil. Kč bylo financováno z národních zdrojů.

231 Pro přepočet byl použit kurz Evropské centrální banky ke dni 31. prosince 2025 v hodnotě 24,237 Kč/€.

F.7 MODERNIZAČNÍ FOND

Základní informace o MoF a výsledky KA č. 24/06 týkající se tohoto nástroje jsou uvedeny v podkapitole C.7. Prostřednictvím MoF jsou podporovány investice zaměřené zejména na snižování emisí skleníkových plynů, zvyšování energetické účinnosti, rozvoj OZE a modernizaci energetické infrastruktury. Podrobnější informace o cílech MoF, jeho programové struktuře[232] a jeho implementačním nastavení přinesl již *EU report 2025*[233].

F.7.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA A VÝVOJ MOF

MoF představuje specifický finanční nástroj fungující na základě směrnice o ETS, která upravuje systém obchodování s emisními povolenkami. Na rozdíl od většiny evropských fondů **není jeho celková alokace stanovena pevně předem,** ale průběžně se odvíjí zejména od vývoje cen emisních povolenek a dalších parametrů systému ETS. Výnosy z dražeb emisních povolenek Evropská investiční banka průběžně převádí na SFŽP, a to na základě schválených návrhů investic. Konstrukce fondu současně umožňuje určitou flexibilitu při využívání prostředků – v případě nižšího čerpání nebo nerealizace projektů lze prostředky přesouvat mezi jednotlivými investičními oblastmi nebo programy podle aktuální potřeby.

Efektivní využití dostupných prostředků z prodeje emisních povolenek umožňuje také variabilita ve struktuře podpory, kdy MoF kombinuje dotační tituly s FN s cílem optimálního nastavení a strategického směřování podpory do prioritních oblastí hospodářství České republiky.

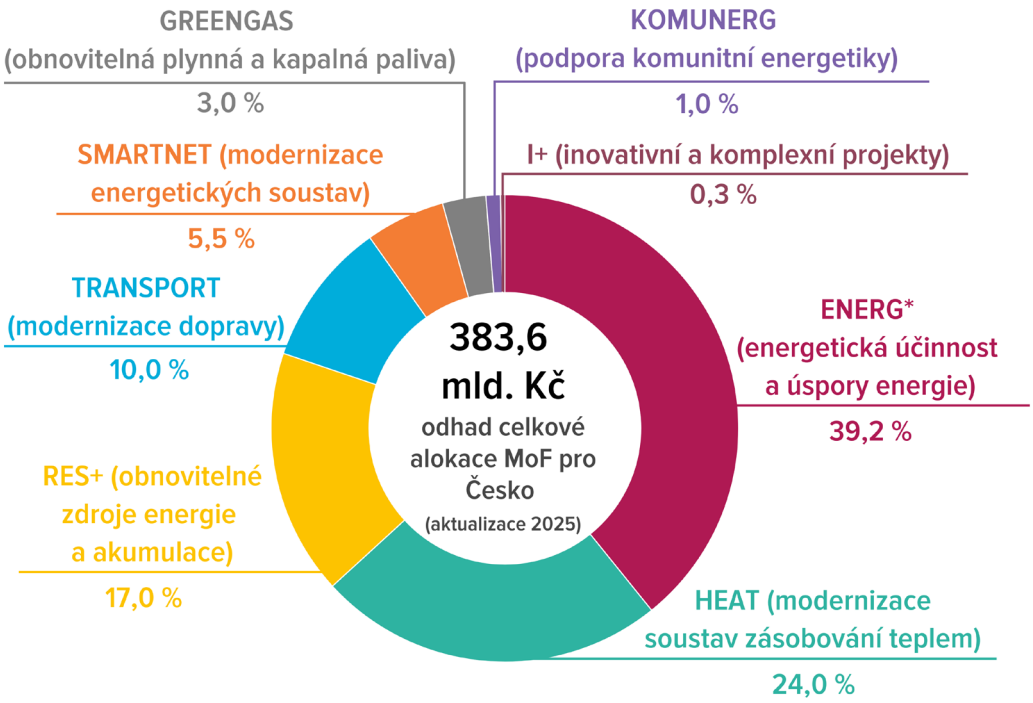
Odhady celkové alokace pro Česko na období 2021–2030 se především vzhledem k vývoji cen emisních povolenek[234] mění i v průběhu implementace MoF. Zatímco v prosinci 2023 se předpokládalo, že objem prostředků dostupných pro Česko může přesáhnout 500 mld. Kč, v roce 2025 byl tento odhad aktualizován na přibližně 383,6 mld. Kč.

Dosavadní implementace MoF současně ukázala výrazné rozdíly mezi jednotlivými programy z hlediska absorpční kapacity, připravenosti projektů a investičního zájmu. Zatímco některé programy vykazují vysokou poptávku po podpoře, jiné zůstávají částečně nevyužity nebo jsou zatíženy projekty, jejichž realizace se prodlužuje.

V reakci na uvedený vývoj schválila vláda v září 2025 úpravu alokací jednotlivých programů a podprogramů s cílem zajistit efektivnější využití prostředků a jejich přesun do oblastí, kde lze předpokládat jejich účelnější a rychlejší využití[235]. Úpravy se promítly zejména do navýšení prostředků u programu *HEAT*, který je zaměřen na modernizaci soustav zásobování teplem, a podprogramu *HOUSEnerg,* z něhož je podporována energetická účinnost v rezidenčním sektoru. Naopak ke snížení alokací došlo například u programů *RES+, KOMUNERG* a *I+*. Tento postup nepředstavuje v rámci MoF mimořádný krok – principy investičního řízení a přesunů prostředků mezi programy jsou využívány průběžně již od roku 2023 s cílem reagovat na vývoj investiční poptávky, připravenost projektů a měnící se priority v oblasti energetiky a klimatu.

232 Viz též graf č. 16.
233 *EU report 2025,* podkapitola E.3.1.
234 Viz též graf č. 7.
235 Usnesení vlády České republiky ze dne 30. září 2025 č. 733, o implementačním plánu pro využití prostředků z Modernizačního fondu a z dražeb emisních povolenek pro rok 2026.

Graf č. 16: Rozdělení alokace MoF k 31. prosinci 2025

Zdroj: *Implementační plán pro využití prostředků z Modernizačního fondu a z dražeb emisních povolenek pro rok 2026*, září 2025.
* V programu *ENERG* připadá 19,2 % celkové alokace MoF na podprogram *HOUSEnerg* (rezidenční sektor) a 14,5 % na podprogram *ENERG ETS* (průmysl).

Do konce roku 2025 vyčerpala Česká republika disponibilní prostředky MoF ve výši přibližně 160,4 mld. Kč, přičemž celková hodnota investic schválených k financování v rámci MoF[236] již přesáhla částku 392 mld. Kč[237].

F.7.2 HLAVNÍ PŘÍNOSY A DOSAŽENÉ VÝSLEDKY MOF

Podpora poskytovaná z MoF do roku 2025 směřovala zejména do oblasti rozvoje OZE, modernizace energetiky, průmyslu, dopravy a infrastruktury a vedla k následujícím výstupům.

Výroba elektřiny z OZE

Bylo podpořeno celkem 3 837 projektů FVE o celkovém instalovaném výkonu 3 701 MWp. Z tohoto objemu připadlo 136 MWp na veřejný sektor a 3 565 MWp na podnikatelský sektor.[238] Tento objem představuje přibližně 37 % národního cíle stanoveného v rámci *Národního klimaticko-energetického plánu*[239].

236 Investice schválené k financování jsou projektové záměry, jež Komise vyhodnotila jako způsobilé a vhodné k podpoře z MoF. To však nutně neznamená, že všechny tyto záměry budou nakonec podpořeny z MoF a realizovány.
237 Podrobnější informace viz *Zpráva o hospodaření Státního fondu životního prostředí ČR za rok 2025*, která byla vydána po datu redakční uzávěrky *EU reportu 2026*.
238 Instalace byly realizovány z 64 % na volných plochách, ze 16 % na brownfieldech a z 20 % na střechách budov.
239 Viz usnesení vlády České republiky ze dne 18. prosince 2024 č. 960, k aktualizaci Vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu.

Akumulace energie

Bylo podpořeno 2 296 projektů, které mají přinést novou kapacitu 6 960 MWh. Z toho připadá 5 819 MWh na podnikatelský a veřejný sektor a 1 141 MWh na domácnosti.

Teplárenství

Bylo schváleno 54 projektů modernizace, které mají vést ke snížení emisí o 6 359 kt CO_2eq[240] ročně, což odpovídá přibližně 19 % emisí českého teplárenství (stav k roku 2023).

Modernizace energeticky náročného průmyslu

Celkem se jednalo o 34 projektů, které mají přinést snížení emisí o 1 645 kt CO_2eq ročně, což představuje přibližně 6 % emisí tohoto sektoru (stav k roku 2023).

Doprava

Zde byla podpořena modernizace vozového parku veřejné dopravy a elektrifikace železničních tratí. Konkrétně bylo pořízeno 330 elektrobusů, 171 parciálních trolejbusů, 76 tramvají a 109 elektrických jednotek pro regionální železniční dopravu. Současně bude realizována elektrifikace 205 km železničních tratí. Celkové snížení emisí v dopravě dosahuje 239 kt CO_2eq ročně, což odpovídá snížení spotřeby fosilních paliv přibližně o 29 % ve veřejné dopravě a o 24 % v regionální železniční dopravě.

Modernizace a rozvoj elektrizační soustavy

Realizované projekty umožní připojení až 6 GW nového instalovaného výkonu a vytvoří tak podmínky pro širší zapojení OZE do energetické soustavy.

Obnovitelný vodík

Celkem bylo podpořeno 15 projektů zaměřených na výrobu obnovitelného vodíku s instalovanou kapacitou 6 523 Nm^3/h[241], což odpovídá přibližně výkonu 31 MW a umožní produkci více než 1 087 t obnovitelného vodíku ročně.

240 Kilotuny ekvivalentu oxidu uhličitého. Účinek jiných skleníkových plynů na globální oteplování je přepočítáván na účinek oxidu uhličitého. Např. jedna tuna metanu má stejný oteplovací účinek jako 28 tun oxidu uhličitého.

241 Normální metr krychlový za hodinu. Používá se hlavně pro měření průtoku plynů. Protože objem plynu se mění s teplotou a tlakem, přepočítává se na normální podmínky, aby bylo možné hodnoty porovnávat.

G. PRÁVNÍ OTÁZKY

G.1 DOPORUČENÍ NKÚ KE ZMĚNÁM PRÁVNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2025

NKÚ je na vyžádání Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky /Sněmovna/, Senátu Parlamentu České republiky /Senát/ nebo jejich orgánů povinen zpracovat v dohodnutém termínu stanovisko k návrhům právních předpisů týkajících se rozpočtového hospodaření, účetnictví, státní statistiky a výkonu kontrolní, dozorové a inspekční činnosti.[242] V roce 2025 Sněmovna ani Senát nepodaly Nejvyššímu kontrolnímu úřadu žádnou formální žádost o takovéto stanovisko.

Platformou pro prezentaci poznatků NKÚ ve vztahu k potřebným legislativním úpravám byla zejména jednání kontrolního výboru Sněmovny. Na těchto jednáních byly v souvislosti s projednáváním KZ diskutovány zjištěné nedostatky a jejich možná legislativní řešení. Kontrolní závěry NKÚ tak představovaly podklad pro odbornou debatu o potřebě změn právní úpravy, a to jak na úrovni dílčích, tak i systémových změn.

NKÚ se ve sledovaném období dále vyjadřoval[243] k návrhům právních předpisů, které se vztahovaly k jeho působnosti nebo se ho týkaly jako organizační složky státu. Ve sledovaném období obdržel NKÚ k posouzení celkem 24 návrhů legislativních úprav právních předpisů vztahujících se k právu EU, přičemž doporučující připomínky uplatnil k šesti z nich.

242 Ustanovení § 6 zákona o NKÚ.
243 V meziresortním připomínkovém řízení, jehož proces upravují *Legislativní pravidla vlády.*

Tabulka č. 31: Přehled právních předpisů, k nimž NKÚ ve sledovaném období uplatnil připomínky

Návrh předpisu	Transpozice směrnice	Stav projednávání k 31. březnu 2026
Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 79/2018 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území a jejich dokumentace	Směrnice 2007/60/ES[244]	Připomínkové řízení ukončeno
Zákon, kterým se mění zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů	Směrnice 2023/2226[245] (směrnice DAC8)	Sněmovní tisk č. 98/0
	Směrnice 2025/872[246] (směrnice DAC9)	1. čtení
Vyhláška o bezpečnostních opatřeních poskytovatele regulované služby v režimu nižších povinností	Směrnice 2022/2555 (směrnice NIS 2)[247]	Projednáno pracovní komisí Legislativní rady vlády
Vyhláška o bezpečnostních opatřeních poskytovatele regulované služby v režimu vyšších povinností	Směrnice 2022/2555	Projednáno pracovní komisí Legislativní rady vlády
Nařízení vlády o regulovaných službách, které splňují podmínky strategicky významné služby a o částech strategicky významných služeb tvořících nezbytný rozsah zajištění dostupnosti strategicky významných služeb	Směrnice 2022/2555	Připomínkové řízení ukončeno
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci)	Směrnice 2024/1785[248]	Připomínkové řízení ukončeno

Zdroj: informační systém oběhu dokumentů vlády ODok (databáze VeKLEP, databáze sněmovních tisků); tabulku vypracoval NKÚ.

G.2 IMPLEMENTACE A TRANSPOZICE PRÁVA EVROPSKÉ UNIE V ČESKÉ REPUBLICE

G.2.1 TRANSPOZIČNÍ DEFICIT

Vstupem do EU převzalo Česko povinnost plnit závazky vyplývající z členství v EU. K nim patří i legislativní povinnosti vycházející z čl. 4 odst. 3 *Smlouvy o Evropské unii* /SEU/, kde je členským státům uloženo provádět veškerá vhodná opatření k plnění závazků vyplývajících ze smluv nebo právních aktů orgánů EU. Pokud to jeho povaha vyžaduje, musí být právo EU řádně a včas uvedeno do vnitrostátního právního řádu. Implementace unijního práva a její monitoring jsou pak prováděny různým způsobem podle toho, o jaký druh právního aktu EU se jedná. V případě směrnic se hodnotí včasná notifikace přijatých transpozičních předpisů Komisi, věcné provedení transpozice těchto předpisů a také následná aplikační praxe členským státem.

244 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES ze dne 23. října 2007, o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik.
245 Směrnice Rady (EU) 2023/2226 ze dne 17. října 2023, kterou se mění směrnice 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní.
246 Směrnice Rady (EU) 2025/872 ze dne 14. dubna 2025, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, o správní spolupráci v oblasti daní.
247 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022, o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii a o změně nařízení (EU) č. 910/2014 a směrnice (EU) 20/1972 a o zrušení směrnice (EU) 2016/1148 (směrnice NIS 2).
248 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1785 ze dne 24. dubna 2024, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU, o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) a směrnice Rady 1999/31/ES, o skládkách odpadů.

Transpoziční činnost ČS je monitorována Komisí a výsledky jsou zpracovávány do průběžných hodnocení nazvaných *Single Market Scoreboard and Competitiveness Scoreboard*[249] /SMCS/, která jsou publikována v ročních intervalech na příslušném webovém portálu Komise[250]. Údaje za Česko jsou publikovány rovněž v každoročně vydávané *zprávě vlády o přejímání legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii* /Zpráva o přejímání/.

V lednu 2025 publikovala Komise hodnocení SMCS za rok 2024, přičemž rozhodným datem pro posouzení transpozice byl 30. listopad 2024. Hodnocení se tak zaměřilo na stav transpozice směrnic vnitřního trhu, jejichž transpoziční lhůta uplynula k tomuto datu. Při hodnocení stavu transpozice byl brán zřetel pouze na notifikace transpozičních opatření provedené do 5. prosince 2024. Česko k rozhodnému datu nedokončilo transpozici sedmi směrnic, což představovalo transpoziční deficit ve výši 0,7 %. V žebříčku úspěšnosti ČS se z tohoto pohledu Česko umístilo na 11.–13. místě a podruhé v řadě udrželo výši transpozičního deficitu pod jednoprocentní hranicí. Navíc se udrželo i pod unijním průměrem, který činil 0,8 %.

V hodnocení SMCS je dále sledován počet řízení vedených proti ČS z důvodu neprovedení notifikace transpozičních předpisů či chybně provedené transpozice směrnic vnitřního trhu. Podle publikovaného hodnocení pro rok 2024 mělo Česko 21 neuzavřených řízení.

Na počátku roku 2026 vydala Komise hodnocení transpozice směrnic za rok 2025, které vycházelo ze stavu směrnic s transpoziční lhůtou uplynulou k 30. listopadu 2025 a zohledňovalo notifikace provedené do 5. prosince 2025. Z publikovaných dat je zřejmé, že v průběhu roku 2025 došlo ke zvýšení transpozičního deficitu o 0,2 %. K rozhodnému datu vykázalo Česko devět netransponovaných směrnic, což odpovídá transpozičnímu deficitu ve výši 0,9 %. Přesto se již potřetí v řadě podařilo udržet transpoziční deficit pod jednoprocentní hranicí. To lze navíc označit za nadprůměrný výsledek, neboť průměr EU v roce 2025 činil 1,1 %. Tento výsledek odpovídal 8.–10. místu v žebříčku ČS, pokud jde o úspěšnost transpozice směrnic.

Zvýšení transpozičního deficitu se však promítlo i do zvýšení počtu řízení vedených proti Česku z důvodu neprovedení notifikace transpozičních předpisů. K datu uzávěrky hodnocení pro rok 2025 (tj. k 5. prosinci 2025) bylo proti Česku vedeno 26 těchto řízení, tedy o pět více než v roce 2024.

G.2.2 ŘÍZENÍ PRO NESPLNĚNÍ POVINNOSTI (INFRINGEMENT)

Řízení pro nesplnění povinnosti členského státu vyplývající ze zakládacích smluv EU (zejména SEU a SFEU), tzv. infringement procedure, je mechanismem, jehož prostřednictvím vykonává Komise svoji povinnost dohlížet na uplatňování práva EU[251]. Dojde-li podle názoru Komise k porušení práva Evropské unie ze strany ČS, zahajuje Komise (dle čl. 258 SFEU) proti ČS řízení rozdělené do několika fází a toto řízení může vyústit až v podání žaloby k Soudnímu dvoru Evropské unie /SDEU/.

Řízení pro nesplnění povinnosti může být zahájeno z důvodu netransponování směrnice EU, resp. neoznámení vnitrostátních transpozičních předpisů zajišťujících její plnou transpozici ve stanovené lhůtě (tzv. notifikační řízení), nebo z důvodu věcně nesprávné transpozice směrnice do vnitrostátního práva či nesprávné aplikační praxe právního předpisu Evropské unie v ČS (tzv. nenotifikační řízení).

Pokud Komise zjistí porušení povinnosti nebo pokud je porušení povinnosti Komisi nahlášeno ve stížnosti, zpravidla usiluje o řešení prostřednictvím strukturovaného dialogu s ČS, zejména pomocí nástroje *EU Pilot*. Cílem tohoto postupu je dosáhnout nápravy v souladu s právem EU a předejít zahájení řízení pro nesplnění povinnosti podle čl. 258 SFEU.

249 Původně byla tato hodnocení vydávána pod názvem *Single Market Scoreboard*.
250 Viz https://single-market-scoreboard.ec.europa.eu/.
251 Srov. čl. 17 odst. 1 *Smlouvy o Evropské unii*.

Pokud ČS se stanoviskem Komise nesouhlasí nebo nápravné opatření nepřijme, zahajuje Komise formální řízení pro nesplnění povinnosti. Přitom postupuje následovně:

- Komise vyzve ČS, aby se k namítanému porušení práva vyjádřil (*letter of formal notice*).
- Pokud Komise neobdrží odpověď nebo je odpověď neuspokojivá, vydá odůvodněné stanovisko (*reasoned opinion*), v němž stanoví lhůtu (zpravidla dvouměsíční) k nápravě namítaného porušení.
- Nevyhoví-li ČS odůvodněnému stanovisku ve stanovené lhůtě, může Komise podat žalobu k SDEU.
- Shledá-li SDEU, že došlo k porušení práva EU, vydá rozsudek, kterým toto porušení konstatuje, a ČS je povinen přijmout opatření k nápravě.
- Pokud ČS nepřijme opatření vyplývající z rozsudku, může Komise zahájit řízení podle čl. 260 SFEU a navrhnout SDEU uložení finanční sankce v podobě paušální částky a/nebo penále.

Celkově bylo k 30. listopadu 2025[252] proti Česku vedeno 57 řízení pro nesplnění povinnosti, což je o čtyři řízení více než v roce předcházejícím. V rámci systému *EU Pilot* bylo k témuž dni vůči Česku vedeno 16 řízení, což je oproti předchozímu roku o dvě řízení více. V hodnoceném období, tj. od 1. prosince 2024 do 30. listopadu 2025, bylo ze strany Komise rozhodnuto ve dvou řízeních o podání žaloby[253] a ze strany SDEU byl vyhlášen jeden rozsudek[254].

Kromě Zprávy o přejímání zveřejňuje vláda také čtvrtletní zprávy o stavu přidělování gescí a plnění legislativních závazků. Podle *Zprávy o stavu přidělování gescí a plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii za IV. čtvrtletí 2025*, kterou vláda projednala v březnu 2026[255] a která obsahuje data o počtu řízení dostupná k 31. prosinci 2025, se snížil počet řízení pro nesplnění povinnosti vedených vůči Česku na 53. Tato data zobrazuje graf č. 17. Z něj vyplývá, že převažují řízení v počátečních stádiích (zejména formální výzvy a odůvodněná stanoviska), zatímco menší část případů se nachází v pokročilejší fázi řízení před SDEU. Tato skutečnost potvrzuje, že významná část řízení je řešena ještě v rámci komunikace mezi Komisí a ČS bez nutnosti soudního přezkumu.

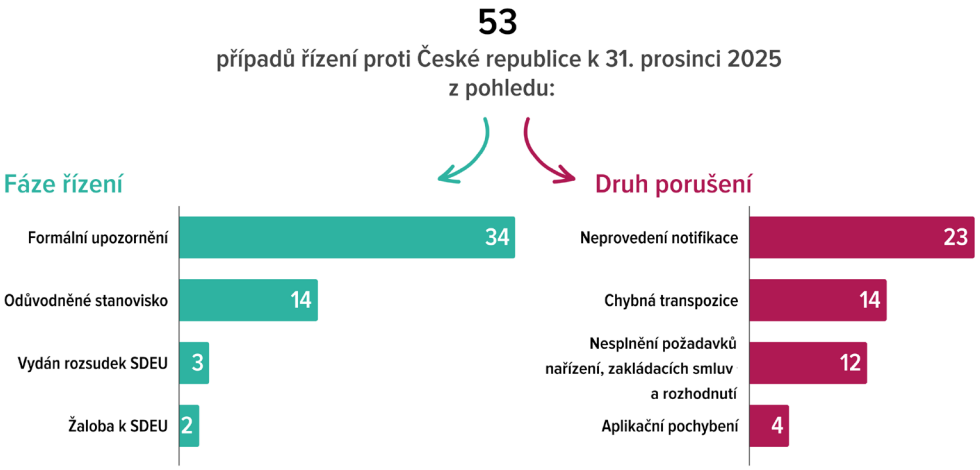
252 Zpráva o přejímání za rok 2025, která byla předložena do Senátu dne 27. února 2026.

253 V řízení č. 2021/2201 týkajícím se nesprávné transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/958 ze dne 28. června 2018, o testu přiměřenosti před přijetím nové právní úpravy povolání, (v gesci MŠMT) rozhodla Komise dne 17. července 2025 o podání žaloby.
V řízení č. 2024/2039 týkajícím se nedostatečného plnění povinností vyplývajících z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022, o trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách), (v gesci MPO) rozhodla Komise dne 7. května 2025 o podání žaloby.

254 Dne 6. března 2025 vyhlásil šestý senát SDEU rozsudek v řízení č. 2022/0043 ve věci C-152/23, Evropská komise proti České republice, (v gesci Ministerstva spravedlnosti) týkající se neprovedení oznámení předpisů transponujících směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019, o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie. Česko po doručení žaloby provedlo notifikaci všech transpozičních předpisů k uvedené směrnici, které zároveň nabyly účinnosti.
SDEU v rozsudku rozhodl, že Česko tím, že ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku Komise ze dne 15. července 2022 nepřijalo veškeré právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s předmětnou směrnicí, a tudíž tyto předpisy ani nenotifikovalo Komisi, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 26 odst. 1 a 3 této směrnice. SDEU zároveň uložil Česku povinnost zaplatit Komisi paušální částku ve výši 2 300 000 €, která již byla uhrazena.

255 Usnesení vlády České republiky ze dne 9. března 2026 č. 154.

Graf č. 17: Řízení vedená proti České republice pro nesplnění povinnosti k 31. prosinci 2025 z pohledu druhu porušení práva EU a fáze řízení[256]

Zdroj: *Zpráva o stavu přidělování gescí a plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii za IV. čtvrtletí 2025.*
Pozn.: Kategorie *žaloba k SDEU* zahrnuje jak žaloby podané k SDEU, tak i žaloby, o jejichž podání již Komise rozhodla.

NKÚ opakovaně upozorňuje na rizika, která z titulu transpozičního deficitu a počtu infringementů České republice hrozí. Následkem chybějící nebo nenáležité transpozice směrnic EU je mimo jiné vznik přímého (bezprostředního) účinku některých ustanovení směrnic, což může vést k jejich přímé aplikaci vůči Česku ze strany právnických a fyzických osob. S tím je spojeno riziko vzniku odpovědnosti státu za škodu způsobenou fyzickým a právnickým osobám v důsledku chybějící nebo nesprávné transpozice. Neméně významným rizikem je i to, že Komise ve výše uvedených případech zahajuje vůči České republice řízení pro nesplnění povinnosti, které může vést nejen k reputačním dopadům, ale i k uložení finančních sankcí (viz např. poznámka pod čarou č. 254).

256 Dne 1. června 2026, tedy po datu redakční uzávěrky *EU reportu 2026*, schválila vláda *Zprávu o stavu přidělování gescí a plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii za I. čtvrtletí 2026*. Tato zpráva obsahuje mj. informace o počtech řízení vedených proti České republice a o charakteru těchto řízení, a to k 31. březnu 2026. K tomuto datu bylo proti Česku vedeno celkem 61 řízení, tedy o osm více než na konci roku 2025.

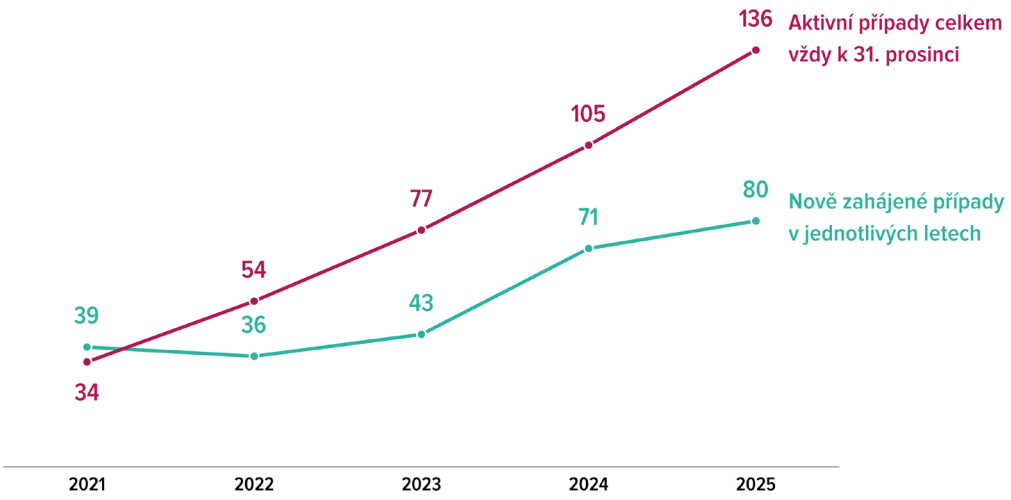
G.3 ČINNOST EPPO V ČESKÉ REPUBLICE

Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO) je nezávislý orgán EU, jehož hlavním úkolem je vyšetřovat, stíhat a podávat obžaloby v souvislosti s trestnými činy poškozujícími finanční zájmy EU, typicky jsou to např. podvody s dotacemi, přeshraniční podvody na DPH či korupce související s čerpáním unijních prostředků. EPPO se řídí především nařízením 2017/1939[257], kterým byla tato instituce zřízena na základě posílené spolupráce členských států. Jeho pravomoci vycházejí také ze směrnice 2017/1371[258] (tzv. PIF směrnice), která definuje relevantní trestné činy.

V Česku vykonává EPPO svou působnost prostřednictvím delegovaných evropských žalobců začleněných do národního systému státních zastupitelství. Pravomoc stíhat má EPPO tehdy, pokud vyšetřovaná trestná činnost spadá do jeho věcné působnosti a současně byla páchána na přeshraniční nebo unijní bázi. Národní právní rámec je vymezen zejména zákonem č. 104/2013 Sb. a souvisejícími procesními předpisy[259], které umožňují EPPO uplatňovat jeho pravomoci na území České republiky.

Od zahájení činnosti EPPO v roce 2021 dochází v Česku – stejně jako v celé Evropě – k postupnému nárůstu počtu vyšetřovaných případů. Zatímco v roce 2021 bylo zahájeno přibližně 39 nových případů, v roce 2024 to bylo 71 a v roce 2025 již 80 případů. Současně rostl i počet aktivních řízení, konkrétně z 34 ke konci roku 2021 na 136 v roce 2025.

Graf č. 18: Nově zahájené případy a aktivní případy EPPO ve vztahu k Česku (2021–2025)

Zdroj: www.eppo.europa.eu, graficky zpracoval NKÚ.
Pozn.: Údaje vykazované EPPO v období 2021–2023 nejsou zcela srovnatelné s údaji vykazovanými v letech 2024 a 2025. V počátcích fungování EPPO totiž docházelo k dynamickému nárůstu agendy a současně k vývoji metodiky evidování případů, takže přesná a plně srovnatelná data jsou k dispozici až pro roky 2024 a 2025, kdy již došlo ke stabilizaci reportingu ze strany EPPO.

257 Nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce.
258 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017, o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie.
259 Srov. zejména zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2025 zahájil EPPO ve vztahu k České republice celkem 80 nových případů. Počet aktivních případů dosáhl hodnoty 136, z toho 19 mělo přeshraniční povahu.

V oblasti ukončování případů nepracuje EPPO s jednotným ukazatelem „uzavřené případy“, ale rozlišuje jednotlivé způsoby jejich ukončení. V roce 2025 bylo nejméně 29 případů předáno národním orgánům a 11 případů odloženo[260]; další případy byly ukončeny v soudní fázi.

Odhadovaná finanční škoda v případech vedených EPPO v České republice vykazuje od zahájení činnosti úřadu výrazně rostoucí trend. Z přibližně 80 mil. € v roce 2021 vzrostla na téměř 780 mil. € v roce 2024, přičemž i v roce 2025 zůstává na této vysoké úrovni.

G.3.1 SPOLUPRÁCE MEZI NEJVYŠŠÍM KONTROLNÍM ÚŘADEM A ÚŘADEM EVROPSKÉHO VEŘEJNÉHO ŽALOBCE

Dne 24. září 2025 vydal NKÚ tiskovou zprávu, ve které informoval o odsouzení obchodní společnosti a jejího jednatele za podvodné získání přibližně 220 000 € (5,5 mil. Kč) z fondů EU na projekt snižování prašnosti.[261] Případ byl postoupen EPPO díky podnětu NKÚ, který jej předal v dubnu 2024 i na základě dohody o součinnosti mezi oběma institucemi[262]. Vyšetřování věci vedl EPPO ve Zlíně a zapojila se do něj i Policie České republiky – Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje.

260 Z toho jeden případ byl odložen částečně.
261 Viz podkapitola B.2.2 *EU reportu 2025*.
262 Dohoda o součinnosti byla podepsána 28. února 2024.

PRAMENY A LITERATURA

1. *Aplikační dokument ke Koncepci státní lesnické politiky do roku 2035,* schválený usnesením vlády České republiky ze dne 25. ledna 2021 č. 72.

2. *Bílá kniha o přezkumu architektury boje proti podvodům,* COM(2025) 546 v konečném znění ze dne 16. července 2025.

3. *Celkový přehled vyplacených dotací v roce 2025 na Program rozvoje venkova 2014+.* SZIF, 2026.

4. *Celkový přehled vyplacených dotací v roce 2025 na Rozvoj venkova 2023+* (dle *Strategického plánu SZP*). SZIF, 2026.

5. *Celkový přehled vyplacených dotací v roce 2025 na společnou organizaci trhů.* SZIF, 2026.

6. *Celkový přehled vyplacených dotací v roce 2025 v rámci přímých plateb 2014+.* SZIF, 2026.

7. *Celkový přehled vyplacených dotací v roce 2025 v rámci přímých plateb 2023+.* SZIF, 2026.

8. *Digitální Česko – Vládní program digitalizace 2018+ – Informační koncepce České republiky: Koncepce budování eGovernmentu v ČR 2018+ a jeho IT podpory podle zák. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,* materiál schválila vláda České republiky svým usnesením ze dne 3. října 2018 č. 629.

9. *Dohoda o partnerství pro programové období 2021–2027 – Česká republika*, schválená usnesením vlády České republiky ze dne 27. září 2021 č. 841 a Evropskou komisí dne 24. května 2022.

10. Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Česka. *Úřední věstník Evropské unie,* C 2025/666.

11. Doporučení Rady ze dne 8. července 2025 k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Česka (C/2025/3977).

12. EU reporty – předchozí ročníky (vydává Nejvyšší kontrolní úřad).

13. European Commission, Syntesia, Poniatowski, G., Bonch-Osmolovsky, M., Śmietanka, A. et al., *VAT gap in Europe – Report 2025*. Publications Office of the European Union, 2025.

14. European Commission, Directorate-General for Taxation and Customs Union: *Annual report on taxation 2025 – Review of taxation policies in the EU Member States.* Publications Office of the European Union, 2025.

15. *Finanční plán SZP 2023–2027.* SZIF, 2026.

16. *Fiskálně-strukturální plán České republiky pro období 2025 až 2028*. Ministerstvo financí a Úřad vlády České republiky, 2024.

17. *Implementační plán pro využití prostředků z Modernizačního fondu a z dražeb emisních povolenek pro rok 2026,* schválený vládou České republiky dne 30. září 2025.

18. *Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035,* schválená usnesením vlády České republiky ze dne 17. února 2020 č. 116.

19. *Národní akční plán čisté mobility,* druhá aktualizace z roku 2024.

20. *Národní plán obnovy,* schválený usnesením vlády České republiky ze dne 17. května 2021 č. 467.

21. Evropský úřad pro boj proti podvodům: *OLAF Report 2025.* Úřad pro publikace Evropské unie, 2026.

22. *Sbírka zákonů*.

23. *Souhrnné čerpání rozpočtu společné zemědělské politiky v roce 2025*. SZIF, 2026.

24. Stanoviska EÚD k návrhům evropské legislativy pro programové období 2028–2034.

25. *Strategický rámec politiky soudržnosti 2028+ v ČR.* Ministerstvo pro místní rozvoj, červen 2025.

26. *Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020,* schválená usnesením vlády České republiky ze dne 12. listopadu 2014 č. 927.

27. *Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030*. Ministerstvo zemědělství, 2016.

28. Tisková zpráva MF: *Čistá pozice vůči EU dosáhla za rok 2025 výše 77,9 mld. Kč.* Ministerstvo financí, 29. ledna 2026.

29. *Úřední věstník Evropské unie.*

30. Usnesení vlády České republiky ze dne 18. prosince 2024 č. 960, k aktualizaci Vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu.

31. Usnesení vlády České republiky ze dne 30. září 2025 č. 733, o implementačním plánu pro využití prostředků z Modernizačního fondu a z dražeb emisních povolenek pro rok 2026.

32. *Věstník Evropského účetního dvora.*

33. *Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu.*

34. Výroční kontrolní zprávy odboru Ministerstva financí 52 – Auditní orgán.

35. *Výroční zpráva NKÚ za rok 2025,* vydaná Nejvyšším kontrolním úřadem v roce 2026.

36. *Výroční zpráva o plnění rozpočtu EU za rozpočtový rok 2024. Úřední věstník Evropské unie,* Úřad pro publikace Evropské unie, 2025.

37. Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o hodnocení rámce EU pro správní spolupráci v oblasti DPH, COM(2025) 686 v konečném znění ze dne 14. listopadu 2025.

38. Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o hodnocení směrnice Rady 2011/16/EU, o správní spolupráci v oblasti daní, COM(2025) 695 v konečném znění ze dne 19. listopadu 2025.

39. Zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu: *35. výroční zpráva o ochraně finančních zájmů Evropské unie a boji proti podvodům – 2024,* COM(2025) 426 v konečném znění ze dne 25. července 2025.

40. *Zpráva o stavu implementace Modernizačního fondu v České republice,* předložená pro informaci na jednání vlády České republiky dne 10. října 2024.

41. *Zpráva o stavu přidělování gescí a plnění legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii za IV. čtvrtletí 2025,* schválená vládou České republiky dne 9. března 2026.

42. *Zpráva vlády o přejímání legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii za rok 2025,* schválená vládou České republiky dne 2. února 2026.

Použité internetové servery

https://cohesiondata.ec.europa.eu/
https://commission.europa.eu/
https://ec.europa.eu/
https://ec.europa.eu/eurostat/
https://eur-lex.europa.eu/
https://mf.gov.cz/
https://mpo.gov.cz/
https://mze.gov.cz/
https://nku.gov.cz/
https://planobnovy.gov.cz/
https://single-market-scoreboard.ec.europa.eu/
https://szif.gov.cz/
https://vlada.gov.cz/
https://www.cnb.cz/
https://www.dotaceeu.cz/
https://www.eca.europa.eu/
https://www.eppo.europa.eu/

SEZNAM ZKRATEK A ZKRÁCENÝCH NÁZVŮ

AFA	architektura boje proti podvodům
AMIF	*Azylový, migrační a integrační fond*
AMLA	Orgán pro boj proti praní peněz a financování terorismu
AO	Auditní orgán (odbor 52 Ministerstva financí)
BISS	základní podpora příjmu pro udržitelnost
CID	prováděcí rozhodnutí Rady č. 15755/25, kterým se mění prováděcí rozhodnutí ze dne 8. září 2021, o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka
ČS	členský stát EU
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČTÚ	Český telekomunikační úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
DAC	Directive on Administrative Cooperation – systém směrnic o správní spolupráci v oblasti daní
DAS	prohlášení o věrohodnosti účetní závěrky (*Déclaration d´assurance*)
DoP	*Dohoda o partnerství v programovém období 2021–2027*
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmů právnických osob
DTM	digitálně technické mapy
EFES	projekt *Efektivní služby zaměstnanosti*
EFRR	*Evropský fond pro regionální rozvoj*
EIB	Evropská investiční banka
EP	Evropský parlament
EPPO	Evropský úřad veřejného žalobce
ESIF	evropské strukturální a investiční fondy (programové období 2014–2020)
ETS	systém EU pro obchodování s emisemi
EU	Evropská unie
EU-27	27 členských států EU
EÚD	Evropský účetní dvůr
EZFRV	*Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova*
EZZF	*Evropský zemědělský záruční fond*
FA	finanční audit
FN	finanční nástroj
fondy EU	evropské fondy fungující v PO21+ v tzv. sdíleném řízení
FSP	fiskálně-strukturální plán
FVB	*Fond pro vnitřní bezpečnost*
FVE	fotovoltaická elektrárna
GFŘ	Generální finanční ředitelství
GŘ	generální ředitelství
HDP	hrubý domácí produkt
HND	hrubý národní důchod
IMS	*Irregularity Management System*
IPS	informační a poradenská střediska
IROP	*Integrovaný regionální operační program*
IRP	*Integrovaný regionální program 2021–2027*

IS	informační systém
ISoSS	*Informační systém o státní službě*
ISV	*Informační systém vzdělávání*
IT	informační technologie
JNR	jednotný národní rámec
KA	kontrolní akce NKÚ
KIS	*Kontrolní informační systém NKÚ*
KO	kontrolovaná osoba
Komise	Evropská komise
KZ	kontrolní závěr z kontrolní akce NKÚ
LČR	Lesy České republiky, s. p.
LPIS	veřejný registr půdy (*Land Parcel Identification System*)
MaC	milníky a cíle
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MMR-NOK	Národní orgán pro koordinaci, organizační útvar Ministerstva pro místní rozvoj
MoF	*Modernizační fond*
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPO-DU	Delivery unit, organizační útvar Ministerstva průmyslu a obchodu (odbor koordinující *Národní plán obnovy*)
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MTZ	materiálně technická základna
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	meziroční změna
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
nařízení RRF	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost
nařízení STEP	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) a mění směrnice 2003/87/ES a nařízení (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 a (EU) 2021/241
nepodvodné nesrovnalosti	nesrovnalosti, které nemají podvodný charakter
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NPO	*Národní plán obnovy*
NRPP	*Národní a regionální partnerský plán České republiky*
NSHV	*Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky*
Obecné nařízení	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021, o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky

OLAF	Evropský úřad pro boj proti podvodům
OP	operační program
OP AMIF	OP *Azylového, migračního a integračního fondu 2021–2027*
OP FVB	OP *Fondu pro vnitřní bezpečnost 2021–2027*
OP JAK	OP *Jan Amos Komenský*
OP NSHV	OP *Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky 2021–2027*
OP PIK	OP *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost*
OPD	OP *Doprava 2021–2027*
OPR	OP *Rybářství 2021–2027*
OPR14+	OP *Rybářství 2014–2020*
OPST	OP *Spravedlivá transformace*
OP TAK	OP *Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost*
OPTP	OP *Technická pomoc 2021–2027*
OP VVV	OP *Výzkum, vývoj a vzdělávání*
OPZ	OP *Zaměstnanost 2014–2020*
OPZ+	OP *Zaměstnanost plus*
OPŽP	OP *Životní prostředí 2021–2027*
OZE	obnovitelné zdroje energie
p. b.	procentní bod
PIPS	projekt *Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR*
PO14+	programové období 2014–2020
PO21+	programové období 2021–2027
PO28+	programové období 2028–2034
podvodné nesrovnalosti	nesrovnalosti podvodného charakteru
politika soudržnosti	politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti
PPO	posílená přiměřená opatření
PROAK	projekt *Podpora profesionalizace a kvality státní služby a státní správy*
PRV14+	*Program rozvoje venkova na období 2014–2020*
Rada	Rada Evropské unie
RES+	program *Nové obnovitelné zdroje v energetice*
RRF	*Nástroj pro oživení a odolnost*
ŘKS	řídicí a kontrolní systém
ŘO	řídicí orgán
SAI	nejvyšší kontrolní instituce
SAPS	jednotná platba na plochu
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie
Senát	Senát Parlamentu České republiky
SEU	*Smlouva o Evropské unii*
SFEU	*Smlouva o fungování Evropské unie*
SFŽP	Státní fond životního prostředí České republiky
sledované KA	kontrolní akce NKÚ, které se vztahují k rozpočtu EU a byly dokončeny ve sledovaném období
sledované období	1. duben 2025 až 31. březen 2026
SMCS	*Single Market Scoreboard and Competitiveness Scoreboard*
směrnice o ETS	směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003, o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a o změně směrnice Rady 96/61/ES

Sněmovna	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
SDV	*Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020*
SOT	společná organizace trhů EU
SP23+	*Strategický plán SZP České republiky na období 2023–2027*
SRP	společná rybářská politika EU
SŘK	systém řízení a kontroly
STEP	*Platforma strategických technologií pro Evropu*
SÚ	služební úřad
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	společná zemědělská politika EU
TVZ	tradiční vlastní zdroje
ÚP	Úřad práce České republiky
ÚZ	účetní závěrka
VFR	víceletý finanční rámec
VFR21+	víceletý finanční rámec na roky 2021–2027
VFR28+	víceletý finanční rámec na roky 2028–2034
VKZ	výroční kontrolní zpráva(y) Auditního orgánu
VVŠ	veřejná vysoká škola
zákon o NKÚ	zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu
VZ	veřejná zakázka
Zpráva o DPH	Zpráva o výběru DPH
Zpráva o přejímání	zpráva vlády o přejímání legislativních závazků vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii
Zpráva o zdanění	*Výroční zpráva o zdanění 2025*
ZÚ	závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu
ZZ	zvláštní zpráva EÚD
ŽoP	žádost o platbu

Zkratky států použité v grafech

AT	Rakousko
BE	Belgie
BG	Bulharsko
CY	Kypr
CZ	Česká republika
DE	Německo
DK	Dánsko
EE	Estonsko
EL	Řecko
ES	Španělsko
FI	Finsko
FR	Francie
HR	Chorvatsko
HU	Maďarsko
IE	Irsko
IT	Itálie
LT	Litva
LU	Lucembursko
LV	Lotyšsko
MT	Malta
NL	Nizozemsko
PL	Polsko
PT	Portugalsko
RO	Rumunsko
SE	Švédsko
SI	Slovinsko
SK	Slovensko

Příloha č. 1: Časová osa opatření k doporučením NKÚ k VFR28+ (duben 2025 – březen 2026)

Datum události	Typ události	Obsah události	Vztah k doporučením NKÚ či SAI	Kritické posouzení opatření
14. 4. 2025	Porada (MMR – Rada pro fondy EU)	Rada pro fondy EU projednala první obrysy evropských prostředků po roce 2027 a navrhla čtyři tematické priority *Strategického rámce politiky soudržnosti 2028+ v ČR*: obrana a odolnost; konkurenceschopnost; demografie; klima/doprava/energetika.	NKÚ1, NKÚ2, NKÚ5; SAI2	Návrh (příprava) pozice České republiky. Opatření odpovídá logice koncentrace a nových priorit, ale zatím nemá závaznou platnost; účinnost bude záviset na finální podobě národního rámce a na vyjednaném VFR.
6. 5. 2025	Dokument (Národní konvent o EU)	Národní konvent o EU zveřejnil doporučení k VFR28+ pro Česko. Obsahově podporuje koncentraci, strategické cíle, důraz na přidanou hodnotu a výsledky.	NKÚ1, NKÚ2, NKÚ5; SAI2, SAI3	Doporučení (politický vstup). Posiluje národní konsenzus (ve shodě s doporučeními NKÚ), ale je nezávazné; samo o sobě nezakládá implementační mechanismus ani vyjednávací mandát.
7. 5. 2025	Dokument (usnesení EP)	EP přijal usnesení k reformě dlouhodobého rozpočtu a odmítl záměr „jeden národní plán na členský stát“ a slučování fondů do „mega-fondu“ bez dostatečných záruk víceúrovňového řízení.	Proti NKÚ3, dopad na NKÚ5; Proti SAI4	Politická pozice / riziko. Z hlediska NKÚ jde o klíčové napětí: EP brání části zjednodušení struktury (NKÚ3, SAI4) z obavy z renacionalizace, oslabení regionů a nižší transparentnosti.
23. 6. 2025	Dokument (MMR-NOK – strategický rámec)	*Strategický rámec politiky soudržnosti 2028+ v ČR* byl předložen jako podklad pro formulování pozice Česka k období po roce 2027.	NKÚ1, NKÚ2, NKÚ5, NKÚ7; SAI1–SAI3	Strategický návrh (podklad) pozice České republiky. Rámec přebírá slovník koncentrace a výsledků, ale česká debata zároveň chrání šíři záběru politiky soudržnosti; vzniká rozpor mezi prioritizací a obranou tradičních alokací.
30. 6. 2025	Dokument/proces (Česko – PO28+)	Na národní úrovni byl ukotven proces přípravy PO28+ a navazující práce na prioritách, pravidlech a koordinaci české pozice.	NKÚ3, NKÚ4, NKÚ5, NKÚ7; SAI1, SAI3, SAI4	Procesní opatření (příslib). Důležité pro převod doporučení do praxe, avšak zatím jde o organizační rámec; zásadní bude, zda následné dokumenty skutečně zjednoduší pravidla a nastaví měřitelné výsledky.
16. 7. 2025	Dokument (Komise – sdělení a legislativní návrh)	Komise předložila legislativní balík k VFR28+, včetně sdělení *Dynamický rozpočet EU* a návrhu nařízení Rady k VFR. Návrh zavádí národní a regionální partnerské plány, *Evropský fond pro konkurenceschopnost*, výkonový rámec, FN a větší flexibilitu.	NKÚ1–NKÚ10; SAI1–SAI5	Legislativní návrh. Největší posun v souladu s doporučeními NKÚ: koncentrace, zjednodušení, výkon, finanční nástroje a flexibilita. Účinnost je ale zatím neprokazatelná; text je vyjednávací návrh a naráží na odpor EP a některých ČS.
16. 7. 2025	Dokument (MF – stanovisko)	MF představilo úvodní pozici k návrhu VFR: jednodušší, přehlednější a flexibilnější rozpočet bez zbytečné administrativy; současně požadavek zachovat silnou politiku soudržnosti a SZP vedle nových priorit obrany a bezpečnosti.	NKÚ1, NKÚ3, NKÚ4, NKÚ10, částečně proti NKÚ2	Pozice České republiky. Shoda s NKÚ v jednoduchosti a flexibilitě, ale napětí s doporučením omezit počet podporovaných oblastí; český zájem na zachování tradičních politik může brzdit prioritizaci.
18. 7. 2025	Porada (Rada – GAC)	Rada pro obecné záležitosti vedla první politickou debatu k návrhu VFR pod dánským předsednictvím.	Rámec všech opatření	Zahájení projednávání. Jde o start procesu, nikoli o konkrétní implementaci doporučení; reálná účinnost se projeví až v pozdějších mandátech a kompromisních textech.

Datum události	Typ události	Obsah události	Vztah k doporučením NKÚ či SAI	Kritické posouzení opatření
3. 9. 2025	Dokument (Komise – sektorová legislativa)	Komise dokončila druhý balíček návrhů pro VFR28+ a doplnila sektorové právní texty k navržené architektuře.	NKÚ3, NKÚ4, NKÚ5, NKÚ9; SAI3–SAI5	Legislativní návrhy. Teprve kompletní soubor předpisů umožňuje posoudit, zda zjednodušení není jen institucionální reorganizace; detail pravidel rozhodne o skutečné administrativní zátěži.
30. 9. 2025	Porada (Rada – COMPET, výzkum)	Rada pro konkurenceschopnost projednala výzkumný balíček, *Horizon Europe*, dvojí užití a vazbu na obranu a strategické technologie.	NKÚ1, NKÚ2, NKÚ6, NKÚ9	Politická debata. Posiluje přímé programy a konkurenceschopnost, což odpovídá doporučením NKÚ; pro Česko je však nejisté, zda zjednodušení skutečně zvýší úspěšnost v přímo řízených programech.
říjen 2025	Dokument (NKÚ – EU report 2025)	NKÚ v části druhé *EU reportu 2025* formalizoval deset hlavních doporučení (NKÚ1–NKÚ10) a pět doporučení z ankety mezi SAI (SAI1–SAI5).	Výchozí rámec NKÚ1–NKÚ10, SAI1–SAI5	Analytický základ, nikoli opatření. Dokument je referenčním rámcem pro posouzení; sám o sobě neplní doporučení, ale umožňuje měřit soulad návrhů Komise, Rady, EP a Česka.
21. 10. 2025	Porada (Rada – GAC)	GAC projednala horizontální otázky VFR (governance, předvídatelnost, dopad, akceschopnost) a okruh 2 – *Evropský fond pro konkurenceschopnost* a *Horizon Europe*.	NKÚ7, NKÚ10, částečně NKÚ1 a NKÚ2	Výměna názorů. Důraz na governance a schopnost reakce odpovídá NKÚ7 a NKÚ10, avšak bez závazného výstupu a bez čísel nelze hodnotit účinnost.
17. 11. 2025	Porada (Rada – GAC)	GAC projednala okruh 1: soudržnost, zemědělství a financování prostřednictvím národních a regionálních partnerských plánů; řešilo se zapojení regionů a zjednodušení.	NKÚ2, NKÚ3, NKÚ5; SAI2, SAI3, SAI4	Debata (spor bez dohody). Jádrem je národní a regionální partnerský plán versus role regionů. Zjednodušení struktury naráží na obavy o partnerství a víceúrovňové řízení; účinnost závisí na kompromisu.
15. 12. 2025	Dokument (Rada – částečný mandát CEF III)	Rada přijala částečný mandát k *Nástroji pro propojení Evropy* (CEF III); první dílčí dohoda v balíku VFR, ale bez finanční alokace.	NKÚ3; částečně NKÚ1	Částečný mandát a dílčí legislativa. Konkrétní pokrok, ale omezená vypovídací hodnota: finanční rozsah a celková struktura jsou odloženy na dohodu o VFR.
15. 12. 2025	Jednání vlády České republiky (politický kontext)	Jmenování vlády A. Babiše změnilo politický kontext české vyjednávací pozice. V komunikaci vlády a MF zůstává důraz na zachování prostředků pro Česko, soudržnost a SZP.	NKÚ1, NKÚ2	Nová pozice / politické riziko. Obrana alokací je legitimní národní zájem, ale může nastat napětí s doporučením NKÚ redukovat šíři podpor a prioritizovat oblasti s nejvyšší přidanou hodnotou.
16. 12. 2025	Dokument + porada (Rada – GAC)	GAC projednala první „negotiating box“ dánského předsednictví jako podklad pro lídry; box zatím neobsahoval klíčové částky.	Rámec všech opatření	Vyjednávací text (mezikrok). Posun ve struktuře vyjednávání, ale bez alokací a stropů je účinnost doporučení NKÚ nevyhodnotitelná.
18. 12. 2025	Porada (zasedání Rady)	Rada vzala negotiating box na vědomí a stanovila politický cíl dohody o VFR do konce roku 2026 s legislativním dokončením v roce 2027.	Rámec všech opatření; NKÚ10	Politické zadání / harmonogram. Termín vytváří tlak na dohodu, avšak není stanoven závazný obsah k doporučením NKÚ; rizikem je kompromisní oslabení zjednodušení i výkonového rámce.

Datum události	Typ události	Obsah události	Vztah k doporučením NKÚ či SAI	Kritické posouzení opatření
19. 12. 2025	Dokument (Rada – částečný mandát SMCP)	Rada přijala částečný mandát k *Programu pro jednotný trh a cla*, který slučuje pět programů do jednoho rámce.	NKÚ3, NKÚ4; SAI4	Částečný mandát / legislativní slučování. Jde o konkrétní příklad zjednodušení struktury v souladu s doporučením NKÚ; efekt v oblasti byrokracie a nákladů bude zřejmý až při provádění.
12. 1. 2026	Rozprava (EP)	EP vedl rozpravu o modelu národních a regionálních partnerských plánů; zazněl požadavek na zapojení regionů a místních orgánů a na zachování vyhrazených obálek (alokací).	NKÚ5, proti NKÚ3; SAI3, proti SAI4	Pokračující politický spor. Pokud EP prosadí oddělené alokace a silnější decentralizaci, může se oslabit zjednodušení; naopak to může posílit transparentnost, partnerství a kvalitu výběru projektů.
2.–3. 2. 2026	Setkání (neformální Rada – COMPET)	Neformální setkání ministrů pro konkurenceschopnost řešilo odolnost a strategickou autonomii průmyslu, bariéry jednotného trhu, vazbu obranné průmyslové základny na průmyslovou politiku a vyhodnocení *Kompasu konkurenceschopnosti EU*.	NKÚ1, NKÚ2, NKÚ4; SAI2, SAI4	Neformální orientace. Podporuje koncentraci na konkurenceschopnost a odbourávání bariér, ale nemá podobu formálního mandátu k VFR; dopad je nepřímý.
12. 2. 2026	Setkání (neformální retreat lídrů EU)	Neformální retreat lídrů EU zaměřený na konkurenceschopnost v měnícím se geoekonomickém kontextu, jednotný trh, snižování bariér růstu a strategickou autonomii; vstupy M. Draghiho a E. Letty.	NKÚ1, NKÚ2, NKÚ4, NKÚ10; SAI2, SAI4	Politická orientace / příslib. Tematicky silně odpovídá doporučením NKÚ, ale bez přímé změny legislativy; význam spočívá ve vytváření tlaku na provádění prioritizace a reforem.
26.–27. 2. 2026	Porada (Rada – COMPET)	Rada pro konkurenceschopnost projednala *Evropský fond pro konkurenceschopnost* a balíček *Horizon Europe*.	NKÚ1, NKÚ2, NKÚ6, NKÚ8, NKÚ9	Politická debata k nástrojům *Evropský fond pro konkurenceschopnost* a *Horizon Europe*. Byla vyjádřena podpora koncentraci, přímým programům a mobilizaci soukromého kapitálu; účinnost bude záviset na dostupnosti pro malé a střední podniky, jednoduchosti pravidel a jasné investiční cestě.
24. 2. – 10. 3. 2026	Dokumenty (EP – stanoviska výborů)	Výbory EP k návrhu VFR postupně přijímaly stanoviska (např. k bezpečnosti a obraně, dopravě, regionálnímu rozvoji, životnímu prostředí, rozpočtové kontrole). Témata zahrnovala kontrolu, výkon, pravidla, regionální zapojení, odolnost a sektorové priority.	NKÚ5, NKÚ7, riziko pro NKÚ3; SAI1, SAI3, SAI5, riziko pro SAI4	Příprava postoje EP. Stanoviska posilují dohled, audit a efektivitu, což odpovídá doporučením NKÚ; současně mohou zkomplikovat zjednodušení, pokud povedou k zachování roztříštěných alokací a zvláštních pravidel.

Legenda:

	Události na úrovni Česka
	Události na úrovni EU

Pozn.: Kódy NKÚ1–NKÚ10 a SAI1–SAI5 jsou definovány v tabulkách č. 17 a č. 18 v podkapitole E.4.1.
GAC (General Affairs Council / Rada pro obecné záležitosti) je jednou z klíčových konfigurací Rady.
COMPET (Rada pro konkurenceschopnost) je formací Rady, která sdružuje ministry ČS odpovědné za průmysl, vnitřní trh, výzkum, inovace a vesmír.
CEF III (*Connecting Europe Facility III* / *Nástroj pro propojení Evropy III*) je připravovaný finanční program EU na období 2028–2034.
SMCP (*Single Market and Customs Programme* / *Program pro jednotný trh a cla*) je program EU, jehož cílem je posílit fungování jednotného evropského trhu, celní unie a daňové spolupráce.